

Gemeenteranking 2021

Dit is een uitgave van de gemeente Hellendoorn: mei 2022

Willem Alexanderstraat 7
7442 MA Nijverdal
Postbus 200
7440 AE Nijverdal

Telefoon: (0548) 630 000
Email: gemeente@hellendoorn.nl
Website: www.hellendoorn.nl

Inhoudsopgave

Financiële hoofdlijn	10
Programma 1: Werk, economie, recreatie en inkomen	21
Programma 2: Jeugd en Wmo	28
Programma 3: Cultuur, onderwijs en sport	40
Programma 4: Mobiliteit en bereikbaarheid	50
Programma 5: Woon en leefomgeving	57
Programma 6: Bestuur, veiligheid en dienstverlening	65
Overhead	74
Paragrafen	
Paragraaf 1: Lokale Heffingen	77
Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing	88
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen	96
Paragraaf 4: Financiering	104
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering	108
Paragraaf 6: Verbonden partijen	111
Paragraaf 7: Grondbeleid	119
Paragraaf 8: Informatieveiligheid en privacy	127
Paragraaf 9: Duurzaamheid	129
Paragraaf 10: Trends en Ontwikkelingen	132
Paragraaf 11: Corona	134
Balans, programmarekening en toelichting	
Balans per 31 december 2021	144
Balansstructuur	146
Toelichting op de balans	147
Overzicht van baten en lasten	
Overzicht van baten en lasten per taakveld	174
Incidentele baten en lasten	179
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	183
Programma Overhead	200
Controleverklaring	205
Bijlage	211

Deel 1: INLEIDING

Inleiding

Het afgelopen jaar was het laatste volle jaar van deze raads- en collegeperiode. We kijken terug op een bijzondere periode en een bijzonder jaar. Een periode die zich heeft gekenmerkt door de transformatie in het sociaal domein en de financiële uitdagingen die het met zich meebracht. Maar ook door de ambitie om stappen te zetten in het verduurzamen van onze samenleving, door de coronacrisis die alles wat we normaal vonden in een ander daglicht heeft gesteld en door de grote verschillen in economische conjunctuur, waardoor het perspectief op het gebied van bedrijventerreinen en woningbouw totaal is veranderd. Ondanks deze uitdagingen kunnen we vaststellen dat we bijna alle acties die we hebben opgenomen in het collegeprogramma 'Duurzaam durven doen' ook hebben opgepakt. Een prestatie waar we trots op zijn!

Financieel

We sluiten het jaar af met een positief resultaat van € 4 miljoen. Een behoorlijk positief saldo. Een groot deel hiervan is ontstaan in de periode van oktober tot en met december. Zo zien we bijvoorbeeld een behoorlijke meevaller in de decembercirculaire. Daarnaast hebben we veel extra inkomsten binnengekregen door de leges, met name de vergunningaanvraag voor de bouw van het nieuwe Reggesteyn levert hierin een groot aandeel. Ook sluiten we in het sociaal domein met een positief saldo van € 0,8 miljoen.

Corona

In 2021 speelde Covid-19 een grote rol. In de eerste plaats was de samenleving zowel in de winter als in het najaar opnieuw op slot. We waren minder overvallen, konden al een beetje bouwen op ervaringen van 2020. Maar desondanks heeft het een zware wissel getrokken op bepaalde groepen in onze samenleving en op onze eigen werkorganisatie.

Vanuit het Rijk zijn verschillende steunpakketten en steunmaatregelen gekomen. Zo hebben we in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ruimte € 550.000, - gekregen om de door corona veroorzaakte vertragingen bij leerlingen te herstellen. Tevens hebben wij geld ontvangen voor de ondersteuning van culturele en maatschappelijke organisaties en bedrijven.

Agrarisch actieplan

In 2021 hebben we extra ingezet op het maken van het 'Agrarisch actieplan Uut Heldern'. Een plan om agrarische ondernemers in deze moeilijke tijd te ondersteunen en te faciliteren, zodat een vitaal platteland behouden kan blijven. Thema's als de stikstofcrisis, natura2000 gebieden, het ambitieplan NP Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal, de beschikbaarheid van grond, negatieve beeldvorming in de media, klimaatadaptatie, regionale energie strategie, toenemende burgerbewoning van het buitengebied en bedrijfsopvolging zijn belangrijke thema's die ons en onze agrariërs bezig houden.

Woningbouw en bedrijventerrein.

De druk op de woningmarkt was in 2021 enorm. Dit heeft een behoorlijk effect gehad op de prijs van woningen, ook in onze gemeente. Er is vanuit de gemeente veel inzet gepleegd om nieuwe initiatieven te begeleiden. In alle kleine kernen voeren we inmiddels een wat actiever grondbeleid, zodat de leefbaarheid daar geborgd wordt. In 2021 zijn er 160 nieuwe woningen gebouwd.

Met de provincie zijn nieuwe prestatieafspraken gemaakt, waarin staat dat de gemeente Hellendoorn de komende 10 jaar 1.000 woningen mag realiseren. Dit is fors meer dan wat de provincie de afgelopen jaren voor onze gemeente had voorzien (400-420).

In 2021 zijn alle kavels die nog beschikbaar waren op 't Lochter 3 verkocht.

N35

Het afgelopen jaar is gebruikt om gezamenlijk met alle betrokken partijen te komen tot een startbeslissing voor de verkenning naar het opwaarderen van de N35 tussen Wijthmen en Nijverdal. Een ander belangrijk besluit is

het gaan aanleggen van een circulair viaduct op wegvak Haarle, ter hoogte van kruispunt N35 – Stationsweg. De gemeente neemt de planvorming en realisatie op zich. In het kader van De Nieuwe Verbindingen heeft de gemeenteraad gekozen voor de realisatie van twee bruggen over de N35. De gemeenteraad heeft er ook voor gekozen om de brug over het spoor in een latere fase op te pakken.

Sociaal domein

Naast dat we onze inwoners zo goed mogelijk van ondersteuning en zorg hebben voorzien (kostenbewust en laagdrempelig), hebben we verschillende projecten opgestart en uitgevoerd. We zijn gestart met de inzet van een schoolzorgondersteuner ter versterking van de keten onderwijs-zorg. We hebben, samen met onze maatschappelijke partners, geïnvesteerd om jongeren in coronatijd te bereiken en te ondersteunen door de inzet van het Jeugdpakket en het brede steunpakket welzijn en leefstijl. Hierdoor konden de gevolgen van de coronacrisis voor jongeren wat worden verzacht en is de overlast door jongeren afgenomen.

Soweco

Als gevolg van de opheffing van Soweco zijn per 1 januari 2021 131 medewerkers in dienst gekomen via de Wet sociale werkvoorziening. Om ook hun medezeggenschap op een goede manier te regelen, heeft de ondernemingsraad van de gemeente Hellendoorn een onderdeelcommissie ingesteld. De medewerkers van Soweco die niet onder de Wsw vallen ('niet-regeling gebonden' medewerkers) zijn aan de deelnemende gemeenten toebedeeld. Na een plaatsingsprocedure zijn er hierdoor 5 nieuwe medewerkers bij de gemeente Hellendoorn in dienst gekomen.

Bedrijfsvoering

Verschiedende werkprocessen zijn het afgelopen jaar geoptimaliseerd. Dat betekent dat we deze processen zo eenvoudig mogelijk gemaakt hebben, gecheckt en verbeterd hebben op het gebied van rechtmatigheid en ze verder gedigitaliseerd hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor inkoop, de P&O-processen, het proces meldingen openbare ruimte en processen in het sociaal domein, bij grondzaken en bij belastingen.

Door de dynamiek in de arbeidsmarkt is er sprake van een behoorlijk verloop in de organisatie. Veel vacatures betekent veel sollicitatieprocedures, veel overdragen en veel mensen inwerken. Het ziekteverzuimpercentage was dit jaar hoog. Hoger dan we gewend zijn en hoger dan wat we wenselijk vinden. Een deel hiervan is direct of indirect te relateren aan corona. Ook hebben we gekozen voor een meer preventieve aanpak, door eerder te anticiperen op dreigende uitval om op die manier langdurig verzuim te voorkomen.

Informatisering

In 2021 lag de focus op het verder inrichten en beter organiseren van informatisering. Daarbij zijn verschillende interne werkwijzen geoptimaliseerd. We hebben ons meer kunnen focussen op de optimalisatie van de dienstverlening zowel intern als extern. Ook is geanticipeerd op de hack bij de gemeente Hof van Twente en zijn verschillende stappen gezet om dit zoveel mogelijk te voorkomen.

Conclusie

Concluderend kan gesteld worden dat 2021 wederom een boeiend en uitdagend jaar was. We zijn blij dat we op veel onderdelen zaken hebben aangepakt en afgerond. Ondanks alle tegenslagen zijn we er als raad, college en organisatie in geslaagd het collegeprogramma grotendeels uit te voeren. Daar zijn we blij mee en trots op!

Tegelijk is de financiële basis aanzienlijk versterkt en er ligt nu een stevige bodem voor de wensen in een volgende raadsperiode.

Oorlog Oekraïne

Het BBV schrijft voor dat inzichten van belang voor de financiële positie, dienen te worden verwerkt in de jaarrekening, ook als deze inzichten zijn verkregen na 31 december, maar vóór het vaststellen van de jaarstukken.

De uitbraak van de oorlog in Oekraïne in februari 2022 is een belangrijke gebeurtenis na balansdatum.

De oorlog in Oekraïne heeft gevolgen voor Nederlandse gemeenten. Dat gaat onder andere om opvang van vluchtelingen door gemeenten en particulieren, ondersteuning van Oekraïners en Russen die momenteel in Nederland verblijven, risico's voor digitale veiligheid, economische sancties voor Russische bedrijven en stijging van prijzen van diverse goederen zoals gas.

Leeswijzer

De gemeenterekening 2021 is de (financiële) verantwoording over 2021 van het college van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad. Met dit document willen we ook andere betrokkenen, zoals inwoners en maatschappelijke organisaties, inzicht geven in onze resultaten over 2021. Voor de controlerende rol is het belangrijk dat u de gemeenterekening met de programmabegroting kunt vergelijken. Daarom sluit de opzet van deze gemeenterekening zo goed mogelijk aan bij de programmabegroting van 2021. De gemeenterekening vormt het sluitstuk van de planning- en controlcyclus 2021. Deze gemeenterekening bestaat uit zeven delen:

Delen 1, 2 en 3

De gemeenterekening omvat een jaarverslag met de beleidsinhoudelijke verantwoording en de jaarrekening met de financiële verantwoording. In deel 1, de inleiding, laten we het totaalbeeld van de belangrijkste activiteiten in 2021 zien en de daarmee samenhangende financiële resultaten. Het is een toelichting op hoofdlijnen. In deel 2 geven wij de financiële hoofdlijn weer. Deel 3, de beleidsverantwoording, geeft een overzicht van de belangrijkste activiteiten en resultaten per programma. Dit is de verantwoording van het gevoerde beleid. Per programma laten we zien in hoeverre we waarmaakten wat we in de programmabegroting van 2021 met elkaar afspraken. We volgen daarbij steeds hetzelfde stramien:

- Inleiding over het programma;
- Kaderstellende nota's;
- Wat we wilden bereiken;
- Wat we ondernamen;
- Realisatie baten en lasten.

In de tabellen kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen. Dit wordt veroorzaakt door afronding van de bedragen naar duizendtallen.

Deel 4

In deel 4 zijn de paragrafen opgenomen. De paragrafen geven aan de hand van elf thema's een dwarsdoorsnede van acties en activiteiten van de verschillende programma's. De paragrafen gaan over de thema's:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Informatieveiligheid en privacy
9. Duurzaamheid
10. Trends en ontwikkelingen
11. Corona

Deel 5

Hierin lichten we de balans per 31 december 2021 toe. Die geeft inzicht in de samenstelling van de bezittingen, het vermogen en de schulden aan het begin en aan het eind van het jaar. Daarnaast is het overzicht van baten en lasten over 2021 opgenomen met een financiële toelichting op de baten en lasten van het gevoerde beleid en beheer.

Deel 6

In deel 6 vindt u de controleverklaring van BDO-Accountants. BDO controleerde de jaarrekening 2021. Het verslag van bevindingen van deze controle ontvangt u tegelijkertijd met deze gemeenterekening.

Deel 7

Een aantal bij deze jaarrekening behorende bijlagen is opgenomen in deel 7. Hierin staan meer gedetailleerde en cijfermatige gegevens. Daarbij sluiten wij zoveel mogelijk aan bij de eisen zoals die in de begrotingsvoorschriften (BBV) zijn gesteld.

Deel 2: FINANCIËLE HOOFDLIJN

Financiële hoofdlijn

Het coronavirus heeft effect gehad op de uitvoering van onze ambities en leidde tot stagnatie. Bij delen in de organisatie kwam de focus te liggen op de bestrijding van de effecten van corona. Ook het gebrek aan ambtelijke capaciteit heeft ons parten gespeeld. Daarnaast werd de levering van capaciteit en materialen van externe partijen bemoeilijkt. Om te zorgen dat deze taken in 2022 alsnog kunnen worden uitgevoerd zijn diverse budgetten overgeheveld. Vanuit het rijk zijn we op verschillende beleidsvelden gecompenseerd voor de hogere lasten en lagere inkomsten.

Resultaat 2021

Het jaar 2021 sluit met een positief resultaat van € 4.085.000,--.

In onderstaande tabel staat op hoofdlijn de opbouw van het resultaat.

bedragen x € 1.000

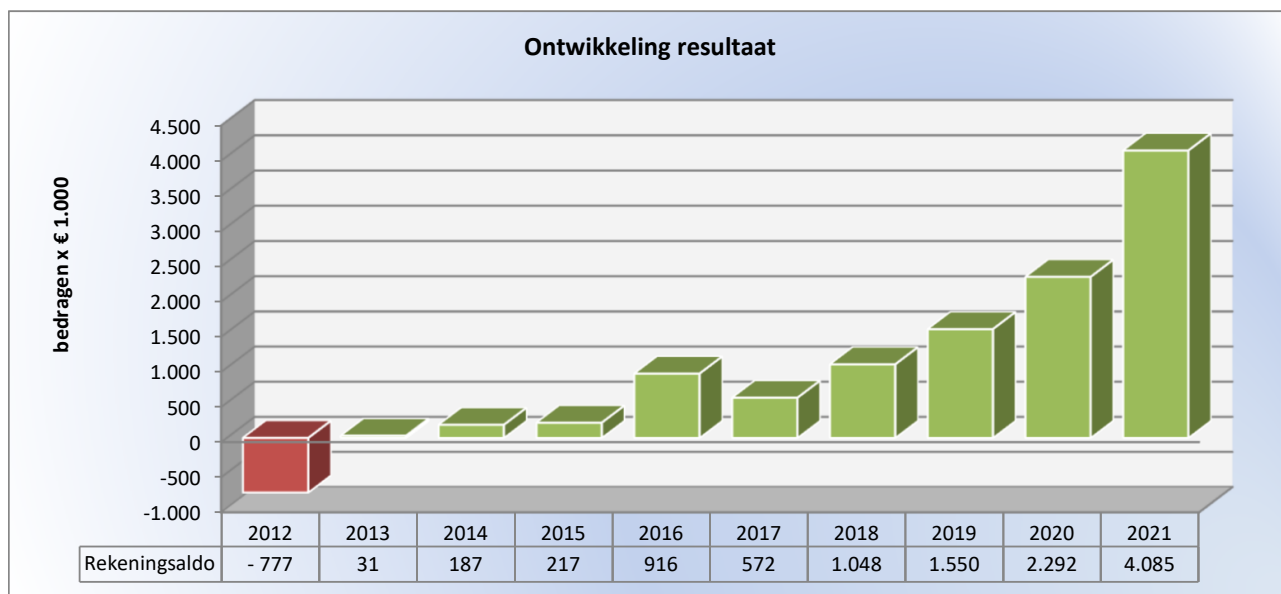
Samenvatting baten en lasten	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 94.414	- 105.970	- 104.867	1.103 V	- 97.625
Baten	94.756	107.948	113.428	5.480 V	103.343
Saldo van baten en lasten	341	1.978	8.561	6.583 V	5.717
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 1.169	- 8.942	- 11.283	- 2.341 N	- 6.890
Onttrekkingen	828	6.964	6.807	- 157 N	3.464
Mutatie reserves	- 341	- 1.978	- 4.477	- 2.499 N	- 3.426
Resultaat	0	0	4.085	4.085 V	2.292

Op 10 november 2020 heeft de gemeenteraad de programmabegroting 2021 vastgesteld. Door kritisch te kijken naar de beschikbare budgetten, geen maatregelen te nemen met een (direct) negatief effect op de samenleving en terughoudendheid met nieuw beleid, is het gelukt een sluitende begroting voor 2021 te presenteren.

Gedurende het jaar is de begroting op diverse momenten bijgesteld. De najaarsrapportage 2021 liet een positief saldo van € 968.000,-- zien op basis van de eindejaarsverwachting. Ook de bestuursrapportage had een klein positief saldo (€ 44.000,--). Er werden – met name als gevolg van de coronacrisis en personele onderbezetting – diverse budgetten via de Vrij Aanwendbare Reserve overgeheveld naar 2022: bij de najaarsrapportage ging het om een exploitatiebedrag van ruim € 1,4 miljoen.

Toch geeft de gemeenterekening 2021 vervolgens hier bovenop nog een positief resultaat van € 4.085.000,--.

Onderstaande staafdiagram laat de ontwikkeling van het resultaat zien van de afgelopen 10 jaar.

Het positieve saldo is de resultante van diverse mee- en tegenvallers. Verderop in dit hoofdstuk gaan we uitgebreider in op de analyse.

Structureel resultaat 2021

Naast de verschillende reservemutaties zien we ook diverse incidentele baten en lasten in het afgelopen jaar. Het BBV schrijft voor dat we inzicht geven in het zogenaamde structurele resultaat. Dit is het resultaat, gecorrigeerd voor reservemutaties en waar de incidentele posten zijn geëlimineerd. Een specificatie van de incidentele baten en lasten per programma vindt u in de toelichting op de gemeenterekening.

In onderstaande tabel ziet u dat het structurele resultaat € 3,5 miljoen positief is. In 2020 was het structurele resultaat € 2,1 miljoen positief.

		bedragen x € 1.000
Structureel resultaat		Rekening 2021
Resultaat		
Saldo van baten en lasten		8.561
Mutatie reserves		- 4.477
Resultaat		4.085
Af: incidentele baten en lasten		
Incidentele baten en lasten		4.879
Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves		- 4.306
Af: incidentele baten en lasten		573
Structureel resultaat		3.512

De grootste mee- en tegenvallers uit 2021 lichten we hieronder apart toe.

Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen wij u naar de toelichting op de baten en lasten onder deel 5 van deze gemeenterekening.

bedragen x € 1.000

Belangrijkste afwijkingen	Saldo van baten en lasten	Mutatie reserves	Totaal verschil
Nadelen			
Jeugdzorg specialistische zorg	- 358 N		- 358 N
Terugdraaien winstneming grondexploitaties uit verleden	- 153 N	153 V	-
Totaal nadelen	- 511 N	153 V	- 358 N
Voordelen			
Achterblijven aanvragen noodsteun bedrijven	61 V		61 V
Schulddienstverlening	53 V		53 V
Sociale werkvoorziening/participatie en re-integratie	261 V		261 V
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	220 V		220 V
Toeristenbelasting	93 V		93 V
Verstrekking hulpmiddelen	141 V		141 V
Begeleiding en dagbesteding Wmo	166 V		166 V
Huishoudelijke ondersteuning	111 V		111 V
Jeugdbescherming en jeugdreclassering	337 V		337 V
Beheer en onderhoud wegen/parkeren	214 V		214 V
Hogere winstneming grondexploitaties	982 V	- 982 N	-
Voordeel lagere kosten Kruidenwijk Zuid	650 V	- 650 N	-
Verkoop Prins Hendrikstraat 34	272 V	- 272 N	-
Vestigen opstalrecht hoogspanningsverbinding Nijverdal-Rijssen	163 V		163 V
Leges omgevingsvergunningen	735 V		735 V
Pensioenvoorzieningen (voormalig) wethouders	647 V	- 553 N	94 V
Ontwikkeling gemeentefonds	609 V		609 V
Niet ingezette stelposten en onvoorzien	133 V		133 V
Personeel	233 V	- 105 N	128 V
Programma Beter Organiseren	102 V		102 V
Onderbesteding en vertraging uitvoering vanwege corona	209 V		209 V
Totaal voordelen	6.392 V	- 2.562 N	3.830 V
Overige afwijkingen	702 V	- 90 N	613 V
Totaal afwijkingen	6.583 V	- 2.499 N	4.085 V

Nadelen

Jeugdzorg specialistische Zorg

Specialistische zorg omvat onder andere zorg in natura en de ondersteuningsbehoefte individueel en groep, maar ook dyslexiezorg en wonen en verblijf. We zien daarbij een grotere ondersteuningsbehoefte, met name bij individuele gevallen en hogere woon- en verblijflasten voor gezinshuizen. In het laatste kwartaal van 2021 zien we dat er veel meer gefactureerd is dan gemiddeld over het overige deel van het jaar, waarbij nog bekeken wordt of dit doorwerkt naar 2022.

Terugdraaien winstnemingen grondexploitaties uit het verleden

De winstnemingen die in het verleden zijn gedaan op de grondexploitatie Kruidenwijk Zuid en Haarle zijn volledig respectievelijk gedeeltelijk teruggedraaid. Dit wordt grotendeels opgevangen uit vrijval van de voorzieningen voor toekomstige verliezen die inmiddels getroffen waren: deze kunnen nu lager zijn. Het deel dat teveel is genomen en niet gedekt kan worden uit de voorziening (€ 153.000 Haarle) wordt uit de bufferreserve gedekt.

Voordelen

Achterblijven aanvragen noodsteun bedrijven

De aanvragen voor noodsteun in verband met corona zijn achtergebleven bij de verwachtingen. Bij de bestemming van het jaarrekening resultaat wordt voorgesteld het resterende bedrag van € 61.000,-- over te hevelen naar 2022.

Schulddienstverlening, bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen

Er zijn lagere uitkeringslasten door enerzijds een hogere uitstroom uit de uitkering dan verwacht in verband met gunstige arbeidsmarktomstandigheden, en anderzijds een lagere instroom in verband met het beperkt realiseren van de huisvestingstaakstelling statushouders.

Ten gevolge van een positieve afrekening 2020 van de Stadsbank zijn de kosten lager.

Sociale werkvoorziening/participatie en re-integratie

Bestaat uit diverse onderdelen zoals lagere loonkosten WSW ten gevolge van langdurige ziekte en nieuw beschermt. Ook het exploitatieresultaat van stichting Noest komt ten gunste van de gemeente.

Toeristenbelasting

We zien dat, voornamelijk door corona, het aantal overnachtingen in eigen land fors is toegenomen.

Het aantal overnachtingen bedroeg in 2021 543.600. In 2020 was dat nog 431.500 en voor corona in 2019 453.400.

In 2021 waren er zo'n 90.000 overnachtingen meer dan begroot was, wat leidt tot een meeropbrengst.

Verstrekking hulpmiddelen

Zowel bij rolstoelen, woningaanpassingen als bij vervoersmiddelen zijn minder uitgaven geweest. De verwachte stijging van aanvragen, en daarmee van uitgaven, in het 4e kwartaal is uitgebleven, onder andere ten gevolge van het opnieuw opslaan van corona.

Begeleiding en dagbesteding Wmo

De helft van het voordeel wordt veroorzaakt door minder indicaties, de andere helft is een combinatie van lagere indicatieniveaus en een lager verzilveringspercentage dan verwacht.

Huishoudelijke ondersteuning

De helft van de overschrijding van het budget wordt veroorzaakt door een lagere groei van het aantal cliënten dan verwacht, daarnaast zien we een lagere indicatiewaarde en een beperkte afwijking in het verzilveringspercentage.

Jeugdbescherming en jeugdreclassering

Er zijn overschrijdingen op Jeugdzorg Plus, Landelijk Transitie Arrangement, Maatregelhulp, WVHS 24-uurszorg (Weinig Voorkomende Hoog Specialistische Jeugdzorg) en crisisbedden, Ontwikkel- en innovatiebudget en OZJT/Samen14. Op deze producten is er vaak sprake van hoge prijzen en relatief lage volumes. We hebben – in aantallen – een beperkte stijging voorzien voor het laatste kwartaal, maar dat heeft zich niet voorgedaan.

Beheer en onderhoud wegen/ parkeren

Op diverse onderdelen zijn de kosten lager uitgevallen, onder andere doordat maaiafval van bermen en sloten wordt hergebruikt in plaats van afgevoerd. Ook beheerkosten van de parkeergarage waren lager doordat er minder gebruik is gemaakt.

Hogere winstneming grondexploitaties

De winsten op de afgeronde grondexploitaties Hart van Noetsele en Aan de Tuinen zijn hoger dan werd ingeschat, omdat er minder kosten met het woonrijp maken gemoeid waren. Een versnelling in de verkopen van met name Lochter III zorgde dat we hoge tussentijdse winsten konden nemen. Volgens bestaand beleid worden de gemeentelijke winstnemingen gestort in de bufferreserve.

Voordeel lagere kosten Kruidenwijk Zuid

De nog te maken kosten voor het woonrijp maken van Kruidenwijk Zuid zijn lager dan eerder werd ingeschat. Hierdoor hoeft een minder hoge verliesverwachting te worden gehanteerd: de middelen die hiervoor in de voorziening waren opgenomen kunnen grotendeels vrijvallen en – conform bestaand beleid – worden toegevoegd aan de bufferreserve.

Verkoop Prins Hendrikstraat 34

De woning Prins Hendrikstraat 34 is dit najaar verkocht. De boekwinst is gestort in de bufferreserve.

Vestigen opstalrecht hoogspanningsverbinding Nijverdal-Rijssen

In november is het vestigen opstalrecht ondergrondse hoogspanningsverbinding Nijverdal-Rijssen met Tennet goedgekeurd. We hebben hiervoor een bijdrage ontvangen.

Leges omgevingsvergunningen

Door enkele grote aanvragen bouwvergunningen in de maanden november en december, o.a. de aanvraag van een school was dit jaar nog niet verwacht, vallen de legesopbrengst hoger uit dan geraamd.

Pensioenvoorzieningen (voormalig) wethouders

Conform de circulaire van BZK moet bij de actuariële waardeberekening per 31 december 2021 rekening worden gehouden met een rekenrente van 0,528%. Een bedrag aan pensioenverplichtingen voor de reeds gepensioneerde wethouders valt vrij en wordt conform bestaand beleid ten gunste van de financieringsreserve gebracht. Door de nieuwe rekenrente hoefde er ook minder te worden aangevuld in de voorziening.

Ontwikkeling gemeentefonds

In de decembercirculaire zijn nog diverse middelen ontvangen in verband met coronacompensaties en nieuwe taken (die uiteraard niet meer in 2021 konden worden uitgevoerd). Ook zijn er voordelige afrekeningen uit voorgaande jaren.

Niet ingezette stelposten en onvoorzien

Een aantal stelposten zijn niet bestemd via begrotingswijzigingen: deze vallen standaard vrij bij de jaarrekening. Ook de post onvoorzien is slechts gedeeltelijk aangewend in 2021.

Personele kosten en doorbelasting hiervan

Bij de najaarsrapportage hebben we, in verband met het hoge ziekteverzuimpercentage, de knelpuntenpot opgehoogd met € 100.000,--. Aan het einde van het jaar bleek dat we de noodzakelijke inhuur konden financieren uit de vacaturegelden binnen de reguliere loonsom. Hierin zat meer ruimte omdat niet alle vacatures in 2021 direct vervuld konden worden.

We zijn terughoudend geweest met de uitkering van gratificaties. In 2021 is de structuur van de gemeentelijke organisatie gewijzigd. Vanaf 1 april zijn de managers gestart in hun nieuwe rol. De periode was in 2021 nog te kort om gratificaties toe te kennen. Wel zijn er incidentele uitkeringen verstrekt om vanwege het thuiswerken de verbinding met elkaar te houden en de extra inzet vanwege de coronacrisis en automatisering.

De inzet van het ambtelijk apparaat drukt voor ruim € 84.000,-- minder op de jaarrekening 2021. Dit komt door de extra werkzaamheden die aan de grondexploitaties zijn besteed. De lagere inzet op investeringen vanwege de coronacrisis werd hiermee ruimschoots gecompenseerd. Zoals hierboven al genoemd, heeft dit niet geleid tot een lagere resultaatverwachting.

Doordat vervanging van personeel dat uittrad in verband met het generatiepact (tijdelijk) minder heeft gekost, hoefde er € 105.000,-- minder uit de VAR te worden onttrokken dan geraamd.

Programma Beter Organiseren

De lagere uitgaven zijn veroorzaakt doordat door de inzet van “beter organiseren” efficiënter gewerkt kon worden, binnen bestaande applicaties, met minder externe inhuur. De dekking kon daardoor gevonden worden binnen de reguliere middelen.

Onderbesteding en vertraging uitvoering vanwege corona

Op zeer veel beleidsonderdelen bleven de uitgaven achter vanwege corona: er konden geen voorlichtingsavonden gegeven worden, waardoor verder onderzoek of uitvoering van regelingen stagneerden. Door ziekte konden diverse werkzaamheden niet worden uitgevoerd en wegens het beperken van contacten konden cliënten niet bezocht worden. Veel goederen en diensten (ICT, onderhoud wegen en vastgoed, vervoersmiddelen) waren niet beschikbaar wegens tekorten op de arbeidsmarkt en stagnatie in toelevering op de internationale markten. Deze achtergebleven kosten - en vaak ook de opbrengsten - vindt u terug in de gemeentelijke jaarrekening. Omdat dit op alle gemeentelijke beleidsonderdelen wel terug te vinden is, is het moeilijk uit de cijfers te extraheren. Voor een meer inhoudelijke toelichting verwijzen wij u naar paragraaf 11 Corona.

Aanwending onvoorzien

Voor onvoorziene zaken was een bedrag opgenomen van € 45.000,--. Er is besloten € 20.000,-- daarvan in te zetten voor extra inzet voor het opsporen van zorgfraude. Het restant is niet aangewend.

bedragen x € 1.000	
Aanwending onvoorzien	Rekening 2021
Stelpost	
Onvoorzien	- 45
Totaal stelpost	- 45
Aanwending	
Inzet voor opsporing zorgfraude	20
Totaal aanwending	20
Restant stelpost onvoorzien	- 25

Bestemming rekeningresultaat

Wij stellen u de volgende punten voor ter bestemming van het resultaat 2021:

- Project Kinderboerderij 2.0 (€ 14.000,--). De Kinderboerderij heeft uitstel van de einddatum van het project aangevraagd tot 31 december 2022. Dat hebben zij gedaan omdat zij getroffen zijn niet alleen door Corona maar ook door het feit dat er een procedure was aangespannen bij de Raad van State waardoor zij niet konden bouwen aan de Kinderboerderij. Inmiddels zijn ze weer bezig en is de verwachting dat zij na realisatie van het project (per 31 december 2022) een eindrapportage zullen indienen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) die vervolgens een factuur zal sturen naar de gemeente Hellendoorn. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 14.000,-- over te hevelen naar 2022.
- Woningaanpassingen (€ 140.000,--). In 2021 is een beschikking afgegeven voor een forse woningaanpassing. Het traject om te komen tot uitvoering is opgestart en zal in 2022 worden voortgezet. Aangezien het verstrekkingenbudget 2022 niet berekend is op deze aanzienlijke uitgavenpost wordt voorgesteld het overschot op het product verstrekkingen 2021 over te hevelen naar 2022.
- Actieplan inclusieve samenleving (€ 20.000,--). In de begroting 2021 is een bedrag van € 20.000,-- opgenomen voor het opstellen van een actieplan inclusieve samenleving. De grondslag hiervoor is het coalitieakkoord. De planning voor het opstellen van dit plan is echter vertraagd als gevolg van ziekte en extra werkzaamheden als gevolg van Corona. Voorgesteld wordt om het budget van € 20.000,-- door te schuiven naar 2022.
- Onderzoek binnenklimaat door IMI (€ 10.000,--). Om dit onderzoek goed uit te kunnen voeren is een redelijke bezetting in het gebouw noodzakelijk. Als gevolg van de coronacrisis -met een minimale bezetting in het gebouw- heeft dit onderzoek logischerwijs nog niet plaats kunnen vinden. Zodra de corona regels het toelaten zal het onderzoek worden uitgevoerd. Naar verwachting in de loop van 2022.
- LED-verlichting sporthal de Voordam (€ 16.000,--). Door de langere levertijden als gevolg van de coronacrisis heeft de geplande uitvoering in 2021 nog niet plaats kunnen vinden. Volgens planning zal de uitvoering in de voorjaarsvakantie van 2022 plaatsvinden.

- Noodfonds ondernemers (€ 61.000,--). Voor ondernemers in getroffen sectoren, waarbij ondernemers op geen enkele wijze een beroep kunnen doen op de landelijke steunmaatregelen als NOW en TVL, hebben we binnen onze gemeente nog een noodfonds. Van dit fonds is van de € 75.000,-- nog € 61.000,-- over. Uitkeringen hieruit kunnen vanaf 1 januari a.s. weer worden aangevraagd (tot een maximum van € 7.500,-- per aanvrager).
- Decembercirculaire 2021 (€ 380.000,--). De geoormerkte middelen uit decembercirculaire 2021 inzetten voor uitvoering in 2022.
- Motie kunst (€ 40.850,--). Op 9 november 2021 is, tijdens de behandeling van de begroting 2022, de motie: Ruimte voor Kunst aangenomen met de oproep "Er weer beleid van maken om bij een positief resultaat van de jaarrekening, 1% van dit resultaat ten goede te laten komen aan de 'bestemmingsreserve Kunst'." Er wordt een bedrag van € 40.850,-- gestort in de Reserve Kunst.

Wij stellen voor het restant rekeningsaldo van € 3.402.676,-- te storten in de VAR ter versterking van het weerstandsvermogen.

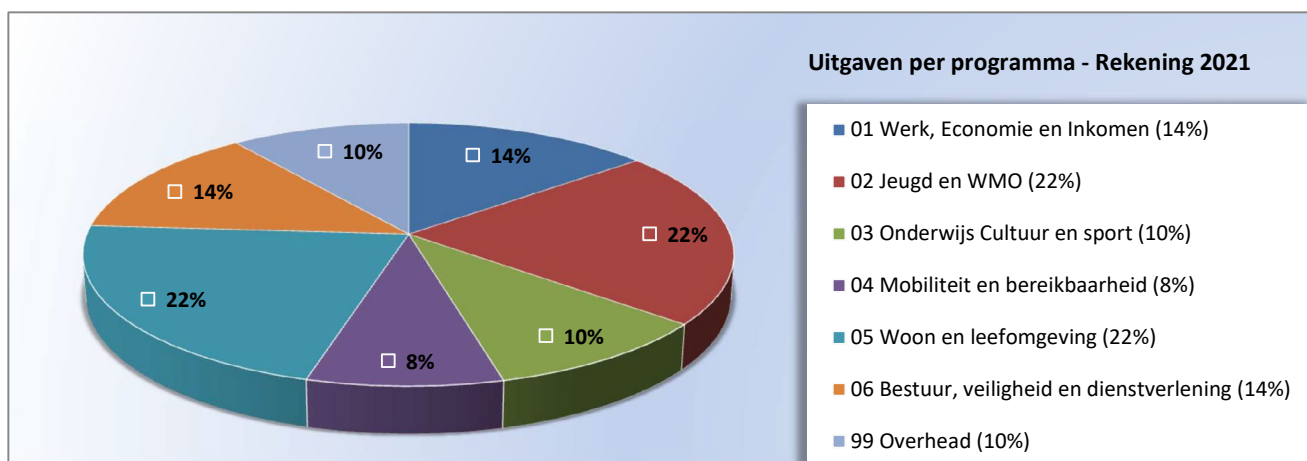
De bufferreserve heeft ultimo 2021 een saldo dat ruim boven de gewenste omvang ligt. Voorgesteld wordt om hieruit € 3 miljoen om te zetten naar de financieringsreserve, ter verbetering van onze financiële positie.

Voorstel resultaatbestemming	Rekening 2021
Toevoegingen	
Project Kinderboerderij 2.0	14.000
Woningaanpassingen	140.000
Actieplan inclusieve samenleving	20.000
Onderzoek binnenklimaat door IMI	10.000
LED-verlichting sporthal de Voordam	16.000
Overheveling restant budget Noodsteun Ondernemers	61.000
Geoormerkte middelen uit decembercirculaire 2021 inzetten voor uitvoering in 2022:	
- Coronamiddelen lokale cultuur	80.000
- Taakmutaties versterking dienstverlening	172.000
- Participatie	88.000
- Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht	20.000
- ICT inburgeringswet	20.000
Motie ruimte voor kunst: storting in reserve kunst	40.850
Storting vrij aanwendbare reserve - ter versterking van het weerstandsvermogen	3.402.676
Totaal toevoegingen	4.084.526
Onttrekkingen	
	-
Totaal onttrekkingen	-
Totaal voorstel resultaatbestemming	4.084.526

Uitgaven per programma/Inkomsten per categorie

De onderstaande tabellen geven per programma aan hoeveel de uitgaven zijn geweest.

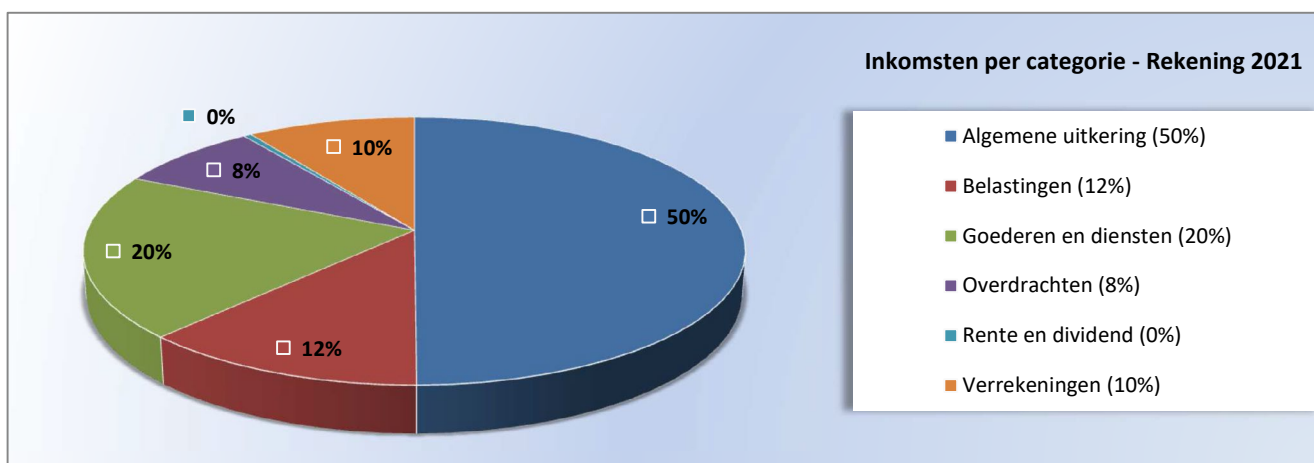
bedragen x € 1.000		
Uitgaven per programma - Rekening 2021	Bedrag	Percentage
01 Werk, Economie en Inkomens (14%)	16.484	14,2%
02 Jeugd en WMO (22%)	25.244	21,7%
03 Onderwijs Cultuur en sport (10%)	11.656	10,0%
04 Mobiliteit en bereikbaarheid (8%)	9.765	8,4%
05 Woon en leefomgeving (22%)	25.206	21,7%
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening (14%)	15.825	13,6%
99 Overhead (10%)	11.971	10,3%
Totaal	116.151	100,0%

Van de inkomsten geven we de verdeling weer per categorie, omdat dit een beter beeld geeft van de herkomst van de inkomsten.

bedragen x € 1.000

Inkomsten per categorie - Rekening 2021	Bedrag	Percentage
Algemene uitkering (50%)	60.014	49,9%
Belastingen (12%)	14.623	12,2%
Goederen en diensten (20%)	23.818	19,8%
Overdrachten (8%)	9.793	8,1%
Rente en dividend (0%)	536	0,4%
Verrekeningen (10%)	11.452	9,5%
Totaal	120.235	100,0%

Ontwikkelingen Balans

bedragen x € 1.000

Activa	31-dec-2020	31-dec-2021	Passiva	31-dec-2020	31-dec-2021
Vaste activa			Vaste Passiva		
Immateriele vaste activa	1.246	1.228	Eigen Vermogen	18.191	26.752
Materiele vaste activa	121.878	117.921	Voorzieningen	8.669	9.156
Financiële vaste activa	5.640	4.822	Langlopende schulden	126.300	119.997
Totaal Vaste activa	128.765	123.972	Totaal Vaste Passiva	153.159	155.905
Vlottende activa			Vlottende Passiva		
Voorraden	6.557	62	Vlottende schulden < 1 jaar	5.082	6.259
Uitzettingen < 1 jaar	26.746	40.671	Overlopende passiva	8.619	7.347
Liquide middelen	382	296			
Overlopende activa	4.411	4.512			
Totaal Vlottende activa	38.095	45.540	Totaal Vlottende Passiva	13.700	13.606
Totaal Activa	166.860	169.511	Totaal Passiva	166.860	169.511
Recht verliescompensatie Vpb	-	-	Gewaarborgde geldleningen	152.797	141.948

De materiele vaste activa dalen in 2021 met € 4 miljoen. De opvallende mutaties zijn als volgt: We investeerden in totaal € 3,3 miljoen in 2021 en ontvingen hierin aan bijdragen derden een bedrag van in totaal € 0,2 miljoen. We schreven € 6,4 miljoen af en moesten 0,6 miljoen afwaarderen op de winkelunits Dunant.

De grootste investeringen hebben betrekking op rioleringen (€ 0,7 miljoen), tractie (€ 0,6 miljoen), wegen (€ 0,3 miljoen), automatisering (€ 0,3 miljoen), sport (€ 0,2 miljoen) en onderwijshuisvesting (0,2 miljoen). Opnieuw zien we een dalende lijn in de grondvoorraden. Deze daling komt voort uit de verkoop van diverse kavels grond, vooral op bedrijventerrein 't Lochter III. Hier is voor € 9,3 miljoen aan kavels geleverd. Dit zien we terug in de verbeterde ratio van de grondexploitatie.

Tevens zien we een verdere daling van de financiële vaste activa. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door de trend die we al een aantal jaren zien: ambtenaren lossen extra op hun hypothecaire geldleningen af, maar ook voormalige starters lossen extra af door de gunstige (hypotheek)rentes afgelopen jaar. In 2021 is er ruim € 0,9 miljoen afgelost. Er zijn enkele nieuwe (duurzaamheids)leningen verstrekt.

Een andere opvallende post is: uitzettingen van geld met rente typische looptijd van minder dan een 1 jaar. Deze bestaat uit diverse posten. De vorderingen zijn gestegen met € 2,4 miljoen tot € 7,1 miljoen, ook de uitzetting van middelen bij de schatkist is gestegen met € 11,5 miljoen naar € 33,5 miljoen. Een van de oorzaken is de herstructurering van de leningenportefeuille in 2020. Op dat moment was bekend dat er een tijdelijke overliquide situatie zou ontstaan. Maar een belangrijke oorzaak is dat we door de coronacrisis en personele onderbezetting minder hebben uitgegeven. Zoals eerder geschreven zijn er budgetten overgeheveld en gereserveerd en alsnog is er een jaarrekeningoverschot van ruim € 4 miljoen. Daarnaast zijn er verkopen van gronden en vastgoed geweest waar bij de omzetting van de leningen nog geen zicht op was en is er nog geen voorfinanciering nodig geweest van Reggesteyn. Dit is pas begin 2022 gebeurd. Ook zijn door corona minder investeringen uitgevoerd dan verwacht.

Aan de passivazijde zien we een stijging van € 8,5 miljoen van het eigen vermogen. Hierin is het rekeningresultaat van € 4,1 miljoen ook opgenomen. De algemene reserves stijgen met bijna € 6,3 miljoen door toevoeging van het rekeningresultaat 2020 (€ 2,3 miljoen) aan de VAR en stijging van de bufferreserve met € 0,5 miljoen door winstnemingen, vrijval van de voorziening toekomstige verliezen grondbedrijf en boekwinsten op verkoop vastgoed, ondanks de storting van € 1 miljoen in 2021 vanuit deze reserve in de financieringsreserve.

Deze financieringsreserve neemt daarnaast toe met € 0,8 miljoen mede door de vrijval van € 0,5 miljoen uit de voorziening Appa. De bestemmingsreserves blijven ongeveer gelijk van omvang doordat geoormerkt geld niet in 2021

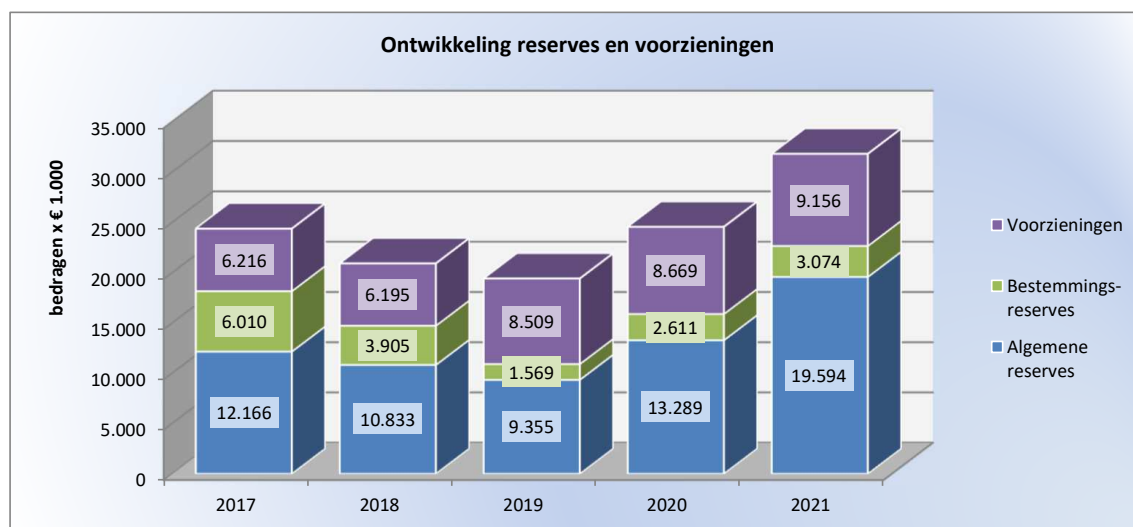
kon worden aangewend of ook bestemd is om over meerdere jaren uit te geven (zoals invoeringskosten omgevingswet en rijksmiddelen voor duurzame energie).

De langlopende schulden dalen met € 6,3 miljoen (zie paragraaf financiering) in verband met de aflossing op de diverse geldleningen.

De vlottende passiva blijven ongeveer op hetzelfde niveau als bij de jaarrekening 2020.

Sinds 2020 is er geen verliescompensatie meer opgenomen voor Vennootschapsbelasting. We worden aangeslagen voor deze winstbelasting voor middelen die we in het kader van afvalverkoop ontvangen en voor de opbrengsten van reclames aan lantaarnpalen enabri's. Vanaf 2022 zullen we ook voor de grondexploitaties worden aangeslagen: vanaf dat jaar verwachten we voor de fiscus als winstgevend ondernemer te worden aangemerkt.

Ontwikkeling reserves en voorzieningen

De reserves en voorzieningen stijgen in 2021 in totaliteit met € 7,2 miljoen.

De stand van de (niet geactiveerde) voorzieningen stijgt met € 0,5 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door een daling van de voorzieningen Appa (€ 0,5 miljoen), en een stijging van de voorziening afvalstoffenheffing (€ 0,7 miljoen) en onderhoudsvoorzieningen (€ 0,2 miljoen).

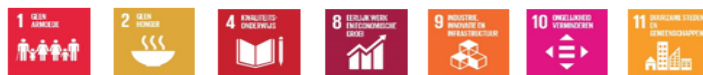
De reserves zijn in 2021 gestegen. Eind 2021 bedraagt het totaal van onze reserves € 22,7 miljoen (exclusief het rekeningresultaat 2021). Eind 2020 was dit nog € 15,9 miljoen, een stijging van € 6,8 miljoen. Verschillende grote mutaties in het eigen vermogen worden hieronder kort toegelicht.

We hebben in totaal € 10,6 miljoen gestort in de reserves waaronder € 1,7 miljoen in de VAR met betrekking tot positief saldo rekening 2020, € 1,0 miljoen in de VAR met betrekking tot positief saldo najaarsrapportage 2021, € 1,4 miljoen in VAR middels de najaarsrapportage 2021 voor overheveling budgetten naar 2022, € 0,5 miljoen door afrekening beschermd wonen voor de invulling van beleid in 2022 en 2023 voor Sociaal en Maatschappelijk, € 0,6 miljoen in de VAR voor extra capaciteit om woningbouw te versnellen, € 1,9 miljoen in de financieringsreserve voor versterking van de financieringspositie, € 2,1 miljoen in de bufferreserve vanwege opheffen middelen Lochter Oost en door (tussentijdse) winstneming op grondexploitaties en boekwinsten op verkocht vastgoed.

Daarnaast hebben we € 4,3 miljoen onttrokken aan de reserves waaronder € 0,4 miljoen uit de VAR naar aanleiding van de motie OZB verhoging beperken, € 0,4 miljoen uit de VAR voor inzet extra personeel door corona, € 0,9 miljoen uit de VAR voor de aanwending van diverse doorgeschoven budgetten uit 2020 naar 2021 en € 0,6 miljoen uit de financieringsreserve voor de afwaardering Dunantblok.

Deel 3: PROGRAMMA'S

Programma 1: **Werk, economie, recreatie en inkomen**

Bestuurlijk verantwoordelijk voor dit programma:

- Burgemeester J.J. Eijbersen (Recreatie en toerisme)
- Wethouder mevr. G.J. Overmeen-Bakhuis (Statushouders, inkomensregelingen, sociale werk-voorziening, markten, en economische aangelegenheden)
- Wethouder dhr. J.J. Beintema (Subsidies en agrarische zaken)

Inleiding

2021 heeft vooral in het teken gestaan van de coronapandemie. Dit heeft een aantal sectoren in onze lokale economie (retail en horeca) hard geraakt. De precieze impact hiervan zal waarschijnlijk de komende periode pas echt duidelijk worden. De recreatiesector is in mindere mate getroffen, omdat gedurende het toeristisch hoogseizoen (april-oktober) toch veel mogelijk was. Dit geldt overigens niet voor de groepsaccommodaties, omdat die het gehele jaar nauwelijks mogelijkheden hadden. Vanuit de gemeente hebben we geprobeerd de ondernemingen die zijn getroffen te ondersteunen. Enerzijds door te faciliteren bij de uitvoering van de landelijke regelingen en anderzijds ook door ons lokale steunpakket.

In 2021 is er vanuit de Participatiewet uitvoering gegeven aan meerdere wetten. Als belangrijkste de Participatiewet, de Wet Inburgering Nieuwkomers en de Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening. Wij hebben onze dienstverlening vormgegeven door inkomensvoorzieningen aan werklozen uit te keren, het re-integreren van mensen die ondersteuning nodig hebben om werk te vinden en te voorzien in beschut werk voor mensen met een beperking. Ook hebben wij onze verantwoordelijkheid voor het lokale minimabeleid en de schuldhulpverlening vormgegeven in samenwerking met lokale partners en regionale instanties zoals de Stadsbank Oost Nederland.

Kaderstellende nota's

- Position Paper Economische Zaken Natuurlijk Ondernemend (2016 16INT01638)
- Economische Agenda van Hellendoorn 2019-2022
- Nota verblijfsrecreatie Overnachten in Hellendoorn (2006)
- Toeristisch Bureau Hellendoorn (2007)
- Stimuleringsagenda Sallandse Heuvelrug (2016)
- Bestuurlijke afspraken Herprogrammeren regionale bedrijventerreinen Twente
- Masterplan Centrum Nijverdal/Grotestraat
- Beleidsplan integrale schulddienstverlening gemeente Hellendoorn (2012-2016)
- Kadernota Participatiewet gemeente Hellendoorn (2015-2018)
- Verordening financiële bijdrageregelingen maatschappelijke participatie gemeente Hellendoorn 2018 (kindpakket)
- Bedrijfsplan lokale uitvoering WSW gemeente Hellendoorn (2020)
- Ambitieplan Nationaal Park Sallandse Heuvelrug en Twents Reggedal (2020)
- Actieplan Agrarische zaken

GLOBAL GOALS

1. *Geen armoede*
We proberen armoede te voorkomen. We helpen mensen met een laag inkomen en mensen die in de schuldsanering komen.
2. *Geen honger*
Door het verstrekken van een uitkering op grond van de Participatiewet bieden we een vangnet aan onze inwoners. Hierdoor kunnen zij in ieder geval beschikken over basisvoorzieningen zoals voedsel.
8. *Eerlijk werk en economische groei*
We stimuleren de werkgelegenheid. We organiseren de sociale werkvoorziening lokaal o.a. door oprichting van de Stichting Noest. We faciliteren de ondernemers door via korte lijnen de rijksmiddelen, die in het kader van de bestrijding van corona beschikbaar worden gesteld, zo snel mogelijk toe te kennen.
9. *Industrie, innovatie en infrastructuur*
We doen volwaardig mee aan de Regiodeal Twente. We onderschrijven de noodzaak voor sociaal economische structuurversterking van Twente en geven hier invulling aan door te kiezen voor een nieuwe organisatiestructuur: Twenteboard.
10. *Ongelijkheid verminderen*
We gaan voor een inclusieve samenleving.
11. *Duurzame steden en gemeenschappen*
We werken aan een duurzame samenleving.

Wat we wilden bereiken

Speerpunten	Realisatie
1.01 Actief acquisitie plegen voor bedrijventerrein 't Lochter III.	
1.02 We vervolgen de inzet in het kader van het Masterplan centrum Nijverdal.	
1.03 Het door de provincie gesubsidieerde project Stadsbeweging wordt verder uitgerold.	
1.04 Jaarlijks monitoren we de leegstand.	
1.05 Samen met ondernemers en vastgoedeigenaren stellen we een actieplan op om de leegstand in het centrum te verminderen.	
1.06 Uitvoering geven aan tenderboard.	
1.07 Door inzet van de accountmanager Economische Zaken wordt het netwerk verbreed om beter inzicht te hebben in de ondernemers binnen onze gemeente, wat deze ondernemers te bieden hebben en hen te faciliteren in gemeentelijke vraagstukken.	
1.08 Opstellen van een actieplan voor de agrarische sector.	
1.09 Faciliteren van initiatieven voor hotelaccommodaties in Nijverdal.	
1.10 Vastleggen van ons lokale beleid schulddienstverlening (incl. preventie en vroegsignalisering).	
1.11 Voor ieder die ongewenst thuiszit, komt er een persoonlijk plan voor begeleiding naar werk of participatie.	
1.12 Intensiveren van de begeleiding van statushouders, in nauwe samenwerking met vluchtelingenwerk, het ROC, het Talentenportaal en React.	
1.13 Lokale uitvoering van de sociale werkvoorziening, in combinatie met Participatiewet.	
1.14 Opstellen van lokale beleidsregels / uitvoeringsplan voor de nieuwe wet Inburgering.	
1.15 Starten van pilots in samenwerking met lokale organisaties ter voorbereiding op de nieuwe wet. Herijken van werkprocessen in het kader van inburgering.	

Wat we ondernamen

Retail

2021 stond in het teken van corona. De retail branche is hierdoor zwaar getroffen. We hebben geprobeerd de retail ondernemers zoveel mogelijk te faciliteren en te ondersteunen. Ook hebben we compenserende maatregelen getroffen en bijvoorbeeld een noodfonds voor ondernemers ingesteld. De leegstand is afgenomen. Dit heeft ook voor een deel te maken met het feit dat we als gemeente medewerking hebben verleend aan het omvormen van vierkante meters retail naar wonen en andere commerciële functies.

Warenmarkt

Ook de warenmarkt had te maken met de coronapandemie. De foodstandplaatsen konden wel ingenomen worden, maar de nonfood heeft een deel van het jaar niet op de markt kunnen staan. Hiervoor zijn compenserende maatregelen getroffen.

Economisch vestigingsklimaat en acquisitie

De economie is het afgelopen jaar, misschien wel tegen de verwachting in, gegroeid. Doordat we een goed geoutilleerd bedrijventerrein hebben, zijn het afgelopen jaar nagenoeg alle kavels op Lochter III verkocht of in optie genomen. De inzet in de acquisitie heeft zijn vruchten afgeworpen.

Vrijtijdseconomie

Omdat vanaf april tot oktober de bezetting van de B&B's, campings en vakantieparken hoog was, heeft deze branche zich naar het zich laat aanzien redelijk door de pandemie heen geslagen. Dat geldt overigens niet voor de groepsaccommodaties, dagrecreatie en horeca, omdat deze sectoren met veel beperkende maatregelen te maken hadden. En dat voor het tweede jaar op rij, waardoor dit deel van de sectoren het erg lastig heeft.

Agrarische zaken

De agrarische sector ondergaat een grote transitie. In 2021 is besloten om hierop extra ambtelijke capaciteit in te zetten. Naast vele bedrijfsbezoeken is uitvoering gegeven aan onderzoek en een enquête die het Bureau Stimuland binnen de agrarische sector heeft uitgevoerd. Dit is vertaald in een actieplan met de belangrijkste prioriteiten voor de komende 5 jaar. Het actieplan is op 30 november door de raad vastgesteld.

Ambitieplan Nationaal Park Sallandse Heuvelrug-Twents Reggedal

In 2021 is verder uitvoering gegeven aan de uitvoering van het ambitieplan in verschillende projecten. Inmiddels is een 5-tal gemeenten aangehaakt, waardoor de uitstraling van het ambitieplan een veel groter grondgebied bestrijkt. Het betreft een integrale aanpak, waar een 18-tal partners op gebied van water, natuur, agrarische zaken en klimaat actief samenwerken.

Individuele bijzondere bijstand/regeling duurzame gebruiksgoederen en kindpakket

In 2021 is onderzoek gedaan naar de effecten van de aangescherpte beleidsregels bijzondere bijstand, zoals die in april 2020 zijn vastgesteld. Uitgangspunt daarbij was om het buitenwettelijk begunstigend beleid te schrappen. Het aantal aanvragen bijzondere bijstand is sindsdien verminderd van 395 aanvragen in 2019 en 261 in 2020 naar 241 in 2021. Het aantal toekenningen waren deze jaren resp. 339, 212 en 204. In 2021 is bekeken of de nieuwe beleidsregels hebben geleid tot onwenselijke situaties. Op basis van deze eerste evaluatie is geconcludeerd dat het nog te vroeg is om daadwerkelijke conclusies trekken. Daarom is besloten om het ingezette beleid bijzondere bijstand voort te zetten en dit in 2022 opnieuw te evalueren.

Aanvullend daarop zijn in november 2021 de nieuwe beleidsregels Participatiewet vastgesteld. Aansluitend aan landelijke ontwikkelingen zijn hierin nadere regels vastgesteld voor het verruimen van de vrijlating van giften. In deze beleidsregels zijn ook regels opgenomen om indien nodig aan inwoners een overbruggingsuitkering te kunnen verstrekken, als nog geen uitkering is toegekend en een voorschot niet afdoende lijkt te zijn. Omdat deze regels nog maar kortgeleden van kracht zijn geworden, is over de effecten hiervan nog weinig te zeggen.

Voor wat betreft de gemeentelijke minimaregelingen hebben in 2021 totaal 431 personen een bijdrage ontvangen uit het gemeentelijke declaratiefonds maatschappelijke participatie.

Verder wordt de regeling duurzame gebruiksgoederen uitgevoerd door het Hulpfonds Hellendoorn, zij hebben in 2021 hiervoor 207 aanvragen verwerkt. Ook het kindpakket wordt uitgevoerd door het Hulpfonds, daarvoor hebben zij 122 aanvragen ontvangen. In 2022 zal naar de uitvoering van deze regelingen worden gekeken, om een groter gebruik van het kindpakket te stimuleren.

Collectieve ziektekostenverzekering

In 2020 is vanwege de ombuigingen besloten om de aanvullende gemeentelijke bijdrage voor pakket GarantVerzorgd 3 van Menzis in 2021 te verlagen met € 7,50 per betalende verzekerde per maand. Het aantal deelnemers aan de Gemeentepolis daalde in 2021 tot 1.058 inwoners (peildatum november 2021), waarvan 912 betalende deelnemers (18+). Deze vermindering van het aantal deelnemers werd mede veroorzaakt doordat Salland zich ingaande 2021 terugtrok als aanbieder van de collectieve zorgverzekering. Van deze gebruikers is in 2021 slechts een beperkt gedeelte overgestapt naar Menzis. Op advies van externe specialisten hebben wij er rekening mee gehouden dat een groot aantal gebruikers in 2022 alsnog zou overstappen naar Menzis. Vanwege die onzekerheid kon in 2021 niet vastgesteld worden of de gerealiseerde bezuiniging een structureel karakter had, of slechts incidenteel. Om die reden heeft het college in september 2021 besloten om de gemeentelijke bijdrage voor de collectieve zorgverzekering in 2022 ongewijzigd voort te zetten. Aan de raad is toegezegd in het voorjaar 2022 te rapporteren over de ontwikkeling van het aantal gebruikers van de collectieve ziektekostenverzekering.

Vroegsignalering van schulden

In 2021 is de nieuwe Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS) ingegaan, waarin vroegsignalering een vast onderdeel uitmaakt van schuldhulpverlening. Bij vroegsignalering van schulden worden betalingsachterstanden vroegtijdig gesignaleerd en wordt er niet gewacht totdat de inwoner zich uit zichzelf meldt. De gemeente heeft in 2021 503 meldingen ontvangen van betalingsachterstanden afkomstig van signaalpartners (bijvoorbeeld zorgverzekeraars, energieleveranciers en woningcorporaties). Iedere maand wordt op basis van de binnengekomen signalen een lijst van te bezoeken inwoners samengesteld door de gemeente. Vervolgens wordt in samenwerking met Avedan hulp aangeboden aan de desbetreffende inwoner met betalingsachterstanden. Met Avedan is afgesproken dat er 5 huisbezoeken per maand worden afgelegd om in gesprek te gaan met de inwoner. Mocht Avedan constateren dat er financiële begeleiding benodigd is, dan wordt Stichting BOOM ingeschakeld. In 2021 zijn er in totaal 61 huisbezoeken afgelegd door Avedan. Het huidige beleid van schulddienstverlening zal in de loop van 2022 worden doorontwikkeld in samenwerking Avedan en Stichting BOOM.

Voorzieningenwijzer

In Q1 2021 is gestart met de scholing van vrijwilligers. Inmiddels hebben alle 5 vrijwilligers van Stichting de Welle en Stichting BOOM de opleiding met goed gevolg afgesloten. Zij voeren vanaf juli 2021 gesprekken met behulp van de applicatie de VoorzieningenWijzer. Vanaf september 2021 is het voor alle inwoners mogelijk om zich aan te melden voor een gesprek. Tot en met 31 december 2021 zijn er 12 huishoudens gesproken waarbij uit de gesprekken naar voren is gekomen dat er een gemiddeld voordeel van ongeveer € 330,- per huishouden behaald kan worden. In het komende jaar zullen de eerste ervaringen worden geëvalueerd om het bereik en de bekendheid van de VoorzieningenWijzer te vergroten.

Uitvoering sociale werkvoorziening en nieuw beschut werken

In verband met de opheffing van Soweco heeft de gemeente Hellendoorn per 1-1-2021 het dienstverband overgenomen van 135 WSW-medewerkers. De personeelsadministratie, de salarisbetalingen, de HRM-ondersteuning en de Arbo-dienstverlening worden uitgevoerd door Larcom. De WSW-medewerkers werken in verschillende groepen, op verschillende locaties:

- Voor de uitvoering van beschut werk heeft de gemeente samen met werkgevers de stichting Noest opgericht. Deze stichting heeft de exploitatie beschut werk per 1-4-2021 overgenomen van Soweco. De 71 WSW-medewerkers die aangewezen zijn op beschut werk zijn naar stichting Noest gedetacheerd. De dienstverbanden van 2 voormensen (niet WSW) zijn tevens overgegaan naar de gemeente Hellendoorn. Stichting Noest heeft de huur van het pand (van den Bergsweg 53) en de inventaris overgenomen van Soweco en werkt met een eigen begroting. Het financiële resultaat is voor rekening van de gemeente Hellendoorn.
- De 24 WSW-medewerkers die op 1 januari 2021 in het groenonderhoud werkten zijn gedetacheerd naar het team Openbare Ruimte. Daarbij is ook het dienstverband van de teamleider (niet WSW) overgegaan naar de gemeen-

te Hellendoorn en heeft het team Openbare Ruimte de benodigde gereedschappen en machines van Soweco overgenomen. Het onderkomen van deze groep medewerkers is, vanwege ruimtegebrek op de gemeentewerf, bij de Stichting Noest.

- In totaal 20 WSW-medewerkers waren door Soweco individueel gedetacheerd bij verschillende bedrijven. Deze detacheringen zijn in 2021 door de gemeente Hellendoorn overgenomen.
- Verder werken 13 Hellendoornse WSW-medewerkers samen met WSW-ers uit andere gemeenten bij verschillende bedrijven via groepsdetachering. De begeleiding van deze groepsdetacheringen is in 2021 nog uitgevoerd door Soweco. Vanaf 1 januari 2022 neemt de gemeente Hellendoorn ook deze contracten over.
- Tenslotte werken nog 7 WSW-medewerkers uit Hellendoorn op een beschutte werkplek bij de stichting Ontplooi in Almelo. In overleg met hen wordt bezien of zij daar blijven, of dat zij overstappen naar onze lokale stichting Noest.

Nu alle medewerkers van Soweco bij de gemeenten zijn ondergebracht en alle activiteiten zijn overgeheveld naar de nieuwe uitvoerders, is in 2021 gestart met de liquidatie van Soweco. De snelheid van het afronden hiervan hangt mede af van de verkoop van het onroerend goed (locatie Plesmanweg). Verwacht wordt dat dit in 2022 kan worden afgewikkeld.

[Inburgering en begeleiding statushouders](#)

In 2021 zijn de voorbereidingen getroffen voor de invoering van de nieuwe wet inburgering. Daarvoor is veel samengewerkt met de andere gemeenten in de regio Twente. De nieuwe Wet Inburgering is definitief in werking getreden per 1 januari 2022. De nieuwe WI kent 3 verschillende leerroutes die verschillend worden opgepakt. Met stichting De Welle/Vluchtelingenwerk zijn de voorbereidingen getroffen voor de Maatschappelijke Begeleiding, activering en participatie van statushouders. Hiervoor heeft De Welle een extra medewerker aangesteld op basis van de door de gemeente hiervoor bij wijze van pilot beschikbaar gestelde middelen. Verder worden met de Stadsbank en stichting BOOM afspraken gemaakt voor het financieel ontzorgen van statushouders. Naar verwachting zullen de eerste statushouders die onder de nieuwe Wet Inburgering vallen halverwege het tweede kwartaal aan de gemeente worden gekoppeld.

[Kinderopvangtoeslagaffaire](#)

De gemeente Hellendoorn ontvangt periodiek van de Belastingdienst gegevens van nieuwe gedupeerden. Tot op heden zijn de gegevens van 102 ouders door de Belastingdienst vrijgegeven. Op dit moment zijn 39 inwoners van de gemeente Hellendoorn erkend als gedupeerden en zijn 54 inwoners nog in afwachting van bericht van de Belastingdienst. 1 Inwoner is niet erkend als gedupeerde. Tevens heeft de gemeente de gegevens ontvangen van 8 oud-inwoners om de gemeentelijke schulden bij een erkenning kwijt te schelden. De ouders zijn persoonlijk aangeschreven waarbij ondersteuning is aangeboden. In opvolging van deze brief zijn in 2021 alle bij ons bekende ouders telefonisch benaderd waarbij nogmaals hulp door de gemeente is aangeboden. Hieruit zijn 2 specifieke hulpvragen voortgekomen, waarin de gemeente ruimhartig voorziet in ondersteuning op de vijf leefgebieden (financiën, wonen, werk/dagbesteding, gezondheid en gezinssituatie). De gemeente Hellendoorn is overgegaan tot het kwijtschelden van gemeentelijke schulden van erkende gedupeerden. In totaal heeft de gemeente Hellendoorn een bedrag van ruim € 6.000,-- kwijtgescholden. Het rijk compenseert deze kosten.

Realisatie baten en lasten

bedragen x € 1.000

01 Werk, Economie en Inkomen	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Agrarische zaken	- 102	- 71	- 70	1 V	- 19
Bijzondere bijstandsverlening	- 1.420	- 1.180	- 1.168	12 V	- 1.270
Economische aangelegenheden	- 422	- 481	- 406	75 V	- 418
Fraudebestrijding	- 54	- 74	- 70	4 V	- 48
Markten	- 46	- 53	- 44	9 V	- 38
Recreatie en Toerisme	- 409	- 426	- 402	24 V	- 611
Schulddienstverlening	- 289	- 315	- 300	15 V	- 243
Sociale werkvoorziening	- 4.275	- 4.784	- 4.571	213 V	- 4.348
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	- 7.022	- 8.094	- 7.911	183 V	- 9.441
Subsidies	- 0	- 0	-	0 V	-
Toeristenbelasting	- 48	- 39	- 31	8 V	- 38
Begeleiding en huisvesting statushouders	- 161	- 267	- 258	9 V	- 155
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	- 173	- 173	- 215	- 42 N	- 193
Participatie en reïntegratie	- 946	- 974	- 946	28 V	- 927
Totaal Lasten	- 15.366	- 16.931	- 16.391	539 V	- 17.748
Baten					
Agrarische zaken	-	-	0	0 V	-
Bijzondere bijstandsverlening	41	59	70	11 V	38
Economische aangelegenheden	45	80	67	- 13 N	57
Markten	34	19	20	0 V	22
Recreatie en Toerisme	50	68	70	2 V	248
Schulddienstverlening	-	8	45	38 V	-
Sociale werkvoorziening	624	731	722	- 10 N	34
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	5.879	6.887	6.924	37 V	8.893
Toeristenbelasting	513	513	606	93 V	450
Begeleiding en huisvesting statushouders	-	1	2	1 V	1
Participatie en reïntegratie	24	24	53	29 V	55
Totaal Baten	7.210	8.389	8.578	188 V	9.796
Saldo van baten en lasten	- 8.156	- 8.541	- 7.814	728 V	- 7.951
Mutatie reserves					
Toevoegingen	-	- 75	- 93	- 18 N	- 193
Mutatie reserves	-	- 75	- 93	- 18 N	- 193
Resultaat	- 8.156	- 8.616	- 7.907	710 V	- 8.145

Belangrijkste afwijkingen

bedragen x € 1.000

Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Voordelen	
Achterblijven aanvragen noodsteun bedrijven	61 V
Schulddienstverlening	53 V
Sociale werkvoorziening	204 V
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	220 V
Toeristenbelasting	93 V
Participatie en re-integratie	57 V
Totaal voordelen	688 V
Nadelen	
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	- 42 N
Totaal nadelen	- 42 N
Overige afwijkingen	64 V
Totaal afwijkingen	710 V

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten van de jaarrekening worden de verschillen nader gespecificeerd en toegelicht.

Programma 2: **Jeugd en Wmo**

Bestuurlijk verantwoordelijk voor dit programma:

- Wethouder mevr. J.H. Van den Dolder-Soeten (Jeugd en publieke gezondheid)
- Wethouder dhr. J.J. Beintema (Wmo)

Inleiding

In 2021 is Jeugd en WMO dienstverlening vormgegeven vanuit de visie aan te sluiten bij wat nodig is in de uitvoeringspraktijk vanuit de kernwaarden: inwoner centraal, normaliseren, nabij en kostenbewust. Ook tijdens de lockdowns is fysieke dienstverlening op maat aangeboden. De beschikbaar gestelde flexibele personele schil droeg bij aan het blijven kunnen bieden van zorg en ondersteuning en beperking van de wachtlijsten. Onze inzet was erop gericht om inwoners en zorgaanbieders waar mogelijk te ondersteunen en de financiële steunpakketten van de Rijksoverheid zo snel mogelijk uit te voeren ten behoeve van kwetsbare doelgroepen, waaronder jeugd en kwetsbare ouderen. De kwartaalrapportages van het sociaal domein zijn in 2021 als bijlage geïntegreerd in de reguliere bestuurs- en najaarsrapportage. Op deze manier hebben we u tussentijds geïnformeerd over de ontwikkelingen in het aantal aanvragen, de toegekende voorzieningen en de uitgaven binnen het sociaal domein. En over de inhoudelijke ontwikkelingen per doorgevoerde maatregel.

Kaderstellende nota's

- Kadernota Jeugdhulp 2015-2019 (2020)
- Kadernota WMO 2015-2019 (2020)
- Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Hellendoorn 2019 (2020)
- Regiovisie jeugdhulp (2021)
- Visie wonen en zorg 2020 (2020)
- Algemene Subsidieverordening samenleving gemeente Hellendoorn 2021 (2021)
- Nadere regels accommodatiebeleid gemeente Hellendoorn 2021 (2021)
- Buurt aan Zet! (2016)
- Vrijwillige inzet: Samen Sterk (2017)
- Kadernota Publieke Gezondheid 2018 t/m 2021, Gezonder door preventie (2017)

GLOBAL GOALS

Dit programma draagt bij aan de onderstaande Global Goals:

3. *Goede gezondheid en welzijn*

Er is regie op het totale proces van zorg en ondersteuning voor jongeren, ouderen, kwetsbare groepen en verwarde personen. Wij hanteren een adequaat Lokaal Preventieakkoord en bevorderen een gezonde leefstijl. Samen met (zorg)partners treffen wij maatregelen gericht op preventie en toeleiding naar maatwerkvoorzieningen.

4. *Kwaliteitsonderwijs*

Wij handhaven de leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten. Wij zorgen voor goed aanbod van voor- en vroegschoolse educatie. Wij dragen bij aan effectief jongerenwerk, mede voor een soepele overgang van 18- naar 18+. Er is een goed aanbod van (taal)onderwijs en bijscholing voor vluchtelingen en statushouders.

10. *Inclusiviteit, veiligheid, veerkracht en duurzaamheid*

Actief beleid voor het tegengaan van dakloosheid. Voldoende voorzieningen voor beschermd en begeleid wonen.

Wat we wilden bereiken

Speerpunten	Realisatie
2.01 We versterken het zelf oplossend vermogen van inwoners door in onze gespreksvoering op elk niveau omzien naar elkaar en normaliseren te bespreken.	
2.02 We hebben aandacht voor eenzaamheid en laaggeletterdheid en stellen een actieplan inclusieve samenleving op.	
2.03 We stellen een integrale aanpak op voor kwetsbare jongeren.	
2.04 We ontwikkelen een nieuw meerjarenbeleid voor Publieke Gezondheid.	
2.05 We evalueren het preventiebeleid voor jeugdigen en ontwikkelen nieuw preventiebeleid voor de toekomst.	
2.06 We verlenen ondersteuning en zorg zo dichtbij, zo licht en zo kort als mogelijk.	
2.07 De samenwerking met ketenpartners bouwen we verder uit.	
2.08 We stimuleren gebruikers van dagbesteding of groepsactiviteiten om het vervoer daarnaartoe zelf te organiseren.	
2.09 We onderzoeken samen met het veld welke interventies op het gebied van (complexe) scheidingen effectief en van meerwaarde zijn voor kinderen in die gezinnen.	
2.10 We zetten ondersteuning in die gericht is op het verbeteren of zo veel mogelijk op peil houden van de zelfredzaamheid van zorgvrager en mantelzorger.	
2.11 Mantelzorgers voor inwoners met dementie krijgen aandacht en gerichte ondersteuning.	
2.12 We voeren acties uit die voortvloeien uit de Visie Wonen en Zorg.	
2.13 We spannen ons in om meer pleeggezinnen en gastgezinnen beschikbaar te hebben.	
2.14 We richten een integrale toegang in onder de naam Sociaal Plein Hellendoorn.	
2.15 We besteden extra aandacht aan kwaliteitstoezicht en handhaving.	
2.16 We blijven kritisch kijken naar verleende jeugdhulp via andere wettelijke verwijzers.	
2.17 We leggen in een regiovisie vast hoe er op het gebied van jeugdhulp tussen gemeenten wordt samengewerkt.	
2.18 We bepalen onze toekomstige koers voor de inkoop van Wmo maatwerkvoorzieningen en jeugdhulp.	

Wat we ondernamen

Versterking zelf oplossend vermogen

We versterken het zelf oplossend vermogen van inwoners door in de eerste plaats inwoners eigen oplossingen te laten formuleren voor de vraagstukken waarmee zij worden geconfronteerd. De inzet van eigen kracht, netwerk en familie zijn hierbij belangrijke hulpbronnen. Wij stimuleren het omzien naar elkaar en zetten in op normaliseren in plaats van medicaliseren. Het afgelopen jaar hebben onze frontoffice en onze consultants deze visie uitgedragen in hun gesprekken met inwoners.

Daarnaast zijn we in 2021 gestart met het inrichten van een integrale toegang: Sociaal Plein Hellendoorn (zie toelichting onder Integrale toegang Sociaal Plein). Het Sociaal Plein is een hulpmiddel om bij een hulpvraag de focus te leggen op de inzet van eigen kracht en voorliggende voorzieningen in plaats van op specialistische zorg en geïndiceerde maatwerkvoorzieningen. In 2021 is gestart met het voorbereiden van een innovatiefonds dat ruimte biedt aan maatschappelijke initiatieven die de inzet van maatwerkvoorzieningen kunnen voorkomen.

Aanpak inclusieve samenleving

In 2021 is een aanvang gemaakt om te komen tot een plan van aanpak voor een inclusieve samenleving. Er is inmiddels geïnventariseerd waar we als gemeente Hellendoorn staan. Een inclusieve gemeente is een samenleving waar iedere inwoner gelijkwaardig mee kan doen. Binnen het verenigingsleven, op school, op het werk of in de buurt. Waarbij het niet uitmaakt wat je leeftijd, culturele achtergrond, inkomen, gender, talenten of beperkingen zijn.

Integrale aanpak kwetsbare jongeren

Van januari tot april 2021 hebben wij integraal uitvoering gegeven aan het Jeugdpakket. Het Jeugdpakket is lokaal ingezet ten gunste van de doelgroep. Het is gericht op dialoog voeren met jongeren, activiteiten en ontmoeting faciliteren en het verhogen van de mentale weerbaarheid. In het verlengde van dit Jeugdpakket startte vanaf mei het brede steunpakket welzijn en leefstijl. Met dit steunpakket is ingezet op het organiseren van extra activiteiten voor diverse groepen in de gemeente Hellendoorn. Dit is gedaan met een integrale werkgroep, bestaande uit Evenmens, Stichting de Welle, Avedan maatschappelijk werk, MEE IJsseloever en vluchtelingenwerk. Met deze groep zijn de behoeften van de verschillende doelgroepen geïnventariseerd, met als uiteindelijk doel het aanpakken van corona gerelateerde problematieken. Dit heeft in 2021 voor kwetsbare jongeren onder andere geresulteerd in:

1. Een toename in het aantal bezoekers in het jongeren centrum;
2. Een afname van het aantal overlastmeldingen van jongeren;
3. Het realiseren van ontmoeting voor zo'n 260 kinderen, jongeren en statushouders, middels diverse activiteiten;
4. Het realiseren van een extra JoinUs groep, om eenzame jongeren in contact te brengen met leeftijdsgenoten.

Ontwikkelen nieuw beleid Publieke Gezondheid

De kadernota Publieke Gezondheid, Gezonder door preventie, 2018 – 2021 is in 2021 geëvalueerd, echter niet herschreven. Inhoudelijk is deze kadernota nog steeds actueel en sluit deze aan bij de bestuursagenda Publieke Gezondheid van de regio Twente die doorloopt tot en met 2023. Nagenoeg alle thema's vragen een lange termijn aanpak. Daarnaast is in 2021 gekozen om hoge prioriteit te geven aan het lokaal preventieakkoord en corona gerelateerde werkzaamheden (o.a. het coronasteunpakket, adviezen, deelname aan overleggen). In het najaar van 2021 is er een coronateststraat in de gemeente opgezet door huisartsen. Vanuit de gemeente is er met prioriteit ondersteuning aan gegeven om dit mogelijk te maken.

Een terugblik op 2021 laat zien dat er vanuit publieke gezondheid gewerkt is aan een groot aantal thema's, zoals cursus- en begeleidingsaanbod rondom mentale problematiek, acties stoppen met roken, een geïntensiverde samenwerking ten behoeve van preventie van drugsproblematiek waaronder 3MMC/designerdrugs, vraagstukken m.b.t. 5G-zendmasten en legionella, aanpak gezondheidsverschillen in afstemming met Pharos, betrokkenheid bij de Integrale Samenwerkingsagenda Twente en de Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid.

De drie speerpunten, doelen en acties uit de kadernota Publieke Gezondheid en bijhorend uitvoeringsprogramma zijn meegenomen in de plannen van het lokaal preventieakkoord. Middels dit akkoord heeft de samenwerking met tientallen interne en externe betrokkenen een flinke impuls gekregen, evenals de uitvoering ervan. Er is een structuur opgetuigd met een multidisciplinair kernteam, aanvoerders en actiegroepen. Er vond een hele reeks overleggen en plenaire bijeenkomsten plaats met afgevaardigden vanuit o.a. het voorliggend veld, onderwijs, sportverenigingen, (paramedische) zorg, de GGD en gemeente. In 2021 is daarmee een goede basis gelegd voor een nadere uitwerking.

In 2021 is extra verbinding gezocht met sport en het lokaal sportakkoord. Sport en bewegen heeft een positief effect op de fysieke en mentale gezondheid van mensen. Dit is in coronatijd extra van belang is gebleken. In 2021 is het aanbod van de Gecombineerde leefstijlinterventie (GLI) uitgebreid en zijn voorbereidingen getroffen om deze in 2022 in te voeren. Met deze leefstijlinterventie werken volwassenen aan hun leefstijl, aan gezonder eten en aan duurzame gedragsverandering. Het doel is om overgewicht te verminderen.

Preventiebeleid jeugdigen

Ons doel is dat jeugdigen in onze gemeente gezond kunnen opgroeien en daarmee een gezonde basis ontwikkelen voor de rest van hun leven. In coronatijd is aandacht voor preventie extra belangrijk gebleken.

In 2021 heeft een evaluatie plaatsgevonden van de voorlichting aan ouders over opvoeden en opgroeien. Op basis daarvan is besloten om vanaf juli 2022 deel te gaan nemen aan regionale oplossing public health jeugd, ook wel Loes geheten. Net als 13 andere Twentse gemeenten worden op deze manier de krachten gebundeld om opvoed- en

opgroei-ondersteuning aan ouders te bieden. Zo is er een geavanceerde website, aanbod van scholingen en advies en ondersteuning beschikbaar. Er is regionaal denk- en slagkracht ontwikkeld met ruimte voor lokale invulling van Loes. Het huidige Centrum voor Jeugd & Gezin Hellendoorn komt daarmee per juli 2022 te vervallen. Preventiebeleid krijgt volop aandacht binnen het lokaal preventieakkoord. Binnen dit preventieakkoord is onder andere aandacht voor psychische weerbaarheid, gezondheidsverschillen en verslavingsproblematiek. Om meer zicht te krijgen op drugsproblematiek is er een multidisciplinair overleg gestart, waarbij o.a. ervaringen omtrent het gebruik van 3MMC (designerdrugs) uitgewisseld zijn. In coronatijd is zichtbaar geworden dat er meer dan gemiddeld behoefte is aan pedagogische gezinsondersteuning. Om deze reden zijn er extra contactmomenten geweest bij de GGD Twente om aan de vraag vanuit ouders te kunnen voldoen. Hiermee beogen we om problemen in een vroeg stadium aan te pakken en zo nodig verder te leiden naar passende verdere ondersteuning.

Passende ondersteuning

WMO Huishoudelijke Ondersteuning

In 2021 deden in totaal 1.292 huishoudens een beroep op huishoudelijke ondersteuning. Dat is een stijging van 6% ten opzichte van 2020. In 2020 lag de stijging met 7% iets hoger. Het aantal indicaties/modules per huishouden loopt terug. Begin 2020 had een inwoner gemiddeld 1,72 indicaties voor huishoudelijke ondersteuning, begin 2021 waren dat nog 1,56 indicaties en eind 2021 1,50. Deze daling komt doordat er naast de basismodule minder aanvullende modules worden geïndiceerd, met name voor wasverzorging en voor regie. Deze daling in aantal indicaties werkt ook door in de uitgaven.

De totale uitgaven voor huishoudelijke ondersteuning komen in 2021 op ruim 3 miljoen euro. Dat is een stijging van 1,8% ten opzichte van voorgaand jaar terwijl het aantal geïndiceerde inwoners met 6% steeg. De gemiddelde uitgaven per geïndiceerde inwoner zijn ondanks tariefstijging gedaald van € 2.701,-- in 2020 naar € 2.545,-- in 2021. De uitgaven zijn binnen de begroting gebleven. De verzilveringsgraad lag met 89,5% net iets hoger dan in 2020, maar nog altijd lager dan de 92% in 2019, toen we nog niet te maken hadden met het coronavirus. We kunnen stellen dat we met ongeveer hetzelfde budget meer huishoudens geholpen hebben. Dit is een gunstige ontwikkeling, zeker niet alleen in financieel opzicht. Want ook in de huishoudelijke ondersteuning begint de schaarste aan personeel zich af te tekenen en deze schaarste zal de komende jaren zo eerlijk mogelijk verdeeld moeten worden.

Op 7 december 2021 is de startnotitie Coaching zelfstandig leven bij WMO Huishoudelijke Ondersteuning vastgesteld. Doel is om betrokken organisaties te inspireren en te faciliteren om acties op het gebied van 'reablement' in gang te zetten. De toenemende krapte op de arbeidsmarkt onderstreept de urgentie om onze oudere inwoners te ondersteunen bij het zoveel en zo lang mogelijk (weer) zelfstandig hun eigen huishouding doen.

WMO verstrekkingen

Onderstaande tabel toont voor de meest voorkomende verstrekkingen het aantal inwoners, dat een indicatie kreeg, over de jaren 2019, 2020 en 2021. Het gaat hierbij niet alleen om nieuwe voorzieningen, maar ook om vervangingen en aanpassingen. We nemen het jaar 2019 in de vergelijking mee, omdat 2020 geen representatief jaar was. Door corona liep het aantal indicaties op onderdelen fors terug. Dit geldt niet of veel minder voor de zelfstandige vervoersvoorzieningen, scootmobiel en driewielers. Ook in 2021 is de teruggang van 2020 nog te zien voor vervoersvoorzieningen, rolstoelen, roerende woonvoorzieningen en trapliften. Voor het aantal indicaties van roerende woonvoorzieningen en trapliften geldt overigens dat niet alleen corona maar ook de sinds najaar 2019 ingevoerde strengere beleidsregels hier invloed op hebben. Daarnaast kan vooral bij de trapliften worden opgemerkt dat het in de huidige woningmarkt lastig is geworden om te verhuizen naar een aangepaste woning. De totale uitgaven voor WMO verstrekkingen zijn binnen het beschikbaar gestelde budget gebleven.

Soort voorziening	2019	2020	2021
Vervoersvoorzieningen	528	226	242
Scootmobiel	86	70	88
Rolstoel	172	103	93
Driewiel fiets	23	20	21
Roerende woonvoorzieningen	101	56	64
Traplift	38	21	34

WMO Begeleiding en dagbesteding

Voor begeleiding en dagbesteding zijn we binnen de budgetten gebleven. Voor individuele begeleiding zagen we in 2021 een stijging in het aantal unieke cliënten (332 december 2020, 345 december 2021), maar het totale indicatiebedrag bleef gelijk. Er waren dus meer cliënten maar met een lichtere ondersteuningsbehoefte. Bij dagbesteding zagen we een afname in het aantal unieke cliënten (180 december 2020, 167 december 2021) en daarbij ook een daling in het totale indicatiebedrag. Het aantal cliënten voor dagbesteding schommelt de laatste twee jaar tussen de 170 en 180 dus de kans is reëel dat we een stijging richting 180 gaan zien.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Beschermd wonen (BW) en maatschappelijke opvang (MO) zijn centrumgemeentetaken die de gemeente Almelo op basis van de WMO 2015 en bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en de VNG uitvoert voor de gemeenten uit de regio te weten Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. Het Rijk is een traject gestart om de verantwoordelijkheid voor BW bij de afzonderlijke gemeenten te leggen door te decentraliseren. Ter vervanging van de landelijke bestuurlijke afspraken heeft de VNG de Norm voor Opdrachtgeverschap BW en MO (NvO BW/MO) vastgesteld. Hierin is geregeld dat er een vorm van regionale samenwerking voor BW moet blijven. Dit omdat het een gespecialiseerde vorm van zorg betreft die voor een gemeente lastig alleen te organiseren is. Gevolg van deze landelijke besluitvorming is dat we samen met de regiogemeenten onze samenwerkingsafspraken op een nieuwe manier moeten vastleggen. In 2021 heeft de uitwerking van deze samenwerkingsafspraken plaatsgevonden.

Cliëntondersteuning

We streven ernaar om ondersteuning en zorg zo dichtbij, zo licht en zo kort als mogelijk te verlenen. Een middel om dat te bereiken is door de cliëntondersteuning in onze gemeente zo goed mogelijk te organiseren. Een cliëntondersteuner is iemand die inwoners helpt bij het vinden van de juiste zorg en ondersteuning, al dan niet binnen het eigen netwerk. In 2021 hebben we een notitie cliëntondersteuning opgesteld. Op deze manier hopen we nog betere dienstverlening aan onze inwoners te kunnen verlenen, in lijn met onze waarden: nabij, normaliseren, kostenbewust en inwoner centraal.

Doorbraakmethode

In 2021 hebben we besloten om gebruik te maken van het aanbod vanuit de Twentse Koers om aan te sluiten bij de City Deal Eenvoudig Maatwerk Twente. Voortbouwend op de principes van de al eerder door ons ingevoerde werkwijze van de Omgekeerde Toets hebben we voorbereidingen getroffen, waaronder het opstellen van een projectplan. De doorbraakmethode sluit aan bij de situatie en behoeften van huishoudens, die vastzitten in meerdere problemen en met verschillende wettelijke domeinen te maken hebben. Doel is deze huishoudens met maatwerk weer perspectief te geven en de hulp en ondersteuning effectief en efficiënt in te richten. Deze aanpak leidt vaak ook nog eens tot kostenbesparingen.

Openstelling WLZ voor GGZ problematiek

Inwoners die hun leven lang intensieve geestelijke gezondheidszorg (GGZ) nodig hebben, kwamen vanaf 2021 in aanmerking voor zorg en ondersteuning vanuit de Wet langdurige zorg (WLZ). We hebben er het afgelopen jaar voor gezorgd dat er een warme overdracht plaatsvond voor inwoners die overgingen van de WMO naar de WLZ. Daarnaast is ervoor gezorgd dat er geen inwoners tussen wal en schip zouden vallen door de openstelling van de WLZ voor GGZ problematiek.

Uitbouwen samenwerking ketenpartners

Regionale jeugdbeschermingstafels

In maart 2021 is een pilot gestart met het werken met vier regionale jeugdbeschermingstafels. Deze nieuwe werkwijze zorgt ervoor dat ouders en jeugdigen vaker en beter betrokken zijn bij de beslismomenten over het op- en afschalen naar kinderbeschermingsmaatregelen. Ook verbetert deze werkwijze de onderlinge samenwerking tussen de verschillende betrokken organisaties in de jeugdbeschermingsketen. In het vierde kwartaal van 2021 is de pilot geëvalueerd onder ouders en jeugdigen en onder alle beroepsmatige gebruikers. De tevredenheid is groot. Het is dan ook de bedoeling deze werkwijze voort te zetten en onder te brengen bij OZJT. Ook het werken met een ketenmonitor voor de gehele jeugdbeschermingsketen is met hulp van Kennispunt Twente, in 2021 verder uitgebouwd.

Medisch Centrum Nijverdal

In 2019 is er een samenwerking gestart waarbij WMO consulenten aanwezig zijn in de huisartsenpraktijk MCN, om zo de samenwerking met de POH ouderen te intensiveren. In 2021 is deze samenwerking voortgezet. De samenwerking is uitgebreid naar de casemanagers dementie van ZorgAccent en CarintReggeland. Met hen is er structureel casuïstiekoverleg en er wordt nu gebruik gemaakt van een gezamenlijk intakeformulier bij spoedsituaties.

Integrale samenwerkingsagenda Twente

In november 2021 hebben we ingestemd met de verlenging van de Integrale Samenwerkingsagenda Twente voor vijf jaren. Daarin werken de 14 Twentse gemeenten samen met Menzis, provincie en GGD Twente aan goede en toekomstbestendige gezondheid en zorg voor de inwoners van Twente. Vanaf december gaat de samenwerking verder onder de nieuwe naam Twentse Koers.

Schoolzorgondersteuning

In 2021 is ingezet op het versterken van de keten van jeugd en onderwijs. In augustus is een pilot gestart met de schoolzorgondersteuner op vier basisscholen voor regulier basisonderwijs en één basisschool voor speciaal onderwijs (de Elimschool). De inzet is gericht op vroegtijdige opsporing van problematiek, preventieve inzet en gerichte opschaling. De pilot wordt geëvalueerd en op basis van de resultaten wordt het vervolg bepaald.

Integrale maatschappelijke opgave

Diverse actuele thema's binnen het sociaal en maatschappelijk domein zijn complex door de grote mate van diversiteit, de snelheid waarmee ze veranderen en de omvang. Zoals sociale ongelijkheid, vergrijzing en inclusie. Daarnaast staan deze opgaven niet los van andere opgaven die op ons als lokale overheid afkomen. Denk aan de klimaatverandering, duurzaamheidsvraagstukken, energietransitie en de toenemende armoede. Vanaf september 2021 zijn we een interne oriëntatie gestart om de integrale maatschappelijke opgave in beeld te brengen en zijn we gestart met de oriëntatie hoe deze geformuleerde opgave duurzaam integraal te beantwoorden. In 2022 wordt de inbreng en medeverantwoordelijkheid van inwoners en samenwerkingspartners ingebed om te komen tot een gezamenlijk geformuleerde aanpak.

Stimuleren eigen vervoer

Ook in 2021 werd bij het stellen van een indicatie voor doelgroepenvervoer kritisch gekeken naar de mogelijkheden van inwoners om zelf het vervoer te (laten) verzorgen. Ook keken we of het vervoer kon worden ingevuld door gebruik te maken van voorliggende voorzieningen, zoals het openbaar vervoer of ANWB Automaatje. Zo beperkten we het doelgroepenvervoer maar bleven een vangnet bieden voor inwoners die het nodig hadden. Mede daardoor zijn we binnen de begrote budgetten van het incidenteel maatwerkvervoer (regiotaxi) en het OMD vervoer (WMO en jeugd) gebleven.

Scheidingsproblematiek

In 2021 is er een verkennend onderzoek uitgevoerd en een startnotitie geschreven over (complexe) echtscheidingen. Dit onderzoek leidde tot aanbevelingen voor een lokale aanpak en acties voor de korte- en lange termijn. In het vierde kwartaal van 2021 startte een projectgroep met relevante partners uit het werkveld, die de acties stapsgewijs oppakt en uitvoert. De eerste korte termijn acties zijn inmiddels gerealiseerd.

Er is deskundigheidsbevordering georganiseerd voor onze jeugdconsulenten, praktijkondersteuners jeugd- en schoolzorgondersteuners en er is een overzicht gemaakt en verspreid van alle beschikbare interventies (van licht naar zwaar) op het gebied van echtscheidingsproblematiek.

Zelfredzaamheid

De coronamaatregelen hadden ook in 2021 grote invloed en vroegen veel van de zelfredzaamheid van iedereen. Via het brede steunpakket welzijn en leefstijl hebben we extra aandacht besteedt aan de doelgroep jongeren (zie toelichting onder Integrale aanpak kwetsbare jongeren) en aan andere doelgroepen, waaronder in het bijzonder de ouderen. We hebben ingezet op diverse acties waaronder de projecten De kracht van herinneringen (voor dementerenden en hun partner), Fijn Leven (voor senioren), Senioren in Beweging, Hartewens voor kwetsbare inwoners en de aanschaf van een extra duofiets voor de verhuur.

Mantelzorg dementerenden

Met de vergrijzing neemt ook het aantal inwoners met dementie toe. Mantelzorgers voor deze doelgroep verdienen bijzondere aandacht, zodat dementerende inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. De stichting Evenmens biedt ondersteuning aan deze doelgroep, zowel individueel als groepsgewijs. Het ontmoetingscentrum Kom d'r in in De Cirkel in Nijverdal is een voorbeeld van deze laatste vorm van ondersteuning. Dementerenden en hun mantelzorgers kunnen hier terecht voor een kopje koffie en een praatje. Evenmens gaat een tweede centrum in de kern Hellendoorn starten. Dit liep echter vertraging op door de coronapandemie. Voorzieningen als deze passen binnen de Nationale Dementiestrategie 2021-2030.

Visie Wonen en zorg

Gemeenten hebben de opdracht om de lokale opgave op het gebied van wonen, zorg en welzijn voor senioren en andere kwetsbare inwoners in kaart te brengen. Hiervoor hebben wij in 2021 een visie Wonen en Zorg opgesteld. Het concept van deze visie is eind 2021 ter inzage gelegd. Het doel van de woonzorgvisie is om inzicht te krijgen in actuele en toekomstige ontwikkelingen binnen het ruimtelijk en sociaal domein en de effecten hiervan op de vraag naar woonzorgconcepten. Met de visie zal er een afwegingskader zijn voor vraagstukken binnen het ruimtelijk en sociaal domein, specifiek met betrekking tot woonzorginitiatieven die zich bij de gemeente melden.

Pleeggezinnen en gastgezinnen

In 2021 is helaas niet extra ingezet op het werven van pleeggezinnen en gastgezinnen vanwege de coronapandemie en de focus van jeugdbeleid op de uitvoering van de coronasteunpakketten. Er is wel aandacht geweest voor pleeg- en gastgezinnen. De online wervingsavonden van Trias en Jarabee zijn gepromoot bij onderwijsinstellingen en andere ketenpartners. Ook zijn in de week van de pleegzorg de huidige pleegouders en pleeggezinnen in het zonnetje gezet met happy stones.

Integrale toegang Sociaal Plein

Vanaf september 2021 is de inrichting van de integrale toegang Sociaal Plein Hellendoorn hervat via zes deelopdrachten. Het profiel van de toegang medewerker is geschetst, de juridische richtlijnen voor integrale samenwerking zijn bepaald en vastgesteld door het college en het is inmiddels duidelijk welke vorm het sociaal plein gaat krijgen. Daarbij sluiten we aan bij wat nu in de praktijk het beste werkt, namelijk de fysieke en telefonisch ontvangst dicht bij elkaar positioneren. Dit wordt aangevuld met enkele integrale werkplekken voor afdelingen en organisaties die onderdeel zijn van de integrale samenwerking. In het kader van monitoring van de effecten van de toegang zijn enkele vragen in het cliënt ervaringsonderzoek Jeugd aangevuld, zodat de data beter beeld geven van hoe inwoners de toegang beleven. Dezelfde vragen worden ook in het client ervaringsonderzoek WMO opgenomen. Door oplopende corona besmettingen is vanaf november 2021 geïnvesteerd in een lokaal vangnet voor wanneer de druk op de formele zorg te hoog wordt. Dit lokale vangnet draagt de naam Noaberschap Hellendoorn en is opgesteld samen met De Welle en Evenmens. Door Noaberschap is de website van het Sociaal Plein vervroegd gelanceerd. Via deze website is het online hulpvraag formulier beter vindbaar voor inwoners.

Kwaliteitstoezicht en handhaving

Vanaf september 2021 geven we invulling aan de nieuwe ontwikkelingen en inzichten binnen toezicht en handhaving in het sociaal domein. Hiertoe hebben we de Beleidsvisie Toezicht en Handhaving in het Sociaal Domein 2022 – 2025 geformuleerd. In de visie worden definities, uitgangspunten en (nieuwe) ambities beschreven, zoals bijvoorbeeld het inrichten van lokaal toezichthouderschap.

Er is onderzoek gedaan naar reeds bestaande informatie, zoals verschillende rapporten en bruikbare tools. Met name de Routekaart Toezicht, Handhaving en Zorgfraude van de VNG Naleving is veel gebruikt. Hiernaast heeft er ook (regionale) afstemming plaatsgevonden met meerdere Twentse gemeenten, de Sociale Recherche Twente en is er ondersteuning geweest vanuit de VNG.

Jeugdhulp via andere wettelijke verwijzers

In 2021 heeft de Makelaar Sociaal Domein geïnvesteerd in het grip krijgen op de externe verwijzingen voor jeugdhulp en de wijze waarop er geïndiceerd wordt, passend bij het Twents Model. De Makelaar Sociaal Domein heeft dit met name gedaan door de samenwerking te zoeken met onze partners, externe verwijzers (huis- en jeugdartsen, POH Jeugd, gecertificeerde instellingen en medisch specialisten) als zorginhoudelijke gesprekspartner voor hen en voor de zorgaanbieders. Daarin wordt de focus gelegd op goede, duurzame jeugdhulp en gestuurd op vraaggericht in plaats van aanbodgericht werken evenals het vergroten van het kostenbewustzijn van zowel aanbieders als externe verwijzers. De Makelaar Sociaal Domein heeft structureel overleg met dezelfde functionarissen in andere Twentse gemeenten, om zo kennis te delen en te komen tot gezamenlijke en daar waar mogelijk regionale afspraken met zorgaanbieders.

Regiovisie Jeugdhulp

In april 2021 is regionaal gestart met de opdracht om te komen tot een regiovisie jeugdhulp. In de regiovisie worden de ambities en uitgangspunten voor de jeugdhulp in Twente beschreven voor de periode 2022-2028. In het tweede en derde kwartaal van 2021 zijn er verschillende bijeenkomsten georganiseerd met jongeren, ouders, zorgaanbieders, andere stakeholders, wethouders en gemeenteraden. Daarnaast zijn er digitale vragenlijsten uitgezet onder allerlei betrokkenen uit het werkveld. Op deze manier is belangrijke informatie opgehaald over de wensen en behoeften in de regio met betrekking tot de visie op jeugdhulp. Ook lokaal heeft er een ophaalsessie plaatsgevonden.

Bepalen koers inkoop jeugdhulp en WMO maatwerkvoorzieningen

We hebben in 2021 alle lokale en regionale contracten onderzocht en de vervolgacties bepaald. In 2021 startte de voorbereiding van de nieuwe inkoop van het doelgroepenvervoer per 1 juli 2023. De voorbereidingen vinden plaats op regionaal niveau. Eerst bekijken we wat we willen inkopen en daarna bepalen we hoe we dat gaan doen. In 2022 gaan we verder met het lokaal en regionaal anticiperen op de nieuwe inkoop van de regionaal ingestoken contracten voor WMO en Jeugdwet (Twents Model).

bedragen x € 1.000

Sociaal Domein (taakveld 6.1 - 6.82)	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
I. Sociaal Domein Externe kosten					
1. Jeugdhulp					
1a. Jeugdhulp - specialistische zorg	- 6.165	- 7.617	- 7.908	- 291 N	- 6.944
1b. Geëscaleerde zorg 18-	- 1.690	- 1.518	- 1.248	270 V	- 1.238
1. Jeugdhulp	- 7.855	- 9.135	- 9.156	- 21 N	- 8.182
2. Wmo - Individuele voorzieningen					
2a. Begeleiding en dagbesteding	- 3.583	- 3.641	- 3.483	158 V	- 3.662
2b. Huishoudelijke ondersteuning	- 3.433	- 3.413	- 3.304	109 V	- 3.152
2c. Verstrekingen	- 1.008	- 927	- 791	136 V	- 721
2d. Vervoer 18+	- 973	- 812	- 798	15 V	- 857
2e. Eigen bijdragen	250	285	295	10 V	256
2. Wmo - Individuele voorzieningen	- 8.747	- 8.508	- 8.081	427 V	- 8.135
3. Bijstand, participatiewet, WsW en statushouders					
3a. PW-uitkeringen	- 349	- 454	- 243	212 V	178
3b. Bijzondere bijstand	- 851	- 700	- 682	18 V	- 648
3c. Storting in reserve Bijzondere Bijstand	-	- 75	- 93	- 18 N	- 193
3i. Statushouders	- 32	- 130	- 121	10 V	- 40
3d. Collectieve zorgverzekering	- 384	- 274	- 270	5 V	- 444
3e. Schuldhulpverlening en fraudebestrijding	- 225	- 260	- 203	57 V	- 217
3f. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	- 173	- 173	- 215	- 42 N	- 193
3g. WsW	- 609	- 740	- 630	110 V	- 4.247
3h. Participatiebudget	- 342	- 299	- 240	58 V	- 278
3. Bijstand, participatiewet, WsW en statushouders	- 2.965	- 3.106	- 2.696	409 V	- 6.081
4. Algemene voorzieningen					
4a. Gesubsidieerde instellingen	- 1.788	- 1.773	- 1.759	14 V	- 1.714
4b. Leefbaarheid en wijk- en buurtontwikkeling	- 265	- 374	- 326	48 V	- 213
4c. Wmo Geëscaleerde zorg	-	533	533	0 V	408
4d. Diverse kosten	- 351	- 534	- 464	69 V	- 339
4. Algemene voorzieningen	- 2.405	- 2.148	- 2.017	131 V	- 1.858
Totaal I. Sociaal Domein Externe kosten	- 21.972	- 22.897	- 21.950	947 V	- 24.257
II. Sociaal Domein Organisatie kosten					
5. Organisatiekosten					
5a. Jeugdhulp	- 1.232	- 1.423	- 1.415	8 V	- 1.401
5b. Wmo - Individuele voorzieningen	- 1.108	- 1.303	- 1.294	9 V	- 1.215
5c. Bijstand, participatiewet, WsW en statushouders	- 4.805	- 5.121	- 5.019	101 V	- 1.716
5d. Algemene voorzieningen	- 430	- 478	- 516	- 37 N	- 386
5e. Overhead Sociaal Domein	- 372	- 240	- 233	7 V	- 293
5. Organisatiekosten	- 7.948	- 8.565	- 8.477	88 V	- 5.012
Totaal II. Sociaal Domein Organisatie kosten	- 7.948	- 8.565	- 8.477	88 V	- 5.012
Totaal	- 29.920	- 31.462	- 30.427	1.035 V	- 29.268

Ten opzichte van dezelfde tabel in 2020 zijn enige posten opnieuw gerubriceerd:

- Wmo geëscaleerde zorg was in de gemeenterekening 2020 een apart kopje en is nu vermeld onder 4c.
- De subsidie aan Bunga Tandjung (€ 15.000,-) is verplaatst van 4.a) gesubsidieerde instellingen naar 4.b) leefbaarheid en wijk- en buurtontwikkeling. Bij 4a) staan nu alleen beroepsmatig werkende instellingen De Welle, Evenmens, Avedan en MEE IJsseloevers.
- De kosten op de post "Toegang jeugdhulp" (€ 127.000,-) hebben we nu gerubriceerd naar 4d. diverse kosten. Dit stond in 2020 op 4b. Leefbaarheid en wijk- en buurtontwikkeling.

- Personele kosten Statushouders (€ 115.000,--) is verplaatst van 5d Algemene Voorzieningen naar 5c. Bijstand, participatiewet, Wsw en statushouders. In 2020 stond daar als onderwerpregel “participatie”, maar dat is nu verbreed.

De vergelijkende cijfers zijn nu ook aangepast.

Ten opzichte van de bijgestelde begroting 2021 zien we alleen bij de Jeugdhulp een klein nadeel, op alle overige onderdelen zien we – vooral incidentele – voordelen. De analyse van verschillen groter dan € 15.000,-- vindt u in deel 5 Balans, programmarekening en toelichting.

Realisatie baten en lasten

bedragen x € 1.000

02 Jeugd en WMO	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Vershil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Jeugd en gezin	- 42	- 213	- 215	- 1 N	- 36
Maatschappelijk werk/slachtofferhulp	- 398	- 398	- 395	4 V	- 388
Sociaal en cultureel werk	- 1.763	- 1.996	- 1.939	58 V	- 1.684
Buurt en clubhuizen	- 297	- 273	- 271	2 V	- 239
Hygiënebegeleiding Kinderopvang	- 133	- 114	- 113	1 V	- 109
Preventie en clientondersteuning	- 343	- 357	- 351	6 V	- 332
Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	- 1.318	- 1.501	- 1.484	17 V	- 1.536
Verstreking Hulpmiddelen	- 1.689	- 1.682	- 1.555	128 V	- 1.295
Begeleiding en dagbesteding WMO (Onderst. 1 en 2)	- 3.819	- 3.959	- 3.803	156 V	- 4.098
Verblijf en woonvoorziening	- 6	- 11	- 7	4 V	- 3
Huishoudelijke ondersteuning	- 3.650	- 3.664	- 3.553	111 V	- 3.386
Vervoer 18+	- 1.041	- 856	- 843	12 V	- 900
Jeugdzorg - specialistische zorg	- 5.856	- 7.302	- 7.660	- 358 N	- 6.786
Inloop GGZ, maatschappelijke opvang, vrouwenopv.	- 41	-	- 0	- 0 N	- 0
Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	- 1.999	- 1.833	- 1.496	337 V	- 1.395
Volksgesondheid	- 1.500	- 1.581	- 1.558	22 V	- 1.412
Totaal Lasten	- 23.897	- 25.741	- 25.244	498 V	- 23.602
Baten					
Jeugd en gezin	-	4	-	- 4 N	-
Sociaal en cultureel werk	9	7	12	5 V	8
Buurt en clubhuizen	247	211	224	13 V	242
Hygiënebegeleiding Kinderopvang	13	9	12	3 V	13
Preventie en clientondersteuning	-	34	33	- 1 N	-
Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	-	7	7	0 V	7
Verstreking Hulpmiddelen	50	51	64	13 V	52
Begeleiding en dagbesteding WMO (Onderst. 1 en 2)	250	818	828	10 V	664
Vervoer 18+	50	25	27	2 V	25
Volksgesondheid	-	21	31	9 V	2
Totaal Baten	619	1.186	1.238	52 V	1.014
Saldo van baten en lasten	- 23.278	- 24.555	- 24.006	549 V	- 22.588
Mutatie reserves					
Toevoegingen	-	-	-	-	- 50
Onttrekkingen	-	46	44	- 2 N	10
Mutatie reserves	-	46	44	- 2 N	- 40
Resultaat	- 23.278	- 24.509	- 23.962	547 V	- 22.628

Belangrijkste afwijkingen

bedragen x € 1.000

Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Voordelen	
Sociaal en cultureel werk	58 V
Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	17 V
Verstrekking hulpmiddelen	141 V
Begeleiding en dagbesteding WMO	166 V
Huishoudelijke ondersteuning	111 V
Jeugdbescherming en jeugdreclassering	337 V
Volksgezondheid	22 V
Totaal voordelen	852 V
Nadelen	
Jeugdzorg specialistische zorg	- 358 N
Totaal nadelen	- 358 N
Overige afwijkingen	53 V
Totaal afwijkingen	547 V

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten van de jaarrekening worden de verschillen nader gespecificeerd en toegelicht.

Programma 3: **Cultuur, onderwijs en sport**

Bestuurlijk verantwoordelijk voor dit programma:

- Wethouder mevr. J.H. Van den Dolder-Soeten (Onderwijs en cultuur)
- Wethouder dhr. H. Nijhof (Sport en evenementen)

Inleiding

Het jaar 2021 stond in het teken van Covid-19. Het onderwijs kreeg te maken met fysieke sluiting van scholen en veel activiteiten op het gebied van sport en cultuur konden niet of alleen in aangepaste vorm doorgaan. Veel verenigingen zagen zich hierdoor geplaagd voor uitdagingen, bijvoorbeeld om leden vast te houden en uitgaven te beperken vanwege minder inkomsten dan gepland. De culturele verenigingen konden een beroep doen op een regeling voor noodsteun in het kader van corona.

Kaderstellende nota's

- Algemene Subsidieverordening samenleving gemeente Hellendoorn 2021 (2021)
- Cultuurvisie 2018 (CultuurCaravaan)
- Omgevingsvisie Natuurlijk Avontuurlijk (2015)
- Notitie onderwijshuisvesting in de gemeente Hellendoorn 2017-2031 (2016)
- Omgevingsvisie Natuurlijk Avontuurlijk (2015)
- Sport- en Beweegnota 2016-2019 'Samen in beweging' (raadsbesluit 020620 Verlenging looptijd nota tot 1 januari 2023)
- Omgevingsvisie Natuurlijk Avontuurlijk (2015)

GLOBAL GOALS

Dit programma levert een bijdrage aan de volgende Global Goals:

3. *Goede gezondheid en welzijn*

We zetten in op preventie middels het lokaal sport- en preventieakkoord. Het cultuurbeleid zorgt voor activiteiten die educatie en ontplooiing bieden. Daarnaast dragen wij zorg voor kwalitatief goede voorzieningen, waarmee wij culturele en sportactiviteiten faciliteren.

4. *Kwaliteitsonderwijs*

We richten ons op goed basis-, voortgezet en hoger onderwijs voor iedereen en stimuleren dat alle leerlingen kennis en vaardigheden opdoen met betrekking tot duurzame ontwikkeling, culturele diversiteit en wereldburgerschap. Ook zorgen wij voor kind- en handicapvriendelijke onderwijsfaciliteiten. Daarnaast zetten wij in op het bestrijden van leer- en ontwikkelingsachterstanden bij jonge kinderen, bieden wij bewegingsonderwijs en dragen zorg voor goede onderwijshuisvesting.

10. *Ongelijkheid verminderen*

Door in te zetten op voorschoolse educatie willen we al vroegtijdig alle kinderen gelijke kansen bieden.

17. *Partnerschappen om doelstellingen bereiken*

Door de inzet van de brede regeling Combinatiefuncties (buurtsportcoaches) worden partnerschappen verstevigd en gesloten om doelstellingen te bereiken die zich richten op effectieve publieke, publiek-private en maatschappelijke samenwerkingsverbanden.

Wat we wilden bereiken

Speerpunten	Realisatie
3.01 Wij zijn een overeenkomst met Reggesteyn aangegaan om een onderwijsgebouw te realiseren dat aan de huidige en toekomstige eisen voldoet. Reggesteyn is nu aan zet en treft de bouwvoorbereiding.	
3.02 We participeren bij de uitvoering van de Twentse Visie Sport en Bewegen.	
3.03 We nemen deel aan het regionaal initiatief Loopland Overijssel (in combinatie met Twentse Visie) 2018-2020.	
3.04 We blijven ons richten op vergroting van de maatschappelijke rol van verenigingen en blijven mede invulling geven aan acties uit het Uitvoeringsprogramma Publieke gezondheidsbeleid.	
3.05 We volgen de ontwikkelingen van de effecten van rubberinfill bij kunstgrasvelden en het gebruik van de non-infillvelden.	
3.06 We zetten in op een definitieve invulling en verdere versterking van de horecavoorziening en -exploitatie bij Het Ravijn – zwem sport zorg –.	
3.07 Wij subsidiëren de lokale omroep Hoi.	
3.08 Uitvoeren van de Cultuurvisie, samen met de samenleving.	
3.09 Samen met inwoners wordt de CultuurCaravaan blijvend vormgegeven.	
3.10 Vaststellen van een Kwaliteitskader Voorschoolse Educatie gemeente Hellendoorn 2021-2025.	
3.11 Wij geven uitvoering aan 'De Twentse Belofte'.	

Wat we ondernamen

Cultuur aan de Basis

De gemeente Hellendoorn heeft een stevige basis als het gaat om kunstzinnige en culturele educatie van basisschoolleerlingen. Om deze stevige basis te behouden en te verdiepen is dit jaar voor de periode 2021-2024 subsidie aangevraagd bij de provincie voor Cultuur aan de Basis. De provincie heeft aanvraag gehonoreerd waardoor gestart kon worden met het uitvoering geven aan het plan Cultuureducatie primair onderwijs gemeente Hellendoorn 2021-2024. Dat betekent dat dit jaar de eerste is in een reeks waarin er cultuur educatieve activiteiten aangeboden worden aan basisschoolleerlingen. Dat er doorgaande leerlijnen cultuuronderwijs geïmplementeerd worden, vakinhoudelijke deskundigheid vergroot worden van professionals op het gebied van cultuuronderwijs, meerjarig de samenwerking tussen het onderwijs en Hellendoorns culturele organisaties versterkt worden waardoor de kunstzinnige en culturele ontwikkeling van leerlingen een impuls krijgt.

CultuurCaravaan

De CultuurCaravaan is een netwerk dat bestaat uit leden van verschillende werkgroepen, een vertegenwoordiging van de raad en de Cultuurburgemeester. De Cultuurburgemeester is een boegbeeld voor de cultuur. Hij draagt dat uit door culturele activiteiten te bezoeken en blogs te schrijven. De gemeente ondersteunt en faciliteert het netwerk en (nieuwe) activiteiten. Een van de werkgroepen heeft in 2021 een gedichten fietsroute ontwikkeld, waar inwoners en bezoekers gebruik van kunnen maken. Voor deze activiteit is nauw samengewerkt met het Toeristisch Bureau. Daarnaast is een nieuwe werkgroep opgestart die gaat onderzoeken hoe de CultuurCaravaan op lange termijn geborgd kan worden en gaat talentopleider Ingenium verder als werkgroep onder de CultuurCaravaan.

Ingenium (talentprogramma)

Onder de noemer Ingenium is een vierjarig project met subsidie van de provincie Overijssel uitgevoerd, gericht op talentontwikkeling, deskundigheidsbevordering en netwerkvorming. ZINiN heeft dit project uitgevoerd.

Doel was hiermee een impuls te geven aan het culturele klimaat in Hellendoorn op het gebied van muziek- en podiumkunsten. Afgelopen vier jaar zijn talenten ondersteund bij optredens, culturele vrijwilligersorganisaties gefaciliteerd met workshops en netwerkbijeenkomsten gehouden. Ingenium gaat nu verder als werkgroep onder de paraplu van de CultuurCaravaan.

ZINiN

ZINiN theater heeft in 2021 veel last gehad van de lockdowns. Voorstellingen moesten worden verzet, artiesten opnieuw geboekt, dubbele voorstellingen geprogrammeerd met minder publiek of helemaal gesloten. Doordat gebruik kon worden gemaakt van de landelijke ondersteuningsregelingen gecombineerd met de subsidie, kon het jaar financieel gezien goed worden afgesloten. Hierdoor kon de basisstructuur overeind worden gehouden en personeelsleden behouden blijven. Dit was het tweede jaar dat corona ingrijpende maatregelen veroorzaakte. Tussen de lockdowns in konden bioscoopvoorstellingen wel doorgaan, net als een aantal voorstellingen in het Openluchttheater en De Smidse. ZINiN bibliotheek kon de dienstverlening voortzetten, weliswaar in aangepaste vorm met name voor de activiteiten van Breinreis.

Historische Kring Hellendoorn Nijverdal

Eind 2021 is het besluit genomen om de Historische Kring een jaarlijkse subsidie te verlenen voor de periode van drie jaar. Hiermee kan de Historische Kring een historisch informatiepunt realiseren in de pastorie van de RK Kerk in Nijverdal, een expositieruimte inrichten en inwoners de mogelijkheid bieden om historisch onderzoek te doen. Daarnaast worden activiteiten voor het onderwijs opgezet (lesbrieven). Het monumentale pand heeft hiermee een maatschappelijke invulling gekregen die ook aantrekkelijk is voor bezoekers van buiten onze gemeente en een versterking van de uitstraling van ons kernwinkelgebied is.

Rijksmiddelen culturele organisaties

Het Rijk heeft ook in 2021 steunmiddelen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor culturele organisaties. Begin van het jaar is een subsidieregeling opengesteld, waarmee culturele organisaties maximaal 2.500 euro noodsteun konden krijgen, afhankelijk van het tekort. 13 Organisaties hebben daar gebruik van gemaakt. In december is nogmaals een regeling opengesteld, waarmee alle culturele organisaties een eenmalig bedrag van 1.000 euro konden aanvragen. De aanvraagperiode sloot eind januari 2022.

Voorschoolse educatie

De gemeente Hellendoorn heeft in 2021 53 plaatsen voorschoolse educatie laten aanbieden door Stichting Peuterspeelzalen Gemeente Hellendoorn en Columbus Junior. Hierdoor is (verdere) achterstand bij peuters bestreden en voorkomen. Om een kwalitatief hoogwaardig voorschools educatief aanbod te hebben, zijn in 2021 nadere regels peuteropvang en voorschoolse educatie vastgesteld, waardoor helderheid over het kwaliteitskader is ontstaan. De jeugdgezondheidszorg verwees doelgroepkinderen tussen tweeënhalve en vier jaar naar dit voorschoolse aanbod. Na de voorschoolse periode nam de basisschool het stokje over met vroegschoolse educatie. Op ons verzoek heeft de GGD Regio Twente toegezien op het bereik. Uit het signaalgestuurd toezicht van de onderwijsinspectie blijkt dat de gemeente Hellendoorn in 2021 voldeed aan de kwaliteit en kwantiteit van het aanbod.

Nationaal Programma onderwijs

In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) hebben wij van het kabinet voor de periode van 1 juli 2021 tot 1 augustus 2023 € 563.906,-- gekregen om de door corona veroorzaakte vertragingen bij leerlingen te herstellen. Na overeenstemming met de schoolbesturen en de voorschool, wordt ingezet op projecten gericht op de voorschoolse periode, zorg en welzijn, zorg en onderwijs en het bestrijden van (dreigende) schooluitval.

Openbaar onderwijs

Tot 1 augustus 2021 waren er drie openbare scholen in de gemeente Hellendoorn met vier locaties. Twee van deze scholen, 't Heem en De Peppel, bevonden zich onder de opheffingsnorm waardoor rijksfinanciering gevaar liep. Op het verzoek van het schoolbestuur om beide scholen te laten fuseren hebben wij een positief advies gegeven. De nieuwe school heet Reggewijs en heeft als lespunt De Twijn. De verwachting is dat er een toekomstbestendige openbare school ontstaan is met een levensvatbare omvang.

Onderwijshuisvesting

Er zijn drie aanvragen Voorziening Huisvesting Onderwijs gemeente Hellendoorn ingediend. Eén aanvraag betrof uitbereiding en vergoeding voor onderwijsleerpakket en meubilair voor leerlingen van VSO De Elimschool. Deze school heeft te maken met gestage groei. Uitbereiding van de onderwijsruimte is gerealiseerd door het voormalig schoolgebouw van 't Heem beschikbaar te stellen, dat vlak daarvoor weer in ons bezit was gekomen. Daarbij hebben wij aan het schoolbestuur € 182.018,-- beschikbaar gesteld voor bouwkundige- en installatietechnische aanpassingen en € 71.468,-- voor aanschaf van onderwijsleerpakket en meubilair. Met de ingebruikname door De Elimschool van het onderwijsgebouw aan de Schubertstraat 18 zijn de schoolwoningen aan het Vederkruid teruggevorderd en onttrokken aan de onderwijsvoorraad.

De andere twee aanvragen zijn ingediend door Stichting Ieder Kind Telt. Zij vroegen vervangende nieuwbouw voor basisschool De Veenbrug in Daarleveen en wilden basisschool De Ark in Daarle vernieuwen en verduurzamen. In het licht bezien van een nieuw op te stellen Integraal Huisvestingsplan in 2022 is besloten om de huisvestingsaanvraag voor basisschool De Veenbrug af te wijzen. De aanvraag voor basisschool De Ark is gehonoreerd. Wij hadden een onderhoudsplicht voor MFA De Ark. De middelen die hiermee gemoeid gaan zijn ingezet om het schoolbestuur een bijdrage van € 700.000, -- te geven om het niet-schoolse deel van MFA De Ark te transformeren tot toekomstbestendig schoolgebouw. Op deze manier vindt verduurzaming en vernieuwing plaats en ligt er bij ons geen onderhoudsplicht meer voor het gebouw.

In 2020 is er een doordecentralisatie-overeenkomst getekend om een toekomstbestendig duurzaam schoolgebouw mogelijk te maken, dat (bijna) energieneutraal is. Sinds 2020 heeft CSG Reggesteyn gewerkt aan het bouwplan voor dit nieuwe schoolgebouw. De projectvoorbereiding heeft bij Reggesteyn door corona de nodige vertraging opgelopen omdat overlegvormen telkens anders vormgegeven moesten worden. In december 2021 is de aanvraag voor de omgevingsvergunning voor een schoolcampus ingediend. De verwachting is dat aan het begin van schooljaar 2023-2024 de schoolcampus in gebruik genomen kan worden.

In november 2020 is in de Staatscourant de Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (SUVIS) gepubliceerd. Er is door ons een aanvraag gedaan en gehonoreerd voor CBS De Schaapskooi, CBS Prinses Marijke, CBS De Ark, het schoolgebouw aan de Schubertstraat 18 te Nijverdal en voor Reggesteyn. Gedurende 2021 werd duidelijk dat het te kostbaar is om voor het gebouw aan de Schubertstraat gebruik te maken van de regeling. Dat betekent dat wij in 2021 door middel van deze regeling voor drie basisscholen in totaal € 272.076,-- beschikbaar stellen om het binnenklimaat te verbeteren en € 800.000,-- voor Reggesteyn.

Leerlingenvervoer

Afgezien van de periodes van lockdown waarin scholen gesloten waren, zagen we dat het leerlingenvervoer zich op het niveau van voor de coronacrisis bevond. Het aantal leerlingen in het aangepast vervoer (taxi) groeide afgelopen jaar met ca. 10-15 leerlingen. Aan het eind van 2021 zaten ongeveer 150 leerlingen in het aangepast vervoer, waarvan een aantal in het individuele leerlingenvervoer. Mede daardoor hebben we te maken met een overschrijding van het budget.

Gezond en veilig sportklimaat

Vanuit cluster sport is een impuls gegeven aan het sporten en bewegen door een gezond en veilig sportklimaat te scheppen binnen de sportverenigingen en de (gemeentelijke) sportaccommodaties. In afstemming en samenwerking met het sportveld en het onderwijs is op een veilige en verantwoorde manier invulling gegeven aan de uitdagingen waar corona ons mee confronteerde. Daarnaast is er gewerkt aan de afronding van het uitgangspunt van volledig rookvrije sportaccommodaties en sportverenigingen. Ook zijn er stappen gezet in het meer en beter bewegen door o.a. Talentherkenning & -ontwikkeling en de introductie van Bewegend leren. Door middel van Kennismaken met Sporten, een Sport- & Cultuurquiz en sportieve mogelijkheden binnen het Brede Steunpakket Corona/Jeugdpakket Corona zijn inwoners voortdurend gestimuleerd om (meer) te gaan sporten en bewegen.

Ten behoeve van het sporten op landelijk topniveau is Z&PC Het Ravijn gefaciliteerd in het uitvoeren van coronates-ten. Daarmee hebben de Dames 1 en Heren 1 op Eredivisieniveau hun wedstrijden kunnen spelen.

De inzet van de Brede Regeling Combinatiefuncties is in 2021 geëvalueerd, geactualiseerd en verbeterd. Er is gewerkt aan een verantwoorde en duurzame systematiek, waar lokaal en regionaal aandacht is geschonken aan sport, bewegen en cultuur. Op 't Stut is een uitdagend trimparcours gerealiseerd. De steile trap en paden naar de top van de heuvel worden al sinds jaar en dag gebruikt door sportverenigingen uit de buurt, door individuele bootcampers en trimmers en voor verschillende sportevenementen. Door het plaatsen van tien trimtoestellen is er in de loop van 2021 een aantrekkelijk parcours gerealiseerd voor sporters van allerlei leeftijden en niveaus.

Jeffrey Hoogland en Shanne Braspenninx zijn lokaal en uitbundig gehuldigd voor hun prestaties in het baanwielrennen op de Olympische Spelen in Tokio. Ook was er aandacht voor de prestaties van Frank Hosmar op de Paralympische Spelen en de Nederlandse kampioenen die gemeente Hellendoorn rijk is.

Regionale samenwerking sport en bewegen

De 14 Twentse gemeenten geven gezamenlijk, met ondersteuning vanuit de provincie, uitvoering aan de Twentse visie op sport en bewegen Regionale samenwerking is Noaberschap vanuit eigen kracht! (2018-2022). In 2021 is verder uitvoering gegeven aan de thema's Sport en bewegen voor een vitale en gezonde samenleving, Meedoen door kwetsbare groepen/gehandicaptensport en Talenterkenning, ontwikkeling en ondersteuning.

De eerste voorbereidingen op de organisatie van de Special Olympics Nationale Spelen in juni 2022 zijn getroffen. Op zaterdag 25 september hebben de pregames van het zwemmen in het Ravijn -zwem sport zorg- plaatsgevonden. Vanwege de gemeente brede ombuigingsopgave hebben wij in 2019 besloten om geen financiële bijdrage te leveren aan de Special Olympics Nationale Spelen 2022. In 2021 is er door Gemeente Hellendoorn en Stichting Sportevenementen Hellendoorn-Nijverdal alsnog een bijdrage gerealiseerd. Er is een samenwerking opgestart tussen Fonds Gehandicaptensport en Gemeente Hellendoorn betreffende Uniek Sporten. Bij Uniek Sporten wordt er gewerkt vanuit (regionale) samenwerkingsverbanden en ondersteuning die het sporten en bewegen voor en door mensen met een beperking bevorderen.

Talenterkenning en ontwikkeling

In Hellendoorn is in het schooljaar 2020-2021 op vier scholen een leerlingvolgsysteem toegepast. Daarnaast is er gestart met een naschoolsprogramma voor leerlingen die onder de leeftijdsnorm scoren bij het motorisch leerlingvolgsysteem en een naschoolsprogramma voor talenten volgens de ASM-filosofie. Ook is er een talentendag georganiseerd met het Sportkompas (sportkeuzetest).

Uitvoering Lokaal Sportakkoord

Als uitvloeisel van het Nationaal Sportakkoord is in september 2020 het Lokaal Sportakkoord van de gemeente Hellendoorn door de BLOS gepresenteerd en ondertekend. Betrokken organisaties vanuit sport, zorg, onderwijs en welzijn hebben met het ondertekenen van het Lokaal Sportakkoord hun intenties en medewerking onderstreept. In de periode 2020-2022 wordt samen met alle betrokken organisatie uitvoering gegeven aan drie thema's: Inclusief Sporten en Bewegen, Vitale Sport- & Beweegaanbieders en Van jongen af aan vaardig in bewegen.

Het Lokaal Preventieakkoord kent veel raakvlak en overlap met het Lokaal Sportakkoord, zowel in ambities en speerpunten als in partners en doelgroepen. Een samenwerking is tot stand gebracht. De startbijeenkomst was een mooie aftrap van het lokaal preventieakkoord en om de krachten te bundelen tussen het sport- en preventie-akkoord.

Sport in relatie tot sociaal domein

Sportverenigingen vervullen een belangrijke maatschappelijke rol door het aanbieden van wedstrijden, trainingen en overige verenigingsactiviteiten. Ze zijn belangrijke partners in de uitvoering van het sportbeleid. Vitale sportverenigingen zijn hiervoor van belang. Om te weten hoe het is gesteld met sportverenigingen en wat er leeft op allerlei aspecten is er in het voorjaar van 2020 een Verenigingsmonitor van Sportservice Overijssel uitgevoerd. De uitkomsten van deze Verenigingsmonitor zijn grotendeels in lijn met de uitkomsten van voorgaande jaren (2013 t/m 2018). In 2020 zijn voor de verenigingen ook financiën, werving/behoud van leden, vrijwilligers en kader de belangrijkste aandachtspunten voor de sportverenigingen. Een verandering is dat het aandachtspunt aanbod in 2020 plaats heeft gemaakt voor beheer en onderhoud accommodaties. Verder is de vitaliteit van de verenigingen gestegen, maar de intentie om een bredere maatschappelijke rol te spelen gedaald. In relatie tot de effecten van de coronacrisis gaan we extra onderzoek doen, ook ten aanzien van de maatschappelijke rol.

Onderzoek sport om zelfredzaamheid te vergroten

Sport kan als voorziening in het voorliggend veld worden beschouwd. We willen weten in hoeverre sport als middel kan bijdragen aan positieve maatschappelijke en financiële effecten. Daarom wordt onderzocht hoe sport op zich al van waarde is en nog verder benut kan worden om zelfredzaamheid verder te vergroten en kosten in het Sociaal Domein terug te dringen. Dit onderzoek is tot op heden nog niet uitgevoerd, maar wordt in 2022 opgepakt.

Verhuizing Sport- & Speluitleen naar Stichting Philadelphia

Sport & Speluitleen verhuist naar Twente Uniek op bedrijvenpark 't Lochter, waar de dienstverlening wordt verzorgd door medewerkers van Twente Uniek, een werk- en dagbestedingsproject van Stichting Philadelphia.

Voortgang participatieprogramma Sporten 't werkt en fit aan 't werk

Sporten 't Werkt! en Fit aan 't werk! zijn twee sport re-integratietrajecten waarbij sport als middel gebruikt wordt. Beide trajecten hebben zich ook in 2021 als effectief en waardevol bewezen. Dankzij een gewijzigde aanpak en nieuwe aanbieder van Sporten 't Werkt, en ondanks coronabelemmeringen, hebben de trajecten aansprekende resultaten opgeleverd. Deelnemers zijn door middel van sport-, leefstijl- en reïntegratiecoaching ondersteund, waardoor zij stappen hebben gemaakt richting vrijwilligerswerk, werkervaringsplekken en betaald werk.

Corona

Net als in 2020 heeft corona ook in 2021 grote effecten gehad op de sport- en beweegsector. Sportaanbieders en verenigingen moesten, net als gemeentelijke sportaccommodaties geheel of gedeeltelijk de deuren sluiten en competities en evenementen werden afgelast. De verwachting is dat de situatie ook in 2021 (financiële) effecten zal hebben voor de sport en het sport- en beweegaanbod. Hoe en in welke mate is op dit moment nog niet aan te geven. Ten aanzien van inkomstenderving bij de gemeentelijke sportaccommodaties is gebruik gemaakt van de landelijke compensatieregelingen Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties COVID-19 en Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden. Deze subsidies over 2021 zijn nog niet vastgesteld. Beide regelingen zijn nog niet opengesteld voor aanvragen voor het 4e kwartaal 2021. In 2021 zou in Het Ravijn de Winterwende gehouden worden, dit evenement is uitgesteld naar 2022. Dit heeft eveneens financiële gevolgen gehad voor de horecaomzet van het Ravijn.

Herpositionering BLOS

In het derde en vierde kwartaal van 2021 heeft onderzoeksbureau Hiemstra en de Vries onderzoek gedaan naar de herpositionering van de BLOS. De centrale vragen binnen het onderzoek waren als volgt geformuleerd:

1. Is een bestuurscommissie nog de beste organisatievorm?
2. Als de conclusie is dat de BLOS de beste organisatievorm is, hoe verbeteren we dan de wisselwerking en samenwerking tussen BLOS en gemeenteraad en BLOS en de verenigingen?

Eind vorig jaar werd duidelijk dat de BLOS een gewenst orgaan is om sport, bewegen en lichamelijke opvoeding binnen de gemeente Hellendoorn te vertegenwoordigen en te ondersteunen. De huidige organisatievorm vraagt om een doorontwikkeling. In 2022 wordt hier vervolg aangegeven.

Rubberinfill

Ook in 2021 zijn de ontwikkelingen over het vraagstuk van milieuverontreiniging in relatie tot het gebruik van infillmateriaal in kunstgrasvelden nauwlettend gevolgd. Zowel landelijk als internationaal krijgen deze onderwerpen volop aandacht en lopen er onderzoeken. In 2021 verwachtten we een besluit van de Europese Commissie over restricties of een verbod ten aanzien van gebruik van microplastics (diverse infillsoorten) in kunstgrasvelden en een overgangstermijn. Er is nog geen besluit genomen. De gemeenten worden via de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) uitgebreid en tijdig geïnformeerd.

Gebruik nonfill-kunstgrasvelden

De in 2018 aangelegde drie nonfill-voetbalvelden op de sportparken Smidserve en Gagelman zijn niet optimaal bespeelbaar vanwege gladheid bij bepaalde weersomstandigheden (dauw en vorst). Afgelopen jaren heeft een traject plaatsgevonden van intensief overleg tussen Ten Cate, gemeente en de drie verenigingen. Er zijn veel (spelers)testen gedaan en maatregelen getroffen om de bespeelbaarheid te verbeteren. Deze hebben niet geleid tot het gewenste resultaat, klachten over gladheid en grip blijven.

Ook heeft veelvuldig overleg met de KNVB plaatsgevonden over haar uitspraak over bespeling van nonfill-velden. Deze overleggen hebben ook niet tot een oplossing geleid.

Gelet op de complexe situatie is de huisadvocaat van de gemeente om advies gevraagd ten aanzien van de juridische positie van de gemeente in deze problematiek. Mede op basis van het juridische advies hebben wij afspraken met Ten Cate gemaakt over vervanging van de velden en over bekostiging hiervan (onder voorbehoud van beschikbaarstelling financiële middelen door de raad).

Wij zijn van mening dat de verenigingen niet de dupe mogen worden van de ontstane situatie. Daarom hebben wij op 3 december 2021 ingestemd met het oplossen van de problematiek van bespeelbaarheid van deze drie nonfill velden door ze te vervangen door een infillsysteem met TPE en met het aangaan van een uitvoeringsovereenkomst met Ten Cate. Vervolgens leidde een tweede advies van de huisadvocaat over de aanbestedingsrechtelijke kant er toe dat opdrachtverstrekking aan Ten Cate niet meer aan de orde was. De huisadvocaat komt tot de conclusie dat er een meervoudig onderhandse aanbesteding gevolgd moet worden.

Wij hebben op 1 februari 2022 besloten tot het volgen van een meervoudig onderhandse aanbesteding voor het vervangen van de matten van de drie nonfill velden, waarbij een voorbehoud wordt gemaakt van gunning na instemming van de gemeenteraad met het beschikbaar stellen van het benodigde investeringsbedrag. Gevolg is dat de vervanging van de nonfill velden vertraging oploopt in relatie tot de eerdere planning van vervanging in januari 2022 (winterstop). Het aanbestedingstraject wordt voorbereid.

Zorgplicht milieu kunstgrasvelden

De rechtbank van Rotterdam heeft op 19 december 2019 een uitspraak gedaan waarbij het sportbedrijf van de gemeente Enschede is veroordeeld voor milieuvervuiling door rubberkorrels die buiten kunstgrasvelden van een voetbalvereniging terecht zijn gekomen. De rechtbank heeft aangegeven dat de beheerder tekort is geschoten in de zorgplicht. Die zorgplicht geldt ook voor de gemeente Hellendoorn. Effect is dat wij ons beleid, beheer en onderhoud met betrekking tot kunstgrasvelden moeten aanpassen. In 2021 is dit deels gerealiseerd. Er moeten nog fysieke maatregelen bij infill-velden worden getroffen. In 2022 worden maatregelen getroffen bij de vervanging van de drie nonfill-velden en bij een geplande topplaagrenovatie van een bestaand infill-veld.

Vervanging kunstgrasveld sportpark Smidserve

De renovatie van de top laag van het kunstgrasveld (hoofdveld) op sportpark Smidserve (gebruiker v.v. Hulzense Boys) is van 2021 doorgeschoven naar 2022. Reden hiervoor is dat het hoofdveld sporttechnisch nog goedgekeurd is en nog een seizoen langer bespeeld kan worden.

Realisatie fietscrossbaan

In 2021 is, nadat de raad een krediet beschikbaar had gesteld, de sanering van de locatie opgedragen. Op grond van klachten van omwonenden en schade aan de toestellen is de kleine skateplek naast de crossbaan ontmanteld en toegevoegd aan de te saneren locatie. De omgevingsvergunning voor de nieuwe crossbaan is aangevraagd en verstrekt en de bouwer van de crossbaan is gecontracteerd. De vereniging heeft haar kantine inmiddels geplaatst. Realisatie van de crossbaan zal in 2022 plaatsvinden.

Het Ravijn -zwem sport zorg-

Veiligheid en hygiëne

In 2021 hebben we een inventarisatie gemaakt van de werkzaamheden en procedures die geïmplementeerd moeten worden om het Keurmerk Veilig & Schoon te behalen. Hierbij is ook gekeken naar het eisenpakket van de nieuwe Omgevingswet. Na inventarisatie zijn enkele procedures in 2021 geëvalueerd, opnieuw ingericht en geïmplementeerd. Denk hierbij aan aspecten die te maken hebben met controle van het zwemwater. Dit proces is geactualiseerd, verbeterd en gedigitaliseerd. De werkwijze is vastgelegd in een procedure met bijbehorende checklists. Daarnaast hebben we ingezet op het ontwikkelen van kennis en kunde van onze medewerkers. EHBO-diploma's zijn (opnieuw) behaald, BHV-bijbscholing en de basisopleiding zijn gevolgd door vaste medewerkers en vaste inleend medewerkers. Vervolgens hebben we de EHBO-, veiligheids-, en reddingsmiddelen gecontroleerd en waar nodig geactualiseerd. Dit is nu door een controleprocedure aangescherpt.

Daarnaast hebben we een start gemaakt met het facilitaire handboek en is in het verlengde hiervan ook het handboek voor het buitenbad opgesteld. Voor 2022 gaan we verder op de ontwikkeling van de inhoud. De veiligheidsplannen en de RI&E worden herzien en deze worden met de (nieuwe) verhuurders gedeeld, getoetst en geoefend.

Producten- en dienstenontwikkeling

Afgelopen jaar stond in het teken van de primaire aspecten van onze dienstverlening. Toch hebben we in de ontwikkeling van onze producten en diensten niet stil gezeten en is het nodige gerealiseerd.

Optimalisatie van de bezettingsgraad van het zwembad

In 2021 hebben we heel nadrukkelijk gekeken naar een optimalisatie van de bezettingsgraad van het zwembad. We voerden veel gesprekken met diverse verenigingen om tot een betere afstemming te komen met betrekking tot het gebruik van het badwater. We zijn gezamenlijk tot de conclusie gekomen dat dit niet in één keer te realiseren is, maar dat we de komende jaren moeten kijken naar win-winsituaties. Het doel is om het zwembad zo veel mogelijk te gebruiken en beschikbaar te stellen voor onze inwoners.

Een ander onderdeel van deze optimalisatie was de hervorming van Swim2Play. We hebben de mogelijkheid gezien om van drie dagen naar twee dagen te gaan met behoud van het bestaande aanbod. Dit heeft een besparing op de vervoerskosten met zich meegebracht. Daarnaast heeft dit ruimte gecreëerd om meer banenzwemmen en doelgroepactiviteiten te ontplooiën. Zo hebben we deze ruimte gebruikt om ons aanbod op het gebied van Aquasporten te verbreden. Er zijn drie nieuwe lesvormen ontwikkeld en er is een passend abonnement. Hiermee hebben we ingespeeld op de behoefte van onze bezoekers om deelname te vereenvoudigen en het aanbod te verbreden om ook de jongere doelgroep te bereiken. Mede door de ontwikkeling van ons aanbod hebben we in september een nieuw zwembadrooster geïntroduceerd. Hierbij hebben ook nadrukkelijk gekeken naar de competenties en behoeften van medewerkers. In dit proces is ook aandacht geweest voor capaciteit en fysieke belastbaarheid met het oog op duurzame inzetbaarheid. Dit rooster laat in het laatste kwartaal een bezoekersstijging zien. Hoe dit verder verloopt zal duidelijk worden gedurende 2022. Vanzelfsprekend zullen we dit blijven monitoren en verbeteren.

Buitenseizoen

Door de beperkende coronamaatregelen hebben we besloten om de opening van het buitenbad naar voren te halen. Medio maart hebben we het bad geopend en zowel de zwemvereniging als de echte onbevreesde banenzwimmers hebben hier dankbaar gebruik van gemaakt. Hoewel dit geen grote toestroom van bezoekers heeft opgeleverd, heeft dit wel veel goodwill opgeleverd. We hebben laten zien dat we willen meedenken en flexibel in de uitvoering kunnen zijn als het gaat om de (sport)behoefte van onze bezoekers. Ook de komst van nieuwe speelelementen in het buitenbad heeft bijgedragen aan een positief beeld van de ontwikkeling van ons zwembad.

Horeca

Het jaar 2021 was voor de horeca een rampzalig jaar. De beperkende maatregelen hebben op alle afdelingen impact gehad, maar voor horeca en evenementen waren deze het grootst. Na een lange sluiting mocht de horeca medio mei weer voorzichtig open. Gedurende het jaar werden de beperkende maatregelen minder en hebben we in de zomer de reguliere activiteiten op weten te pakken. De samenwerking met Avelijn is gecontinueerd. Ook hebben de eerste verkenningsgesprekken plaatsgevonden, om tot een nieuwe horeca invulling te komen. De horeca moet naast kostendekkend vooral een complementaire factor zijn in onze activiteiten en dienstverlening. Dit is in de huidige vorm niet mogelijk. We willen in 2022 de kansen ontplooiën om de horeca in te zetten als sociaal- en maatschappelijke werkplek. Onze horecavoorziening moet een werkplek worden waarin mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt op een veilige en prettige manier werkervaring kunnen opdoen. Wij hebben dan mogelijkheden om de horeca overdag open te stellen en de exploitatiekosten beheersbaar te houden. We hopen dat dit ook bijdraagt aan een optimalisatie van de beleving van de bezoekers van onze accommodatie.

Realisatie baten en lasten

bedragen x € 1.000

03 Onderwijs Cultuur en sport	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Vershil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Algemeen sportbeleid	- 535	- 638	- 832	- 194 N	- 705
Bibliotheek	- 1.455	- 1.397	- 1.410	- 14 N	- 1.513
Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	- 116	- 116	- 108	7 V	- 107
Kunst en Cultuur	- 1.610	- 1.684	- 1.719	- 35 N	- 1.587
Musea / expositieruimten	- 6	- 11	- 10	1 V	- 12
Onderwijshuisvesting	- 1.189	- 2.319	- 1.521	798 V	- 1.180
Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	- 455	- 448	- 447	1 V	- 427
Leerlingenvervoer	- 656	- 710	- 722	- 12 N	- 676
Peuteropvang	- 99	- 308	- 301	6 V	- 240
Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	- 1.039	- 1.060	- 1.088	- 28 N	- 883
exploitatie sportaccommodaties	- 1.384	- 1.296	- 1.186	110 V	- 1.212
Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommodatie	- 1.494	- 1.450	- 1.442	8 V	- 1.491
Onderhoud sport accommodaties	- 454	- 466	- 466	0 V	- 462
Evenementen	- 15	- 15	- 15	-	- 15
Monumentenzorg	- 7	- 21	- 22	- 0 N	- 9
Beheer monumentaal vastgoed	- 25	- 45	- 37	8 V	- 18
Lokale omroep	- 29	- 29	- 31	- 2 N	- 28
Totaal Lasten	- 10.570	- 12.012	- 11.356	656 V	- 10.564
Baten					
Algemeen sportbeleid	363	439	699	260 V	596
Bibliotheek	476	490	490	1 V	485
Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	20	20	22	1 V	21
Kunst en Cultuur	652	649	702	53 V	675
Musea / expositieruimten	-	-	2	2 V	2
Onderwijshuisvesting	26	1.099	284	- 814 N	20
Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	15	252	249	- 3 N	220
Leerlingenvervoer	4	4	3	- 1 N	3
Peuteropvang	-	0	0	- 0 N	1
Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	968	968	958	- 10 N	510
exploitatie sportaccommodaties	768	768	696	- 72 N	520
Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommodatie	27	38	40	2 V	34
Onderhoud sport accommodaties	11	14	18	4 V	18
Beheer monumentaal vastgoed	8	8	20	13 V	12
Lokale omroep	16	16	13	- 3 N	14
Totaal Baten	3.353	4.764	4.197	- 567 N	3.130
Saldo van baten en lasten	- 7.216	- 7.248	- 7.160	89 V	- 7.434
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 300	- 300	- 300	-	- 150
Mutatie reserves	- 300	- 300	- 300	-	- 150
Resultaat	- 7.516	- 7.548	- 7.460	89 V	- 7.584

Belangrijkste afwijkingen

bedragen x € 1.000

Belangrijkste afwijkingen		Vershil
Voordelen		
Algemeen sportbeleid		66 V
Exploitatie sportaccommodaties		38 V
Kunst en Cultuur		18 V
Totaal voordelen		122 V
Nadelen		
Onderwijshuisvesting		- 16 N
Het Ravijn - zwem sport zorg		- 28 N
Totaal nadelen		- 44 N
Overige afwijkingen		11 V
Totaal afwijkingen		89 V

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten van de jaarrekening worden de verschillen nader gespecificeerd en toegelicht.

Programma 4: Mobiliteit en bereikbaarheid

Bestuurlijk verantwoordelijk voor dit programma:

- Wethouder dhr. H. Nijhof (Mobiliteit en verkeer)
- Wethouder dhr. J.J. Beintema (N35 en openbaar vervoer)

Inleiding

De gevolgen van coronamaatregelen zijn vooral vertragingen in de processen zoals participatie en beleidsontwikkeling. In de buitenruimte is het meeste werk gewoon doorgegaan. Er is in brede zin uitvoering gegeven aan het borgen van veiligheid en voorkomen van kapitaalvernietiging in de openbare ruimte. Klimaatverandering krijgt een steeds grotere invloed op de wijze hoe de openbare ruimte moet worden ingericht en beheerd. Voorbeelden hiervan zijn de opmars van de eikenprocessierups, langere periodes van hitte, droogte en extremere neerslag. We zien een tendens dat inwoners in toenemende mate het initiatief nemen om de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Dit vraagt om extra inzet van de organisatie (overheidsparticipatie). Bewonersparticipatie speelt een steeds nadrukkelijker rol bij herinrichten en renovatie van de openbare ruimte. Door de pandemie was het veel lastiger om bewoners mee te laten denken over projecten. Hierdoor is er enige vertraging opgetreden bij de uitvoering die in 2022 plaatsvindt.

Kaderstellende nota's

- Parkeernota (2021)
- Beleidsplan Samen leven met water 2021 t/m 2025
- Gladheidsbestrijdingsplan (2016)
- Duurzaam beheer openbare verlichting 2016-2020 (2016 16INT01911)
- Strategisch beheerplan civiele kunstwerken 2021 t/m 2025
- Beheerplan Wegen
- Fietsstructuurplan 2014-2025 (2013 13INT02201)
- Mobiliteitsplan 2018
- Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) 2021-2025
- Verkeersveiligheidsplan 2018

GLOBAL GOALS

Dit programma draagt bij aan de onderstaande Global Goals:

3. *Goede gezondheid en welzijn*
Door het treffen van verkeersmaatregelen willen wij de verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers waarborgen en daarmee het aantal ongevallen zoveel mogelijk te beperken.
6. *Schoon water en sanitair*
Naast maatregelen in het openbaar gebied maken inwoners volop gebruik van de gemeentelijke subsidie voor het vergroenen van tuinen en het uitvoeren van maatregelen om water op eigen terrein te kunnen verwerken.
9. *Industrie, innovatie en infrastructuur*
Een goede bereikbaarheid van bedrijventerreinen is van groot belang voor het vestigingsklimaat. Daarom besteden wij veel aandacht aan het goed onderhouden van de openbare infrastructuur.
11. *Duurzame steden en gemeenschappen*
Bij de inrichting van het openbaar gebied is van belang dat dit duurzaam gebeurt. Daarbij hebben wij veel aandacht voor de verkeersveiligheid en openbaar vervoer. Door goed beheer en onderhoud van de openbare ruimte dragen wij bij aan een prettige woon- en werkklimaat. Door een goed parkeerbeleid houden we de centra bereikbaar.

14. Leven in het water

In de uitvoering van ons beleid scheiden we op steeds meer plekken het huishoudelijke en bedrijfsafvalwater van het schone regenwater. Dit resulteert in minder overstorten van vuil rioolwater op het oppervlaktewater. Dit heeft een positief effect op de waterkwaliteit.

Wat wilden we bereiken

Speerpunten	Realisatie
4.01 We actualiseren het fietsstructuurplan.	
4.02 We stellen een verkeersveiligheidsplan op.	
4.03 De verbetering van de oversteek N35 bij Haarle Noord wordt uitgevoerd.	
Collegeprogramma: inrichten van een veilige schoolomgeving bij De Brug.	
4.04 Realiseren van de Noordzuidverbinding tussen Hellendoorn en Hulslen. Daarnaast wordt een oplossing ontworpen voor de fietsverkeersproblematiek Helmkruidlaan-Baron van Sternbachlaan.	
4.05 We leveren een actieve bijdrage aan het realiseren van de Marsroute N35. Verder zijn we betrokken bij de opwaardering van de N35 tussen Nijverdal en Wierden.	
4.06 Als onderdeel van de Marsroute ook onderzoek doen naar mogelijke verbindingen tussen het noordelijk en zuidelijk deel van de Sallandse Heuvelrug.	
Collegeprogramma: we doen een tracéstudie voor de F35 tussen Nijverdal en Raalte.	
4.07 We onderzoeken waar winst te behalen is door doelgroepenvervoer gedeeltelijk in het openbaar vervoer te integreren.	
4.08 Uitvoeren onderhoudsprogramma 2021.	
4.09 In 2021 wordt een nieuw beheerplan kunstwerken opgesteld voor 2021-2025. Uitvoering visuele inspectie en vervangen voegen bij diverse bruggen.	
4.10 Vervanging openbare verlichting in diverse wijken van Nijverdal.	
4.11 Onderzoek vervanging verkeersregelinstantie G. van der Muelenweg.	
4.12 Reconstructie kruispunt Constantijnstraat-Parallelweg en kruispunt Grotestraat-Van der Muelenweg.	
4.13 Opstellen strategisch kader waarin maatschappelijke opgaven en bestuurlijke doelstellingen zijn vertaald naar het beheer, onderhoud en inrichting van de openbare ruimte.	
4.14 Het beheer van o.a. water, wegen en groen niet sectoraal benaderen maar integraal met de totale openbare ruimte en dit borgen in werkprocessen.	
4.15 Vanaf 2023 circulariteit borgen bij het aanleggen en beheren van onze infrastructuur.	
4.16 Rioolrenovaties in diverse straten in de gemeente.	
4.17 Vervangen riolering en afkoppelen regenwater aan de Groen van Prinstererstraat en Hendrik Wormserstraat.	
4.18 Vervangen riolering in combinatie met het treffen van klimaatadaptieve maatregelen aan de Noetselerweg.	
4.19 Aan de hand van klimaatstresstesten de eerste wijkgerichte maatregelen treffen voor het tegengaan van wateroverlast, in combinatie met het tegengaan van verdroging en hittestress.	
4.20 Uitbouwen van het project meten en monitoren aan het gemeentelijke rioolstelsel.	
4.21 Realiseren van ten minste 750 m3 waterberging in het project Constantijnstraat.	
4.22 Bij projecten in de openbare ruimte steven we naar 10% meer groen ten opzichte van de bestaande situatie.	
4.23 Vervangen gemaal Kerkstraat / hydraulische maatregelen.	
4.24 Onderzoek transportleiding Lemele in relatie tot vervangen gemaal Knollenhaarweg en Veldhuizenweg.	
4.25 Project Real-time monitoring rioolstelsel Hellendoorn.	

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheidsprojecten worden uitgevoerd vanuit het Verkeersveiligheidsplan 2019-2025 dat in 2019 is vastgesteld. In dit plan worden voorstellen gedaan om de verkeersveiligheid de komende jaren in de gemeente te verbeteren. Enerzijds kan dat door de aanleg en herinrichting van infrastructuur, anderzijds door educatie en voorlichting en door handhaving.

De werkvoorbereidingen voor de reconstructie van de kruisingen Constantijnstraat-Parallelweg en Grotestraat-van der Muelenweg hebben in 2020 plaats gevonden. Voorjaar 2021 zouden de nutsbedrijven hun werkzaamheden uitvoeren. Door problemen met levering van materialen door corona en een gebrek aan vaklieden zijn de nutsbedrijven uiteindelijk pas najaar 2021 met het project gestart. De aanbesteding is, mede vanwege de vertraging bij de nutsbedrijven, in november 2021 gestart. In het kader van verkeersveiligheid worden de kruisingen gereconstrueerd. Daarbij wordt eerst de bestaande riolering vervangen en wordt een infiltratieriool voor de opvang van 1.000 m³ hemelwater (speerpunt 4.21) gerealiseerd. Als klimaatadaptieve maatregel wordt, naast de infiltratie van hemelwater, ook 800 m² verharding omgezet in nieuw groen.

In 2020 is een proef gehouden met het afsluiten van de Grotestraat. Het doel hiervan was het verbeteren van de veiligheid voor voetgangers en fietsers. Omdat de proef geslaagd is, is deze straat tussen Meyboomstraat en Maximastraat ook in juli en augustus 2021 en de weekenden in december afgesloten geweest voor gemotoriseerd verkeer. De aanpak van verkeersveiligheid vraagt een integrale aanpak. Daarom is maandelijks overleg gevoerd met Veilig Verkeer Nederland, Fietsersbond, politie en het gehandicaptenplatform.

Fiets

Het ontwerp voor de kruispunten Constantijnstraat-Parallelweg en Grotestraat-Constantijnstraat-Van der Muelenweg is definitief gemaakt. In het ontwerp is de positie van de fiets sterk verbeterd. Zo komen er ruimere opstelplaatsen bij de verkeerslichten, waardoor doorgaande fietsers hinder ondervinden van de opgestelde fietsers. Ook in de verkeerslichtenregeling wordt zo snel en vaak mogelijk groen gegeven aan de fietser. Op het kruispunt Constantijnstraat-Parallelweg wordt het oversteken veiliger gemaakt door de aanleg van een brede middenberm.

Fietssnelweg F35

De Fietssnelweg F35 is bijna klaar. De F35 loopt van sport-zorgcomplex Het Ravijn tot aan de Veenweg, vlakbij de gemeentegrens met Wierden. Er wordt steeds meer en steeds verder gefietst op de Fietssnelweg. De Fietssnelweg leent zich dan ook uitstekend voor fietsverplaatsingen over langere afstand, zeker met een E-bike en speed-pedelec. De delen van F35 in Twente sluiten echter niet altijd op elkaar aan waardoor de fietser soms moeilijk zijn weg kan vinden. Daarom is in 2021 een nieuw bewegwijzeringsplan gemaakt door de Nationale BewegwijzeringsDienst. De provincie wil het aantal fietssnelwegen in de provincie sterk uitbreiden. Deze zullen uit kostenoverweging niet de kwaliteit krijgen van de F35. Het onderzoek naar haalbare tracés is opgestart. Voor Hellendoorn zijn dat verbindingen tussen Vriezenveen en Vroomshoop via Daarlerveen en van Nijverdal naar Zwolle via Raalte en Heino. De tracés lopen langs de N35 en N750. Deze wegen zijn in eigendom van en beheer bij respectievelijk Rijk en provincie. Op verbindingsniveau is de gemeente Hellendoorn hierbij betrokken. Voor het tracé langs de N35 geldt dat de ontwikkelingen rond de Marsroute wordt meegenomen.

N35 Nijverdal – Wierden

Eind 2020 is het Tracébesluit van de N35 Nijverdal-Wierden vernietigd. Dat betekent dat de minister een nieuw Tracébesluit moet nemen. Hieraan is het afgelopen jaar gewerkt. Maar er is nog veel onduidelijk over de berekening met betrekking tot stikstof. Dit zorgt ervoor dat er op dit moment onzekerheid is over de planning en het verdere verloop van het project.

Verkenning N35 Wijthmen – Nijverdal

Eind 2020 zijn in het BO-MIRT afspraken gemaakt over het uitvoeren van een verkenning naar het opwaarderen van de N35 tussen Wijthmen en Nijverdal, waaronder ook een deel op grondgebied van de gemeente Hellendoorn. Het afgelopen jaar is gebruikt om met alle betrokken partijen te komen tot een startbeslissing voor de verkenning.

Verkeersveiligheidsmaatregelen N35 Wijthmen - Nijverdal

Na een proces van enkele jaren is binnen het verkeersveiligheidsproject N35 Wijthmen – Nijverdal besloten om een maatregel uit te voeren op wegvak Haarle. Dit gebeurt ter hoogte van kruispunt N35 – Stationsweg in de vorm van een circulair viaduct. Er is afgesproken dat de gemeente Hellendoorn de planvorming en de realisatie op zich neemt. Inmiddels zijn de voorbereidingen voor de aanleg opgestart.

Ook op wegvak Nijverdal zorgt de gemeente Hellendoorn voor de planvorming en realisatie van de maatregelen. De planvorming heeft geleid tot De Nieuwe Verbindingen. Dit project heeft lange tijd stilgestaan en is inmiddels opnieuw opgestart. De gemeenteraad heeft in 2021 ingestemd met een gefaseerde aanpak. De aanleg van 2 bruggen over de N35 wordt op korte termijn uitgevoerd en de brug over het spoor wordt in een latere fase opgepakt.

Fietsoversteek N35 bij Haarle

De gemeente Hellendoorn wil maatregelen uitvoeren om het oversteken van de N35 bij Haarle voor met name fietsen veiliger te maken door de aanleg van een pakket aan maatregelen nabij het kruispunt N35 – Tunnelweg/Molenweg. In 2021 is de westelijke fietsoversteek bij het kruispunt aangepast.

Openbaar vervoer

In Hellendoorn rijden drie buurtbuslijnen. Deze vervoeren, net als het regulier openbaar vervoer, minder reizigers als gevolg van corona. In 2020 daalde het aantal reizigers van ca. 40.000 (2019) naar ca. 12.000 (2020). In 2021 was het aantal reizigers gestegen tot ca. 22.000. Oorzaak hiervan is het niet rijden van de bussen in januari en februari en de sluiting van de scholen waardoor er veel minder scholieren van de bussen gebruikt maakten.

Ook het reguliere openbaar vervoer heeft een moeilijk jaar achter de rug door corona. Veelal werd er met sterk teruggebrachte dienstregelingen gereden. Plannen voor nieuwe concepten zijn hierdoor in de ijskast gezet waardoor het vooral een jaar van stilstand werd.

In de vorige gemeenterekening meldden we dat we voor het invoeren van Twents Flex de uitkomsten van de aanbesteding van het OV moesten afwachten. Twents Flex is een vraagafhankelijk Openbaar Vervoerssysteem dat gedeeltelijk in de plaats kan komen voor geïndiceerd (doelgroepen)vervoer. In 2021 werd duidelijk dat er niet eerder dan december 2023 een nieuwe aanbieder voor het OV zal zijn.

Parkeren

Ten aanzien van parkeren op straat hebben er geen grote wijzigingen plaatsgevonden. De aanschaf van een parkeerabonnement voor de parkeergarage is verder vereenvoudigd door de openstelling van het E-loket. Na inloggen via DigiD of E-herkenning en betaling via iDeal is het parkeerabonnement gekocht. De aanvrager ontvangt via het opgegeven mailadres de aanvraag, beschikking en de factuur. Nagenoeg alle abonnementhouders hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Het aantal abonnementhouders is in 2021 stabiel gebleven. Wel zijn de opbrengsten vanuit parkeren (parkeergarage) veel minder dan voor aanvang van de coronapandemie. De lockdowns en de oproep om zoveel mogelijk thuis te blijven hebben tot veel minder parkeerbewegingen geleid.

Laadpalen

Om een versnelling te kunnen maken bij plaatsen van laadinfrastructuur is een beleidswijziging gedaan. We zijn overgestapt op een concessie-model. Naast vraaggestuurd plaatsen worden er ook laadpalen geplaatst op basis van prognoses en zijn we aangesloten bij de concessie van de provincie Overijssel. De nieuwe concessie start per maart 2022.

Integraal beheer openbare ruimte

In 2021 is het beleidskader Integraal Beheer Openbare Ruimte opgesteld. Doel is om met de inrichting en het beheer van de openbare ruimte bij te dragen aan domein brede opgaven. Een mooi voorbeeld is het project Constantijnstraat-Parallelweg en Grotestraat-van der Muelenweg.

Binnen dit project wordt gewerkt aan een betere bereikbaarheid & veiligheid, vergroening van de openbare ruimte en het voorkomen van wateroverlast bij stortbuien.

Onderhoud Civiele kunstwerken

Het beleidsplan Civiele Kunstwerken 2021/2025 is vastgesteld. Werkzaamheden voor planmatig onderhoud zijn aanbesteed. De voorbereiding van de renovatie van de Schuilenburgerbrug is afgerond, uitvoering vindt plaats in 2022. Voor de bruggen aan de Kerkstraat en Mozartlaan zijn aanvullende onderzoeken uitgevoerd vanwege schade aan de landhoofden. Een oplossingsvoorstel volgt.

Onderhoud wegen

Het onderhoudsprogramma in 2021 is geheel uitgevoerd. De toplaag van het asfalt is op de volgende wegen is vervangen: Bathemerweg, Bisschopsweg, Broekweg, Veldhuizenweg, Watertorenweg, Wuustemoat, Esweg, Haarweg, Slagenweg, Ontginningsweg, Vossenweg, Piksenweg, Goossenweg, Vossenweg, Wierdensestraat, Stobbelaarsweg en Nieuwe Twentseweg. Op de Dalvoordeweg, Esweg, Kathuizenweg (fietspad), Nieuwstadweg en Poggenbeldweg (rood) zijn slijtlagen vervangen. De bestaande betonstraatstenen verharding in de Transportweg is vervangen door een asfaltverharding.

Openbare verlichting

Door de corona waren er problemen met levering van materialen voor een lange periode. In juli is door diverse gemeenten besloten geen gebruik te maken van de verlengingsoptie van vier jaar onderhoud met de gecontracteerde aannemer. De aannemer had aangegeven dat hij de eerder overeengekomen prijzen niet meer kon hanteren. Het was juridisch niet mogelijk om op basis van nieuwe eenheidsprijzen door te gaan met deze aannemer. In 2021 is de vervanging niet uitgevoerd aan de openbare verlichting. De vervanging van 2021 wordt nu tegelijk uitgevoerd met de geplande vervanging van 2022.

Straatreiniging

Het afgelopen jaar bestond de straatreiniging uit het vegen van straten, pleinen en parkeerplaatsen en het verwijderen van zwerfafval en het ledigen van afvalbakken. Ook is de nodige inzet gepleegd op het gebied van de onkruidbeheersing.

Verkeersregelininstallaties

In 2021 is er onderzoek verricht naar nut en noodzaak van de verkeerregelininstallatie bij de toegang van Nijverdal Ten Cate aan de G. van der Muelenweg. In verband met eventuele ontwikkelingen bij Ten Cate is de vervanging en/of aanpassing on hold gezet.

Riolering

De riolering aan de Hendrik Wormserstraat en Groen van Prinstererstraat is vervangen. Ook is hier een extra riool aangebracht om regenwater in te verwerken. Op diverse locaties is de riolering naar aanleiding van rioolinspecties gerenoveerd.

Gemeentelijke watertaken

Voor de invulling van de grondwaterzorgplicht wordt de grondwaterstand gemonitord. Dit is in 2021 zodanig ingericht dat de grondwaterstand 24/7 voor de hele samenleving inzichtelijk is.

Stortbuien, extreme droogte, hittestress, overstromingen: het klimaat is aantoonbaar aan het veranderen en dat vertaalt zich steeds vaker naar effecten in de leefomgeving. Als gemeente nemen we op diverse plekken maatregelen om ons aan te passen aan het veranderende klimaat. Er zijn diverse wadi's aangelegd in de gemeente zoals aan de Willem de Clerqstraat, Meester Ponsteenlaan, Vroegeling, Anemoon, Zandsteeg, Kasteelstraat en de Tolhuis. Hierdoor hebben we een waterberging gerealiseerd van bijna 1.500 m³. Naast de infrastructurele projecten was het vanaf 2021 mogelijk om als school, bedrijf of inwoner subsidie aan te vragen voor het vergroenen van de tuinen, groene daken, afkoppelen en de aanschaf van regentonnen.

Noord-zuidverbinding

De voorbereidingen voor de realisatie van de Noord-zuidverbinding bij de kernen Hellendoorn en Hulslen zijn voortgezet. Er zijn diverse gronden aangekocht en onderzoeken opgestart. De aanleg is gepland in 2022-2023.

Fietspad Helmkruidlaan

In 2021 is er een voorstel gedaan ten behoeve van het verbeteren van de verkeerssituatie voor fietsers bij de rotonde Helmkruidlaan – Baron van Sternbachlaan. Het raadsvoorstel voor de aanleg van een eenzijdig fietspad aan de noordkant van de Helmkruidlaan is vanwege bezwaren uit de omgeving teruggetrokken. Er is besloten om nader onderzoek te doen naar de voorgestelde oplossing. In het tweede kwartaal van 2022 komen we met een aangepast raadsvoorstel hiervoor.

Realisatie baten en lasten

bedragen x € 1.000

04 Mobiliteit en bereikbaarheid	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Aanleg en reconstructie wegen	- 1.315	- 1.369	- 1.345	23 V	- 1.309
Bermen en sloten	- 699	- 708	- 673	35 V	- 624
Gladheidsbestrijding	- 140	- 187	- 188	- 1 N	- 111
Onderhoud verhardingen	- 1.649	- 1.715	- 1.713	2 V	- 1.508
Openbaar vervoer	- 220	- 224	- 211	13 V	- 224
Parkeren	- 737	- 712	- 672	41 V	- 721
Straatmeubilair	- 187	- 198	- 186	12 V	- 191
Straatreiniging	- 629	- 594	- 582	11 V	- 515
Verkeer	- 299	- 278	- 267	10 V	- 284
Wegbeheer algemeen	- 901	- 962	- 909	53 V	- 774
Verkeerseducatie	- 49	- 49	- 32	17 V	- 52
Ontwikkeling GRP	- 2.009	- 1.756	- 1.732	24 V	- 2.159
Aanleg, beheer en onderhoud riolering	- 1.120	- 1.098	- 1.121	- 23 N	- 1.017
Inkomsten rioolheffing	- 8	- 8	- 4	4 V	- 4
Totaal Lasten	- 9.960	- 9.856	- 9.636	220 V	- 9.493
Baten					
Onderhoud verhardingen	-	60	105	45 V	70
Openbaar vervoer	33	33	35	2 V	35
Parkeren	81	63	73	10 V	68
Straatmeubilair	-	-	0	0 V	1
Straatreiniging	1	1	1	- 0 N	2
Wegbeheer algemeen	69	35	32	- 3 N	28
Verkeerseducatie	37	37	24	- 13 N	39
Aanleg, beheer en onderhoud riolering	32	46	53	7 V	102
Inkomsten rioolheffing	4.369	4.054	4.048	- 5 N	4.269
Totaal Baten	4.620	4.327	4.372	45 V	4.613
Saldo van baten en lasten	- 5.340	- 5.529	- 5.264	265 V	- 4.880
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 129	- 129	- 129	-	- 130
Mutatie reserves	- 129	- 129	- 129	-	- 130
Resultaat	- 5.469	- 5.658	- 5.393	265 V	- 5.010

Belangrijkste afwijkingen

bedragen x € 1.000

Belangrijkste afwijkingen	Vershil
Voordelen	
Wegbeheer algemeen	53 V
Onderhoud verhardingen	45 V
Bermen en sloten	35 V
Parkeren	41 V
Totaal voordelen	174 V
Nadelen	
Totaal nadelen	-
Overige afwijkingen	91 V
Totaal afwijkingen	265 V

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten van de jaarrekening worden de verschillen nader gespecificeerd en toegelicht.

Programma 5: **Woon en leefomgeving**

Bestuurlijk verantwoordelijk voor dit programma:

- Wethouder mevr. G.J. Overmeen-Bakhuis (Ruimtelijke ordening, grondbeleid en vergunningen)
- Wethouder dhr. H. Nijhof (Openbare ruimte, afval, klimaat, duurzaamheid, natuur en landschap)
- Wethouder dhr. J. Beintema (Agrarische zaken)

Inleiding

De situatie op de woningmarkt was in 2021 overspannen. De vraag naar woningen was enorm. Daar hebben we maximaal op ingespeeld door de verkoop van vastgoed dat haar maatschappelijke functie heeft verloren en de verkoop van woningbouwkvavels. Dit resulteerde erin dat we -op twee kvavels in Daarle na- geen enkele woningbouwkvavel meer beschikbaar hadden eind 2021.

Goed en degelijk onderhoud, een veilige en schone openbare ruimte, voldoende openbaar groen en goede speelvoorzieningen voor de jeugd blijven een belangrijke rol spelen. Het is van groot belang dat we de basis op orde houden. Een groene en veilige leefomgeving draagt bij aan de waarde van ons vastgoed, bereikbaarheid van onze gemeente en aan de gezondheid van onze inwoners.

Er zijn in 2021 diverse maatregelen getroffen op het Afvalbrengpunt. Hierdoor is dit beter ingericht om de vele bezoekers te ontvangen en om nog beter afval te scheiden.

Kaderstellende nota's

- Nota grondbeleid (2014 14INT01047) geactualiseerd 2018
- Omgevingsvisie Natuurlijk avontuurlijk (2014 14INT00023)
- Beeldkwaliteitsplannen (o.a. voor het centrum van Nijverdal 2010)
- Welstandsnota (2012 12INT01392)
- Erfgoedverordening 2018 (18INT01577)
- Reclamebeleid (2018 18INT01448)
- Groenbeleidsplan (2015)
- Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025 (2021-020240)
- Bestemmingsplan Buitengebied (RB 09INT00270)
- Externe veiligheidsbeleid (2012 12INK11278)
- Gebiedsgericht geluidbeleid (2009 B&W 09INT00072)
- Uitvoeringsprogramma vergunningverlening en toezicht & handhaving (vaststelling december 2020)
- Beleid Vergunningen, toezicht en handhaving (vaststelling B & W: 18 februari 2020)
- Beleidsnota 'Duurzame Energievisie Hellendoorn' (2017, 17INT02927)
- Beleidskader Zon & Windenergie (2018, 18INT01948)
- Stappenplan RES Hellendoorn (2019, 2019-033223)
- Startnota RES-Twente (2019, 2019-034283)
- Uitvoeringsprogramma Duurzame Energievisie Hellendoorn (2020, 2019-023620)
- Woonafspraken provincie Overijssel 2019 t/m 2025
- Prestatieafspraken Woningstichting Hellendoorn en gemeente Hellendoorn
- Regionale bodemkwaliteitskaart Twente
- Nota bodembeheer regio Twente
- Twente bodemkwaliteitskaart PFAS
- Beleidsregels PFAS regiogemeenten Twente
- Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)
- Woonvisie (2021)
- Stedebouwkundige visie Noordwand (2020)
- Beleid Nieuw Buitengebied 2022 (2020-006637)

GLOBAL GOALS

Dit programma draagt bij aan de onderstaande Global Goals:

6. *Schoon water en sanitair*
Via integraal waterbeheer, verwerking van afvalwater en hemelwater dragen we bij aan dit doel.
7. *Betaalbare en duurzame energie*
Samen met de samenleving geven we invulling aan de energietransitie, we zorgen voor kennisdeling via de Hellendoornse aanpak, het energieloket en de wooncoaches.
9. *Industrie, innovatie en infrastructuur*
Het is cruciaal dat er een goed vestigingsklimaat is voor ondernemers. Daar is voldoende bedrijventerrein nodig, maar ook een goede bereikbaarheid (infrastructuur). Via de Agenda voor Twente proberen we innovaties te stimuleren.
11. *Duurzame steden en gemeenschappen*
Bij de inrichting van het openbaar gebied is van belang dat dit duurzaam gebeurt. Sinds enkele jaren besteden we aandacht aan klimaatadaptatie en -als onderdeel daarvan- ook aan versterking van de biodiversiteit.
12. *Verantwoorde consumptie en productie*
We beperken afvalproductie via preventie, hergebruik en verantwoord beheer van afvalstoffen. We dringen verontreiniging terug, kopen duurzaam en circulair in en verduurzamen ons gemeentelijk vastgoed.
13. *Klimaatactie*
Onze ruimtelijke ordening is zoveel mogelijk klimaatrobust. We nemen maatregelen om wateroverlast, droogte en hittestress tegen te gaan. We creëren waterberging en vergroten de afvoer en opvangcapaciteit. We dringen de uitstoot van broeikasgassen terug via voorlichting, voorbeelden, handhaving, voorschriften en subsidies etc.
14. *Leven in het water*
Via rioolbeheer en de aanpak van zwerfafval geven we invulling aan dit doel.
15. *Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit*
We richten ons op het versterken van biodiversiteit, natuur en landschap. We richten ons op ecologisch groenbeheer, zetten bermbeleid in voor biodiversiteit en stellen een werkplan biodiversiteit vast.

Wat we wilden bereiken

Speerpunten	Realisatie
5.01 Uitvoeren van het programma 'Water' uit het beleidsplan Samen leven met water.	
5.02 De urgentie voor een klimaatbestendig Nederland is hoog. Wij richten onze infrastructuur in om wateroverlast, droogte en hitte zoveel mogelijk te beperken. Het eerste Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (vastgesteld in 2017) pleit voor een snellere en intensievere aanpak van adaptatie. Het beleidsplan Samen leven met water geeft aan op welke manier de gemeente werkt aan het klimaatbestendig inrichten van de leefomgeving.	
5.03 Stimuleren en faciliteren van meer groen in tuinen, centra, woonwijken en kleine kernen.	
5.04 Onderhoud van de groenvoorzieningen gebaseerd op beeldkwaliteit (centra op A en wijken op C kwaliteit).	
5.05 Zorgen voor meer biodiversiteit, ecologisch beheer.	
5.06 We gaan gericht onderhoud plegen aan onze bomen waarbij we vooral aandacht besteden aan het verkleinen van de risico's door onder andere vallende takken.	
5.07 Opstellen van en deelnemen aan een Regionale Energie Strategie (RES).	
5.08 We begeleiden initiatieven voor schone energie.	
Collegieprogramma: we stellen een warmteplan op voor de transitie van de gebouwde omgeving naar aardgasvrij.	
5.09 We faciliteren, stimuleren en enthousiasmeren lokale initiatieven, coöperaties en stichtingen die bijdragen aan het verduurzamen van de samenleving.	
5.10 Met de woningcorporaties maken we prestatieafspraken.	
5.11 We maken prestatieafspraken met woningcorporaties om hun woningen te verduurzamen en kiezen daarbij voor een wijkgerichte aanpak.	
5.12 We onderzoeken extra woningbouw mogelijkheden in de dorpen Haarle, Daarle en Daarlerveen.	
5.13 We maken woningbouwinitiatieven obstakelvrij door woonafspraken met Provincie uit te voeren.	
5.14 Groepen particulieren (CPO) worden, indien daar behoefte aan is, ondersteund door af te wijken van het faciliterend grondbeleid.	
5.15 We gaan een nieuwe gemeentelijke omgevingsvisie opstellen.	
5.16 We passen het Hellendoorns kompas toe bij initiatieven in de fysieke leefomgeving.	
5.17 We handelen nu al in de geest van de Omgevingswet.	
5.18 We zorgen dat de ICT-voorziening op orde is zodat we kunnen aansluiten op de DSO en onze klanten aanvragen kunnen indienen.	
5.19 We starten met opleidingen, competentie-ontwikkeling en cultuurverandering zodat onze medewerkers voldoende zijn toegerust voor de toekomstige taak.	
5.20 We starten met de communicatie naar onze klanten zodat die voldoende geïnformeerd zijn over onze toekomstige werkwijze en de rol die daarin van de klant wordt verwacht.	
5.21 Deelnemen aan het AOV-traject om ons goed voor te kunnen bereiden op de overdracht van bodemtaken van de provincie naar de gemeente in het kader van de Omgevingswet.	
5.22 We nemen deel aan het regionale project 'Onder Twente' en 'Samen de diepte in'.	
5.23 We stellen een gemeentelijke visie op de ondergrond op in samenwerking met de regionale partijen.	
5.24 De komende jaren zorgdragen voor de implementatie van de Basisregistratie ondergrond.	
5.25 Daar waar mogelijk met asbest verontreinigde bodem laten saneren met de (gedeeltelijke) rijksvergoeding van het regionale project Bodem Asbest Sanering.	
5.26 Onderzoeken laten uitvoeren naar mogelijke asbestverontreiniging in de bodem.	
5.27 We volgen de ontwikkelingen rondom sanering van asbestdaken en communiceren hierover richting pandeigenaren.	

5.28	We stellen een nieuw Grondstoffenbeleidsplan vast en geven uitvoering aan een toekomstscenario dat is gericht op (ingrijpende) inzamelsysteem-aanpassingen.	
5.29	We werken aan noodzakelijke aanpassingen voor het bereiken van een toekomstbestendig Afvalbrengpunt.	
5.30	Uitvoeren van de Zwerfafvalplannen, die ingediend zijn bij Nedvang, voor de aanpak en preventie van zwerfafval.	
5.31	Een bewuste keuze maken, op basis van de status en onderhoudstoestand van de speelvoorzieningen, welke maatregelen getroffen moeten worden.	
5.32	Met de gemeenteraad en plaatselijke belangenorganisaties in gesprek gaan over de ontwikkelingen rond Lelystad Airport en de te varen koers.	

Wat we ondernamen

Wonen

De druk op de woningmarkt was in 2021 enorm. We hebben een aantal vastgoedobjecten, die geen maatschappelijke functie meer hadden, verkocht. Ook hebben we op de locatie aan de Schoolstraat de voormalige school gesloopt, de kavels bouwrijp gemaakt en uitgegeven. Er is veel inzet gepleegd om nieuwe initiatieven te begeleiden. Een aantal projecten bevindt zich aan het eind van de pijplijn, sommige zitten nog in een priller stadium. We zijn bezig om een wat actiever grondbeleid te voeren in alle kleine kernen, conform de wens van de raad. In Haarle heeft dit er al toe geleid dat de Wet Voorkeursrecht gemeenten is gevestigd op een potentiële bouwlocatie aan de noordkant van het dorp. In de kernen Hellendoorn en Nijverdal zijn diverse inbreidingsprojecten in voorbereiding.

Woonvisie 2020-2025

Ingediende initiatieven worden getoetst aan de kaders die in de Woonvisie zijn vastgelegd. De Woonvisie biedt een actueel kader op basis waarvan goede afwegingen kunnen worden gemaakt. We bouwen zowel voor ouderen als dat we op zoek zijn naar betaalbare woningen voor starters en doorstromers.

Woonafspraken provincie Overijssel

Met de provincie zijn nieuwe prestatieafspraken gemaakt: de gemeente Hellendoorn mag de komende 10 jaar 1.000 woningen realiseren. Dat is fors meer dan wat de provincie de afgelopen jaren voor onze gemeente had voorzien (400-420).

Wonen en zorg

In 2021 is de Visie Wonen en Zorg in concept gereedgekomen. De visie biedt een goed handvat om initiatieven op het gebied van zorg te kunnen beoordelen. De visie biedt inzicht in de behoefte aan zorg die de komende jaren in onze gemeente wordt verwacht. Het is van belang om de onderliggende data periodiek te actualiseren, zodat de visie actueel blijft. Ook wordt in de visie voorgesteld dat we nadere kaders gaan vaststellen voor pre-mantelzorg.

Biodiversiteit

Het areaal bermen dat ecologisch wordt beheerd is ook in 2021 vergroot. Door het aanbrengen van bloemmengsels in bermen (zowel binnen als buiten de bebouwde kom) en groenvlakken wordt de biodiversiteit gestimuleerd. Ook zijn er meer bloembollen in gazons geplant. Bij plantkeuze, zowel bomen als struiken, wordt gekeken naar de biodiversiteit.

Eikenprocessierups

Het aanhoudende en groter wordende probleem van de eikenprocessierups heeft geleid tot een aangepaste aanpak vanaf 2020. Zo spuiten (gifvrij) we inmiddels preventief bij bijvoorbeeld scholen. Het nieuwe plan van aanpak zoals dat binnen de gemeente is opgezet en waar de bestrijding van de eikenprocessierups op gebaseerd is, leidde mede tot een afname van de overlast in 2021 in vergelijking met 2020. Vooral het instellen van prioritaire gebieden en het preventief behandelen van de eikenbomen heeft een positief effect gehad. De betere informatievoorziening heeft geleid tot een betere en snellere afhandeling van meldingen en klachten.

Speelvoorzieningen

De grote ombuigingsoperatie (2019) in de gemeente Hellendoorn resulteerde onder andere in een structurele bezuinigingsopgave van € 40.000,-- per jaar op het onderhoudsbudget voor de speelplaatsen. Met het resterende beschikbare onderhoudsbudget (ca. € 55.000,--) kunnen de huidige 85 speelplaatsen nog twee tot drie jaar veilig in stand gehouden worden. Daarna zullen speelplaatsen om veiligheidsredenen moeten verdwijnen. De gemeente Hellendoorn heeft een verouderd speelplaatsenbeleid dat stamt uit 2002. In de loop van de tijd is daardoor een gestructureerd speelplaatsennetwerk verdwenen. In 2021 is een noodzakelijke nieuwe conceptvisie op spelen ontwikkeld. Door een uitgebreide enquête en locatieonderzoeken is de benodigde informatie opgehaald. In 2022 wordt dit gepresenteerd.

Ecologisch bermbeheer/bermmaaisel als bodemverbeteraar Bokashi

Van bijna alle bermen die zijn gemaaid is het maaisel afgevoerd waardoor deze bermen verschrallen. Het merendeel is gemaaid met de maai/zuigcombinatie, waarbij het maaisel direct wordt opgezogen. Het andere deel is gemaaid waarna het maaisel maximaal drie dagen bleef liggen en daarna werd opgehaald. Voor de invasieve soorten is een aparte maaironde uitgevoerd. Dit maaisel is afgevoerd naar een erkend verwerker. Stroken met veel hondenpoep zijn geklepeld, het maaisel is daar blijven liggen. Het bermmaaisel is behandeld met een antistankmiddel dat direct het composteringsproces versterkt. Het maaisel is een aantal maanden opgeslagen bij de ingang van het land of op het erf van loonwerkers of agrariërs. Daarna is het uitgestrooid op akkers van zeven verschillende agrariërs binnen onze gemeente. Het blad dat is verzameld door eigen personeel en via de bladkorven, is behandeld door middel van de bokashi-methode. Een derde deel is of wordt weer gebruikt door de eigen dienst als compost of voor het afstrooien van nieuw ingeplante vakken en bomen. Hierdoor komt er meer organisch materiaal in de bodem. Door het afstrooien wordt de onkruid groei geremd en droogt de grond veel minder uit.

Omgevingswet

In 2021 hebben we ons actief beziggehouden met de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De inzet heeft zich vooral geconcentreerd op de ICT en een goede aanpak voor het opstellen van een Omgevingsplan en een nieuwe Omgevingsvisie. Verder is er ambtelijk geëxperimenteerd met een initiatieven- en omgevings- tafel. Dit is een nieuw fenomeen dat het mogelijk maakt initiatieven in een vroeg stadium integraal te beoordelen. Hiervoor is een zogenaamd Hellendoorns Kompas ontwikkeld. Ook zijn we inmiddels druk bezig om alle medewerkers op te leiden en te trainen voor de nieuwe Omgevingswet.

Omgevingswet en informatievoorziening

Landelijk is duidelijk geworden dat de informatievoorziening de achilleshiel van de invoering van de Omgevingswet is geworden. We zijn inmiddels aangesloten op het DSO (digitaal stelsel omgevingswet) om te kunnen oefenen. De onderliggende software voor planvorming, vergunningverlening, toezicht en handhaving is echter nog niet operationeel. Hieraan wordt door de leveranciers hard gewerkt. Hierdoor is de geplande invoeringsdatum van de wet opnieuw uitgesteld.

Bodem en ondergrond in de omgevingswet

Zodra de Omgevingswet in werking treedt, zullen de bodemtaken van de provincie overgaan naar de gemeente. Met de provincie zijn hierover gesprekken gaande. Op dit moment is echter lastig in te schatten wat de impact hiervan voor de gemeente Hellendoorn is.

Bodem Asbest Sanering

In Twente hebben we met een aantal gemeenten het projectbureau BodemAsbestSanering opgericht. Dit projectbureau voert voor ons de taken uit op het gebied van bodemasbestsanering. De middelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld, worden door het projectbureau besteed aan onderzoek en sanering van asbestlocaties. In onze gemeente zijn de afgelopen jaren alle speelplaatsen en een aantal andere verdachte locaties onderzocht. Vanaf eind 2021 is het ook mogelijk om particuliere tuinen hiervoor aan te melden. Ook hiervoor is een aantal locaties aange-meld. Als uit onderzoek blijkt dat er asbest in de bodem zit, verzorgt het projectbureau ook de sanering.

Huishoudelijk afval

We staan voor de uitdaging om minder restafval en meer kwalitatief hoogwaardige grondstoffen in te zamelen ter recycling, als onderdeel van een circulaire economie. In 2021 is het Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025 vastgesteld door het college. In de loop van 2022 wordt dit beleidsplan geagendeerd voor de nieuwe raad. De focus van het Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025 ligt op het -met vertraging- halen van de Van Afval Naar Grondstof (VANG) doelstelling van 100 kg restafval per inwoner per jaar uit 2020. En op het zetten van een grote stap naar een afvalloos (lees: 50 kg restafval) Hellendoorn in 2030.

In 2021 is uitvoering gegeven aan het in 2021 vastgestelde Verbeterplan PMD met als doel om de kwaliteit van het ingezamelde PMD te verbeteren. Dit verbeterplan was onder andere gericht op intensieve communicatie en voorloopacties (controle PMD-containers). De uitvoering wordt vervolgd in 2022.

Afgelopen jaar was een goed jaar voor het afvalbedrijf. De vraag naar ingezamelde grondstoffen is -in tegenstelling tot 2020- weer gestegen, wat leidde tot hogere marktprijzen. Dit betekent dat de opbrengsten van veel grondstoffen, met name oud papier en PMD, hoger waren dan begroot.

Noodzakelijke aanpassingen toekomstbestendig Afvalbrengpunt

In 2020 zijn voorzieningen getroffen waarmee zes nieuwe grondstoffen gescheiden kunnen worden ingezameld en ter recycling worden aangeboden. Een herinrichting van het terrein heeft in 2021 plaatsgevonden. Er is een gratis grondstoffenroute gecreëerd met een extra uitgang en weegbrug. Hiermee is de doorstroming en veiligheid op het terrein verbeterd. Daarnaast kunnen bezoekers pinnen vanuit de auto (pinzuil) en is er meer controle en toezicht op afvalscheiding (extra fte). Bovenstaande maatregelen hebben er onder ander toe geleid dat de hoeveelheid grof huishoudelijk restafval is gedaald van 44 kilogram per inwoner per jaar naar slechts 9 kilogram per inwoner per jaar. Dit komt neer op een daling van circa 1.300 ton (verbrand) restafval. Een erg positief resultaat.

De aanpak en preventie van zwerfafval

In 2021 is uitvoering gegeven aan het Jaarplan Zwerfafval 2021. Dit plan was gericht op de uitvoering van verschillende projecten binnen de modules educatie (scholen), snoeproute (project met scholen), participatie (samenwerking met vrijwilligers) en monitoring. Een deel van de subsidie uit 2021 wordt besteed in 2022, omdat bepaalde projecten geen doorgang konden vinden vanwege de coronacrisis.

Realisatie baten en lasten

bedragen x € 1.000

05 Woon en leefomgeving	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Bedrijventerreinen	- 4.760	- 8.156	- 10.842	- 2.686 N	- 4.476
Bestemmingsplannen	- 487	- 482	- 475	7 V	- 472
Bouwgrondexploitatie	- 1.263	- 2.730	- 1.259	1.471 V	- 4.122
Dierplaagbestrijding	- 5	- 5	- 5	0 V	- 4
Grondzaken	- 225	- 317	- 297	19 V	- 191
Herinrichting woonomgeving	- 26	- 27	- 27	- 0 N	- 28
Huishoudelijk afval	- 3.263	- 3.513	- 3.783	- 270 N	- 3.675
Milieu algemeen	- 515	- 732	- 675	57 V	- 572
Milieubeheer bedrijven	- 849	- 863	- 875	- 12 N	- 895
Natuur en landschap	- 120	- 101	- 98	3 V	- 174
Openbaar groen	- 2.269	- 2.343	- 2.392	- 49 N	- 1.992
Structuurplannen	- 10	- 30	- 25	5 V	- 10
Uitvoering Wet geluidhinder	- 23	- 23	- 18	5 V	- 21
Vergunningen volkshuisvesting	- 1.395	- 1.047	- 1.319	- 272 N	- 1.038
Wonen	- 55	- 82	- 82	- 0 N	- 69
Woonwagens	- 6	- 6	- 4	2 V	- 3
Speelplaatsen	- 123	- 156	- 153	3 V	- 95
Inkomsten afvalstoffenheffing	- 8	- 8	- 4	4 V	- 2
Verwerking Bedrijfsafval	- 91	- 138	- 130	8 V	- 88
Begraafplaatsen	- 383	- 466	- 470	- 4 N	- 422
Totaal Lasten	- 15.876	- 21.224	- 22.932	- 1.708 N	- 18.348
Baten					
Bedrijventerreinen	4.819	8.537	11.913	3.376 V	5.479
Bestemmingsplannen	43	83	122	39 V	93
Bouwgrondexploitatie	1.241	2.702	2.042	- 660 N	4.502
Grondzaken	46	678	1.165	487 V	358
Huishoudelijk afval	904	957	1.174	216 V	1.364
Milieu algemeen	3	215	180	- 35 N	172
Milieubeheer bedrijven	-	-	0	0 V	1
Natuur en landschap	-	-	7	7 V	13
Openbaar groen	57	57	46	- 10 N	74
Structuurplannen	-	8	8	-	-
Uitvoering Wet geluidhinder	3	3	2	- 0 N	2
Vergunningen volkshuisvesting	731	811	1.804	992 V	1.514
Wonen	-	-	0	0 V	0
Woonwagens	21	21	21	- 0 N	20
Inkomsten afvalstoffenheffing	3.574	3.766	3.768	3 V	3.266
Verwerking Bedrijfsafval	79	101	88	- 13 N	79
Begraafplaatsen	419	419	448	30 V	452
Totaal Baten	11.939	18.357	22.788	4.432 V	17.390
Saldo van baten en lasten	- 3.937	- 2.867	- 144	2.723 V	- 957
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 156	- 777	- 2.274	- 1.498 N	- 2.219
Onttrekkingen	200	1.162	1.129	- 32 N	163
Mutatie reserves	44	385	- 1.145	- 1.530 N	- 2.055
Resultaat	- 3.893	- 2.482	- 1.288	1.193 V	- 3.013

Belangrijkste afwijkingen

bedragen x € 1.000

Belangrijkste afwijkingen	Vershil
Voordelen	
Leges begrafenisrechten	30 V
Bestemmingsplannen	39 V
Huishoudelijk afval	270 V
Winstnemingen grondexploitaties (waren niet of lager begroot)	982 V
Vrijval deel voorziening grex Kruidenwijk Zuid ivm terugdraaien winstneming uit verleden	336 V
Vrijval deel voorziening grex Kruidenwijk Zuid ivm lagere nog te maken kosten	650 V
Aanvulling vanuit bufferreserve wegens terugdraaien winstneming Haarle uit verleden	153 V
Vrijval deel voorziening overige grexen	21 V
Verkoop Prins Hendrikstraat 34	272 V
Vestigen opstalrecht hoogspanningsverbinding Nijverdalen-Rijssen	163 V
Meeropbrengst groenverkopen	45 V
Leges omgevingsvergunningen	735 V
Totaal voordelen	3.696 V
Nadelen	
Openbaar groen	- 49 N
Huishoudelijk afval	- 216 N
Hogere storting in bufferreserve door vrijval VTVG Kruidenwijk Zuid	- 650 N
Terugdraaien winstneming bedrijventerrein Haarle uit verleden	- 153 N
Terugdraaien winstneming Kruidenwijk Zuid uit verleden	- 336 N
Storting winstnemingen grexen in bufferreserve	- 982 N
Storting vrijval deel voorziening overige grexen in bufferresvle	- 21 N
Totaal nadelen	- 2.407 N
Overige afwijkingen	- 96 N
Totaal afwijkingen	1.193 V

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten van de jaarrekening worden de verschillen nader gespecificeerd en toegelicht.

Programma 6: **Bestuur, veiligheid en dienstverlening**

Bestuurlijk verantwoordelijk voor dit programma:

- Burgemeester dhr. J.J. Eijbersen (Bestuur, dienstverlening, ondermijning, openbare orde en veiligheid)
- Wethouder dhr. J.J. Beintema (Financiën)

Inleiding

Ook het afgelopen jaar verliep anders dan gepland, omdat we nog steeds werden geconfronteerd met coronamaatregelen die vanuit de rijksoverheid werden opgelegd. De genomen maatregelen zijn sterk van invloed geweest op de dienstverlening en de werkzaamheden van onder andere de AOV-er en de Coördinator aanpak ondermijning en zullen waarschijnlijk ook van invloed blijven op de werkzaamheden voor het komende jaar.

Kaderstellende nota's

- Programma Klantgerichte dienstverlening (2012)
- Jaarplan Politie
- Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Hellendoorn 2020
- Uitvoeringsprogramma vergunningverlening en toezicht & handhaving (2021)
- Landelijke handhavingsstrategie (2017)
- Gedoogstrategie Fysieke Leefomgeving Overijssel (2010)
- Damoclesbeleid 2019
- Beleid vergunningverlening, toezicht en handhaving (vaststelling 18 februari 2020)
- Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad (september 2021)
- Verordening op het raadsplein (september 2021)
- Financiële verordening (december 2017, 17INT02825)
- Financieel statuut (juni 2018, 18INT01805)
- Verordening op de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (december 2010, 10INT00476)
- Kadernota Weerstandsvermogen en risicobeheersing (2017)
- Nota investeren, waarderen en afschrijven 2018
- Koersdocument (2019)
- Nota lokale heffingen (2019)
- Nota Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018
- Plan van aanpak Ondermijning (2019)
- Actieplan Integrale veiligheid (2021-2022)

GLOBAL GOALS

Dit programma draagt bij aan de onderstaande Global Goals:

16 *Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten*

We zetten in op het thema ondermijning. We handelen rechtmatig. We zetten in op preventie. We willen een betrouwbare overheid zijn.

17 *Partnerschappen om doelstellingen te bereiken*

We werken samen met de andere Twentse gemeenten in de regio Twente op het gebied van sociaal economische structuurversterking, gezondheid, in OZJT, in Veilig Thuis Twente en Veiligheidsregio Twente. We hebben een partnerschapsband met Ibbenbüren.

Daarnaast wordt in het kader van veiligheid intensief samengewerkt met de betrokken externe veiligheidspartners zoals de politie, het Openbaar Ministerie en het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Oost-Nederland.

Wat we wilden bereiken

Speerpunten	Realisatie
6.01 We doen mee aan de Agenda voor Twente.	
6.02 We geven aandacht aan samenwerking in westelijk Twente en omliggende gemeenten.	
6.03 We bekijken hoe we de grip op verbonden partijen kunnen vergroten en we komen met nadere voorstellen voor het verbeteren van de informatievoorziening over verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden.	
6.04 Zodra er landelijk helderheid is over het IBP, bepalen we welke acties we uitvoeren.	
6.05 We pakken onze formele raadsvergaderstructuur aan met werkvormen die beter aansluiten bij onze inwoners en die leiden tot meer uitwisseling met de samenleving.	
6.06 We zoeken samen met samenwerkingspartners waaronder Reggesteyn naar nieuwe wegen om actief en structureel verbinding met jongeren te leggen en hen te betrekken bij lokaal bestuur.	
6.07 We groeien bij burger- en overheidsparticipatie door van een projectmatige naar structurele aanpak. We doen dat door verantwoording af te leggen over de wijze van participatie (participatiecode) en door participatietrajecten te evalueren samen met betrokkenen. We geven elkaar gevraagd en ongevraagd feedback.	
6.08 We maken in onze contacten met de samenleving afspraken over wat we over en weer van elkaar verwachten en wie waar verantwoordelijk voor is, waarbij we ons realiseren dat we het niet iedereen naar hun zin kunnen maken.	
6.09 Op de thema's 'Recht op uitdagen' en 'Burgerbegroting' halen we samen met de gemeenteraad bij inwoners en verenigingen op of, hoe en op welke onderwerpen zij initiatieven willen oppakken en samen met ondernemers en maatschappelijke organisaties willen realiseren. We werken dit samen met betrokkenen verder uit.	
6.10 Het college gaat jaarlijks in gesprek met de individuele fracties.	
6.11 Klantonderzoek doen naar de wensen en verwachtingen van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.	
6.12 We maken een heldere visie op dienstverlening met servicenormen. We verbeteren onze dienstverlening en onze werkprocessen.	
6.13 We evalueren onze dienstverlening.	
6.14 Komen tot een reëel sluitende meerjarenbegroting.	
6.15 We brengen onze schuldenpositie terug naar € 124 miljoen ultimo 2021.	
6.16 In 2020 evalueren wij het beleid over 2019 en 2020 en doen voorstellen op welke manier wij vanaf 2021 samen met onze partners een structurele aanpak organiseren van de opsporing van georganiseerde criminaliteit.	
6.17 Burgers en ondernemers ondersteunen in het herkennen van ondermijning en hoe te handelen.	
6.18 Het aanbieden van cursussen aan het lokaal bestuur en ambtelijk apparaat.	
6.19 We hebben ons aangemeld als Global Goal gemeente. Tevens is in beeld gebracht hoe het gemeentelijk beleid zich verhoudt tot de Global Goals. In 2021 besluiten we of en zo ja, hoe dit te vertalen naar actiepunten.	
6.20 Jaarlijks actualiseren van de Algemene Plaatselijke Verordening.	
6.21 Uitvoering geven aan het beleid vangen, transporteren, opvangen en verzorging van gezelschapsdieren gemeente Hellendoorn 2019.	
6.22 Vaststellen Jaarlijks programma Vergunningen, toezicht en Handhaving.	

Wat we ondernamen

Verbetering dienstverlening en werkprocessen

Het jaar 2021 was een uitdagend jaar met als thema verbinding. Corona is tijdrovend en sterk bepalend geweest in de wijze waarop we met onze inwoners in contact bleven. Fysieke communicatie was vaak niet mogelijk, waardoor een groot beroep is gedaan op onze digitale vaardigheden én op onze kennis om (schriftelijke) informatievoorziening helder en duidelijk te laten zijn. De behoefte aan duidelijke communicatie was groot.

De opeenvolgende coronamaatregelen zijn steeds vertaald naar onze dienstverlening of dit nu ging om de uitgave van paspoorten, het inzamelen van afval, het verlenen van vergunningen of over het sociaal domein. Daarbij is ook een beroep gedaan op onze inwoners, bijvoorbeeld bij digitaal in plaats van fysiek overleg. In specifieke situaties zijn maatwerkafspraken gemaakt.

Verbinding

Corona vroeg (en vraagt) om een nieuwe visie op verbinding. We hebben nieuwe, digitale manieren onderzocht om met elkaar in contact te blijven. Elkaar ontmoeten en vergaderen is het afgelopen jaar grotendeels digitaal gebeurd. Daarnaast heeft communicatie een belangrijke rol gespeeld in het overbrengen van de meest actuele corona informatie naar onze medewerkers en naar onze inwoners. Een mooi voorbeeld is Hallo Hellendoorn: onder deze noemer bieden we onze inwoners diverse activiteiten aan (van verschillende aanbieders) op het gebied van positieve gezondheid.

De E-diensten zijn versneld uitgerold en de organisatie werkt inmiddels aan de hand van een dienstverleningsvisie waarin de volgende kernwoorden centraal staan: professioneel, verbindend, gastvrij en digitaal. Aan de hand hiervan bepalen we onze verbeterpunten om zo een continue verbetering tot stand te brengen. We hebben onderzoek gedaan naar de telefonische bereikbaarheid en daar waar nodig hebben we concrete afspraken (servicenormen) over verbeteringen gemaakt.

Om de dienstverlening verder te optimaliseren is structureel aandacht voor de verbetering van werkprocessen noodzakelijk. Belangrijk uitgangspunt is dat werkprocessen voor zowel de inwoner als de gemeente ondersteunend en dienstverlenend ingericht zijn. In 2021 is het besluitvormingstraject aangepast. Hierbij is o.a. aandacht besteed aan de integrale totstandkoming. Bij de Melding Openbare Ruimte is het proces verbeterd, zodat duidelijker is wanneer de inwoner van de gemeente een antwoord op zijn melding krijgt. Ook is een verbetering doorgevoerd in het inkoopproces en er is een contractbeheerregister ingesteld. Diverse actiepunten uit de managementletter zijn opgepakt. Een ontwikkeling die zeker voor onze inwoners van grote meerwaarde is, is de mogelijkheid om nieuwe subsidies -die in 2021 zijn ingevoerd, zoals duurzaamheidssubsidies en subsidies in verband met corona- volledig digitaal aan te vragen.

Samenwerking in beweging

Regio Twente is vanaf medio 2021 op een nieuwe leest geschoeid. Op sociaaleconomisch gebied werken we de komende jaren binnen de stichting Twente Board nadrukkelijk samen met ondernemers, onderwijsinstellingen en overheid (de drie O's). Twente Board wordt vanaf juli 2021 in de uitvoering bijgestaan door een uitvoeringsorganisatie: Twente Board Development BV. De onderlinge afstemming tussen gemeenten loopt via het bestuurlijk overleg sociaaleconomische structuurversterking.

In de nieuwe situatie is er sprake van een aparte GR voor GGD, OZJT en VTT. De verschillende taakvelden houden binnen de nieuwe organisatie hun eigen identiteit, waarbij tevens een scheiding wordt aangehouden met onderdelen die verplicht en vrijwillig zijn. De organisatie is duidelijk en transparant, zowel voor de taken die zij uitvoert als waar de organisatie voor staat.

De taken van Regio Twente op het gebied van recreatie en toerisme worden in de nieuwe structuur ondergebracht in de bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente. Dat is de lichtste vorm van samenwerking. Het gaat hierbij vooral om uitvoerende taken op het gebied van het beheer en onderhoud van de drie Twentse recreatieparken en de toeristische routes. Het strategisch beleid op het gebied van vrijetijdseconomie is ondergebracht bij Twente Board.

Samenwerking 14 Twentse gemeenten

De kolom Bevolkingszorg is samengesteld uit ambtelijke medewerkers van 14 Twentse gemeenten die regionaal als één geheel samenwerken. Bevolkingszorg is een deeltaak die over meerdere medewerkers uit verschillende gemeenten is verspreid. De coördinatie van de kolom is belegd bij het Veiligheidsbureau van de Veiligheidsregio Twente (VRT). De kracht van de kolom Bevolkingszorg zit in de intensieve samenwerking tussen de ambtenaar openbare orde veiligheid (AOV) van de gemeenten en het coördinatiepunt van de VRT. Gezamenlijk zijn zij in de koude fase verantwoordelijk voor de planvorming, het opleiding-, training & oefenprogramma (OTO) en de kwaliteitsbewaking van de bevolkingszorgprocessen.

Openbare orde en veiligheid

In 2021 is de jaarlijkse update van de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Hellendoorn 2020 (APV) in procedure gegaan. Dit naar aanleiding van de VNG-modelverordening en wijzigingen die in de praktijk wenselijk bleken. Met de update van de APV wordt bijgedragen aan global goal 16 - Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten. Met behulp van de APV (een middel voor zowel de politie als onze gemeentelijke boa's) dragen we zorg voor openbare orde en veiligheid binnen de gemeente Hellendoorn. Voor het komende jaar worden ook weer wijzigingen voorzien, o.a. in het kader van de Omgevingswet en zal de APV worden geactualiseerd.

Toezicht en handhaving

Het toezicht op de naleving van regels is belangrijk om de gemeente veilig en leefbaar te houden. Het kunnen regels betreffen op bijvoorbeeld het gebied van bouwen (waaronder bouwen, sloop en het gebruik van gronden en bouwwerken), milieu (bedrijfsactiviteiten) en openbare orde en veiligheid (overtredingen van de Algemene Plaatselijke Verordening en bijzondere wetgeving zoals evenementen en horecabedrijven). We zijn hierbij afhankelijk van partners waarmee we samenwerken zoals politie, Brandweer Twente en het Waterschap Vechtstromen, dan wel partners waar we een deel van de uitvoering hebben ondergebracht zoals de Omgevingsdienst Twente (ODT).

Jaarlijks stellen we hiervoor een uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) op. Dit programma beschrijft voor de verschillende taakvelden op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving de doelstellingen en prioriteiten. Ook beschrijft het de uit te voeren werkzaamheden en de keuzes die we daarin maken. Daarbij wordt opgemerkt dat de beschikbare capaciteit beperkt is en er geen sprake is van 100% controle of toezicht. Bovendien zijn niet alle risico's uit te sluiten en kan er altijd een calamiteit plaatsvinden. Initiatiefnemers, bouwers en organisatoren hebben hierin een eigen verantwoordelijkheid.

Gezien de grote risico's waren en zijn constructieve veiligheid en brandveiligheid voor ons een speerpunt. Als toezicht leidt tot het handhavend optreden bij geconstateerde overtredingen, dan passen we de landelijke handhavingsstrategie toe.

De afgelopen twee jaren zijn iets anders verlopen dan gepland, omdat we in maart 2020 werden geconfronteerd met het coronavirus en de maatregelen die vanuit de rijksoverheid en bevoegde gezagen werden opgelegd (er gold sinds maart 2020 een noodverordening en per 1 december 2020 de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19). De genomen maatregelen zijn sterk van invloed geweest op de werkzaamheden van het Fysiek domein, onderdeel Vergunningen, toezicht en handhaving en zullen waarschijnlijk ook van invloed blijven op de werkzaamheden het komende jaar.

Crisisbeheersing en rampenbestrijding

In de rampenbestrijding en crisisbeheersing speelt de gemeente een belangrijke rol: zowel in de voorbereiding, de uitvoering als in de nase. De gemeente is tijdens incidenten waarbij (grote groepen) inwoners worden getroffen een gelijkwaardige partner van brandweer, politie en medische hulpverlening. De gemeente houdt zich bezig met de zorg voor de bevolking en het leven na het incident. Als onderdeel van het openbaar bestuur hebben we een algemene zorgplicht voor onze inwoners. We redeneren daarbij vanuit de maatschappelijke impact en betekenisgeving voor de bevolking.

Invloed coronacrisis op de kolom Bevolkingszorg

De coronacrisis is voor alle gemeenten een bijzondere crisis en heeft ons veel geleerd. Om inwoners te betrekken en te informeren over de geldende maatregelen en maatschappelijke impact is ook in 2021 intensief samengewerkt met de andere Twentse gemeenten, VRT, private en publieke partijen. Deze ervaring bewijst de rol van een maatschappelijk betrokken gemeente Hellendoorn die aandacht heeft voor getroffen en na een crisis.

Naast veerkrachtig maakte deze crisis ook creatief. Online, digitale samenwerking kwam in een versnelling en werd normaal. We hebben in 2020 en 2021 nieuwe manieren ontdekt om op afstand nauw samen te werken met andere Twentse gemeenten en de VRT. Dit heeft op ambtelijk niveau de contactfrequentie en de saamhorigheid tussen de Twentse gemeenten en de Veiligheidsregio verhoogd. Een mooi fundament om de komende jaren op verder te bouwen.

In 2020 en 2021 hebben verschillende activiteiten, waaronder het opleiding, training & oefenprogramma (OTO) geen doorgang gevonden, omdat de geldende coronamaatregelen dit belemmerden of crisismedewerkers volop actief waren in de crisis.

Vergoeding op controle coronatoegangsbewijzen (CTB)

Bedrijven, organisaties en verenigingen hebben extra werk gehad, vanwege de verplichte controle op coronatoegangsbewijzen (CTB) en identiteitskaarten. Voor de inzet van mensen of materieel ten behoeve van deze controles bij activiteiten waar ook externen op afkomen, kon bij de gemeente een vergoeding worden aangevraagd. Het Rijk heeft aan de gemeente Hellendoorn (via de Veiligheidsregio Twente) € 92.526,-- beschikbaar gesteld. Hiervoor is door de gemeente Hellendoorn een regeling opgesteld. In totaal zijn er 44 aanvragen binnengekomen die werden gehonoreerd.

Ondermijning

De Coördinator aanpak ondermijning is (ook) in 2021 voor een aantal maanden ingezet in de crisisorganisatie van de Veiligheidsregio Twente in verband met de coronacrisis. Gelet daarop is de inzet op het thema ondermijning tot juni 2021 beperkt geweest. Desondanks is de aanpak van urgente casuïstiek doorgegaan en zijn een groot aantal vooraf gestelde actiepunten alsnog gerealiseerd te weten: de inzet van clean sweep, er zijn (bewustwordings)trainingen aangeboden aan de medewerkers, het college en de raad, de implementatie van het exploitatievergunningstelsel is afgerond, er is een werkproces Damoclesbeleid opgesteld, er is een themasessie voor het college gegeven en er zijn weer regionale ondermijningsweken georganiseerd waaraan ook lokaal is deelgenomen middels diverse acties.

De maatregelen rondom het coronavirus hebben wel een beperkende werking gehad op bepaalde acties. Consequentie hiervan is dat acties op een andere wijze zijn vormgegeven dan wel zijn verschoven naar 2022. Daarnaast is een tweede consequentie dat ook een deel van het budget voor de inzet op het thema ongebruikt is gebleven.

Keurmerk veilig ondernemen bedrijventerrein

Voor het bedrijventerrein 't Lochter bestaat een samenwerkingsverband (Keurmerk veilig ondernemen bedrijventerrein KVO-B) tussen de Ondernemersvereniging 't Lochter, brandweer, politie en de gemeente Hellendoorn. Reden voor deze samenwerking is het optimaliseren van het bedrijventerrein 't Lochter op het terrein van schoon, heel en veilig. In 2021 vond een audit plaats die leidde tot hercertificering van het keurmerk.

Cameratoezicht

In het actieplan Integrale Veiligheid 2021-2022 zijn de volgende prioriteiten vastgesteld:

Aanpak van jeugdcriminaliteit en -overlast

Jeugdoverlast met bijhorend lawaai en rotzooi was een bron van ergernis voor burgers en bedrijven aan het Kuperserf. Ondanks extra inzet van jongerenwerk, de gemeentelijke BOA's en de politie is het niet gelukt om de overlast tegen te gaan. Om deze overlast toch te beperken zijn er in het najaar van 2021 in het hele gebied camera's opgehangen. Naar verwachting zal het plaatsen van camera's het terugdringen en voorkomen van overlast, intimidatie en vernieling als effect hebben. Daarnaast wordt het gevoel van veiligheid vergroot en is het een bruikbaar hulpmiddel bij het opsporen van daders bij strafbare feiten. In 2022 zal een eerste evaluatie plaatsvinden.

Procesregie Zorg en Veiligheid 2021

Binnen de gemeente lag op de afdeling Zorg en Veiligheid de behoefte om meer helderheid in complexe casussen te krijgen over de werkwijze, regie, criteria voor opschaling en de gebruikte terminologie. Onder leiding van een externe deskundige resulteerde dit in een nieuw samenwerkingsmodel dat staat voor een sluitende aanpak in de

samenwerking en regie rond complexe casuïstiek van (de meest) kwetsbare inwoners van de gemeente Hellen-
doorn.

Samen met onze netwerkpartners te weten politie, Dimence, woningstichting Reggewoon, MEE, Tactus, huisartsen, Avedan en ervaringsdeskundigen, hebben we in 2021 stevig ingezet op de doorontwikkeling van de samenwer-
kingsstructuur Zorg en Veiligheid.

Versterking financieel beheer en versterken financieringspositie

Voor 2021 presenteerden we een sluitende begroting met meerjarig nog tekorten waarbij aangegeven is dat we de herijking van het gemeentefonds wilden afwachten en door wilden gaan met onze lobby richting het Rijk voor een hogere Rijksbijdrage met name op het onderdeel Sociaal domein. We hebben u in de planning & controlcyclus tussentijds op de hoogte gesteld van de (financiële) ontwikkelingen. Voor de ontwikkelingen van de financiën wordt verwezen naar hoofdstuk 2 Financiële hoofdlijn.

In het kader van het terugdringen van onze schulden hebben we in 2020 onze leningen bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) geherstructureerd. We hebben hiermee bereikt dat de verhouding tussen afschrijvingen en aflossingen nu redelijk gelijk aan elkaar zijn. Uit onze liquiditeitenprognose blijkt dat we de komende jaren geen leningen meer aan hoeven te trekken en dus ook geen renterisico lopen. Per jaareinde 2021 bedraagt de langlopen-
de schuld € 120,0 miljoen. Dat is € 6,3 miljoen lager dan aan het begin van 2021. In het collegeprogramma hebben we als speerpunt opgenomen dat we de langlopende schuld eind 2021 terugbrengen naar € 121 miljoen. We zijn er blij mee dat we dit doel hebben behaald. Eind 2025 zit de langlopende schuld onder de € 100 miljoen bij ongewij-
zigd beleid. Voor de lange termijn is de doelstelling een langlopende netto schuldenlast van maximaal 90% van het begrotingstotaal, te behalen in de periode 2030-2034. Dat hebben we nu in 2021 al gehaald, maar dat is mede te danken aan extra bijdragen van het Rijk en de vele grondverkopen waardoor het begrotingstotaal zo'n € 10 miljoen hoger ligt dan vorig jaar. Eind 2021 is de langlopende netto schuldenlast 74% van het begrotingstotaal. Eind 2020 was dat nog 100%. Goed is ook om op te merken dat onze liquide middelen (inclusief het schatkistbankieren) zijn opgelopen van € 22,4 miljoen aan het begin van het jaar tot € 33,8 miljoen per jaareinde.

Uitkering gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Veruit het grootste deel betreft de algemene uitkering. Deze bedraagt in 2021 € 53,1 miljoen. Daarnaast is er de integratie-uitkering sociaal domein (€ 5,9 miljoen) voor de onderdelen participatie en voogdij 18 plus. Naast deze uitkeringen ontvingen we nog een bedrag van in totaal € 1,0 miljoen voor 14 decentralisatie-uitkeringen (waarvan 5 betrekking hebben op compensatie als gevolg van corona) en 1 integratie-uitkering. De uitkering uit het gemeentefonds komt daarmee in totaal uit op € 60,0 miljoen.

In een drietal circulaire (mei, september en december) worden we op de hoogte gesteld van de ontwikkeling van het gemeentefonds. In 2021 was er daarnaast nog een maartcirculaire. Deze circulaire ging met name over het compensatiepakket coronacrisis medeoverheden. Zowel de meircirculaire als de septembercirculaire vielen positief uit, waarbij het budgettair effect bij beide circulaire zo'n € 0,5 miljoen positief was. De decembercirculaire laat normaal gesproken geen grote afwijking zien. Voor het jaar 2021 viel de circulaire echter wel een stuk positiever uit. We ontvingen € 0,6 miljoen meer.

Realisatie baten en lasten

bedragen x € 1.000

06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Algemene baten en lasten	- 149	20	153	133 V	- 289
Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	- 433	- 481	- 457	24 V	- 438
Burgerlijke stand	- 196	- 219	- 178	41 V	- 170
Internationale contacten	- 3	- 3	- 3	1 V	- 7
Ondersteuning veiligheidsketen	- 2.254	- 2.281	- 2.281	0 V	- 2.219
Onroerende-zaakbelastingen	- 38	- 1	-	1 V	-
Openbare orde	- 246	- 424	- 399	24 V	- 269
Overige burgerzaken	- 45	- 46	- 65	- 19 N	- 49
Rampenbestrijding	- 55	- 57	- 51	7 V	- 49
Reisdocumenten	- 149	- 159	- 191	- 32 N	- 144
Rijbewijzen	- 139	- 160	- 173	- 13 N	- 161
Uitvoering Wet WOZ	- 354	- 424	- 438	- 14 N	- 379
Verkiezingen	- 111	- 132	- 116	16 V	- 45
Treasury	- 96	- 53	- 80	- 27 N	- 44
Gemeenteraad	- 677	- 742	- 741	1 V	- 691
College van B&W	- 909	- 935	- 801	134 V	- 931
Beheer overige gebouwen en gronden	- 294	- 902	- 876	26 V	- 319
Hondenbelasting	- 49	- 48	- 41	7 V	- 42
Handhaving Openbare orde	- 576	- 600	- 578	22 V	- 549
Brandkranen	- 21	- 21	- 22	- 1 N	- 21
Totaal Lasten	- 6.794	- 7.669	- 7.337	332 V	- 6.816
Baten					
Algemene baten en lasten	96	3	- 0	- 3 N	- 0
Burgerlijke stand	90	91	52	- 39 N	52
Ondersteuning veiligheidsketen	-	84	84	- 0 N	-
Onroerende-zaakbelastingen	9.948	9.744	9.770	25 V	9.691
Openbare orde	17	115	114	- 1 N	7
Overige burgerzaken	11	12	31	20 V	20
Rampenbestrijding	-	1	1	- 0 N	1
Reisdocumenten	159	160	174	14 V	83
Rijbewijzen	106	107	174	67 V	159
Uitkering gemeentefonds	50.253	53.641	54.162	521 V	50.173
Uitvoering Wet WOZ	-	-	8	8 V	15
Verkiezingen	-	0	0	- 0 N	-
Integratie-uitkering sociaal domein	5.227	5.764	5.852	88 V	5.452
Treasury	452	528	536	7 V	677
College van B&W	-	-	554	554 V	342
Beheer overige gebouwen en gronden	366	378	379	1 V	473
Hondenbelasting	188	178	175	- 3 N	178
Handhaving Openbare orde	54	21	25	4 V	11
Totaal Baten	66.968	70.827	72.090	1.263 V	67.334
Saldo van baten en lasten	60.174	63.158	64.752	1.595 V	60.518
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 584	- 7.662	- 8.487	- 826 N	- 4.148
Onttrekkingen	628	5.756	5.633	- 123 N	3.291
Mutatie reserves	44	- 1.906	- 2.854	- 949 N	- 857
Resultaat	60.218	61.252	61.898	646 V	59.661

Belangrijkste afwijkingen

bedragen x € 1.000

Belangrijkste afwijkingen	Vershil
Voordelen	
Lagere storting voorziening Appa	94 V
Werving en selectie burgemeester	28 V
Vrijval voorziening ingegane pensioenen	553 V
Vrijval verplichting bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	18 V
Verkiezingen	16 V
Inkomsten leges rijbewijzen	54 V
Minder onderhoud door verkopen gebouwen	13 V
Zelf uitvoeren advieswerk vanwege wachttijden bij externen	16 V
Ontwikkeling gemeentefonds	521 V
Integratie-uitkering sociaal domein	88 V
Stelpost onvoorzien	37 V
Stelpost Rijksvoornemens	43 V
Voorziening dubieuze debiteuren	25 V
Taakstelling ambtelijke organisatie	32 V
Later in gebruik nemen cameratoezicht Componistenplein en Dunantplein	15 V
Totaal voordelen	1.553 V
Nadelen	
Reisdocumenten	- 18 N
Lagere rentetoerekening aan investeringen door minder investeringen	- 17 N
Storting vrijval voorziening Appa in financieringsreserve	- 553 N
Lagere onttrekking VAR na herberekening Generatiepact	- 105 N
Hogere storting in bufferreserve door niet begrote boekwinst verkoop Prins Hendrikstraat 34	- 272 N
Lagere onttrekking bufferreserve door minder boekverlies Dunantwinkels	- 18 N
Totaal nadelen	- 983 N
Overige afwijkingen	76 V
Totaal afwijkingen	646 V

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten van de jaarrekening worden de verschillen nader gespecificeerd en toegelicht.

Moties en amendementen

In onderstaande tabel zijn de aangenomen moties en amendementen van 2021 opgenomen.

Moties	
Raadsvergadering	
09-03-2021	Amendement Oprichting Stichting Twenteboard
25-05-2021	Amendement Subsidieverordening samenleving artikel 4 punt 1 en artikel 6 punt 2
15-06-2021	Amendement bij rekenkameronderzoek sturing op het Sociaal Domein
21-09-2021	Motie vreemd aan de orde van de dag over Regenboogzebrapad
21-09-2021	Motie vreemd aan de orde van de dag over visie dorp Hellendoorn
09-11-2021	Amendement Subsidie Historische Kring Hellendoorn-Nijverdal
09-11-2021	Motie Ruimte voor Kunst
09-11-2021	Motie Extra capaciteiten om woningbouw te versnellen
09-11-2021	Motie Huurwoningen
09-11-2021	Motie Ziektekostenverzekering
09-11-2021	Motie Inzet deel NPO gelden naar VVE locaties
09-11-2021	Motie #Doeslief
09-11-2021	Motie Afval dumping
09-11-2021	Motie Heroverweging investering Ravijn
30-11-2021	Motie lokale uitvoering Agrarisch actieplan

Overhead

Bestuurlijk verantwoordelijk:

- Burgemeester dhr. J.J. Eijbersen
- Wethouder dhr. J.J. Beinte

Inleiding

In dit programma presenteren we de kosten ten aanzien van overhead. In de paragraaf bedrijfsvoering lichten we de activiteiten betreffende de overhead nader toe.

Kaderstellende nota's

- Beleidskader informatieveiligheid (2018/ 18INT00308)
- Privacy beleid en privacy statement (2018/ 18INT01175)
- Standpuntbepaling Interbestuurlijk Programma (2018/ 18INT01599)
- Nota reserves en voorzieningen

Overhead is geen programma en bevat daarom ook niet zoals de programma's de duimpjeslijst, de global goals en een toelichting op de ontwikkelingen. Onderstaand wordt wel de financiële informatie gepresenteerd.

Realisatie baten en lasten

bedragen x € 1.000

99 Overhead	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Personeel	- 6.125	- 7.625	- 7.389	236 V	- 5.548
Personeel en organisatie	- 416	- 572	- 600	- 27 N	- 414
Organisatieaangelegenheden	- 41	- 123	- 10	113 V	- 9
Financien en belastingen	- 2.430	- 824	- 746	78 V	- 2.368
Huisvesting	- 952	- 988	- 978	10 V	- 968
Automatisering	- 1.478	- 1.853	- 1.795	58 V	- 1.450
Communicatie	- 72	- 72	- 35	37 V	- 29
Juridische zaken	- 36	- 36	- 20	16 V	- 21
Facilitaire zaken	- 594	- 601	- 604	- 4 N	- 531
Overige ondersteuning	192	155	206	50 V	283
Totaal Lasten	- 11.952	- 12.537	- 11.971	567 V	- 11.055
Baten					
Personeel	7	57	70	13 V	7
Personeel en organisatie	-	-	38	38 V	5
Organisatieaangelegenheden	-	-	4	4 V	-
Financien en belastingen	2	2	1	- 1 N	2
Huisvesting	0	3	3	1 V	3
Automatisering	-	-	1	1 V	-
Communicatie	27	27	26	- 1 N	25
Facilitaire zaken	10	10	23	13 V	22
Overige ondersteuning	-	-	-	-	-
Totaal Baten	46	98	166	68 V	65
Saldo van baten en lasten	- 11.905	- 12.439	- 11.804	635 V	- 10.990
Resultaat	- 11.905	- 12.439	- 11.804	635 V	- 10.990

Belangrijkste afwijkingen

bedragen x € 1.000

Belangrijkste afwijkingen	Vershil
Voordelen	
Opentaaude vacatures	52 V
Knelpuntenpot niet aangewend	100 V
Gratificaties uitgebleven	10 V
Doorbelasting loonsom	84 V
Programma Beter Organiseren	102 V
Project procesverbeteringen met eigen medewerkers in plaats van inhuur	32 V
Teruggave belastingdienst voorgaande jaren	50 V
Vertraging diverse geplande ICT implementaties	59 V
Minder promotionele activiteiten en evenementen	37 V
Minder kosten voor presentiegelden van bezwarencommissies	11 V
Minder kosten catering	22 V
Minder kosten drukwerk	16 V
Vertraging implementatie sies/soc	25 V
Kosten informatieveiligheid deels opgevangen binnen reguliere budgetten	15 V
Totaal voordelen	615 V
Nadelen	
Meer inhuur vanwege corona	- 19 N
Totaal nadelen	- 19 N
Overige afwijkingen	39 V
Totaal afwijkingen	635 V

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten van de jaarrekening worden de verschillen nader gespecificeerd en toegelicht.

Deel 4: PARAGRAFEN

Paragraaf 1: Lokale Heffingen

In deze paragraaf geven we verantwoording over het beleid op het gebied van de gemeentelijke belastingen in 2021. Ook krijgt u inzicht in de belastingdruk voor burgers.

Uitgangspunten en doelstellingen

Het is gebruikelijk om de tarieven jaarlijks te verhogen met een inflatiecorrectie. Op basis van de laatste prognoses van het CPB gingen wij bij het opmaken van de begroting 2021 uit van een gewogen gemiddelde van 2%. Overwegingen om hiervan af te wijken waren bijvoorbeeld wettelijk vastgestelde tarieven, omvang van de voorzieningen, de mate van kostendekkendheid van een bepaald tarief of de afronding van de tarieven.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsbelasting. Wij gebruiken de opbrengsten om onze kosten voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval te dekken.

- In 2021 steeg de afvalstoffenheffing met de inflatiecorrectie van 2% ten opzichte van 2020.
- De basisheffing werd extra verhoogd met € 10,08. De stijging van de basisheffing met € 10,08 is opgenomen in het raadsbesluit van 16 januari 2018 en gold voor de periode 2019-2021 (3 jaren x € 10,08).
- Verder was er nog sprake van een tariefmaatregel om een betere afvalscheiding te stimuleren, dat wil zeggen een verhoging van het tarief voor een 240 liter restcontainer met € 15,00 in combinatie met een verlaging van de basisheffing met € 2,39.
- Tot slot was er nog een tekort in het bedrijfsplan afval. Daarvan is € 250.000,00 gedekt uit een verhoging van de tarieven.

Afvalstoffenheffing	2020	2021	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
Basisheffing	€ 145,68	€ 172,80	€ 27,12	18,6%
140 liter restcontainer	€ 65,40	€ 66,72	€ 1,32	2,0%
240 liter restcontainer	€ 111,24	€ 128,52	€ 17,28	15,5%
opslag hoogbouwcomplex *1)	€ 72,36	€ 73,80	€ 1,44	2,0%
opslag recreatiecomplex *2)	€ 119,52	€ 121,92	€ 2,40	2,0%

Begraafenisrechten

De opbrengst van de begraafenisrechten gebruiken wij om de kosten van de begraafplaatsen te dekken. De begraafenisrechten zijn met de inflatiecorrectie van 2% verhoogd.

Begraafenisrechten	2020	2021	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
Aankoop eigen graf	€ 2.307,00	€ 2.352,00	€ 45,00	2,0%
Begraven volwassene	€ 740,00	€ 755,00	€ 15,00	2,0%

Hondenbelasting

Sinds de invoering van deze belastingsoort wordt de opbrengst aangewend ter bestrijding van de overlast door honden en de daaraan direct verwante activiteiten. Het tarief van 2021 was gelijk aan dat van 2020.

Hondenbelasting	2020	2021	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
Per hond	€ 74,00	€ 74,00	€ 0,00	0,0%
Per kennel	€ 370,00	€ 370,00	€ 0,00	0,0%

Leges

Particulieren en bedrijven moeten leges betalen voor individuele dienstverlening van de gemeente. De meeste leges zijn verhoogd met de inflatiecorrectie van 2%. Daarnaast zitten er in de Legesverordening ook nog wettelijke tarieven en maximumtarieven. Ook waren er een aantal tarieven die, vanuit de ombuigingsopgave, meer kostendekkend zijn gemaakt.

Marktprecariobelasting

Voor het gebruik van een standplaats op de warenmarkt in Nijverdal moeten de marktkoopliden marktprecariobelasting betalen. De tarieven zijn verhoogd met de inflatiecorrectie van 2%. Gelet op de coronacrisis en de beperkingen die dat opleverde voor de marktkoopliden, hebben de heffingsambtenaar en het college besloten dat de standplaatshouders op de markt een deel van de marktprecariobelasting niet hoefden te betalen.

OZB

De opbrengst van de OZB is een algemeen dekkingsmiddel. De tarieven van de OZB worden uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. Op grond van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) moeten wij elk jaar alle onroerende zaken taxeren.

De gemeenteraad besloot begin 2021 om in 2021 te kiezen voor het volledig achterwege laten van de geraamde opbrengststijging. De tarieven zijn daarom alleen aangepast aan de marktontwikkeling van de onroerende zaken.

Onroerende zaak belasting	2020	2021	Tarief-stijging	Lasten-stijging (%)
Eigendom				
Woning	0,1594%	0,1480%	-0,0114%	-7,2%
Niet-woning	0,3273%	0,3330%	0,0057%	1,7%
Gebruik				
Niet-woning	0,2670%	0,2716%	0,0046%	1,7%

Reclamebelasting

Vanwege de coronacrisis hebben de invorderingsambtenaar en het college besloten dat er in 2021 geen aanslagen reclamebelasting opgelegd worden. Uit de opbrengst van de reclamebelasting wordt normaliter een subsidie verstrekt aan Stichting Promotie Nijverdal. Ook is een gedeelte van de opbrengst bedoeld als bijdrage van de ondernemers aan het Masterplan. De gemeenteraad heeft in december 2021 de Verordening reclamebelasting 2021 ingetrokken met terugwerkende kracht per 1 januari 2021.

De SPN kreeg € 27.500,-- subsidie. De gedeelde reclameopbrengst wordt niet meer ingehaald op een later tijdstip.

Rioolheffing

De rioolheffing heeft het karakter van een bestemmingsheffing om collectieve maatregelen te treffen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen ten aanzien van afvalwater, hemelwater en grondwater.

Gelet op de hoogte van de voorziening egalisatie rioolheffing is besloten om geen inflatiecorrectie toe te passen op de tarieven, maar de tarieven voor 2021 te verlagen met 5%.

Rioolheffing	2020	2021	Lasten-stijging (€)	Lasten-stijging (%)
Vastrecht 0-500 m3	€ 240,36	€ 228,36	-€ 12,00	-5,0%
Vastrecht 501-1000 m3	€ 332,76	€ 316,08	-€ 16,68	-5,0%
Vastrecht 1001-1500 m3	€ 1.079,64	€ 1.025,64	-€ 54,00	-5,0%
Opslag voor elke hele of gehele schijf van 500 m3 boven 1500 m3	€ 419,76	€ 398,76	-€ 21,00	-5,0%

Toeristenbelasting

De opbrengst van de toeristenbelasting wordt door de gemeente gedeeltelijk gebruikt als dekking voor kosten op recreatief gebied. Een ander gedeelte wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel.

De tarieven voor 2021 zijn verhoogd conform de tariefafspraken voor de periode 2019-2023, na een consultatieronde onder de recreatieondernemers die we hebben gehouden in het derde en vierde kwartaal van 2017. Deze tarieven zijn door de raad bekrachtigd in april 2018.

Voor de aanbieders van nachtverblijf is geen speciale coronaregeling in het leven geroepen. De toeristenbelasting wordt namelijk opgebracht door de toerist. De recreatieondernemer is slechts een doorgeefluik.

Toeristenbelasting	2020	2021	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
A. nachtverblijf niet vallend onder B, C of D	€ 0,74	€ 0,76	€ 0,02	2,7%
B. woning	€ 1,15	€ 1,18	€ 0,03	2,6%
C. hotel / bed&breakfast	€ 1,78	€ 1,83	€ 0,05	2,8%
D. vaste standplaats	€ 111,00	€ 114,00	€ 3,00	2,7%

Vermakelijkhedenretributie

De tarieven van de vermakelijkhedenretributie zijn niet aangepast omdat er met de enige belastingplichtige, Avonturenpark Hellendoorn, een convenant gesloten is met een looptijd van 2018 tot en met 2022.

Met het convenant draagt het Avonturenpark bij aan de kosten die de gemeente maakt ten behoeve van het park.

Wet waardering onroerende zaken

Elk jaar worden alle onroerende zaken binnen de gemeente Hellendoorn opnieuw gewaardeerd. De nieuwe WOZ-waarden werden eind februari 2021 aan de belanghebbenden bekend gemaakt en hadden als waardepeildatum 1 januari 2020.

Aanslagheffing gecombineerde aanslag 2021

In totaal zijn er voor belastingjaar 2021 19.018 aanslagen gemeentelijke belastingen verzonden. Hiervan werden er 17.322 in februari 2021 opgelegd (91,1%). Naar aanleiding van verhuizingen, bezwaarschriften en controles werden er in de loop van 2021 dus 1.696 aanslagen opgelegd. Zoals gebruikelijk zijn op het aanslagbiljet de aanslagen afvalstoffenheffing, hondenbelasting, OZB en rioolheffing gecombineerd.

Betaling

Omdat 67,85% van de belastingplichtigen een machtiging hebben afgegeven tot automatische incasso, hadden zij tien termijnen om het verschuldigde bedrag te voldoen.

Kwijtschelding 2021

Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen kan worden verleend als de belastingschuldige niet in staat is anders dan met buitengewoon bezwaar de belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen. Van buitengewoon bezwaar is sprake als de middelen om een belastingaanslag te betalen ontbreken en ook niet binnen afzienbare termijn kunnen worden verwacht. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor onroerende-zaakbelastingen, riool- en afvalstoffenheffing en hondenbelasting.

Bij de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken maakte de gemeente Hellendoorn maximaal gebruik van de haar geboden mogelijkheden, door 100% van de bijstandsnorm aan te merken als kosten van bestaan. Voor AOW-gerechtigden werd een inkomstennorm gehanteerd gelijk aan de toepasselijke netto AOW-bedragen. Verder hielden wij bij de beoordeling van de betalingscapaciteit rekening met de netto kosten van kinderopvang.

Om de administratieve lasten voor zowel de burger als de gemeente en de uitvoeringskosten zo laag mogelijk te houden, maakten wij gebruik van geautomatiseerde kwijtschelding. Het Inlichtingenbureau kreeg van ons een gegevensbestand van belastingplichtigen aan wie in 2020 volledig kwijtschelding is verleend.

Het Inlichtingenbureau toetste op basis van gegevensvergelijkingen of de belastingplichtigen voldeden aan de normstelling en in aanmerking kwamen voor automatische kwijtschelding. Daarvan kregen de mensen van ons bericht. Ook als men niet voor automatische kwijtschelding in aanmerking kwam, kreeg men bericht. Op het moment dat die persoon de belastingaanslag 2021 ontving, kon hij of zij alsnog kwijtschelding aanvragen. Die aanvragen werden uitgebreid getoetst.

Over belastingjaar 2021 hebben we in totaal € 215.029,-- kwijtgescholden (2020: € 192.541,--). De stijging wordt enerzijds veroorzaakt door de stijging van de belastingtarieven. Daarnaast zijn er meer toekenningen van kwijtscheldingsverzoeken in 2021 geweest.

Oninbaar

Als op het gebied van de invordering alle vervolgacties zijn ondernomen en er geen verhaalsmogelijkheden meer zijn, worden de desbetreffende posten uit het debiteurenbestand gehaald en oninbaar verklaard. Dit instrument is in de wet vastgelegd en geldt als sluitstuk als invordering niet meer mogelijk blijkt.

Door het oninbaar verklaren, worden de invorderingsmaatregelen definitief afgerond. De schuld gaat administratief teniet, maar blijft formeel bestaan. Er hoeft echter geen tijd en energie meer te worden gestoken in het invorderen van de bedragen die toch niet binnenkomen.

Na de oninbaarverklaring wordt de schuld extra-comptabel vastgelegd. De posten worden op een aparte lijst, buiten de financiële administratie om, bijgehouden en vervallen na vijf jaar door verjaring. Op deze manier blijft de invordering zichtbaar voor het geval (gedeeltelijke) invordering plotseling alsnog mogelijk is.

De post oninbaarheid hangt veelal samen met faillissementen, vertrekken naar het buitenland waarbij onbekend is waar mensen naar toe zijn gegaan, en dergelijke. Veelal incidentele oorzaken dus. Het gaat hierbij in principe om alle soorten gemeentelijke belastingen, maar de gecombineerde aanslagen en leges vormen de hoofdmoot.

In 2021 hebben we een bedrag van € 30.000,-- aan openstaande gemeentelijke belastingen oninbaar verklaard (2020: 45.290,--).

In de jaarrekening hebben we op de balans een voorziening dubieuze debiteuren voor vorderingen ouder dan een jaar. Hoe ouder de vordering is, des te hoger het voorziene bedrag.

Hoe ziet de belastingdruk er uit?

De ontwikkeling van de woonlasten krijgt ieder jaar veel aandacht in de media. Dit komt vooral omdat door lokale afwegingen de stijgingen per gemeente kunnen verschillen. Meer nog dan de hoogte van de lokale lasten, wekt ook de variatie tussen gemeenten maatschappelijke weerstand op. Meestal worden enkele sprekende cijfermatige voorbeelden genoemd, die echter geen beeld geven van de variatie over de gehele linie.

Verder is het belangrijk te beseffen dat van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland in 2021 aan belastingen en sociale premies betalen, volgens het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) maar 3,7% naar de gemeenten gaat. De gemeentelijke lasten zijn dus minder hoog dan wordt gedacht. De grote aandacht voor de hoogte van de gemeentelijke belastingen komt vooral door de zichtbaarheid van de heffingen.

Provinciaal beeld belastingdruk

Sinds 2020 kennen we een benchmark gemeentelijke woonlasten. Door een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de tariefontwikkeling met landelijke en provinciale gemiddelden, worden de onderlinge verschillen tussen gemeenten inzichtelijk. Het COELO stelt de benchmark samen en neemt deze op in de Atlas van de lokale heffingen.

De benchmark laat voor 2021 zien dat Hellendoorn in Overijssel de op één na hoogste woonlasten heeft voor een meerpersoonshuishouden en dat zowel provinciaal als landelijk deze woonlasten bovengemiddeld zijn.

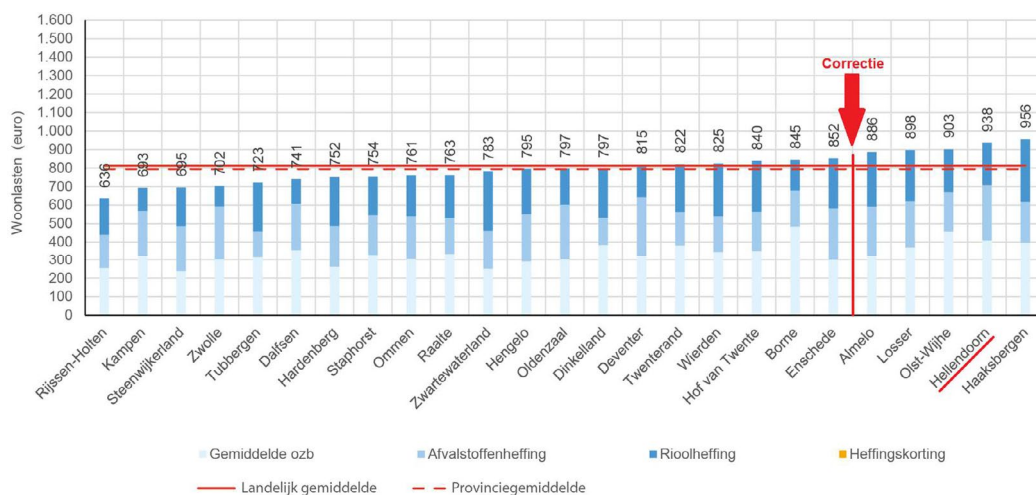
Ook de woonlasten voor huurders liggen gemiddeld hoger dan andere gemeenten in Overijssel, al zijn er drie gemeenten met hogere woonlasten.

Hieronder hebben we de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden uitgesplitst naar eigenaar/bewoner en huurder.

Woonlasten per gemeente o.b.v. Coelo: "Atlas van de lokale lasten 2021"		Woonlasten meerpersoons-huishouden		
		Eigenaar - bewoner		
Rijssen-Holten	€ 636,00	Tubbergen	€ 220,00	
Kampen	€ 693,00	Losser	€ 250,00	
Steenwijkerland	€ 695,00	Zwolle	€ 291,00	
Zwolle	€ 702,00	Dalfsen	€ 318,00	
Tubbergen	€ 723,00	Steenwijkerland	€ 339,00	
Dalfsen	€ 741,00	Borne	€ 362,00	
Hardenberg	€ 752,00	Kampen	€ 373,00	
Staphorst	€ 754,00	Rijssen-Holten	€ 381,00	
Ommen	€ 761,00	Oldenzaal	€ 396,00	
Raalte	€ 763,00	Dinkelland	€ 413,00	
Zwartewaterland	€ 783,00	Staphorst	€ 425,00	
Hengelo	€ 795,00	Raalte	€ 428,00	
Oldenzaal	€ 797,00	Twenterand	€ 440,00	
Dinkelland	€ 797,00	Olst-Wijhe	€ 445,00	
Deventer	€ 815,00	Almelo	€ 452,00	
Twenterand	€ 822,00	Ommen	€ 457,00	
Wierden	€ 825,00	Wierden	€ 480,00	
Hof van Twente	€ 840,00	Hardenberg	€ 488,00	
Borne	€ 845,00	Hof van Twente	€ 489,00	
Enschede	€ 852,00	Deventer	€ 496,00	
Almelo	€ 886,00	Hengelo	€ 503,00	
Losser	€ 898,00	Hellendoorn	€ 530,00	
Olst-Wijhe	€ 903,00	Zwartewaterland	€ 532,00	
Hellendoorn	€ 938,00	Enschede	€ 552,00	
Haaksbergen	€ 956,00	Haaksbergen	€ 561,00	
PROVINCIE GEMIDDELDE		€796,00	PROVINCIE GEMIDDELDE	€437,00

Bij bovenstaande tabellen moet wel worden opgemerkt dat het beeld enigszins vertekend wordt door het feit dat COELO bij het opstellen van de cijfers aanneemt dat het gemiddelde meerpersoonshuishouden gebruik maakt van een 240 liter afvalcontainer. In onze gemeente heeft echter het merendeel van de huishoudens een 140 liter afvalcontainer in gebruik.

Gecorrigeerd voor die omstandigheid, zou de gemeente Hellendoorn uitkomen op een 21ste plek met € 876,- bij de eigenaren/bewoners en op de 17de plek met € 468,- bij de huurders.

Ontwikkeling belastingdruk woningen

Door de tariefmaatregelen steeg de belastingdruk (het totaal aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) voor een gemiddeld gezin met 1,9%. De belastingdruk voor een gemiddelde woninghuurder steeg met 3,6%.

In het onderstaande overzicht ziet u een vergelijking van de tarieven en aanslagen van de gecombineerde aanslag van 2020 en 2021 en de daarmee samenhangende belastingdruk voor een gemiddeld huishouden in een gemiddelde woning (in eigendom).

bedragen x € 1.000

Woonlasten	2020	2021	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
Eigenaar en gebruiker				
OZB eigenaar *1)	€ 403,44	€ 403,44	€ 0,00	0,0%
Afvalstoffenheffing *2)	€ 211,08	€ 239,52	€ 28,44	13,5%
Rioolheffing *3)	€ 240,36	€ 228,36	-€ 12,00	-5,0%
Woonlasten eigenaar en gebruiker	€ 854,88	€ 871,32	€ 16,44	1,9%
Gebruiker				
Afvalstoffenheffing *2)	€ 211,08	€ 239,52	€ 28,44	13,5%
Rioolheffing *3)	€ 240,36	€ 228,36	-€ 12,00	-5,0%
Woonlasten gebruiker	€ 451,44	€ 467,88	€ 16,44	3,6%

*1) Voor het eigendom van een gemiddelde woning met een woningwaarde van € 253.102,-- in 2020 en € 272.591,-- in 2021.

*2) Standaardcombinatie: basisheffing met een 140 liter GFT-container

*3) Uitgaande van 0-500 m3 waterverbruik

Ontwikkeling belastingdruk bedrijven

Bij de bepaling van de belastingdruk voor bedrijven spelen slechts twee belastingsoorten een rol, te weten de OZB en de rioolheffing. De afvalstoffenheffing is namelijk alleen maar voor huishoudens. Hieronder ziet u de ontwikkeling in de belastingdruk voor een fictief bedrijf dat in 2010 een WOZ-waarde had van € 1.000.000,--. Sindsdien hebben we deze waarde verhoogd of verlaagd met de jaarlijkse gemiddelde marktontwikkeling voor niet-woningen. Daarnaast gaan we uit van een jaarlijks waterverbruik van 1.000 m³. Op basis van dit overzicht daalde de belastingdruk voor dit fictieve bedrijf in 2021 met 0,3%.

Belastingdruk bedrijven	2020	2021	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
Woz- waarde (fictief bedrijf met een WOZ-waarde van € 1.000.000,-- in 2010)	€ 931.781,00	€ 915.941,00		
Belastingsoort				
OZB-eigendom	€ 3.049,72	€ 3.050,08	€ 0,36	0,0%
OZB-gebruik	€ 2.487,86	€ 2.487,70	-€ 0,16	0,0%
Rioolheffing bij 1.000 m3	€ 332,76	€ 316,08	-€ 16,68	-5,0%
Belastingdruk	€ 5.870,33	€ 5.853,86	€ -16,48	-0,28%

Overzicht opbrengsten

bedragen x € 1.000

Lokale heffingen	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
Belastingen					
Onroerende-zaakbelasting gebruikers	1.508	1.393	1.385	- 8 N	1.392
Onroerende-zaakbelasting eigenaren	8.402	8.350	8.385	35 V	8.299
Toeristenbelasting	510	510	606	96 V	450
Reclamebelasting	81	- 12	- 8	5 V	- 8
Hondenbelasting	186	176	175	- 1 N	178
Marktprecariobelasting	34	19	20	0 V	22
Totaal Belastingen	10.721	10.436	10.562	126 V	10.333
Heffingen					
Rioolheffing	4.361	4.046	4.044	- 2 N	4.265
Afvalstoffenheffing	3.566	3.758	3.765	7 V	3.264
Totaal Heffingen	7.927	7.805	7.809	5 V	7.529
Rechten					
Secretarieleges burgerzaken	366	366	428	62 V	313
Begrafenisrechten	419	419	448	30 V	452
Overige leges en rechten	805	906	1.981	1.075 V	1.649
Totaal Rechten	1.590	1.691	2.857	1.166 V	2.413
Totaal lokale heffingen	20.239	19.931	21.228	1.297 V	20.276

Kostenonderbouwing

De paragraaf Lokale heffingen moet inzicht geven in de mate van kostendekkendheid van heffingen, zodat er een uitspraak kan worden gedaan of de tarieven niet meer dan kostendekkend zijn. Het betreft de volgende heffingen: leges, afvalstoffenheffing, rioolheffing en begrafenisrechten. De nieuwe regels die in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn opgenomen vereisen inzicht in de manier waarop bij de berekening van tarieven van heffingen die hoogstens kostendekkend mogen zijn, is bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden. Verder moet informatie gegeven worden over de beleidsuitgangspunten en hoe die gehanteerd zijn bij de tariefstelling.

Leges

De legesverordening bestaat uit drie delen (zogenoeten titels) die vervolgens weer zijn opgebouwd uit hoofdstukken. Bij de legesverordening is het in het nieuwe BBV vereist dat de kostendekkendheid per hoofdstuk in beeld wordt gebracht.

In onderstaande tabellen is de kostendekkendheid opgenomen van betreffende heffingen conform het nieuwe BBV. Het bepalen van de mate van kostendekkendheid is een continu proces.

Als algemeen beleidsuitgangspunt streven we naar 100% kostendekkendheid. Hieronder wordt de kostendekkendheid per titel nader toegelicht. Bij de leges is kruissubsidiëring toegestaan. Dit betekent dat de legesverordening kostendekkend moet zijn, maar dat er op onderdelen wel meer dan kostendekkende tarieven mogen worden gerekend, mits dit gecompenseerd wordt doordat andere tarieven juist niet geheel kostendekkend zijn.

Titel 1 – Algemene dienstverlening

We streven naar 100% kostendekkendheid, maar zijn hierin beperkt door de gemaximeerde legestarieven vanuit het Rijk. Zie hieronder de mate van kostendekkendheid voor de leges burgerzaken.

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid leges	Primitieve Begroting	Rekening 2021
Titel 1: Algemene Dienstverlening		
Kosten taakveld		
Netto kosten		
Kosten, incl. (omslag)rente	713	815
Inkomsten, excl. heffingen	-	-
Netto kosten	713	815
Toe te rekenen kosten		
Overhead, incl. (omslag)rente	182	193
BTW *1)	18	25
Toe te rekenen kosten taakveld	200	218
Totale kosten taakveld	913	1.033
Totale opbrengsten heffing	398	467
Dekkingspercentage leges	43,6%	45,2%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten

Titel 2 – Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Het grootste gedeelte van de kosten en opbrengsten binnen titel 2 hebben betrekking op de kosten en opbrengsten van de Omgevingsvergunning.

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid leges	Primitieve Begroting	Rekening 2021
Titel 2: Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning		
Kosten taakveld		
Netto kosten		
Kosten, incl. (omslag)rente	1.082	1.027
Inkomsten, excl. heffingen	-	-
Netto kosten	1.082	1.027
Toe te rekenen kosten		
Overhead, incl. (omslag)rente	438	507
BTW *1)	29	39
Toe te rekenen kosten taakveld	467	546
Totale kosten taakveld	1.549	1.573
Totale opbrengsten heffing	811	1.804
Dekkingspercentage leges	52,4%	114,7%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten

Titel 3 – Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn

Titel 3 vormt een klein gedeelte van onze legesinkomsten. Het gaat hier voornamelijk over drank- en horecaverGUNningen en de APV. De kosten zijn vele malen hoger dan de leges die we ontvangen.

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid leges	Primitieve Begroting	Rekening 2021
Titel 3: Europese dienstenrichtlijn		
Kosten taakveld		
Netto kosten		
Kosten, incl. (omslag)rente	236	237
Inkomsten, excl. heffingen	-	-
Netto kosten	236	237
Toe te rekenen kosten		
Overhead, incl. (omslag)rente	56	62
BTW *1)	2	0
Toe te rekenen kosten taakveld	58	62
Totale kosten taakveld	294	299
Totale opbrengsten heffing	20	22
Dekkingspercentage leges	6,8%	7,3%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is bedoeld om de kosten van afvalinzameling volledig te dekken. We gebruiken de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing om schokken in de tarieven op te vangen. De voorziening is de afgelopen jaren opgebouwd uit de ontvangen heffingen. In 2021 hebben we € 656.000,-- toegevoegd aan de voorziening. Daarnaast is er € 55.000,-- compensatie coronamiddelen ontvangen van het Rijk en rechtstreeks in de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing gestort.

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Primitieve Begroting	Rekening 2021
Kosten taakveld		
Netto kosten		
Kosten, incl. (omslag)rente	3.211	3.132
Taakveld Straatreiniging - 1/3 deel naar Afval	198	194
Inkomsten, excl. heffingen	- 969	- 1.187
Netto kosten	2.439	2.139
Toe te rekenen kosten		
Overhead, incl. (omslag)rente	521	521
BTW *1)	471	453
Toe te rekenen kosten taakveld	992	974
Totale kosten taakveld	3.431	3.113
Totale opbrengsten heffing	3.574	3.768
Dekkingspercentage afvalstoffenheffing	104,2%	121,1%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten

Rioolheffing

De rioolheffing willen we ook niet meer dan kostendekkend heffen. Het overschot of tekort dient om toekomstige schommelingen van de heffing te beperken. In 2021 hebben we bijna € 72.000,-- toe kunnen voegen aan de voorziening egalisatie rioolheffing.

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	Primitieve Begroting	Rekening 2021
Kosten taakveld		
Netto kosten		
Kosten, incl. (omslag)rente	2.864	2.879
Taakveld straatreiniging - 1/3 deel naar Rioleringen	210	194
Inkomsten, excl. heffingen	- 45	- 53
Netto kosten	3.028	3.020
Toe te rekenen kosten		
Overhead, incl. (omslag)rente	580	578
BTW *1)	379	379
Toe te rekenen kosten taakveld	959	957
Totale kosten taakveld	3.987	3.977
Totale opbrengsten heffing	4.369	4.048
Dekkingspercentage rioolheffing	109,6%	101,8%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten

Begrafnisrechten

De opbrengsten uit de begrafenisrechten zijn hoger dan begroot. De kostendekking is nu op 77,3% beland.

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid begrafenisrechten	Primitieve Begroting	Rekening 2021
Kosten taakveld		
Netto kosten		
Kosten, incl. (omslag)rente	466	470
Inkomsten, excl. heffingen	-	-
Netto kosten	466	470
Toe te rekenen kosten		
Overhead, incl. (omslag)rente	94	110
BTW *1)		
Toe te rekenen kosten taakveld	94	110
Totale kosten taakveld	560	580
Totale opbrengsten heffing	419	448
Dekkingspercentage begrafenisrechten	74,9%	77,3%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten

Samenvatting kostendekkendheid

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid heffingen	Lasten taakveld	Overhead	BCF /BTW	Totaal lasten	Leges	Andere inkomsten	Dekkings %
Rioolheffing	3.073	578	379	4.030	4.048	53	102%
Afvalstoffenheffing	3.326	521	453	4.300	3.768	1.187	121%
Begrafnisrechten	470	110	-	580	448	-	77%
Leges titel 1	815	193	25	1.033	467	-	45%
Leges titel 2	1.027	507	39	1.573	1.804	-	115%
Leges titel 3	237	62	0	299	22	-	7%
	8.947	1.971	896	11.815	10.558	1.240	100%

Paragraaf 2: **Weerstandsvermogen en risicobeheersing**

Risicomanagement is het proces waarbij de organisatie continu en systematisch doorlopen wordt op risico's. Het doel is de gevolgen ervan te voorkomen of te bestrijden en de positieve effecten ervan te benutten of te versterken. Met andere woorden: risicomanagement is gericht op het voorkomen, vermijden of verkleinen van risico's. De twee meest gebruikte toepassingen van risicomanagement zijn het sturen op risico's en het beheersen van risico's.

In deze paragraaf brengen wij de risico's in beeld die van invloed zijn op onze bedrijfsvoering (organisatie breed) en verantwoorden we de maatregelen die we treffen om de risico's beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's zijn we in staat om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van onze organisatie, het zogenaamde weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen kunnen we bepalen door:

1. Een inventarisatie van de risico's (risicoprofiel)
2. De benodigde weerstandscapaciteit
3. De beschikbare weerstandscapaciteit
4. De relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Ook wordt in deze paragraaf ingegaan op de financiële kengetallen. Deze geven een aanvullend inzicht in de weer- en wendbaarheid van de gemeente en hoeveel financiële ruimte er is om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken.

1. Risicoprofiel

Aan de hand van de risico-inventarisatie is een risicoprofiel opgesteld. Periodiek worden de risico's van de organisatie doorlopen en waar nodig opnieuw beoordeeld.

Momenteel zijn in totaal 205 risico's in het systeem ingebracht. In het onderstaand overzicht presenteren we de 10 belangrijkste risico's met de hoogste impact op de benodigde weerstandscapaciteit. De impact van de overige risico's nemen we mee in het totaal van de benodigde weerstandscapaciteit.

Nr.	Risico gebeurtenis	Risico gevolg	Maatregelen	Netto financieel maximum	Netto Kans	Invloed (%)
54	Daling uitkering gemeentefonds	Financieel - De uitkering van het gemeentefonds kan gedurende het begrotingsjaar wijzigen. Bij een daling heeft dit effect op de lopende begroting en zijn direct ombuigingen nodig. Ook heeft een daling impact op de opvolgende jaren. Ook dan zijn bezuinigingen nodig, maar daarvoor hebben we langer de tijd. Impact Continuïteit - Voorzieningenniveau wordt verlaagd.	Actief - Het opnemen van een voorzichtigheid in de raming van het gemeentefonds. Suggestie - Op de voet volgen van de ontwikkelingen, zodat je maximale reactietijd hebt om zelf de gevolgen te kunnen sturen. Suggestie - Lobby in samenwerking met andere gemeenten en VNG.	1.000	70%	6,9%
162	Toename van Jeugdzorg in aantal en onvoorspelbaarheid van de uitgaven via externe verwijzers	Financieel - Door toename van het gebruik van jeugdhulp ontstaan tekorten op het budget. Een groot gedeelte van de instroom komt buiten de gemeentelijke organisatie vandaan. 60% van de instroom wordt bepaald door huisartsen, andere medische specialisten of trajecten die opgelegd worden vanuit Jeugdbescherming/Jeugdreclassering. Impact Continuïteit - Doordat niet te sturen is op volume en doordat met name trajecten gericht op 24-uursverblijf kostbaar zijn kan de (financiële) impact groot zijn. Als gevolg van corona zien we toenemende problematiek bij Jeugd, ook in lopende casuïstiek, en daarmee toenemende kosten.	Actief - Aanstelling POH'ers jeugd in 2019 heeft geleid tot minder doorverwijzingen naar tweedelijnszorg. Na een positieve evaluatie zijn eind 2020 de POH'ers in dienst getreden van de gemeente.	800	70%	6,0%
171	Herijking verdeling gemeentefonds in 2023	Financieel - Het Rijk werkt aan een herijking van de verdeling van de middelen van de algemene uitkering. Dit kan herverdeel-effecten met zich meebrengen die fors kunnen oplopen.		2.000	30%	5,9%
80	Infrastructuur kan technische ontwikkelingen van (motor)voertuigen niet bijhouden	Financieel - Grote investeringen in wegen. Imago - Door achterblijven van infrastructuur. Impact Continuïteit - Maatregelen gaan ten koste van andere werkzaamheden.	In voorbereiding - Ontwikkelingen goed bijhouden en inspelen op veranderingen.	2.000	30%	5,1%
67	Cyberaanval met uitval van ICT tot gevolg	Financieel - ICT ligt plat waardoor informatie niet ontsloten is. Systemen werken mogelijk niet waardoor betalingen stil kunnen komen te liggen. Impact Continuïteit - Er kan niet gewerkt worden. Imago - Het vertrouwen in de overheid wordt aangetast.	Actief - Firewalls, virusscanners, beheer servers, pen-testen en offline back-up.	1.000	50%	5,0%
132	Groter beroep op open einde regelingen vanuit met name jeugdzorg en Wmo	Financieel - Het beroep dat de burger kan doen op open einde regelingen zoals Wmo-verstrekkings, jeugdhulp, leerlingenvervoer en bijzondere bijstand is niet gelimiteerd. Dit kan resulteren in tegenvallers.	In voorbereiding - Er kunnen kwantitatieve maatregelen genomen worden waardoor de doelgroep van de betreffende regelingen kleiner wordt. Daarnaast is het eventueel mogelijk kwalitatieve maatregelen te nemen door de maximale bedragen waar beroep op gedaan kan worden bij te stellen.	500	70%	4,8%
150	Nieuw inkoopbeleid t.a.v. zorg geeft meer mogelijkheden voor maatwerk en resultaatgericht werken, de omzetting van oude indicatie naar indicatie op basis van ondersteuningsbehoefte kan meerkosten met zich meebrengen	Financieel - Er is onzekerheid over de uitgaven voor voorzieningen op basis van de resultaatgerichte indicatie. Impact Continuïteit - De introductie van het Twents model brengt extra werk met zich mee, het kan in de beginfase ook verwarring en onduidelijkheid opleveren, zowel procedureel als financieel.		500	70%	3,4%
170	Bouw Reggesteyn	Financieel - Tijdens de bouw zijn er niet begrote tegenvallers en is de post onvoorzien te klein. Na de bouw kan er sprake zijn van constructiefouten die niet op de aannemer verhaald kunnen worden. Imago - Betreft zowel het imago van Reggesteyn als de gemeente. Impact Continuïteit - Kan leiden tot vertraging.	Actief - Opnemen van een stelpost onvoorzien van 10%.	1.000	30%	2,5%
95	Stijging van de uitgaven Wet maatschappelijke ondersteuning door veranderende regelgeving. Denk hierbij aan de AmvB reële tarieven waardoor indexaties hoger zijn dan verwacht en de invoering van het abonnementstarief waardoor een stijging te verwachten valt.	Financieel - Er ontstaan grote tekorten op de begroting waardoor zorg niet (voldoende) verleend kan worden. Imago - Gemeente Hellendoorn doet onvoldoende voor haar inwoners. Impact Continuïteit - Bedrijfsvoering van de sociaal/culturele organisatie komt in gevaar en daarmee het voorzieningenniveau.	Actief - Het ontwikkelen van kwalitatief goede en tijdige managementinformatie. Met de implementatie van een dashboard in 2019 is een grote stap gezet in de informatievoorziening op het gebied van jeugd en Wmo. Nadere doorontwikkeling volgt op o.m. participatie.	500	50%	2,5%

103	Hoger beroep op de open einde regeling Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	Financieel - Kostenstijging uitkering, Toename uitkeringsbestand. Impact Continuïteit - Druk op de organisatie en de gemeentebegroting.	Geïmplementeerd - Extra inzet op de uitstroom, Instrumenten ontwikkelen en inzetten om mensen te laten uitstromen, Samenwerken met werkgevers.	450	50%	2,2%
-----	--	--	--	-----	-----	------

De invloed van een bepaald risico komt tot uitdrukking in het invloed percentage in de laatste kolom. Dit is een resultaat van de risicosimulatie die de input gebruikt van de ingeschatte kans waarop het risico zich voor kan doen gecombineerd met het risicobedrag.

- Het maximale bedrag dat met deze 10 grote risico's gemoeid is, is € 9.750.000,--
- De overige risico's vertegenwoordigen een maximaal bedrag van € 15.387.000,--
- In totaal hebben alle risico's samen een (financiële) impact van € 25.137.000,--.

Toelichting risico's

Het meest opvallend zijn de nieuwe risico's met betrekking tot de coronacrisis in de top 10. Hieronder worden de risico's uit de top 10 toegelicht.

Gemeentefonds

De gemeentefondsuitkering was in 2021 € 60 miljoen en daarmee de belangrijkste bron van inkomsten. Van deze inkomsten was de algemene uitkering met € 53,1 miljoen het grootste bestanddeel. De uitkering deelfonds Sociaal Domein bedroeg nog € 5,9 miljoen. Door de integratie van de middelen voor Jeugd en WMO in de algemene uitkering neemt het risico voor de gemeentefondsuitkering toe. Het rijk verwacht dat de accressen op de algemene uitkering alle uitgavenstijgingen ruimschoots compenseren. De raad voor het openbaar bestuur (ROB) heeft in haar onderzoek geconcludeerd dat de gemeenten -ondanks de extra beschikbaar gestelde middelen- niet voldoende krijgen voor het uitvoeren van de taken voor Jeugd en WMO. De VNG pleit samen met ons dan ook bij de herijking van het gemeentefonds niet alleen voor een herverdeling van de bestaande middelen, maar ook voor een structureel toereikende bijdrage voor deze kosten. Het nieuwe regeerakkoord laat voor de jaren 2022-2025 wel een bijdrage aan de gemeenten zien, zoals het tijdelijk terugdraaien van de opschalingskorting. Vanaf 2026 zien we deze opschalingskorting weer in volle omvang terugkomen.

Ook geldt bij de algemene uitkering altijd het risico van het rijksbeleid. Bezuinigingen dan wel achterblijvende uitgaven bij het Rijk werken door in de algemene uitkering. In 2021 heeft geen bijstelling van het accres plaatsgevonden (toezegging coronacrisis).

In verband met de coronacrisis heeft het Rijk in 2021 via het gemeentefonds € 1.546.000,-- gecompenseerd voor de extra gemaakte kosten en gederfde inkomsten. Er volgen nog enkele afrekeningen in 2022, waar geen rekening mee is gehouden in deze jaarrekening.

Overschotten en overschrijdingen van het BTW-compensatiefonds worden verrekend met de gemeentefondsuitkering. De overschotten van de afgelopen jaren worden steeds kleiner en de mogelijkheid is aanwezig dat het budget BTW-compensatiefonds wordt overschreden, waardoor de gemeentefondsuitkering wordt gekort.

Onlangs zijn de uitkomsten van de herijking van het gemeentefonds weer bijgesteld. Deze lijken voor de gemeente Hellendoorn voordelig uit te pakken: een voordeel van € 536.000,-- in 2023, oplopend tot € 1,6 miljoen in 2025. Het kabinet heeft echter nog geen besluit genomen en vanuit de VNG en nadeelgemeenten verwachten we andere acties die invloed kunnen hebben op de uiteindelijke uitkomst.

Sociaal domein

De kosten voor Jeugdzorg kunnen erg lastig worden beheerst. Aan de ene kant is dat omdat het een open eind regeling is, als een jeugdige zorg nodig heeft moet de gemeente dat vergoeden. Bovendien is het grootste deel van de instroom verwezen door partijen buiten de gemeentelijke organisatie. Van belang is nog dat er ook hele dure trajecten nodig kunnen zijn, dat betekent dat een relatief kleine toename al kan zorgen voor een grote kostenstijging. De POH-ers die in gemeentedienst zijn genomen zorgen bij huisartsen voor passende indicatiestellingen en wij hebben als organisatie ook ingezet op de makelaarsfunctie die de inkooptrajecten goed in de gaten houdt. Zoals bekend volgen wij het Sociaal Domein uitgebreid in de rapportages.

Ook de Wmo is overigens een open eind regeling, al hebben we hier al op onderdelen al wat meer ervaring en vind indicatiestelling meer plaats binnen de gemeentelijke organisatie.

Samen met andere gemeenten in Twente geven we vorm aan de inkoop van diverse zorgproducten. Dat is een ingewikkeld proces waarvan wel duidelijk is dat we dat als individuele gemeente niet alleen kunnen. Tegelijkertijd is er ook sprake van onderhandelingen met zorgaanbieders waarvan op voorhand niet altijd duidelijk is welke prijs voor welke producten er uit komt. De beelden van de gemeenten en de aanbieders moeten op elkaar worden afgestemd en daarnaast is er intensief overleg over een redelijke prijsstelling. De continuïteit voor zowel gemeenten als aanbieders staat daarbij centraal.

We zien daarbij ook dat er meer invloeden van belang zijn. Het Rijk heeft bijvoorbeeld ook ingegrepen via een AmvB "reële tarieven" waarbij tarieven hoger worden en ook via ingrepen die de zorgvraag doen stijgen. Ook hiervoor geldt dat we de kosten op de voet volgen en daar regelmatig over rapporteren.

Voor de participatiewet geldt ook dat er een open einde zit aan bijvoorbeeld de regeling Bijstandsverlening en de inkomensvoorzieningen. Duidelijk is dat dit ook een relatie heeft met de economische vooruitzichten in Nederland en dat maakt het misschien nog risicovoller.

Overigens geldt voor alle regelingen binnen het Sociaal Domein dat de risico's na Corona niet goed bekend zijn en bijvoorbeeld de vraag of er een 'boeggolf' van uitgestelde zorgvragen komt nog niet te beantwoorden valt.

Infrastructuur

Ten aanzien van risico's op het infrastructurele deel zien we één risico in de top 10.

Het sterk toenemend gebruik van elektrische fietsen, maar ook de ontwikkelingen op het gebied van elektrische auto's hebben ongetwijfeld een belangrijke invloed op de manier waarop we onze infrastructuur gebruiken en moeten in richten. We volgen deze ontwikkelingen en nemen waar nodig passende maatregelen.

Bouw Reggesteyn

Het schoolbestuur is bouwheer van de nieuwbouw van Reggesteyn. Het budget waar we van uitgaan is gebaseerd op normbedragen. Het risico van hogere bouwkosten voor de nieuwbouw van Reggesteyn kan zich in de toekomst voordoen, terwijl de bekostiging vanuit het Rijk voor onderwijshuisvesting onvoldoende meebeweegt met de ontwikkeling van die normbedragen. Dit wordt inzichtelijk bij afronding van de verschillende tussenfases. Dan kan blijken dat het opgenomen investeringsbudget onvoldoende is.

2. Benodigde weerstandscapaciteit

Risicokaart

In onderstaande risicokaart zijn de risico's uitgezet naar financiële impact maal de kans dat het risico zich voordoet. Een risico in het groene gebied vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico in het oranje gebied vraagt om aandacht. Een risico in het rode gebied vereist directe aandacht.

Momenteel liggen twee risico's in het rode risicogebied.

- Toename van Jeugdzorg in aantal en onvoldoende grip op de uitgaven (R162).
- Daling uitkering gemeentefonds (R54).

Financieel	Netto				
	10%	30%	50%	70%	90%
x > € 500.000	3	5	1	2	
€ 250.000 < x < € 500.000	6	4	6	3	
€ 100.000 < x < € 250.000	3	4	22	5	1
€ 25.000 < x < € 100.000	6	6	15	7	5
x < € 25.000	5	3	7	2	3
Geen financiële gevolgen	66		1		1
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 25,1 miljoen) ongewenst is. De risico's zullen zich immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang voordoen.

Onderstaande grafiek en de bijbehorende tabel tonen de resultaten van de risicosimulatie. Hieruit volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 6,6 miljoen (de benodigde weerstandscapaciteit).

bedragen x € 1.000

Benodigde weerstandscapaciteit		Rekening 2021
Zekerheidspercentage:		
10%		3.747
25%		4.310
50%		5.008
75%		5.791
80%		6.000
90%		6.577
95%		7.053

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Hellendoorn bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

bedragen x € 1.000

Beschikbare weerstandscapaciteit	Rekening 2021
Vrij aanwendbare reserve	9.624
Financieringsreserve	3.886
Bufferreserve grondexploitatie	6.085
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	19.594

4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen. Deze ratio geeft een indicatie of de gemeente voldoende in staat is om de aanwezige risico's op te kunnen vangen.

De ratio ziet er als volgt uit:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 19.594.000}{€ 6.577.000} = 2,98$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio.

Weerstandsnorm	Ratio	Betekenis
Waarderingscijfer		
A	groter dan 2.0	uitstekend
B	1.4 - 2.0	ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	voldoende
D	0.8 - 1.0	matig
E	0.6 - 0.8	onvoldoende
F	kleiner dan 0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van gemeente Hellendoorn valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

5. Kengetallen

In deze paragraaf presenteren we enkele kengetallen om de weerstandscapaciteit te kunnen beoordelen. Daarnaast bevordert dit de financiële vergelijkbaarheid tussen gemeenten. In onderstaand overzicht worden de totalen van de kengetallen weergegeven inclusief de signaleringswaarden.

Kengetallen	Rekening 2020	Actuele Begroting	Rekening 2021
Netto schuldquote	104,6%	90,8%	77,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	99,4%	85,9%	73,6%
Solvabiliteitsratio	10,9%	12,4%	15,8%
Grondexploitatie	6,3%	3,3%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	2,1%	0,3%	3,2%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	110,2%	103,8%	103,8%

Toelichting signaleringswaarden

In overleg tussen de provincies en het ministerie van Binnenlandse zaken zijn afspraken gemaakt over signaleringswaarden voor de financiële kengetallen. Voor elk kengetal worden er drie categorieën onderscheiden: gezond (A), neutraal (B) en risicovol (C)

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Hieronder worden de kengetallen afzonderlijk toegelicht.

5.1 Netto schuldquote

1. Netto schuldquote		Rekening 2020	Actuele Begroting	Rekening 2021
A. Vaste schulden	+	126.300	119.997	119.997
B. Netto vlottende schuld	+	5.082	4.882	6.259
C. Overlopende passiva	+	8.619	8.619	7.347
D1. Financiële activa (excl. verstekte leningen)	-	106	242	95
D2. Financiële activa (verstrekte leningen)	-	5.398	5.334	4.590
E. Uitzettingen < 1 jaar	-	26.746	30.478	40.671
F. Liquide middelen	-	382	382	296
G. Overlopende activa	-	4.411	4.326	4.512
H. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	/	103.343	107.948	113.428
Netto schuldquote		104,9%	90,8%	77,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		99,6%	85,9%	73,6%

Toelichting

In het eerste kwartaal van 2020 is de leningenportefeuille voor een groot deel omgezet naar een nieuwe lening met een nieuwe aflossingstermijn en een nieuw rentepercentage. We verwachten dat de dalende trend van de netto schuldquote zich de komende jaren verder doorzet. Er staat € 33 miljoen uit bij de schatkist. Het overschot aan geld heeft deels zijn oorzaak in goede verkopen vanuit grondexploitaties, vertraging van investeringen in het afgelopen jaar en een positief rekeningresultaat (€ 4 miljoen). De doelstelling is om in de periode 2030-2032 uit te komen op een netto leningenportefeuille van 90% van het begrotingstotaal. Dit is in 2021 ruimschoots behaald met een netto schuldquote van minder dan 75%.

5.2 Solvabiliteitsratio

2. Solvabiliteitsratio		Rekening 2020	Actuele Begroting	Rekening 2021
A. Eigen vermogen	+	18.191	20.169	26.752
B. Totaal passiva	/	166.860	162.868	169.511
Solvabiliteit		10,9%	12,4%	15,8%

Toelichting

We zien het eigen vermogen stijgen. In 2021 is een fors bedrag in de reserves gestort. Per saldo is het eigen vermogen met € 8,5 miljoen gestegen. Dit heeft een direct effect op de solvabiliteitsratio. Deze stijgt van 11% naar 16%.

5.3 Grondexploitatie

		bedragen x € 1.000		
3. Grondexploitatie		Rekening 2020	Actuele Begroting	Rekening 2021
A. Bouwgronden in exploitatie	+	6.532	3.589	37
B. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	/	103.343	107.948	113.428
Grondexploitatie		6,3%	3,3%	0,0%

Toelichting

Bovenstaande tabel laat zien dat de impact die de grondexploitatie heeft op onze reguliere bedrijfsvoering opnieuw verder afneemt. In de gemeenterekening 2015 was dit percentage nog 33,1%. De boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie neemt af met het uitgeven van kavels en door het treffen van voorzieningen. Doordat er nog weinig in nieuwe grondexploitaties is geïnvesteerd en in de bestaande grondexploitaties veel wordt verkocht en afgerond, neemt het percentage af en is ultimo 2021 zelfs nihil.

5.4 Structurele exploitatieruimte

		bedragen x € 1.000		
4. Structurele exploitatieruimte		Rekening 2020	Actuele Begroting	Rekening 2021
A. Totale structurele lasten	+	- 93.092	- 104.906	- 99.920
B. Totale structurele baten	+	95.229	105.150	103.602
C. Totale structurele toevoegingen aan de reserves	+	-	100	-
D. Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	+	-	-	-
E. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	/	103.343	107.948	113.428
Structurele exploitatieruimte		2,1%	0,3%	3,2%

Toelichting

In 2021 is er een structurele exploitatieruimte van 3,2% van het totale saldo van baten. Het percentage is gestegen ten opzichte van vorig jaar (2,1%).

5.5 Gemeentelijke belastingcapaciteit

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit		Rekening 2020	Actuele Begroting	Rekening 2021
A. OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	+	403	403	403
B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	+	240	228	228
C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	+	211	240	240
D. Eventuele heffingskorting voor een gezin	-			
E. Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde		855	871	871
F. Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t	/	776	839	839
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor		110,2%	103,8%	103,8%

Toelichting

De belastingdruk ligt hoger dan het landelijk gemiddelde (zie ook paragraaf 1 Lokale heffingen).

Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf geven wij inzicht in het onderhoud van de kapitaalgoederen van de gemeente Hellendoorn. Het onderhoud van deze kapitaalgoederen is van groot belang voor het optimaal functioneren van de gemeente, onder meer op het gebied van veiligheid, vervoer en recreatie. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan zijn bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard ook voor de (jaarlijkse) lasten.

Binnen Hellendoorn is in 2021 sprake van de volgende kapitaalgoederen

- Woonruimten
- Bedrijfsgebouwen
- Grond- weg- en waterbouwkundige werken
 - Onderverdeeld in:
 - Wegen
 - Openbare verlichting
 - Bruggen en tunnels
 - Speelplaatsen
 - Riolering
 - Openbaar groen
 - Sportaccommodaties

bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2021	Boek- waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	2.723	2.797
Bedrijfsgebouwen	53.599	51.669
Machines, apparaten en installaties	11.230	10.252
Vervoermiddelen	2.101	2.297
Erfpachtgronden	687	687
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	48.368	47.338
Overige materiele vaste activa	3.170	2.882
Totaal	121.878	117.921

Kapitaalgoed	Beheer/onderhoudsplan	Vastgesteld	Onderhoudsniveau	Voorziening	Achterstallig onderhoud
Woonruimten en bedrijfsgebouwen	Meerjarenonderhoudsplan	1 x per 2 jaar	Score 3 NEN2767	Nee	Nee
Wegen	Onderhoudsprogramma wegen	Elke 3 jaar	CROW C	Ja	ja
Openbare verlichting	Duurzaam beheer 2016-2020	2016	CROW B/C	Nee	Nee
Bruggen en tunnels	Uitvoeringsplan bruggen en tunnels	2021	Gemiddeld	Nee	Nee
Speelplaatsen	In uitvoering, in 2022 gereed	-	CROW B/C	Nee	Nee
Riolering	Samen leven met water 2021-2025	2020	Gemiddeld	Nee	Nee
Openbaar groen	Groenbeleidsplan 2015-2025	2015	CROW A/B/C	Nee	Nee
Buitensport	Cyclisch vervangen toplagen i.o.m. de Bos	Jaarlijks	Sober en doelmatig	Nee	Nee

Het onderhoudsbeleid kan over het algemeen gekenschetst worden als sober. Dat wil zeggen dat alleen het onderhoud wordt verricht dat noodzakelijk is om de functie van het object in stand te houden.

Met de ingestelde voorziening voor het wegenonderhoud verwachten we het minimaal aanvaardbare onderhoudsniveau te kunnen borgen.

De kapitaalgoederen

Hieronder gaan we in op de staat van onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen. Voor de waarde van de kapitaalgoederen wordt verwezen naar het onderdeel materiële vaste activa bij de toelichting op de balans.

Woningen en Gebouwen

De gemeente Hellendoorn kent bij woningen en gebouwen twee vormen van beheer en onderhoud. Er zijn accommodaties die door de eigen organisatie en/of voor maatschappelijke doeleinden worden gebruikt. De andere categorie bestaat uit objecten die met gemeenschapsgelden voor een maatschappelijk doel zijn gesticht, maar waar de exploitatie in handen is van een zelfstandige stichting. Dit zijn onderwijsgebouwen, waarbij de schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor het onderhoud.

Accommodaties die door de eigen organisatie en/of voor maatschappelijke doeleinden worden gebruikt

In 2021 is er als gevolg van corona extra ingezet op:

- Uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden in eigen beheer. Onder andere het realiseren van een fundering ten behoeve van een nieuwe weegbrug bij het Afvalbrengpunt;
- Extra aandacht voor (en meedenken met) onze huurders;
- Onderhouden van de technische installaties op basis van de coronarichtlijnen.

De vastgoedportefeuille van de gemeente Hellendoorn bevat 36 gebouwen in eigendom met een bruto vloeroppervlakte van ca. 54.000 m², daarnaast beheren we nog allerlei andere objecten zoals marktkasten, grenspalen e.d.

Onderhoud, verhuur en verkoop

De gemeentelijke gebouwen zijn in 2021 conform de meerjarenonderhoudsplanung onderhouden. In 2021 was er extra aandacht voor het schilderwerk aan de gebouwen, NEN 3140 inspecties en prestatiegericht onderhoud (gericht op verduurzaming) aan de installaties.

Voor veel huurders was ook 2021 een lastig jaar. Met een aantal huurders zijn afspraken gemaakt over kwijtschelding van de huur voor enkele maanden.

Tot slot zijn er ook in 2021 weer een aantal gemeentelijke objecten verkocht, welke geen beleidsdoel meer dienen. Onder andere de woning aan de Prins Hendrikstraat 34 in Nijverdal.

Onderwijshuisvesting

Onderwijshuisvesting is een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeenten en schoolbesturen. Wij zijn verantwoordelijk voor nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen voor Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs (VSO). Daarbij zijn we verantwoordelijk voor herstel van constructiefouten als die zich binnen deze schoolgebouwen voordoen. De schoolbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor het binnen- en buitenonderhoud van hun schoolgebouwen.

In 2020 is de nieuwe VSO school opgeleverd aan de Luttenbergerweg in Hellendoorn. Al in 2020 werd duidelijk dat, door gestage groei van het aantal leerlingen, het nieuwe schoolgebouw te klein was. In 2020 hebben we toen ook de schoolwoningen aan het Vederkruid weer beschikbaar gesteld. Toen in 2021 bleek dat het aantal leerlingen bleef doorgroeien, hebben we in juli 2021 de onderwijsvoorziening aan de Schubertstraat 18 te Nijverdal in gebruik gegeven. Het schoolbestuur heeft daarbij middelen gekregen om het gebouw passend te maken voor De Elimschool. Het gebouw aan de Schubertstraat was tot die tijd het schoolgebouw van basisschool 't Heem. Stichting Varietas had het gebouw niet meer nodig voor 't Heem, aangezien deze school samen met De Peppel verder gaat als Reggewijs in MFA De Twijn. Nadat het schoolbestuur de schoolwoningen aan het Vederkruid teruggaf aan ons, zijn ze onttrokken aan de onderwijshuisvestingsvoorraad.

In 2021 heeft het rijk een subsidieregeling opengesteld om de ventilatie in bestaande schoolgebouwen te verbeteren. Deze Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (SUVIS) is een uitkering om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen te verbeteren. Het gaat daarbij vooral om de financiering van bouw- en installatiekosten. Wij hebben voor drie basisscholen en voor Reggesteyn een SUVIS aanvraag gedaan en gehonoreerd gekregen.

Voor een toekomstbestendige huisvesting voor de leerlingen van CSG Reggesteyn zijn we in 2018 begonnen met het vrijmaken van budgetruimte om ook financieel toe te kunnen groeien naar realisatie daarvan. Na intensief overleg met CSG Reggesteyn is gekozen voor een financiële maatwerkoplossing in de vorm van doordecentralisatie. In 2020 is deze doordecentralisatie-overeenkomst getekend. Op deze manier wordt een toekomstbestendig duurzaam schoolgebouw mogelijk gemaakt, dat (bijna) energieneutraal is.

Sinds 2020 heeft CSG Reggesteyn gewerkt aan het bouwplan voor dit nieuwe schoolgebouw. De projectvoorbereiding heeft bij Reggesteyn, ten gevolge van corona, de nodige vertraging opgelopen omdat overlegvormen telkens anders vormgegeven moesten worden. In de bouwplannen van Reggesteyn wordt een groot deel van het hoofdbouw bewaard en op grond van dat gegeven is een SUVIS aanvraag ingediend en gehonoreerd.

In december 2021 is de omgevingsvergunning voor een schoolcampus ingediend. De verwachting is dat aan het begin van schooljaar 2023-2024 de schoolcampus in gebruik genomen kan worden.

bedragen x € 1.000

Woningen en Gebouwen	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Onderhoudsbudget woningen en gebouwen	679	632	47 V
Vervangingsinvesteringen			
Calamiteitenbudget gemeentelijke accommodaties	45	-	45 V
Bouwk. Aanpass. Schubertstraat Elim 2021	182	182	
Budget herstel constructiefouten onderwijsgebouwen*)	70	60	10 V

*) Restantkrediet schuift door naar 2022

Wegen

Inspectie en kwaliteit van verhardingen

Eén keer in de drie jaar worden de verhardingen globaal visueel geïnspecteerd door een extern bureau waarbij de kwaliteit in beeld wordt gebracht conform de landelijke richtlijnen van het CROW. Voor het laatst is zo'n inspectie uitgevoerd in 2021.

Het regelmatig opnieuw inspecteren van de verhardingen is noodzakelijk om voldoende inzicht te houden in de kwaliteit van het wegareaal. Om gewogen keuzes te kunnen maken tussen verschillende onderhoudsmaatregelen voor wegen is het essentieel dat het areaal, de gewenste kwaliteit en de beschikbare financiële middelen bekend zijn. Om de gewenste kwaliteit van de wegen ook in de toekomst te waarborgen moeten na het uitbreiden van het areaal aan kapitaalgoederen/gemeentelijke assets, de onderhoudsbudgetten aangevuld worden.

Langjarig wegenonderhoud

Het langjarig (cyclisch) wegenonderhoud hebben we in beeld gebracht net als het daarvoor benodigde jaarlijkse budget. We hebben de middelen vrijgemaakt om te voldoen aan onderhoudsniveau C van de CROW. Dit is het laagste kwaliteitsniveau dat nodig is om wettelijke aansprakelijkheid te voorkomen. In 2022 wordt een nieuw beheerplan wegen opgesteld waarin de kaders voor het onderhoud aan het wegennet opnieuw worden vastgesteld. Onderdeel van het nieuwe beleid is dat we naast het technisch in stand houden van ons wegennet meer willen kijken hoe we met het wegonderhoud meer bij kunnen dragen aan domein-brede doelstellingen (IBOR).

De visuele wegininspectie (2021) die is uitgevoerd, over het totale wegenareaal vormt de basis voor het onderhoudsprogramma voor de komende jaren. Op basis hiervan wordt een meerjarenplanning met een financiële doorrekening gemaakt. Daarnaast proberen we met het onderhoud ook aan te sluiten bij maatregelen vanuit bv. verkeer, openbaar groen en klimaatadaptatie.

Ieder jaar wordt het meerjarig onderhoudsplan voor wegen herzien en de eventueel te verwachten onderhoudspieken worden hierin opgenomen. Doordat er een voorziening beschikbaar is, kunnen we deze pieken opvangen.

Per 31-12-2021 is de stand van de voorziening € 495.298,--. In 2022 is het structurele beschikbare budget € 1.371.000,-- en dit bedrag wordt eventueel op basis van de inspectie 2021 bijgesteld en vervolgens geïndexeerd.

Asfaltverharding

Het wegbeheer geeft vanuit de voorziening prioriteit aan het onderhoud van asfaltwegen omdat daar, indien onderhoud te lang wordt uitgesteld, snel sprake is van kapitaalvernietiging. We proberen hier zoveel mogelijk werk met werk te maken door aan te sluiten bij de verschillende reconstructieprojecten en door afstemming te zoeken met andere vakdisciplines. Eventueel te verwachten onderhouds pieken zijn in de meerjarenplanning wegen opgenomen. Door het jaarlijks van het gehele wegenareaal cyclisch door te rekenen kan, indien nodig, de voorziening worden bijgesteld. Hierdoor ontstaat een gelijkmatige onderhoudsplanning.

Het is van belang om een goede balans te vinden in het onderhoud aan slechte, onvoldoende en matige verhardingen. Naast de kwaliteit van de weg willen we meer kijken naar functie van de weg. Wanneer het gehele budget wordt besteed aan de slechte verhardingen, dan zullen de onvoldoende en matige verhardingen verslechteren zodat hier vaker een zwaardere maatregel nodig zal zijn.

Elementverharding

Bij elementverhardingen verloopt het verouderingsproces veel trager. Dit komt met name door het veelvuldig toepassen van gebakken klinkers, in plaats van betonstraatstenen. Er is prioritering is gegeven aan het onderhoud van asfaltverharding. In de meerjarenplanning is er rekening gehouden met de toestand en kwaliteit van de materialen en wordt er voorzien in een toename van de onderhoudskosten voor de elementenverhardingen op de lange termijn. Met het op te stellen beleidsplan wegen in 2022 hopen we het onderhoud aan elementen onderhoud meer planmatig uit te kunnen voeren.

bedragen x € 1.000

Wegen	Begroot	Werkelijk	Verschil
Voorziening onderhoud wegen			
Storting voorziening		1.330	
Uitgaven voorziening		1.228	
Stand voorziening per 31-12-2021		495	
Vervangingsinvesteringen			
Vervangingsinvesteringen wegen *)	355	272	84 V

*) Een restantkrediet van € 114.233,-- schuift door naar 2022

Openbare verlichting

We streven naar een doelmatig en duurzaam beheer van de openbare verlichting voor de komende jaren en gaan daarnaast kritisch om met het plaatsen en vervangen van verlichting onder het motto 'niet verlichten, tenzij'.

In 2021 is er geen verlichting vervangen. Door de corona waren er leveringsproblemen van materialen.

De geplande vervanging van verlichting 2021 in diversen wijken in Nijverdal zal samen met de geplande vervanging 2022 worden uitgevoerd.

Voor de komende jaren is een investeringsbudget opgenomen en voor de langere termijn hebben we de benodigde budgetten in het Meerjarig Investeringsprogramma inzichtelijk gemaakt.

bedragen x € 1.000

Openbare verlichting	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Onderhoudsbudget openbare verlichting	50	61	- 11 N
Vervangingsinvesteringen			
Vervanging openbare verlichting 2021 *)	37	26	11 V

*) Restantkrediet schuift door naar 2022

Bruggen en tunnels

In de periode 2012-2015 is het budget voor onderhoud gegroeid van € 15.000,-- naar € 150.000,-- structureel per jaar. Er is hiervoor door de raad een voorziening in het leven geroepen in 2021. In de afgelopen jaren hebben we met deze middelen een aantal bruggen kunnen opknappen en daarmee hebben we meer dan voldaan aan de oproep van de minister.

In 2019 zijn alle kunstwerken globaal visueel geïnspecteerd. Deze inspectie is de basis geweest voor het, door het bestuurlijk vastgestelde, Strategisch beheerplan civieltechnische kunstwerken 2021 t/m 2025. Aan de Schuilenburgerbrug wordt in het voorjaar van 2022 groot onderhoud gepleegd aan het betondek. In 2021 zijn de voorbereidingen hiervoor getroffen. Verder zijn er naar aanleiding van de eerdergenoemde inspectie voor twee oude bruggen sterkteberekeningen uitgevoerd om daarmee te bepalen of ze de huidige verkeersbelasting kunnen dragen. Naast de sterkteberekening wordt er tevens een adviesrapport worden opgesteld over de te nemen maatregelen. In 2022 wordt duidelijk welke maatregelen noodzakelijk zijn en welke kosten hiermee gemoeid zijn.

bedragen x € 1.000			
Bruggen en tunnels	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Onderhoudsbudget bruggen en tunnels	17	13	4 V
Storting voorziening		188	
Uitgaven voorziening		11	
Stand voorziening per 31-12-2021		177	

Speelplaatsen

Vanuit de ombuigingsopgave is besloten om het jaarlijks onderhoudsbudget nagenoeg te halveren en daarmee zal een aantal speelplaatsen/-voorzieningen onvermijdelijk verdwijnen. Dit is vanaf 2021 structureel doorgevoerd. Het proces om deze bezuiniging te realiseren, is in 2020 ingezet, maar vanwege de coronacrisis niet afgerond. De overleggen met bewoners, wijk- en buurtverenigingen konden geen doorgang vinden.

In samenwerking met een extern adviesbureau is gewerkt aan een nieuw beleidsplan "Hellendoornse Speelruimtevisie". Enerzijds om het verouderde beleidsplan te actualiseren maar vooral om te waarborgen dat speelvoorzieningen niet verdwijnen. Met het huidige budget zijn er namelijk onvoldoende middelen om speeltoestellen te vervangen. De nieuwe visie geeft een duidelijke structuur voor speelvoorzieningen. Daarmee wordt duidelijk waar geïnvesteerd dient te worden en waar toestellen kunnen vervallen. Uiteindelijk met als doel dat het speelnetwerk met het huidig onderhoudsbudget in stand kan worden gehouden.

De nieuwe visie op spelen (bewegen, ontmoeten en sporten) zal in 2022 door de raad worden vastgesteld.

bedragen x € 1.000			
Speelplaatsen	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Onderhoudsbudget speelplaatsen	85	83	2 V

Riolering

Als gemeente hebben we drie wettelijk verplichte watertaken

1. Afvalwater moeten we verzamelen en afvoeren naar de zuivering.
2. Hemelwater moeten we verwerken om overlast te voorkomen. Het liefst infiltreren we het zo veel mogelijk in de bodem. Vaak ook voeren we het gecontroleerd af.
3. Grondwater mag geen structureel nadelige gevolgen hebben (door een te hoge of te lage waterstand) voor de bestemming van een terrein. Dus moeten we die grondwaterstand zo goed mogelijk beheren.

De manier waarop we deze taken uitvoeren, is vastgelegd in het door de raad in 2020 vastgestelde beleidsplan 'Samen leven met water' voor de periode 2021 tot en met 2025. Een plan dat overigens de komende jaren geïntegreerd zal worden in de visies en plannen met betrekking tot de omgevingswet.

De komende tijd richten we ons steeds meer op het vasthouden van water in plaats van het af te voeren. Daarnaast gaan we verder met meten en monitoren van het rioolstelsel om in de toekomst steeds gericht te kunnen investeren in de waterketen.

In 2021 is onder andere de riolering in de Groen van Prinstererstraat en Hendrik Wormserstraat vervangen en is daar een infiltratieriool voor het regenwater aangebracht. Ook is binnen de gemeente een aantal gazons ingericht als wadi om overtollig hemelwater vast te houden.

bedragen x € 1.000

Riolering	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Planvorming en onderzoeken	148	146	2 V
Beheerbudget riolering	297	308	- 11 N
Onderhoudsbudget riolering	63	65	- 2 N
Vervangingsinvesteringen			
Vervangingsinvesteringen riolering *)	807	601	206 V

*) Een restantkrediet van € 9.269,-- schuift door naar 2022

Openbaar groen

Het groenbeleidsplan geeft voor een periode van tien jaar (2015-2025) richting aan de manier waarop het openbaar groen wordt beheerd, onderhouden en (opnieuw) ingericht. De gemeente streeft naar een duurzame vergroening van de woonkernen, waarbij de huidige groene kwaliteit minstens wordt behouden en waar mogelijk wordt versterkt. Bij het plan behoort een kaart met de groenstructuren en de diverse onderhoudszones. In verband met andere maatschappelijke kwesties, zoals biodiversiteit, verdroging, hittestress, wateroverlast en eikenprocessierupsen, krijgt het groenbeleidsplan een update.

Het uitvoeringsprogramma wijst projecten aan waarop gedurende drie jaren wordt ingezet. Jaarlijks wordt het uitvoeringsprogramma groen geactualiseerd.

Door de invoering van het werken met beeldkwaliteit wordt onderhoud anders gepland en uitgevoerd dan eerder het geval was. Uitgangspunt is niet meer de onderhoudsfrequentie, maar hoe het openbaar groen van de gemeente eruit moet zien. Dit beeld wordt gegarandeerd door onderhoud te plegen op het moment dat het nodig is (afhankelijk van de groeiomstandigheden) en niet wanneer het 'weer aan de beurt' is.

Op basis van een globale inspectie is de kwaliteit van het groenareaal in kaart gebracht. Aan de hand daarvan wilden we het groen in de centra en op de begraafplaatsen op (CROW) A-niveau brengen en in de wijken op B/C-niveau. Gelet op de areaaluitbreidingen de afgelopen jaren en wat er de komende jaren nog bijkomt vanuit diverse projecten, afgezet tegen de beschikbare middelen, is onderhoudsniveau B in de wijken niet haalbaar. We zetten de beschikbare middelen en capaciteit zo effectief mogelijk in. Het groenonderhoud in wijken en buurten pakken we samen met burgers op. Wij faciliteren en ondersteunen burgerinitiatieven om het groen gezamenlijk te onderhouden. Op enkele plekken hebben we het onderhoud zelfs al aan een buurt of straat overgedragen.

In Haarle hebben we het onderhoud samen met Plaatselijk Belang en bewoners uitgevoerd.

Het onderhoud van het openbaar groen wordt deels door eigen mensen, maar ook deels door medewerkers van stichting Noest uitgevoerd en deels uitbesteed aan derden.

In 2019 is gestart met de aanpak van de risicobomen (bomen met achterstallig onderhoud waarbij de veiligheid in gevaar komt). Alle risicobomen zijn geïnventariseerd en de te nemen maatregelen zijn nu nagenoeg uitgevoerd.

bedragen x € 1.000

Openbaar groen	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Onderhoudsbudget openbaar groen	1.087	1.156	- 69 N
Onderhoudsbudget renovaties openbaar groen	50	58	- 8 N

Buitensportaccommodaties

We onderhouden onze buitensportaccommodaties op een sober en doelmatig niveau.

De vervanging van de kunstgrasvelden is opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma (MIP). De toplagen van de natuurgrasvelden worden gerenoveerd aan de hand van het door de BLOS vastgestelde schema op basis van economische afschrijvingstermijnen. Als de staat van de velden (sporttechnisch) nog goed is, dan worden de renovaties doorgeschoven.

Voorbeelden hiervan zijn dat de vervanging van de toplaag van het kunstgrasveld (hoofdveld) op sportpark Smidserve is doorgeschoven van 2021 naar 2022 en dat de toplaagrenovatie van een natuurgrasveld op sportpark Gagelman is doorgeschoven van 2021 naar 2024.

In 2021 is een natuurgrasveld op sportpark De Pastoorsmoat in Haarle gerenoveerd.

bedragen x € 1.000

Buitensportaccommodaties	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Onderhoudsbudget buitensportaccommodaties	245	202	43 V
Vervangingsinvesteringen			
Vervanging fietscrossbaan Lochsprinters *)	181	147	34 V
Renovatie natuurveld 1 sp. Pastoorsmoat 2021	38	42	- 4 N

*) Een restantkrediet van € 33.630,-- schuift door naar 2022

Areaal

Areaal	Aantal	Eenheid
Woningen en Gebouwen		
• Gebouwen (eigendom)	36	stuks
• Onderwijshuisvesting	25	stuks
Wegen		
• Asfalt- en betonverharding	305	km.
• Asfalt- en betonverharding	1.251.454	m2
• Klinkerverharding	122	km.
• Klinkerverharding	590.668	m2
• Onverhard en halfverhard	138	km.
• Wegen	565	km.
Openbare verlichting		
• Lichtpunten	7.530	stuks
Bruggen en tunnels		
• Verkeersbruggen	15	stuks
• Spoorbrug	6	stuks
• Spoortunnel	3	stuks
• Fietsstunnel	3	stuks
• Fietsbrug	16	stuks
• Voetgangersbrug	1	stuks
Speelplaatsen		
• Speelplaatsen in gemeentelijk beheer	84	stuks
Riolering		
• Vrijverval-riolering	231	km.
• Persleiding	220	km.
• Inspectiepunten	7.753	stuks
• Rioolgemalen	27	stuks
• Bergbezinkbasins	7	stuks
• Tunnel- en oppervlaktgemalen	10	stuks
• Pompunits	760	stuks
• Overstorten vuilwater	48	
• Overstorten hemelwater	69	stuks
Openbaar Groen		
• Stedelijk groen (gazon, heesters, sier)	1.472.153	m2
• Landschappelijk groen (berm, bosplantsoen, riet)	773.948	m2
• Begraafplaatsen	100.844	m2
Buitensportaccommodaties		
• Kunstgrasvelden (voetbal, hockey, korfbal en handbal)	14,5	stuks
• Natuurgrasvelden (voetbal)	24	stuks
• Natuurgras trainingsvelden (voetbal)	8	stuks
• Evenementenweide inclusief wielerved	1	stuks

Paragraaf 4: **Financiering**

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is u te informeren over het gevoerde treasurybeleid in 2021 en over de beheersing van financieringsrisico's.

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de verschillende programma's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoording afleggen over en het toezicht houden op de geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden.

Treasury beleid

Het algemene beleidsuitgangspunt van het treasurybeheer binnen onze gemeente kan als volgt worden omschreven: de gemeente voert – gelet op haar publiekrechtelijke taak om maatschappelijk kapitaal te beheren – een risicomijdend treasurybeleid. Binnen dit risicomijdend beleid is ons doel een zo hoog mogelijk rendement op het belegd vermogen en/of zo laag mogelijke kosten voor leningen te realiseren. Dit alles binnen duidelijk geformuleerde randvoorwaarden om onze risico's te beperken. De uitgangspunten en bevoegdheden in het treasurybeheer zijn vastgelegd in het treasurystatuut. Het gaat daarbij om de beleidsmatige vaststelling van de uitgangspunten, de doelstellingen, de organisatorische en financiële kaders, de informatievoorziening en de administratieve organisatie.

De doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
2. Het beschermen van gemeentelijke vermogens en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's.
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.
5. Het verankeren van de treasury-activiteiten in de administratieve organisatie.

Verbeteren financieringspositie

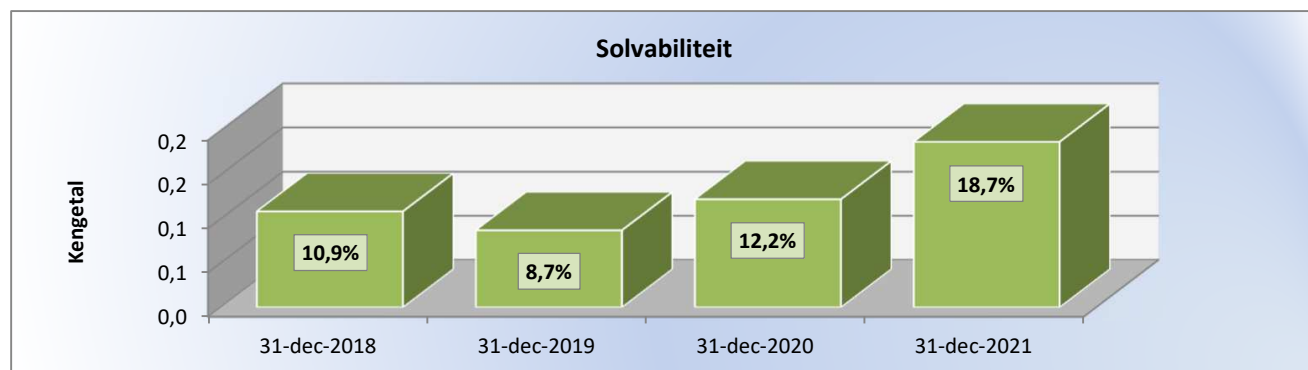
Een belangrijk uitgangspunt van het financieel beleid blijft de versterking van de financiële positie. Dit vergt een lange termijn visie en de nodige begrotingsdiscipline. Om dit te realiseren en te zorgen dat onze financieringspositie verbetert, zijn er maatregelen genomen, zoals het beperken van het investeringsvolume en versterken van de reservepositie. Eind 2019 hebben we dit beleid geëvalueerd. Het investeringsvolume is toen gemaximeerd op € 6,35 miljoen netto per jaar. Dit is inclusief de reeds lopende strategische projecten en overlopende investeringen van vóór 2015. De doelstelling van de financieringspositie is aangepast. We streven op termijn naar een langlopende netto schuldenlast van maximaal 90% van het begrotingstotaal. Doelstelling is om dit voor het eerst te behalen in de periode 2030-2034.

Leningenportefeuille en schuldenpositie

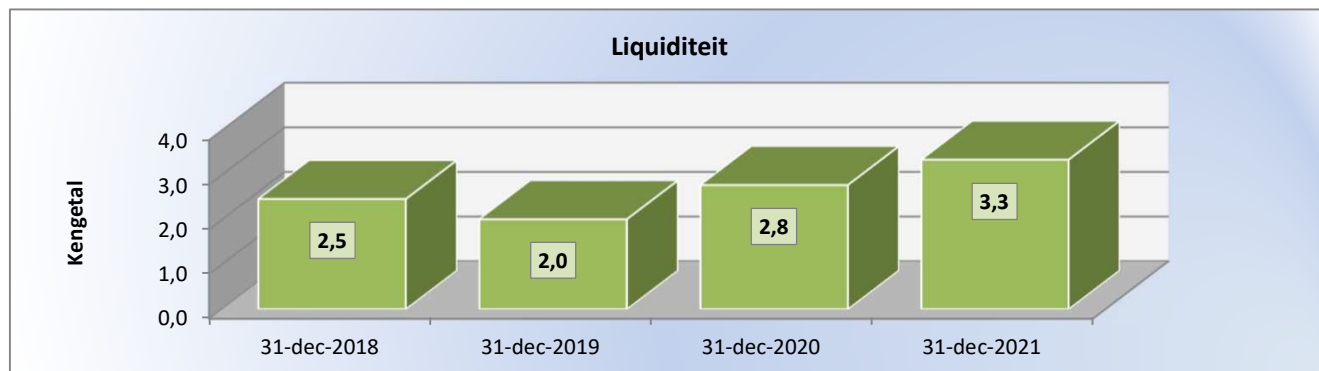
Door de uitbreiding van ons voorzieningenniveau en het daarbij horende hoge investeringsvolume van de afgelopen twee decennia is onze totale schuldenpositie sterk toegenomen en staat onze solvabiliteit (eigen vermogen gedeeld door vreemd vermogen) onder druk. Per 1 januari 2021 was onze leningenportefeuille € 126,3 miljoen. In 2020 is besloten 15 oude BNG-leningen om te zetten naar één nieuwe lening met een looptijd van 25 jaar. Met deze omzetting was € 113,8 miljoen gemoeid. Naast dat dit een besparing in de exploitatie met zich meebracht, is de verhouding tussen afschrijvingen en aflossingen nu redelijk in balans.

Tot 2020 liepen deze ver uiteen; de aflossingen waren ruim twee keer zo hoog als de afschrijvingen. Bijkomend voordeel is dat we de komende jaren geen leningen meer aan hoeven te trekken en dus ook geen renterisico lopen. In 2021 is € 6,3 miljoen afgelost, waardoor onze leningenportefeuille is gedaald naar € 120 miljoen (eind 2021), oftewel circa € 3.340,-- per inwoner. Doordat we op basis van het bestaande beleid de komende jaren geen extra leningen aan hoeven te trekken, zal de leningenportefeuille de komende jaren dalen.

De solvabiliteit is verbeterd doordat het eigen vermogen gegroeid is, met name omdat reserves zijn toegenomen door het reserveren van ontvangen (corona)middelen in de VAR, de groei van de buffer- en financieringsreserve en een positief rekeningsaldo in 2021.

De liquiditeit (current ratio) geeft aan in welke mate een organisatie kan voldoen aan haar lopende betalingsverplichtingen. Bij de berekening van de current ratio geldt in het algemeen een waarde van 1 als laag en tussen de 1,5 en 2 als gezond. Door de bijzonder goede verkopen op grondexploitatie, de vooruit ontvangen coronamiddelen en de opgenomen vaste geldleningen zijn we momenteel tijdelijk over-liquide. Onze liquide middelen (inclusief het schatkistbankieren) zijn opgelopen van € 22,4 miljoen aan het begin van het jaar tot € 33,8 miljoen per jaareinde.

Rentebeleid

Bij financiering kunnen we kiezen tussen projectfinanciering en integrale financiering. Bij projectfinanciering wordt de lening aangetrokken voor een specifieke investering of project. Bij deze methode ligt het voor de hand de rentelasten van de lening toe te rekenen aan de investering of het project waarvoor de investering is aangetrokken. Bij integrale financiering wordt de totale financieringsbehoefte van de gemeente bekeken en via leningen wordt die financiering geregeld. Met een 'omslagrente' wordt rente over investeringen toegerekend aan producten. Deze producten maken op hun beurt weer deel uit van programma's.

De omslagrente heeft een stabiliserend effect op de begroting. Wij passen de methode van integrale financiering toe en maken gebruik van een renteomslag.

In 2021 bedroeg de gemiddelde rente over de langlopende geldleningen 2,0%. Met de werkelijk betaalde rente en de huidige boekwaarde van investeringen berekenen we de omslagrente. De renteomslag bedroeg in 2021 1,9% (in begroting 2020 na bijstelling lening 2,2%, in 2019 2,8%).

Renteschema

In onderstaand overzicht staat onze rentetoerekening. We hebben voor € 2,47 miljoen aan rentelasten betaald op de opgenomen leningen. Daarnaast is € 0,1 miljoen aan rentebaten ontvangen op de uitstaande leningen. Het saldo van € 2,37 miljoen wordt toegerekend aan verschillende onderdelen. Per saldo is het renteresultaat op het taakveld treasury € 19.000,-- positief. Dit wijkt maar weinig af van wat bij de begroting was berekend.

bedragen x € 1.000

Renteschema		Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	(+)	- 2.466	- 2.467	- 1 N
b. Externe rentebaten (idem)	(+)	89	96	7 V
Saldo rentelasten en rentebaten		- 2.377	- 2.371	6 V
c1. Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	(+)	227	227	-
c2. Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	-	-	-
c3. De rentebaai van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	-	-	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		- 2.150	- 2.144	6 V
d1. Rente over eigen vermogen	(+)	-	-	-
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	(+)	-	-	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		- 2.150	- 2.144	6 V
e. Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	(-)	2.190	2.163	- 27 N
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		40	19	- 21

Treasurybeheer

Kasgeldlimiet

Door het overschot aan liquide middelen was het aantrekken van kortlopende geldleningen niet noodzakelijk: er stond gedurende het gehele jaar een bedrag uit bij de schatkist. In tegenstelling tot het parkeren van middelen bij een bank, rekent de schatkist geen boeterentes.

Indien in de toekomst weer extra financieringsbehoefte is, zal deze in eerste instantie zoveel mogelijk met kortlopende financieringsmiddelen worden ingevuld. De rente voor kortlopende leningen ligt namelijk substantieel lager dan de rente voor langlopende leningen. De maximale omvang van kortlopende financiering wordt daarbij bepaald door de kasgeldlimiet.

Met dit maximum worden de korte termijn risico's van geldleningen begrensd. Dit houdt in dat de totale omvang van de vlottende schuld maximaal 8,5% van de lastenkant van de gemeentebegroting mag zijn.

Ondanks dat we in 2021 geen kasgeld hebben aangetrokken zijn we verplicht hierover te rapporteren.

Het begrotingstotaal van 2021 komt uit op een bedrag van € 95 miljoen, hiermee komt de kasgeldlimiet uit op € 8,1 miljoen.

Als we de omvang van de kortlopende financiering toetsen aan de kasgeldlimiet, ontstaat het beeld zoals in onderstaand overzicht. We nemen daarbij het gemiddelde van de kortlopende financiering per aanvang van de drie kalendermaanden in een kwartaal. Door uit te gaan van een gemiddelde over drie maanden kunnen we pieken in de behoefte aan korte financiering salderen met een lagere financieringsbehoefte op andere momenten. De kasgeldlimiet mag volgens de normen van de wet Fido niet meer dan drie kwartalen achtereenvolgend worden overschreden. In het overzicht is te zien dat we de kasgeldlimiet in 2021 in geen enkel kwartaal hebben overschreden. In 2021 zien we de netto vlottende schuld flink negatief worden: we hebben middelen uitstaan bij 's Rijks schatkist in plaats van dat we kasgeld hebben moeten aantrekken.

bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Netto vlottende schuld				
Omvang vlottende schulden	567	2.026	2.997	1.327
Omvang vlottende middelen	- 21.770	- 24.407	- 29.006	- 33.539
Netto vlottende schuld	- 21.203	- 22.381	- 26.009	- 32.212
Toegestane kasgeldlimiet				
Omvang begroting 2021 (=grondslag)	95.584	95.584	95.584	95.584
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Toegestane kasgeldlimiet	8.125	8.125	8.125	8.125
Toets kasgeldlimiet				
Onderschrijding	29.328	30.506	34.134	40.337
Overschrijding				

Renterisico's

Voor het aantrekken en opnemen van geldleningen heeft u gekozen voor een laag risicoprofiel. De lange termijn risico's worden begrensd door de renterisiconorm, zoals opgenomen in de wet Fido. Het doel van de renterisiconorm is het beheersen van renterisico bij herfinanciering. Dit houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen voor gemeenten niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm benadrukt vooral het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en van de renterisico's.

De berekening van het renterisico is een benadering van het te lopen c.q. het gelopen renterisico.

Afgelopen jaren werd er telkens aanzienlijk meer afgelost dan er werd afgeschreven. Dit betekent dat we altijd een bepaald renterisico liepen op de herfinanciering van eerder gedane investeringen. Door het omzetten van de geldleningen in 2020 komen aflossing en afschrijving meer met elkaar in overeenstemming. Het renterisico voor de komende jaren is zelfs nihil omdat verwacht wordt dat we geen aanvullende leningen hoeven af te sluiten.

bedragen x € 1.000

Renterisico	Rekening 2020	Rekening 2021
Renterisico op vaste schulden		
Renteherziening o/g	-	-
Renteherziening u/g	-	-
Netto saldo herziening	-	-
Verplichte aflossingen	7.673	6.303
Renterisico vaste schulden (3+8)	7.673	6.303
Toegestane renterisiconorm		
Omvang begroting (=grondslag)	92.897	95.584
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20,0%	20,0%
Minimumbedrag (wettelijk bepaald)	2.500	2.500
Toegestane renterisiconorm	18.579	19.117
Toets renterisiconorm		
Onderschrijding	10.906	12.814
Overschrijding		

Paragraaf 5: **Bedrijfsvoering**

Inleiding

In deze paragraaf gaan we in op de bedrijfsvoeringsaspecten in onze organisatie en welke speerpunten we daarin hebben gehanteerd voor 2021. Bedrijfsvoering gaat over de manier waarop we dingen regelen en hoe we medewerkers en elkaar het best kunnen ondersteunen.

Inkoop

In 2021 is vervolg gegeven aan de implementatie van de inkoop- en contractbeheerzaak in het zaaksysteem (InProces). Voor de vernieuwde werkwijze in het zaaksysteem zijn o.a. roadshows gehouden per team om draagvlak te creëren in de organisatie. Dit om de vastgestelde uitvoeringsnotitie, de praktische uitwerking van het inkoop- en aanbestedingsbeleid, en het contractbeheerbeleid onder de aandacht te brengen bij de medewerkers voor een uniforme werkwijze. Zodoende wordt er een professionaliseringsslag gemaakt voor inkoop en kan contractbeheer optimaal worden geïmplementeerd in onze organisatie. Verder is in 2021 de inkoop samenwerking met de Twentse gemeenten verder geïntensiveerd.

Personeels- en organisatiebeleid

Ook in 2021 is wederom een zo flexibel mogelijke inzet van de personele capaciteit en kwaliteit nagestreefd. Via maatwerk is invulling gegeven aan instrumenten en aanbevelingen om de noodzakelijke flexibele inzetbaarheid en mobiliteit op gang te brengen. Hoewel de medewerker verantwoordelijk is voor zijn eigen loopbaan, is stimulering en begeleiding vanuit management en P&O ook van belang. In veel gevallen is er sprake van maatwerk. In totaal zijn in 2021 35 nieuwe medewerkers in dienst getreden. Via interne mobiliteit zijn 12 medewerkers 'doorgestroomd' naar andere (tijdelijke) werkzaamheden. 24 Medewerkers zijn uit dienst getreden. Ook is op diverse plekken tijdelijk personeel ingezet om knelpunten op te kunnen vangen. Daarnaast zijn er in 2021 circa 10 stagiaires ingezet en zijn enkele werkervaringsplaatsen vervuld. Via Twentse Kracht wordt voor loopbaanontwikkeling en mobiliteit samengewerkt met de 14 Twentse gemeenten. Hierbij wordt ook personeel onderling gedetacheerd.

Eind 2020 heeft de directie een definitief besluit genomen over de organisatiewijziging met een hoofdstructuur met 6 teams en een staf. De ondernemingsraad heeft hier positief over geadviseerd. Per 1 april 2021 zijn de managers geplaatst in hun functie. Vervolgens is ook een management ontwikkeltraject gestart om samen meer te groeien naar een collectief met een goede voorbeeldfunctie richting de gewenste cultuur.

Samen met de managers is in 2021 gestart met het thema strategische personeelsplanning. Hierbij is nader ingezoomd op de personele planning voor de komende jaren. Het gaat hierbij om de instroom, doorstroom en uitstroom van personeel waardoor de juiste medewerker, op je juiste plaats zit, op het juiste moment om de gewenste resultaten te kunnen behalen. Doel hierbij is zo goed mogelijk in te spelen op toekomstige ontwikkelingen en noodzakelijke herbezetting.

In 2021 is de nieuwe personele gesprekscyclus uitgerold. In de nieuwe 'Spilgesprekken' staat de dialoog tussen leidinggevende en medewerker centraal. Spil stelt de groei van de medewerker centraal. De focus is toekomstgericht en er wordt een continue dialoog gevoerd. De frequentie van de gesprekken wordt in overleg tussen leidinggevende en medewerker vastgesteld.

De digitalisering van P&O-processen is in 2021 verder uitgebouwd en de informatie is (overal en altijd) via het web beschikbaar voor medewerker en manager. Dit moet zorgen voor een betere en snellere verwerking van personele wijzigingen, bijbehorende budgetten en actuele managementinformatie.

In 2021 is er sprake van een behoorlijke toename van het ziekteverzuim. Het ziekteverzuim was 6,97%. In 2020 was dit 4,97%. In 2019 was dit 4,38%. In 2018 was dit nog 3,9%. Direct en indirect heeft ook corona invloed gehad op de stijging van het ziekteverzuim.

Samen met het management, de bedrijfsarts en de coach arbeid en gezondheid, is besproken welke acties en interventies opgepakt kunnen worden om te sturen op snel herstel en re-integratie en om verzuim zoveel mogelijk te voorkomen.

Als gevolg van de opheffing van Soweco zijn 1 januari 2021 131 medewerkers in dienst gekomen die via de Wet sociale werkvoorziening bij Soweco in dienst waren en die wonen in onze gemeente Hellendoorn. Om ook hun medezeggenschap op een goede manier te regelen, heeft de ondernemingsraad van de gemeente Hellendoorn een onderdeelcommissie ingesteld. De medewerkers van Soweco die niet onder de WSW vallen ('niet-regeling gebonden' medewerkers) zijn aan de deelnemende gemeenten toebedeeld. Na een plaatsingsprocedure zijn er hierdoor 5 nieuwe medewerkers bij de gemeente Hellendoorn in dienst gekomen. Vanwege het vereiste specialisme, de kwetsbaarheid en de afnemende doelgroep zijn de personeels- en salarisadministratie en de verzuimbegeleiding uitbesteed aan Larcom. Aangezien de gemeente Hellendoorn formeel werkgever is zijn er nog wel fiscale en administratieve taken die zelf moeten worden uitgevoerd.

bedragen x € 1.000

Personele sterkte	Formatie		Personeelslasten	
	Begroting 2021	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021
Bestuur				
Bestuur	29,70	29,70	1.204	1.200
Raadsleden	25,00	25,00	395	394
Burgemeester en wethouders	4,70	4,70	531	530
Griffie	2,78	2,78	278	276
Totaal Bestuur	32,48	32,48	1.204	1.200
Huidig personeel				
Directie en Staf	8,89	10,39	959	956
Team Fysiek Domein	44,34	41,46	3.579	3.552
Team Openbare Ruimte	83,21	79,00	5.063	5.024
Team Maatschappelijk Domein	35,91	34,48	2.491	2.478
Team Sociaal Domein	52,38	52,88	3.821	3.811
Team Dienstverlening en Informatisering	47,40	43,54	3.385	3.349
Team Bedrijfsvoering	38,91	37,92	2.939	2.900
Sociale Werkvoorziening	109,76	103,06	3.572	3.487
Overig	1,73	1,73	12	- 36
Ambtenaren Burgerlijke Stand			12	7
Marktmeester	0,33	0,33	18	18
Logopedie	1,40	1,40	107	108
Stagiaires			12	12
Verhaalde salarissen en sociale premies			-209	-223
Vergoeding ambtsjubilea/attenties			39	41
Taakstelling ambtelijk apparaat			32	
Totaal Huidig personeel	422,54	404,47	25.820	25.520
Voormalig personeel				
Burgemeester en wethouders			222	222
Overig voormalig personeel			22	15
Totaal Voormalig personeel	0,00	0,00	243	238
Totaal personeel	455,02	436,95	27.267	26.959

Informatisering

Daar waar in 2020 de focus lag op het op orde brengen van de (verouderde) ICT-omgeving lag in 2021 de focus op het verder inrichten en beter organiseren van informatisering. Om onze interne en externe klanten beter te kunnen bedienen en zowel ontwikkeling als beheer voldoende te borgen is daarbij onderscheid gemaakt in een onderdeel dat zich richt op ontwikkelingen (organisatie, proces-, informatie- en projectmanagement) en een onderdeel dat zich richt op het beheer van de ICT-omgeving.

Er is een wijzigingsproces ingericht via welke wijzigingen in het applicatie- en ICT landschap worden doorgevoerd. Alle voorgestelde wijzigingen worden integraal beoordeeld op aspecten als informatieveiligheid, I-visie, dienstverlening, architectuur, kosten/baten, impact etc. Goedgekeurde wijzigingen komen in de Informatiseringsportfolio, worden gepland en vervolgens – afhankelijk van de omvang van de wijziging – wel of niet projectmatig gerealiseerd. In 2021 hebben we ons meer kunnen focussen op de optimalisatie van de dienstverlening zowel intern als extern. Extern hebben we bijvoorbeeld meerdere E-diensten beschikbaar gesteld voor onze inwoners. Deze ontwikkeling gaat in 2022 verder.

Door de wereldwijde leveringsproblemen op hardware zijn niet alle vervangingstrajecten volledig uitgevoerd. Door Covid-19 zijn er veel chiptekorten ontstaan en dat resulteerde onder andere in schaarste op de 'hardware-markt'. De vraag naar hardware is enorm, het aanbod is gering. De prijzen van hardware stijgen explosief en de levertijden zijn lang. Dit heeft er toe geleid dat een aantal projecten die gekoppeld waren aan hardware, zoals de vervanging van switches, zijn doorgeschoven naar 2022. Als de prijzen blijven stijgen dan kan dit in 2022 effecten hebben op de noodzakelijke investeringen. Zo nodig zullen wij u hierover informeren bij de bestuursrapportage 2022.

Om ook in de toekomst de organisatie goed te kunnen blijven ondersteunen is binnen ICT-beheer een start gemaakt met de verdere professionalisering van Functioneel Beheer.

In 2021 is de (concept) I-visie opgesteld. Deze geeft (na vaststelling) samen met de visie op dienstverlening, en het nog op te stellen cloudbeleid, de richting aan waarin de Informatisering van de gemeente Hellendoorn zich de komende jaren dient te begeven.

De voorbereidingen voor de komst van de Omgevingswet zijn ook in 2021 voortvarend opgepakt. De grote onzekerheid rondom de Omgevingswet, zowel wat betreft de digitale omgeving als de inwerkingtreding, hebben uiteraard ook invloed op de voortgang van de ICT-inrichting. Onze inzet is en blijft erop gericht om op het moment van invoering een bruikbare ICT-voorziening te hebben zowel voor onze inwoners als onze organisatie.

Vastgoed

In 2021 is er als gevolg van Corona extra ingezet op:

- Uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden in eigen beheer. Onder andere het realiseren van een fundering ten behoeve van een nieuwe weegbrug bij het afvalbrengpunt;
- Extra aandacht voor (en meedenken met) onze huurders;
- Onderhouden van de technische installaties op basis van de Corona richtlijnen.

De vastgoedportefeuille van de gemeente Hellendoorn bevat 36 gebouwen met een bruto vloeroppervlakte van ca. 54.000 m².

Onderhoud, verhuur en verkoop

De gemeentelijke gebouwen zijn in 2021 conform meerjaren onderhoudsplanning onderhouden. In 2021 was er extra aandacht voor het schilderwerk aan de gebouwen, NEN 3140 inspecties en prestatiegericht onderhoud (gericht op verduurzaming) aan de installaties.

Voor veel huurders was ook 2021 een lastig jaar. Met een aantal huurders zijn afspraken gemaakt over kwijtschelding van de huur voor enkele maanden.

Tot slot zijn er ook in 2021 weer een aantal gemeentelijke objecten verkocht, welke geen beleidsdoel meer dienen. Onder andere de woning aan de Prins Hendrikstraat 36 in Nijverdal.

Technische installaties

Ook in 2021 waren de installaties ingeregeld op basis van de coronarichtlijnen. Waar nodig is maximaal geventileerd en filters bij de luchtbehandelingsinstallaties zijn frequenter vervangen.

Paragraaf 6: **Verbonden partijen**

Inleiding

Verbonden partijen zijn vennootschappen (NV's en BV's), stichtingen, verenigingen en gemeenschappelijke regelingen, waar de gemeente in deel neemt. Een partij geldt als verbonden partij als de gemeente in die partij een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als bij financiële problemen van de verbonden partij kosten verhaald kunnen worden op de gemeente.

Verbonden partijen zijn tegenwoordig niet meer weg te denken in het publieke domein en vervullen steeds vaker een belangrijke rol voor gemeenten. Meer en meer hebben organisaties elkaar nodig om de benodigde kennis en expertise samen te brengen en in te zetten om maatschappelijke vraagstukken op te lossen. De decentralisaties binnen het sociale domein versterken dat beeld. De laatste evaluatie laat zien dat de gemeente deelneemt in een overzichtelijk aantal verbonden partijen, waaraan in zowel beleidsmatig als financieel opzicht geen grote risico's verbonden zijn. Diverse deelnemingen zijn historisch bepaald; andere zijn op basis van landelijke wet- en regelgeving voorgeschreven.

Beleid

In de raadsvergadering van 31 januari 2017 is de kadernota 'verbonden partijen' vastgesteld. In de kadernota is uiteengezet hoe we als gemeente met verbonden partijen om willen gaan. Ook worden de rollen en bevoegdheden van gemeenteraad en college beschreven in deze nota. Onderdeel van het beleidskader is een besliskader voor het wel of niet aangaan of aanhouden van verbonden partijen. Met de afspraken in deze kadernota menen we het inzicht in verbonden partijen voor alle betrokkenen te kunnen vergroten. Het beleidskader verbonden partijen zal in principe eens in de vier jaar worden geactualiseerd of zoveel vaker als daar aanleiding voor is.

Op basis van de kadernota vindt samenwerking met andere overheidslichamen (met overdracht van verantwoordelijkheden, bevoegdheden en financiële participatie) alleen plaats als dit het geëigende middel is om beleidsdoelstellingen te realiseren. De Wet gemeenschappelijke regelingen is hiervoor dan het meest aangewezen kader. Gemeenschappelijke regelingen worden pas getroffen na instemming van de gemeenteraad. Bij het aangaan van een samenwerking moet bovendien expliciet worden vastgelegd op grond van welke overwegingen tot samenwerking wordt besloten. De kadernota staat op de nominatie om te worden herzien, nu de voorgenomen wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen ook door de Eerste Kamer is vastgesteld.

Kaderstellende nota's

- Beleidskader verbonden partijen (2016 / 16INT00862)
- Begroting 2021 gemeenschappelijke regelingen (2020 / 2020-015178)
- Evaluatie relatie verbonden partijen (2017 / 17INT02041)

Publiekrechtelijke rechtspersonen

Publiekrechtelijke samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Dergelijke samenwerkingsverbanden zijn te karakteriseren als verlengd lokaal bestuur. Op deze wijze participeert de gemeente Hellendoorn in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen / bestuurlijke overleggen.

1. Veiligheidsregio Twente
2. SamenTwente
3. Bestuurlijk overleg sociaaleconomische structuurversterking (SES)
4. Stadsbank Oost-Nederland
5. Euregio
6. Omgevingsdienst Twente
7. SOWECO (in liquidatie)

De uitgaven die voortvloeien uit deelname aan gemeenschappelijke regelingen zijn verplichte uitgaven die in de gemeentebegroting opgenomen dienen te worden. Op grond van het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft uw raad de mogelijkheid opmerkingen over de ontwerpbegroting kenbaar te maken aan het algemene bestuur van de betreffende gemeenschappelijke regeling. In het voorjaar 2022 worden de ontwerpbegrotingen van de verschillende openbare lichamen aan de raad voorgelegd.

Gemeenschappelijke regelingen	Doelstelling / taken
Veiligheidsregio Twente Nijverheidstraat 30 7511 JM Enschede	Veiligheidsregio Twente (VRT) wil de veiligheid van iedereen die in Twente woont, werkt en verblijft vergroten door de brandweerzorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen efficiënt, effectief en professioneel te organiseren.
GR Gezondheid Postbus 1400 7500 BK Enschede	De GR Gezondheid is de rechtsopvolger van Regio Twente, waarin gemeenschappelijke taken van de 14 Twentse gemeenten zijn ondergebracht op het gebied van GGD, OZJT en VTT met gastheerschappen voor Samen14 en Kennispunt Twente. Doelstelling is het bundelen van krachten op inhoudelijke thema's binnen het gezondheidsdomein.
Bestuurlijk overleg sociaal-economische structuurversterking Postbus 1400 7500 BK Enschede	Het bestuurlijk overleg is geformaliseerd door een bestuursovereenkomst tussen de 14 Twentse gemeenten. De bestuursovereenkomst ziet in eerste instantie op het overleg tussen leden van de 14 colleges over de inbreng in de Twente Board. Daarnaast biedt de overeenkomst de mogelijkheid om andere onderwerpen te bespreken op het terrein van sociaaleconomische ontwikkeling.
Recreatieschap Twente Postbus 1400 7500 BK Enschede	In de bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente is het beheer en onderhoud ondergebracht van de drie Twentse recreatieparken en de toeristische routes. Daarnaast verzorgt het recreatieschap Twente, met inbreng vanuit de Twente Board, de subsidiëring van de toeristische marketing en promotie van Twente.
EUREGIO Enscheder Strasse 362 48599 Gronau	De EUREGIO maakt zich er sterk voor de samenwerking tussen Nederland en Duitsland te vereenvoudigen en te komen tot meerwaarde voor beide zijden. Daarbij staat voorop: • vergroting van de economische kracht en de kwaliteit van leven en • bevordering van de integratie van het gebied.
Stadsbank Oost Nederland Postbus 1393 7500 BJ Enschede	De Stadsbank richt zich samen met de deelnemende gemeenten op het versterken van de financiële weerbaarheid en de eigen kracht van vooral minder financieel draagkrachtigen. Daar waar mogelijk worden maatwerkgerichte oplossingen aangeboden voor financiële vraagstukken en schuldenproblematiek.
Omgevingsdienst Twente Haven Zuidzijde 30 7607 EW Almelo	De Omgevingsdienst Twente (ODT) zorgt ervoor dat de leefomgeving voor mens en dier veilig is en dat het milieu wordt beschermd. Zij is belast met de voorbereiding van te verlenen milieuvergunningen aan (risico)bedrijven en controleert of bedrijven zich aan de regels houden. De dienst voert die taken uit in opdracht van de gezamenlijke overheden (provincie en gemeenten) in de regio.
Twentse Kracht Postbus 20 7500 AA Enschede	Twentse Kracht is een platform voor alle ambtenaren van inmiddels 22 aangesloten overheidsinstanties, waaronder de 14 Twentse gemeenten. De verschillende partijen werken samen op het gebied van professionele en persoonlijke ontwikkeling van de Twentse ambtenaren en op het gebied van arbeidsmobiliteit. De gemeente Enschede treedt op als gastheer voor deze coalitie.
IT-Platform Twente Postbus 20 7500 AA Enschede	In het IT Platform zijn gezamenlijke producten, diensten en thema's op het vlak van informatisering & automatisering (I&A) ondergebracht. Het IT Platform Twente past in de doelstelling van samenwerking binnen Twente op het gebied van de bedrijfsvoering, om hoge kwaliteit van dienstverlening te kunnen blijven realiseren. De gemeente Enschede treedt op als gastheer voor deze coalitie.
Samenwerking mobiliteit Postbus 18 7550 AA Hengelo	De samenwerking mobiliteit betreft het bestuurlijk overleg van de regionale portefeuillehouders bereikbaarheid over samenwerking op gebied van verkeer en vervoer/ mobiliteit. De gemeente Hengelo treedt op als gastheer voor deze coalitie.
Samenwerking Milieu Duurzaamheid Afval (MDA) Postbus 18 7550 AA Hengelo	Binnen Twente wordt al geruime tijd samengewerkt op het gebied van milieu, duurzaamheid en afval. De regionale energiestrategie is daar de laatste jaren bij gekomen. Dat is een verplichte samenwerking tussen o.a. de gemeenten, provincie en waterschappen. De gemeente Hengelo treedt op als gastheer voor deze coalitie.

Ontwikkelingen

Over 2021 kunnen als belangrijke ontwikkelingen worden genoemd:

- Voor de Veiligheidsregio Twente (VRT) was net als 2020 de impact van de COVID-19 crises het meest kenmerkend. De Veiligheidsregio heeft een bijdrage geleverd aan de communicatie richting inwoners en de gezamenlijke handhaving gecoördineerd. Naast een vijftal GRIP incidenten is de VRT actief geweest bij o.a. de cyberaanval in Hof van Twente, de vervuiling van het drinkwater in Oldenzaal en omstreken en de crisisnoodopvang van vluchtelingen in Hengelo en Enschede.
- Het verslagjaar 2021 is door de VRT afgesloten met een positief resultaat van € 1.300.008,--. Het resultaat laat zich voornamelijk verklaren door de tijdelijke effecten van de coronacrisis, waardoor er minder rampen- en brandweeroefeningen waren. Een deel van het overschot is echter afkomstig van het Veiligheidsnetwerk Oost Nederland en Platform Integrale Veiligheidszorg. De middelen in dat kader zijn specifiek geoormerkt en worden om die reden gereserveerd. Het resterende deel van het rekeningoverschot wordt gerestitueerd aan gemeenten. Hellendoorn ontvangt over 2021 een bedrag van € 59.220,-- terug.
- De organisatie SamenTwente is ontstaan uit de voormalige Regio Twente en bestaat uit de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Twente (GGD Twente), Veilig Thuis Twente (VTT) en de Organisatie voor inkoop van Zorg en Jeugd in Twente (OZJT). Het jaar 2021 heeft vooral in het teken van COVID-19 gestaan. De GGD Twente stond voor Twente in het middelpunt van de bestrijding van COVID-19. Dat leidde tot een verdubbeling van de begroting met een grote impact op de organisatie.
- Daarnaast was voor SamenTwente 2021 een transitiejaar en de organisatie tegelijkertijd bezig met het managen van de consequenties van de veranderopdracht. Op 8 juli 2021 werd een nieuwe organisatie opgericht met als doel meer focus en eenvoud in de uitvoering van maatschappelijke taken. Op 3 maart 2022 heeft dit geleid tot het vaststellen van de nieuwe naam; "SamenTwente, gezond, veilig en vitaal" en is in diezelfde vergadering ook de strategische koers vastgesteld. Tot eind 2021 waren ook de taken van het recreatieschap Twente nog bij SamenTwente ondergebracht. Daarna is het een zelfstandige organisatie.
- Het jaar 2021 is door SamenTwente afgesloten met een positief resultaat van € 489.000,--. Dit wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een latere invulling van vacatures als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. SamenTwente stelt voor om het positieve resultaat te bestemmen voor het treffen van een (verplichte) pensioenvoorziening van € 300.000,-- voor (voormalige) dagelijkse bestuursleden. De resterende € 189.000,-- van het rekeningssaldo 2021 wordt gereserveerd voor IT-maatregelen om de automatiseringsomgeving veilig te houden.
- De Omgevingsdienst Twente (ODT), haar deelnemers en (keten) partners hebben de afgelopen jaren geïnvesteerd in deze samenwerking en daarmee in het personeelsbestand en de primaire en secundaire bedrijfsvoering. Er zijn sinds de start in 2019 duidelijke verbeterlagen doorgevoerd bij deze jonge organisatie, maar de doorlooptijden - in het bijzonder bij vergunningen en meldingen - zijn nog altijd langer dan gewenst. Helaas zien we dat onder meer door het grote aantal producten bij de partners, de grote werkdruk en een tekort aan personeel, er ook wordt ingeboet aan kwaliteit. Wij houden als bevoegd gezag de vinger daarom nadrukkelijk aan de pols.
- De jaarrekening 2021 van OD Twente laat een voordelig resultaat zien van € 1.216.000,-- inclusief een navordering voor een hogere jaarproductie van € 909.000,-- die in 2022 met de deelnemers nog verrekend zal worden. Voor Hellendoorn komt dit waarschijnlijk neer op een bedrag van circa € 89.000,--. Het positief resultaat 2021 wordt voor € 178.986,-- gestort in de eigen reserves, waarna een nog nader te bestemmen resultaat van € 1.037.014,-- resteert.
- Bij de Standsbank Oost Nederland (SON) heeft COVID-19 een forse impact gehad op de schulddienstverlening. Ondanks beperkende corona maatregelen is de SON erin geslaagd het aanbod van dienstverlening over de volle breedte aan te bieden. Wel was de instroom van nieuwe klanten lager, zoals elders in het land. De SON heeft in 2021 gewerkt aan de doorontwikkeling van haar dienstverlening.
- De jaarrekening 2021 van de SON laat zien dat alle gemeenten meer moeten bijdragen aan de bestaanskosten van de bank. In totaal gaat het daarbij voor de gemeenten om € 286.500,--. Voor Hellendoorn betekent dit een nabetaling van € 13.048,--. Rekening houdend met deze hogere bijdragen resteert nog altijd een tekort van € 117.200,--. De SON stelt voor om dit tekort te onttrekken aan de algemene reserve. Het weerstandsvermogen is dan nog net voldoende, maar begint de ondergrens wel te naderen.
- Op 30 april 2021 heeft het Algemeen Bestuur het liquidatieplan van de SOWECO-groep vastgesteld. De vaststelling van het liquidatieplan betekent een nieuwe fase in de bedrijfsvoering van SOWECO. Alle SW-medewerkers

zijn per 1 januari 2021 in dienst getreden van de zes gemeenten en de medewerkers met een ambtelijke status hebben per 1 december 2021 de overstap gemaakt naar één van de zes gemeenten. In 2021 is voorts verdere uitvoering gegeven aan de verkoop van het in bezit zijnde onroerend goed, waarbij het pand aan de Plesmanweg als gevolg van bodemvervuiling aandacht vraagt.

- Het gerealiseerde resultaat over 2021 van SOWECO bedraagt € 626.000,-- positief, onder andere door meevalende overheadkosten en lagere uitgaven voor begeleiding. SOWECO stelt voor het positieve resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Door het gerealiseerde bedrijfsresultaat over 2021 stijgt het eigen vermogen ultimo 2021 per saldo naar € 5.095.000,--. De inschatting is dat SOWECO, gelet op de solvabiliteit en liquiditeit van de onderneming, goed in staat zal zijn haar verplichtingen naar derden na te komen.

Privaatrechtelijke rechtspersonen

Privaatrechtelijke organisaties zijn in het Burgerlijk Wetboek nader geregeld, en kunnen stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. In het laatste geval wordt de term deelneming geïntroduceerd. De gemeente Hellendoorn participeert in de volgende privaatrechtelijke rechtspersonen:

1. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)
2. Twence BV
3. Enexis Holding NV
4. Wadinko NV
5. Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
6. Stichting Rekenkamer West Twente
7. Stichting Noest
8. Ondernemingen uit verkoop Essent

Deelnemingen	Doelstelling / taken
N.V. Bank Nederlandse gemeenten Postbus 30305 2500 GH Den Haag	Het voorzien in zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren. De BNG is daarmee de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.
Twence Holding B.V. Postbus 870 7550 AW Hengelo	Twence is in de eerste plaats een afvalverwerkingsbedrijf. Twence staat voor hoogwaardige inzet van afval als bron van herbruikbare grondstoffen. Door het verwerken van afval produceert Twence tegelijkertijd duurzame energie.
Wadinko N.V. Postbus 445 8000 AK Zwolle	Wadinko is een regionaal opererende participatiemaatschappij met als doelstelling het stimuleren van bedrijvigheid en werkgelegenheid met risicodragend kapitaal, kennis en managementondersteuning. Momenteel participeert Wadinko in 23 (regionale) bedrijven, waaronder één in onze gemeente.
Enexis Holding N.V. Burg. Burgerslaan 40 5245 NH Rosmalen	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,5 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. Enexis draagt daarmee bij aan het realiseren van een betrouwbaar, duurzaam en betaalbaar regionaal energienetwerk.
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) Postbus 30435 2500 GK Den Haag	Belangenbehartiging van alle gemeenten bij andere overheden, waaronder de provinciale overheden, de Tweede Kamer en het kabinet. Daarnaast advisering aan alle leden over actuele ontwikkelingen.
Stichting Rekenkamer West Twente Postbus 244 7460 AE Rijssen	Het faciliteren van de samenwerkende rekenkamerfuncties met het oog op het onderzoek van de doelmatigheid, doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door een gemeentebestuur gevoerde bestuur.
Stichting Noest Van den Bergsweg 53 7442 CK Nijverdal	Stichting Noest zet zich in voor mensen voor wie een reguliere baan, om welke reden dan ook, niet direct voor de hand ligt. Dat gebeurt door het bieden van passend, plezierig en zinvol werk. Behalve begeleid werk worden ook mogelijkheden geboden om werknemersvaardigheden te ontwikkelen. Binnen Stichting Noest hebben ondernemers, gemeente en de re-integratie-experts van React Twente de krachten gebundeld.
Ondernemingen uit verkoop Essent Brabantlaan 1 5216 TV Den Bosch	In het kader van de verkoop van Essent aan RWE hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan RWE. Deze waren oorspronkelijk ondergebracht in een vijftal vennootschappen met een vooral administratieve functie. In 2020 zijn er daarvan drie opgeheven. De resterende vennootschappen Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV en CSV Amsterdam BV zullen later worden ontbonden.

Ontwikkelingen

Over 2021 kunnen als belangrijke ontwikkelingen worden genoemd:

- Over het verslagjaar 2021 heeft BNG Bank een nettowinst gerealiseerd van € 236 miljoen, een 7%-stijging ten opzichte van 2020 (€ 221 miljoen). Belangrijke oorzaak hiervan is het positieve resultaat financiële transacties van € 100 miljoen, vergeleken met een negatieve resultaat van € 17 miljoen in 2020. De omvang van nieuw verstrekte langlopende leningen bedroeg € 12,8 miljard, een stijging van ruim 9% ten opzichte van 2020. De totale langlopende kredietportefeuille bedroeg eind 2021 € 87 miljard.
- BNG Bank stelt voor het uitkeringspercentage over 2021 eenmalig te verhogen van 50% naar 60%, wat neerkomt op een dividenduitkering van € 127 miljoen (2020: € 101 miljoen). Voor Hellendoorn betreft het een bedrag van € 55.130,--. De verhoging heeft te maken met een procesmatige fout van BNG waardoor niet tijdig is voldaan aan een rapportageverplichting en waardoor een rentekorting van € 57 miljoen is misgelopen. Met de verhoging van het uitkeringspercentage wordt voorkomen dat aandeelhouders hierdoor worden geraakt.
- Twence zet steeds meer in op een verbindende en actieve rol in de ontwikkeling van een circulaire economie. Het zet daarbij in op nieuwe technieken om afval ter hergebruiken, energie op te wekken en huishoudens te verwarmen. Voor het eerst komt in 2021 het grootste deel van de omzet uit het herwinnen van grondstoffen uit het afval en het produceren van duurzame energie. Dit naast de meer traditionele kerntaak van het produceren van grondstoffen en energie(dragers) uit afval, biomassa, reststromen en andere hernieuwbare bronnen. In 2021 zijn met de aandeelhouders ook nieuwe afspraken gemaakt voor de levering en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen en het tarieven- en dividendbeleid.
- De netto-omzet van Twence bedroeg in 2021 € 125,0 miljoen (2020: € 117,7 miljoen). Het resultaat na belastingen bedroeg € 12,2 miljoen (2020: € 8,8 miljoen). De daling van de bedrijfslasten heeft bijgedragen aan een hoger bedrijfsresultaat van in totaal € 21,6 miljoen (2020: € 16,4 miljoen). Over 2021 wordt door Twence een dividend uitgekeerd van in totaal € 6,1 miljoen (Hellendoorn € 337.900,--). Het voorstel voor het resterende resultaat is om eveneens € 6,1 toe te voegen aan de eigen reserves.
- Ook voor Enexis was 2021 een bewogen jaar. Het beleid van Enexis berust - zoals bekend - op twee strategische pijlers: excellent netbeheer en versnelling van de energietransitie. In het verslagjaar is de energietransitie verder op stoom gekomen, zowel bij de producenten van duurzame energie als bij de verbruikers, en daardoor ook bij de netbeheerders. Belangrijk is bovendien dat de betrouwbaarheid van energie voor klanten op hoog niveau bleef. Ondanks alle inspanningen lukte het niet in alle gevallen om klanten binnen de gewenste tijd aan te sluiten.
- De nettowinst over 2021 van Enexis bedroeg € 199 miljoen ten opzichte van € 108 miljoen in 2020. De coronacrisis heeft in 2021 geen materiële impact gehad op het financieel resultaat van Enexis. De voorgestelde dividenduitkering is voor 2020 € 99 miljoen (Hellendoorn € 14.153,--) en wordt naar rato van het aantal aandelen uitgekeerd aan de aandeelhouders; diensgevolge bedraagt de reservering ten gunste van de algemene reserve € 100 miljoen.
- Ondanks de coronapandemie heeft ook Wadinko een goed jaar achter de rug. Bij veel bedrijven waarin wordt geparticipeerd was sprake van omzetbehoud of verbetering. Het netto resultaat van alle bedrijven in portefeuille eind 2021 bedroeg € 34 miljoen (2020: € 13 miljoen). Het aantal medewerkers (op fte basis) van de participaties daalde licht van 4.336 naar 4.112, mede als gevolg van wijzigingen in de portefeuille-samenstelling. Euromouldings Beheer B.V. in Nijverdal is binnen onze gemeente het enige bedrijf waarin Wadinko participeert.
- Wadinko behaalde over 2021 een winst van € 8,7 miljoen (2020: € 3,3 miljoen verlies). Ultimo 2021 ligt voor € 57,5 vast in participaties en leningen. In 2021 is voor € 9,6 miljoen geparticipeerd in nieuwe participaties en voor € 1,8 miljoen in bestaande. De winst over 2021 wordt volledig toegevoegd aan het eigen vermogen. Vanwege de overheidssteun die sommige participaties hebben genoten is een dividenduitkering aan de aandeelhouders over 2021 niet toegestaan.
- Van de verschillende vennootschappen uit de verkoop van Essent zijn er inmiddels meerdere opgeheven. De resterende vennootschappen Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV en CSV Amsterdam BV dienen als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het doel is dat de vennootschap Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV in 2022 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen uitgekeerd aan de aandeelhouders.
- De Stichting Noest is begin 2021 opgericht, na goedkeuring door de gemeenteraad van de gemeentelijke deelname in deze stichting. De stichting heeft op 1 april 2021 de exploitatie van het beschut werk Wsw overgenomen

van Soweco NV. De andere onderdelen van de lokale uitvoering Wsw (openbaar groenonderhoud en het verzorgen van individuele en groepsdetacheringen van Wsw'ers) worden niet door Stichting Noest, maar door de gemeente zelf uitgevoerd.

- Stichting Noest heeft een goed eerste jaar achter de rug. Over 2021 zijn aanzienlijk meer inkomsten uit opdrachten ontvangen dan eerder in het lokale bedrijfsplan was geraamd. De verslagperiode kan daardoor worden afgesloten met een positief resultaat van € 16.050,-- op een (netto) omzet van € 216.323,--. De rapportageperiode betreft de periode van 11 maart 2021 t/m 31 december 2021. Het rekeningresultaat wordt toegevoegd aan het eigen vermogen van Stichting Noest.

Financiële gegevens verbonden partijen

bedragen x € 1.000

Verbonden partijen	Eigen vermogen 1-1-2021	Eigen vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 1-1-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Verwacht resultaat 2021
Gemeenschappelijke regelingen					
Veiligheidsregio Twente	2.822	2.034	55.396	57.791	1.300
SamenTwente	10.484	16.055	37.005	21.833	489
Recreatieschap Twente*	nvt	740	nvt	3.698	nvt
Euregio	2.305	2.305	23.389	12.189	218
Stadsbank Oost-Nederland	1.183	971	15.001	14.782	- 117
Omgevingsdienst Twente	1.671	2.477	1.616	1.784	1.216
SOWECO	4.469	5.095	4.794	952	626
Totaal gemeenschappelijke regelingen	22.934	29.677	137.201	113.029	3.732
Deelnemingen					
Bank Nederlandse Gemeenten	5.097.000	5.062.000	155.262.000	143.995.000	236.000
Twence holding BV	142.825	149.605	132.367	168.137	12.082
Enexis holding NV	4.116.000	4.241.000	4.635.000	5.154.000	199.000
Wadinko NV	65.496	74.147	5.454	6.922	8.651
Stichting Noest	nvt	16.050	nvt	175.718	16.050
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	1.569	1.535	20	7	- 34
CSV Amsterdam BV	393	312	27	23	- 43
Totaal deelnemingen	9.423.283	9.544.649	160.034.868	149.499.807	471.706
Totaal verbonden partijen	9.446.217	9.574.326	160.172.069	149.612.836	475.438

* De GR Recreatieschap Twente is ingegaan op 1 januari 2022. Er is daarom geen jaarrekening 2021. Het eigen en vreemd vermogen zijn geprognosticeerde gegevens uit de programmabegroting 2023.

Deelnemingen	Belang	Aantal aandelen	Aanschaf-waarde (per aandeel)	Balans-waarde
Vennootschappen				
Wadinko NV	2,72%	65	€ 100	€ 6.500
Twence BV	5,72%	46.795	€ 0	€ 0
BNG	0,04%	24.180	€ 3	€ 60.450
Enexis Holding BV	0,01%	21.310	€ 1	€ 13.212
Publiek Belang Elektriciteitsprod. BV	0,02%	32.331		€ 1
Vordering op Enexis BV	0,02%	32.331		€ 4
CSV Amsterdam BV	0,02%	32.331		€ 4
Totaal				€ 80.171

De intrinsieke waarde van de effecten wordt geschat op zo'n € 13,4 miljoen.

Paragraaf 7: Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid van de gemeente Hellendoorn is erop gericht om andere beleidsvelden te ondersteunen. De uitvoering van het grondbeleid leidt tot de grondexploitatie van industrieterreinen en woonwijken en de hiermee gemoeide aankoop en verkoop van gronden. Ook aan- en verkopen van grond die betrekking hebben op overige beleidsterreinen, zoals de aanleg en reconstructie van wegen, behoren tot het grondbeleid. In 2021 waren de verkoopopbrengsten uit vastgoed goed. Vanuit de grondexploitaties voor woningbouw en bedrijventerrein 't Lochter III kwam er ruim € 9,3 miljoen binnen.

In februari 2019 is de nota Grondbeleid 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. In deze nota is als hoofdlijn bepaald dat de gemeente het in 2014 vastgestelde faciliterende grondbeleid voortzet. Dat betekent dat wij er niet naar streven om zelf nieuwe gebieden voor woningbouw en bedrijfsvestiging aan te kopen, maar dat we dit overlaten aan de markt. We maken een uitzondering voor de kleine kernen. Hierin zullen we actiever participeren en faciliteren.

We streven ernaar om, in samenspraak met onze inwoners en belanghebbenden op basis van de woningbehoefte vanuit de woonvisie, vrijkomende locaties te ontwikkelen (bijvoorbeeld schoollocaties). Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van door de gemeente uit te geven particuliere kavels.

De lopende gemeentelijke exploitaties lichten we hieronder toe en we besteden aandacht aan andere aspecten van grondbeleid.

Algemene tendensen

Woningbouw

Landelijk trekt de woningmarkt veel aandacht. De vraag naar vastgoed is door de gunstige economische ontwikkelingen de afgelopen jaren goed geweest en die vraag loopt, ondanks de coronacrisis nog steeds door. Ook in de gemeente Hellendoorn is het aanbod van woningen afgenomen en zijn de prijzen gestegen. Woningen worden relatief snel verkocht. De lage hypotheekrente speelt daarbij een rol van betekenis. Dit betekent niet dat er in Hellendoorn direct sprake is van woningnood, maar er is wel een tekort voor met name starters en senioren. De vraag naar nieuwe woonconcepten en betaalbare woningen blijft urgent. De gemeente speelt hierop in door samen met initiatiefnemers en inwoners de mogelijkheden daarvoor te onderzoeken. Hierbij wordt rekening gehouden met de woningbehoefte en de demografische ontwikkelingen, zoals beschreven in de gemeentelijke woonvisie.

De woningbouw in plan Hellendoorn Noord verloopt voorspoedig en alle bouwrijpe kavels in het eerste deel zijn verkocht en geleverd. Voorbereidingen voor uitgifte van kavels van het tweede en laatste deel zijn opgestart. In Kruidenwijk Zuid en De Branderij zijn al in 2020 alle kavels verkocht en geleverd. Aansluitend is gestart met het woonrijp maken van deze wijken. De Branderij is nagenoeg woonrijp. In Daarle West zijn in 2021 enkele kavels verkocht. De nieuwe grondexploitatie Schoolstraat/Salomonsonstraat is in 2021 op de markt gebracht en zijn allemaal onder optie of verkocht. Eind 2021 is het eerste kavel geleverd.

In 2021 werd een bedrag van circa € 400.000,-- (excl. BTW) ontvangen voor de levering van woningbouwkavels. Momenteel wordt er volop gebouwd in de gemeente.

In plan Daarlerveen Zuid wordt actief gezocht naar uitbreidingsmogelijkheden.

Momenteel zijn alle bouwrijpe gemeentelijke woningbouwkavels verkocht of in optie.

Bedrijventerreinen

In Lochter III zijn inmiddels ook alle kavels verkocht. Dit betekent dat er opnieuw een deel van de winst kan worden genomen. De grondexploitatie wordt nog voortgezet omdat er nog een aantal kosten gemaakt moeten worden, zoals het 'woonrijp' maken.

De belangstelling voor bouw kavels op woon-/werkterrein Bloeme-Weide in Haarle is ook toegenomen. Er is zelfs een aantal opties verleend. De bestaande voorraad in Bloeme-Weide is 0,73 ha met een verkoopwaarde van ca. € 840.000,-- (incl. de mogelijkheid om twee bedrijfswoningen te bouwen).

In 2021 werd een bedrag van circa € 9,3 miljoen (excl. BTW) ontvangen voor de levering van bouw kavels met een oppervlakte van 7,2 hectare op bedrijventerrein 't Lochter III in Nijverdal.

Gemeentelijke grondaankopen

In 2021 hebben we beperkt gronden aangekocht. Dit past binnen het terughoudende grondbeleid dat we sinds 2014 voeren. Voor de aanleg van de Noordzuidverbinding – onderdeel omleiding Hulslen – zijn in 2021 enkele (voorbereidingen voor) aankopen gedaan. Tevens is in 2021 het Rode Kruisgebouw aan het Rembrandtplein met omliggend terrein teruggekocht en doorverkocht voor ontwikkeling van een centrum voor revalidatie- en herstelzorg.

Gemeentelijke verkopen

In 2021 is opnieuw snippergroen verkocht met een mooi resultaat. Hieronder vindt u een totaalbeeld van de geleverde gronden. In 2021 is de woning aan de Prins Hendrikstraat en de hierboven genoemde locatie Rembrandtplein verkocht. Ook zijn er diverse losse kavels verkocht.

		bedragen x € 1.000
Overzicht verkopen vastgoed		Bruto verkoopbrengrst (excl. btw)
		2021
Diverse percelen en panden		
Diverse kleinere percelen < € 20.000		45
Verkoop Rembrandtplein		vertrouwelijk
Verkoop Smidsweg		vertrouwelijk
Verkoop huis Prins Hendrikstraat		vertrouwelijk
Subtotaal diverse percelen en panden		822
Verkoop snippergroen		
Verkoopwaarde		138
Subtotaal snippergroen		138
Grondexploitatie		
Daarle West	1 kavel	vertrouwelijk
Hellendoorn Noord	1 kavel	vertrouwelijk
Schoolstraat/Salomonsstraat	1 kavel + snippergrpen	vertrouwelijk
t Lochter III	13 verkopen	9.355
subtotaal grondexploitatie incl. vertrouwelijk		9.780
Totaal		10.740

Grondexploitaties van derden

De gemeente speelt ook een rol bij grondexploitaties van derden. Dit doet zich vooral voor als de gemeente een (wijziging van) een bestemmingsplan heeft vastgesteld en in verband daarmee een zogenaamde anterieure overeenkomst met de exploitant afsluit. Dit is een overeenkomst tussen gemeente en particuliere ontwikkelaar over grondexploitatie, gesloten ter ondersteuning van een aangewezen planologische maatregel en gericht op kostenverhaal door de gemeente.

De gemeentelijke complexen

Bedrijventerrein 't Lochter III

Zoals gemeld zijn inmiddels alle kavels verkocht (maar nog niet allemaal geleverd). De stikstofproblematiek (PAS) noopt de aspirant kopers wel tot voorzichtigheid. Bedrijven en instellingen die grond van ons gekocht hebben en problemen ondervinden bij de vergunning proberen wij te ondersteunen bij hun pogingen om een vergunning te verkrijgen.

Bedrijventerrein Haarle (Bloeme-Weide)

Het uitgiftetempo op dit terrein ligt laag. Maar sinds 2021 is ook hiervoor belangstelling. De grond is al enkele jaren geleden in zijn geheel bouwrijp gemaakt. Op dit terrein is ook een combinatie van wonen (twee bedrijfswoningen zijn geraamd) en werken mogelijk. Er is nog ruim 7.000 m² voor uitgifte beschikbaar.

Kruidenwijk Zuid (De Heemtuin)

Alle kavels zijn verkocht en geleverd. De laatste woningen worden gebouwd en de buurt is nagenoeg woonrijp. Het ziet er naar uit dat binnenkort Kruidenwijk Zuid kan worden afgerond.

Hellendoorn Noord

Ontwikkelaars hebben alle kavels afgenomen. De gemeente heeft alle beschikbare kavels geleverd. Dit plan loopt dus voorspoedig.

In het resterende deel van het plan is nog rekening gehouden met 22 kavels. Dit deel moet nog bouwrijp gemaakt worden voordat de kavels kunnen worden uitgegeven.

Daarle West

Er is nog een kavel beschikbaar, waar een optie op is verleend.

De Branderij

In 2020 is alles verkocht en geleverd.

Aan de Tuinen / Van den Steen van Ommerenstraat

In plan Aan De Tuinen zijn alle kavels verkocht en geleverd. Het woonrijp maken is gereed. De grondexploitatie is in 2021 afgerond.

Hart van Noetsele

De laatste zes rijenwoningen zijn gebouwd. Ook deze buurt is woonrijp. Deze grondexploitaties is eveneens in 2021 afgerond.

Schoolstraat/Salomonsonstraat

De voormalige Ireneschool op deze locatie is gesloopt. Het terrein is bouwrijp gemaakt en de 6 kavels zijn inmiddels in optie gegeven of verkocht (aan inwoners uit de gemeente Hellendoorn). Er is ook een zelfbewoningsplicht opgenomen.

Overige ontwikkelingen gemeentelijke grondzaken en vastgoed

Planschade

We hebben een planschadeclaim ontvangen in 2021.

Overige gemeentelijke objecten/percelen

De gemeente heeft diverse panden in eigendom die niet meer gebruikt worden voor het oorspronkelijke doel, zoals de voormalige Sowecoboerderij en de woning aan de Prins Hendrikstraat. De laatste is inmiddels verkocht en geleverd in 2021.

Op de voormalige locatie Ireneschool aan de Schoolstraat/Salomonsonstraat is inmiddels grondexploitatie in ontwikkeling. Ook voor de voormalige Blenkeschool aan de Leerlooierstraat in Hellendoorn wordt gekeken naar mogelijkheden voor herontwikkeling met woningbouw.

Snippergroen

De gemeente Hellendoorn heeft veel gronden in eigendom, zoals wegen, bermen, pleinen en openbaar groen. In een aantal gevallen betreft het stroken grond waar de gemeente geen bijzondere bedoeling (meer) mee heeft. Al geruime tijd bieden we aanwonenden de mogelijkheid om dergelijke stukjes grond te kopen. Een aantal jaren geleden is de actie snippergroen gestart. Primair is de actie bedoeld om het gemeentelijk vastgoed beter in beeld te krijgen en te voorkomen dat door verjaring gronden automatisch overgaan in particuliere handen. Er is voor een bedrag van € 138.000,--- aan groenstroken verkocht. Ook in 2022 wordt de actie snippergroen voortgezet.

Financiële ontwikkelingen

In 2021 heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan rond de grondexploitaties. Bij de najaarsrapportage bent u globaal geïnformeerd over de diverse ontwikkelingen, maar is geen nieuwe doorrekening gepresenteerd. Wel is de locatie Schoolstraat/Salomonsonstraat in exploitatie genomen.

In 2021 hebben zich de volgende ontwikkelingen voorgedaan:

- Door het omzetten van de gemeentelijke geldleningen in 2020 is het rentepercentage gedaald. Dit heeft geleid tot een meerjarige rekenrente van 2% en een rente op de grondexploitaties voor 2021 van 1,75%.
- Ook zijn – met name bij 't Lochter III – de kostenramingen geactualiseerd naar het huidige prijsniveau. Bij Kruidenwijk Zuid (Heemtuin) is een hernieuwde raming gemaakt van de nog te maken kosten woonrijp maken. Bij de herrekening voor de jaarrekening 2021 zijn de uitgangspunten de algemene indexatiepercentages voor de komende jaren niet bijgesteld, maar is de basis voor kosten- en opbrengstenramingen wél bijgesteld naar prijspeil 2022.
- De looptijd van de grondexploitaties zijn bijgesteld op basis van de nieuwe verwachtingen.
- In verband met aangescherpte regelgeving heeft er een administratieve correctie plaatsgevonden op de grondexploitaties, waarbij winstneming uit het verre verleden (vóór 2012) teruggedraaid zijn en geboekt op de wijze van het Percentage Of Completion (P.O.C.). Inhoudelijk heeft dit uiteraard geen gevolgen voor de ontwikkeling van de grondexploitaties. Er wordt door deze wijze van boeken wél een beter inzicht gegeven op het financiële resultaat over de totale looptijd van deze grondexploitaties.
- De goede verkopen op bedrijventerrein 't Lochter III hebben geresulteerd in een hogere winstverwachting. Zowel de gemeente als de deelnemende marktpartijen profiteren hiervan. In 2021 werd aan deze marktpartijen een winst uitgekeerd van € 420.000,---. Deze winstdeling is gebaseerd op de afspraken in de in 2009 afgesloten samenwerkingsovereenkomst. Ook de komende jaren zullen er – op basis van winstverwachting, het percentage uitgegeven gronden en de afronding van het project – winsten worden uitgekeerd. In de gemeentelijke grondexploitatie wordt rekening gehouden met deze winstuitkering aan de marktpartijen als kosten. Het resterende resultaat komt voor 100% ten gunste van de gemeente. Ook de gemeente neemt tussentijds winst, echter conform de BBV-voorschriften. Dit resulteert in 2021 in een winstneming van € 846.000,---.
- In verliesgevende grondexploitaties moet het verlies volledig worden afgedekt door een voorziening. Sinds 2017 is een BBV-voorschrift van kracht dat voorschrijft dat winsten genomen moeten worden volgens de 'percentage of completion' (POC) methode. Dat houdt in dat bij een reële winstinschatting de winst moet worden genomen die het resultaat is van het percentage gerealiseerde kosten x het percentage gerealiseerde opbrengsten x de winstverwachting. Conform ons bestaande beleid is deze winst gestort in de bufferreserve. De tussentijdse winstneming wordt niet in de primitieve begroting opgenomen. Vanaf 2022 wordt de storting van de bruto winsten verminderd met de te betalen Vpb over deze winsten.

In onderstaande tabel zijn de financiële ontwikkelingen weergegeven. We bekijken hierbij het effect op de totale gemeentelijke resultaatverwachting per grondexploitatie.

Bij de jaarrekening 2020 werd een totaalresultaat op eindwaarde berekend van € 387.000,---, waarvan € 2.213.000,-- op winstgevende exploitaties en -/- € 1.826.000,-- op verliesgevende exploitaties (1e cijferkolom). In totaliteit werd er t/m 2020 al voor ruim € 1,8 miljoen aan tussentijdse winst genomen (2e cijferkolom).

Het resultaat op eindwaarde dat ultimo 2021 gepresenteerd wordt is € 2.193.000,--, waarvan € 3.342.000,-- op winstgevende exploitaties en -/- € 1.149.000,-- op verliesgevende exploitaties (3e cijferkolom). In 2021 zijn de eerdere winstnemingen op Kruidenwijk Zuid en (gedeeltelijk) op Haarle teruggedraaid (rode cijfers in 4e cijferkolom). Per saldo kon in 2021 voor € 415.000,-- extra aan winst genomen worden.

De grondexploitaties laten per saldo een flinke resultaatverbetering over 2021 zien. De vergelijking tussen cijferkolom 1 en 3 laten dit het beste zien: de winstgevende exploitaties laten een verbetering zien van ruim € 1,1 miljoen en de verliesgevende exploitaties laten een resultaatverbetering zien van bijna € 0,7 miljoen ten opzichte van 2020.

Ten opzichte van 2020 is er een verbeterd totaalresultaat. De grootste leveranciers van deze resultaatverbetering zijn:

- 't Lochter III: dit is voornamelijk het gevolg van de lagere kosten en snelle uitgifte van bedrijfskavels tegen een goede verkoopprijs;
- Kruidenwijk Zuid: de nog te maken kosten van bouwrijp maken zijn neerwaarts bijgesteld;
- Het in exploitatie nemen van de winstgevende grex Schoolstraat/Salomonsstraat.
- Aan de Tuinen en Hart van Noetsele zijn afgerond. De resterende winsten zijn in 2021 vrijgevallen.

Analyse van de totaal te verwachten winsten en verliezen per exploitatie:

bedragen x € 1.000

Analyse van de totale verwachte winsten en verliezen per grondexploitatie	Resultaat op eindwaarde jaarrek 2020	Genomen winsten t/m 2020	Nieuw totaalresultaat op eindwaarde	Winstneming dit jaar	Nog te nemen winst & verlies op EW
	2020		2021		
In exploitatie genomen gronden (IEGG)					
Bedrijventerreinen					
Haarle	274	328	261	85	176
Haarle teruggedraaide winst				- 328	
Lochter III	543	96	1.249	846	308
Woningbouwgebieden					
Daarle West	776	493	747	7	247
Kruidenwijk Zuid fase 1	- 746	336	- 104	- 336	- 104
Hellendoorn Noord fase 1	- 985	-	- 943	-	- 943
De Branderij	- 95	-	- 102	-	- 102
Hart van Noetsele	496	477	500	23	-
Aan de Tuinen (Steen v. Ommerenstr)	124	114	201	86	-
Schoolstraat /Salomonsonstraat	-	-	384	32	352
Totaal verwacht resultaat	387	1.844	2.193	415	- 67
Waarvan winstgevende exploitaties	2.213	1.508	3.342	751	1.082
Waarvan verliesgevende exploitaties	- 1.826	336	- 1.149	- 336	- 1.149
Verwacht resultaat gemeentelijk aandeel	387	1.844	2.193	415	- 67
<i>in 2021 zijn de winstuitkeringen uit het verleden teruggedraaid voor verliesgevende en minder winstgevende exploitaties</i>					

In onderstaande tabel staan de huidige stand van zaken voor de gemeentelijke grondexploitaties: wat er nog moet worden uitgegeven en welke restant winsten er nog kunnen worden genomen. De te verwachten verliezen zijn volledig afgedekt door een voorziening.

bedragen x € 1.000

Verwachte resultaten na (vervroegde) winstneming	Boek- waarde 31-12-2021	Looptijd t/m	Gereali- seerde uitgifte 31-12-2021	Nog te realiseren opbrengst	Nog uit te geven eenheden	Verwacht (restant) resultaat (EW)*	Verwacht (restant) resultaat (CW)**	Voorziening per 31-12-2021
In exploitatie genomen gronden (IEGG)								
Bedrijventerreinen								
Haarle	485	2025	67%	856	0,7 ha.	176	156	-
Lochter III	234	2024	90%	3.407	2,5 ha.	308	236	-
Woningbouwgebieden								
Daarle West	- 82	2024	76%	384	4 won.	247	204	-
Kruidenwijk Zuid fase 1	- 231	2022	100%	-	-	- 104	- 102	102
Hellendoorn Noord fase 1	750	2025	84%	2.263	22 won.	- 943	- 871	871
De Branderij	- 54	2022	100%	21	-	- 102	- 98	98
Hart van Noetsele	-	2021	100%	-	-	-	-	-
Aan de Tuinen (Steen v. Ommerenstr)	-	2021	100%	-	-	-	-	-
Schoolstraat/Salomonsonstraat	6	2023	17%	553	5 won.	352	330	-
Totaal	1.108			7.484		- 67	- 147	1.071
Nog te nemen winsten						1.082	925	

*) EW staat voor eindwaarde: het resterende resultaat uitgedrukt in euro's tot het eind van de looptijd van de betreffende grex

**) CW staat voor contante waarde het resterende resultaat uitgedrukt in euro's waarde 31-12-2021

Voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties

Aan grondexploitaties zijn financiële risico's verbonden. Voor de tekorten die worden voorzien op enkele van deze grondexploitaties is een bedrag opgenomen in de 'voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties' ter hoogte van het te verwachten verlies. Dit bedrag wordt bepaald aan de hand van de verwachte contante waarde van het complex aan het begin (begroting) of eind (jaarrekening) van het jaar. Aan de voorziening wordt een indexatie toegevoegd ter hoogte van de disconteringsvoet (door BBV-regels bepaald op maximaal 2%) zodat de voorziening meegroeit met het verwachte tekort.

Per 1-1-2021 bedroeg de voorziening € 2.131.000,--. In dit bedrag waren ook voorzieningen opgenomen voor grexen waar in het verleden tussentijdse winsten genomen waren. Dit moet gecorrigeerd worden: de (veel) eerder genomen winstnemingen moeten teruggedraaid worden en – indien van toepassing – wordt er volgens winst genomen o.b.v. de methode POC. Dit geldt voor de grexen Bedrijventerrein Haarle en Kruidenwijk Zuid. De kosten van het terugdraaien van de winstneming kan gedeeltelijk worden opgevangen door het verlagen van de voorziening. De voorziening ultimo 2021 bedroeg nog € 1.071.000,--.

In de begroting wordt de reguliere indexatie met 2% als kosten meegenomen. De veranderingen in de verliesverwachting worden opgevangen in de bufferreserve en hebben dus geen effect op het jaarrekeningresultaat. De wijziging van de voorziening ten opzichte van de jaarrekening 2020 is gelijk aan de wijziging van de te verwachten verliezen (zie ook bovenstaande tabel). Ten opzichte van de vorige jaarrekening zien we de volgende mutaties in de verliesgevendende exploitaties/toename van de voorziening:

- Het verlies op Kruidenwijk Zuid/De Heemtuin is niet alleen lager doordat de winstneming uit het verleden is teruggedraaid, maar eveneens doordat de nog te maken kosten aanzienlijk lager liggen. Hierdoor daalt het verlies, dus de voorziening voor deze grex van € 1.069.000,-- naar € 102.000,--.
- De verliezen op Hellendoorn Noord worden € 26.000,-- lager geschat dan ultimo 2020 werd voorzien, hoofdzakelijk veroorzaakt door wat wijziging in de fasering en iets lagere rentekosten.
- In De Branderij is volop gebouwd. Na voltooiing wordt het gebied nog woonrijp gemaakt. Naast de indexatie is er een iets hogere verliesverwachting van € 5.000,--.

- Doordat ook dit jaar geen kavels zijn uitgegeven op de Bloeme-Weide, verslechtert het resultaat van deze exploitatie in Haarle (zie tabel 7.2). Doordat de winstneming uit het verleden is teruggedraaid, is er geen voorziening meer nodig: over-all is deze grex winstgevend. De voorziening die eind 2020 hiervoor in het leven is geroepen ad € 88.000,-- kan vrijvallen. Deze middelen zijn ingezet om (een deel van) de kosten van het terugdraaien van de winst uit het verleden te dekken.

Bufferreserve

Eén van de belangrijkste instrumenten om de financiële risico's binnen de grondexploitatie te beperken, is het op niveau houden van de bufferreserve. Met de bufferreserve kunnen we tegenvallers opvangen die het gevolg zijn van kostprijsstijging, afzetvertraging, verlaging van verkoopprijzen en rentestijging. Tevens zijn – naast de reguliere bovengenoemde factoren – ook bedragen opgenomen ter beperking van het gemeentelijk risico als gevolg van mogelijke besluiten van derden (bijv. nieuwe wetgeving, besluiten Rijk en Provincie). Ook is er een bedrag gereserveerd voor mogelijke risico's op toekomstige grexen. De benodigde bufferreserve voor de grondexploitaties is momenteel berekend op € 2,4 miljoen.

Daarnaast bevat de bufferreserve een egalisatiedeel waarin mee- en tegenvallers uit boekwinsten/verliezen en hertaxaties van vastgoed worden opgevangen. De minimale omvang hiervan is vastgelegd op € 0,25 miljoen, de maximale omvang op € 1,0 miljoen. In het verleden is vaak ingezet op de maximale omvang (€ 1 mln). Doordat de afgelopen jaren veel vastgoed is verkocht dat de gemeente niet (meer) nodig heeft voor de uitvoering van haar gemeentelijke beleid, is het risico hierop minder geworden. De winkels in het Nieuw Dunant zijn in 2021 afgevalueerd naar economische waarde. Een benodigde omvang van € 0,6 miljoen lijkt hiermee voldoende voor het opvangen van nog resterende risico's.

De totale benodigde omvang van de bufferreserve zou per 31 december 2021 rond de € 3 miljoen moeten bedragen.

Ontwikkeling bufferreserve over 2021

In 2021 is € 1 miljoen vanuit de bufferreserve gestort in de financieringsreserve. De afwaardering van winkelunits in Nieuw Dunant is gedekt uit deze reserve. Hier tegenover stonden boekwinsten op verkoop Prins Hendrikstraat en de vrijval van een restantbudget Lochter Oost. De vrijval vanuit de voorziening toekomstige verliezen grondbedrijf en de winstnemingen 2021 komen weer ten gunste van de bufferreserve.

De omvang van de bufferreserve bedraagt ultimo 2021 € 6.085.000,-- en ligt daarmee ruim boven de minimaal gewenste omvang, ondanks de bezuinigingsmaatregelen. Een surplus op de benodigde bufferreserve vloeit terug naar de financieringsreserve, van waaruit we in 2016 de bufferreserve hebben aangevuld. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 3.000.000,-- vanuit de bufferreserve te storten in de financieringsreserve.

Winstnemingen

Vanaf 2017 hanteert de BBV voorschriften over hoe er winst moet worden genomen. Dit moet volgens de POC-methode die voor alle gemeenten geldt. Bij een reële winstinschatting moet een winst worden genomen die het resultaat is van het percentage gerealiseerde kosten x percentage gerealiseerde opbrengsten x de winstverwachting.

De ervaringen uit het recente verleden leren ons dat er niet te vroeg winst genomen moet worden: als er zich op nieuw onverwachte situaties voordoen zoals een economische crisis, leidt dit onherroepelijk tot verliezen. We zijn echter gehouden aan deze werkwijze. Voorzichtigheidshalve storten we daarom alle winsten in de bufferreserve. Dit sluit aan bij ons bestaande beleid hierin.

Een aanscherping van de regelgeving heeft er voor gezorgd dat enkele winstnemingen uit eerdere jaren teruggedraaid moeten worden.

bedragen x € 1.000

Winstnemingen bouwgronden in exploitatie	Boek- waarde 31-12-2021 A	Resterend resultaat EW B	Cum. winst prognose *) 31-12-2021 C = B+F	Mate van voltooiing POC % D	Winst- neming 2021 E	Winst- neming t/m 2021 F
Bedrijventerrein Haarle (Bloemeweide)	485	176	261	54%	- 243	85
Bedrijventerrein Lochter III	234	308	1.250	81%	846	942
Daarle West	- 82	247	747	73%	7	500
Kruidenwijk Zuid fase 1 (Heemtuin)	- 231	- 104	- 104	97%	- 336	-
Hellendoorn Noord fase 1	750	- 943	- 943	61%	-	-
De Branderij	- 54	- 102	- 102	92%	-	-
Hart van Noetsele	-	-	500	100%	23	500
Aan de Tuinen	-	-	201	100%	86	201
Schoolstraat/Salomonsonstraat	6	352	384	10%	32	32
Totaal	1.108	- 67	2.193		415	2.260

*) betreft de cumulatieve winst/verliesverwachting, inclusief vervroegde winstnemingen

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) voor ondernemersactiviteiten. De grondexploitaties vormen hiervan het grootste aandeel. In de eerste helft van 2018 is aangifte gedaan voor het jaar 2016, op basis van onze interpretatie van de destijds bekende regelgeving. Ook voor de latere jaren hebben we aangifte gedaan. In 2020 werden we aangeslagen voor de Vpb over 2016 voor een bedrag van € 269.000,-. Het grootste aandeel hiervan had betrekking op grondexploitaties. We zijn hiervoor niet Vpb-plichtig en hebben daarom bezwaar ingediend. Inmiddels is de definitieve aanslagvermindering ontvangen. Voor het onderdeel grondexploitatie is nu duidelijk dat we voor de jaren t/m 2021 niet fiscaal winstgevend zijn, gezien de vele verliezen die er op de nog lopende grondexploitaties zijn genomen. Nu een deel van deze verliesgevende exploitaties is afgerond in 2021 (Aan de Tuinen) zullen we naar verwachting vanaf 2022 ook Vpb over de grondexploitaties moeten afdragen.

Paragraaf 8: Informatieveiligheid en privacy

Inleiding

Voor een goede dienstverlening aan burgers en bedrijven zijn actuele en juiste gegevens een eerste vereiste. Daarom verwerkt de gemeente veel persoonsgegevens. Zowel burgers als bedrijven moeten erop kunnen vertrouwen dat die informatie bij de gemeente in goede handen is. Maar met het belang van informatieverwerking zijn ook de risico's toegenomen. Cybercriminelen stelen gegevens, processen zijn onvoldoende ingericht en soms gaan medewerkers onbedoeld slordig om met persoonsgegevens. De impact van dit soort incidenten is groter dan ooit. Persoonlijke gegevens liggen op straat en burgers voelen zich te kijk gezet. Of erger, ze worden slachtoffer van chantage of fraude. Het is allemaal mogelijk. En we zien bijna wekelijks in het nieuws dat het ook daadwerkelijk gebeurt.

Gemeenten wapenen zich steeds meer tegen deze risico's met technische en organisatorische maatregelen en strikte wet- en regelgeving. Centraal daarbij staat de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Dat is vanaf 2020 het normenkader op het gebied van informatieveiligheid voor alle overheden: rijk, provincies, waterschappen en gemeenten. Daarnaast geldt sinds 25 mei 2018 op het gebied van privacy de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dankzij de AVG is de bescherming van persoonsgegevens in alle landen van de EU op dezelfde manier geregeld.

Kaderstellende nota's

- Beleidskader informatieveiligheid (2021 / 2021-001988)
- Privacy beleid en privacy statement (2018 / 18INT01175)

Beveiligingsincident gemeente Hof van Twente

Eind 2020 is de gemeente Hof van Twente getroffen door een groot beveiligingsincident in de vorm van een ransomware aanval. Dat incident heeft ertoe geleid dat de systemen van Hof van Twente van het ene op het andere moment niet meer beschikbaar waren. Hof van Twente heeft de volledige ICT voorziening opnieuw moeten opbouwen. Naar aanleiding van het incident is een rapportage beschikbaar gesteld met aanbevelingen. Hellendoorn heeft deze aanbevelingen -daar waar van toepassing- opgenomen in een actieplan en is direct gestart met de uitvoering daarvan. Het voorbeeld laat zien hoe ook kleinere gemeenten slachtoffer kunnen worden van cybercrime, met alle gevolgen van dien voor de gemeentelijke dienstverlening.

Ensia audit

Naast bovengenoemde acties heeft de jaarlijkse zelfevaluatie genaamd ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) plaatsgevonden. Deze audit is succesvol afgerond. Via ENSIA wordt sinds 2017 verantwoording afgelegd over de gemeentelijke inspanningen op het gebied van informatieveiligheid. ENSIA heeft tot doel het verantwoordingsproces over informatieveiligheid bij gemeenten verder te professionaliseren.

De volgende acties zijn in 2021 uitgevoerd:

- In 2021 is het nieuwe informatieveiligheidsbeleid vastgesteld. In de uitgangspunten van het beleid wordt de nadruk gelegd op ieders verantwoordelijkheid ten aanzien van het verantwoord omgaan met onze informatie en informatiesystemen. Ook is een begin gemaakt met de actualisering van het privacy beleid. Begin 2022 wordt dit afgerond. In 2021 zijn voor het eerst jaarplannen opgesteld voor zowel informatieveiligheid als privacy. In de beide jaarplannen wordt het beleid vertaald naar concrete acties voor het jaar 2022.

- Om meer iBewustzijn te creëren op het gebied van informatieveiligheid en privacy is in 2021 een voorlichtingsronde gemaakt langs het management en de teams. Daarnaast zijn alle nieuw in dienst getreden medewerkers uitgenodigd voor het volgen van een e-learning training op deze gebieden. De organisatie wordt doorlopend gewezen op de gevaren van phishing via mail, whatsapp of sms. Menselijke fouten zijn meestal de oorzaak van datalekken, waarbij gevoelige zaken op straat zijn komen te liggen. Gelukkig komt dat in onze situatie maar sporadisch voor. In 2021 waren er slechts vijf kleine beveiligingsincidenten, die niet meldplichtig waren bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).
- In 2021 is gestart met de aansluiting op SIEM/SOC van KPN. SIEM/SOC staat voor Security Information & Event Management (SIEM) en Security Operations Center (SOC). SIEM betreft het 24/7 monitoren van gebeurtenissen op systemen en alle op het netwerk aangesloten apparaten. De monitoring wordt verricht door informatiebeveiligingsspecialisten in het SOC. Hierbij werken we samen met KPN security. Door aansluiting op het SIEM/SOC van KPN worden verdachte gebeurtenissen op ons netwerk en alle daarop aangesloten apparaten zo snel mogelijk gedetecteerd, zodat passende maatregelen kunnen worden getroffen.
- Veilig mailen: Iedere dag worden er vele berichten en bestanden uitgewisseld, die vaak privacygevoelige informatie bevatten. Denk daarbij aan persoonlijke gezondheidsgegevens of financiële gegevens. Dit zijn gegevens die niet in verkeerde handen mogen vallen. Onjuist verzonden e-mail is de meest voorkomende vorm van datalekken. Om berichten en gegevens veilig uit te wisselen -zodat de informatie uitsluitend door de geadresseerde kan worden gelezen- zijn aanvullende technische maatregelen ingevoerd in de vorm van een voorziening voor veilig mailen. Deze voorziening is geïntegreerd in onze Outlook mailomgeving, zodat het voor iedere medewerker mogelijk is om veilig met ketenpartners en inwoners te mailen.
- Begin 2021 is aanvullende software ingezet voor het detecteren van kwetsbaarheden zoals zwakke wachtwoorden en openstaande "poorten". Door het netwerk continu te monitoren kan direct worden geacteerd op nieuwe bedreigingen en mogelijke aanvallen.
- De gemeente moet niet alleen een 'passend beschermingsbeleid' hebben om te borgen dat de gegevensverwerking in overeenstemming met de geldende regelgeving wordt uitgevoerd, maar moet ook aan kunnen tonen dat er overeenkomstig het afgesproken beleid wordt gewerkt. Voor de uitvoering van de noodzakelijke controles is een intern controleplan opgesteld. De controle beoogt onvolkomenheden in de procesbeheersing en de uitvoering tijdig op te sporen en te corrigeren.
- Alle interne maatregelen worden sinds 2021 jaarlijks door een onafhankelijke auditor getoetst. Dit gebeurt door het uitvoeren van PEN (penetratie) testen. Hierbij gaat de auditor bewust proberen om in te breken op het netwerk, om te testen of de getroffen beveiligingsmaatregelen afdoende zijn. Daarnaast wordt een aanvullende vulnerability test uitgevoerd om door ons niet opgemerkte kwetsbaarheden op te sporen en te verhelpen. De aanbevelingen uit deze test zijn ofwel direct uitgevoerd of opgenomen in een actieplan.
- In 2021 is een extra backup voorziening gerealiseerd, een zogenaamde offline backup. Offline betekent dat de backup's op een aparte voorziening worden opgeslagen, volledig apart van het netwerk en op een andere locatie, die niet via ons netwerk te benaderen is.
- Een belangrijk element in het beleid is monitoring en logging van het netwerkverkeer. Activiteiten van gebruikers, uitzonderingen en informatiebeveiligingsgebeurtenissen worden vastgelegd in logbestanden, ten behoeve van toekomstig onderzoek en toegangscontrole. Het resultaat van de controle-activiteiten wordt regelmatig beoordeeld. De regeling voor logging en monitoring is in 2021 – in overleg met de OR – herzien.

Dat informatieveiligheid geen theorie alleen is, werd eind 2021 nog weer eens duidelijk met de (wereldwijde) problemen rondom Log4J. Log4J is één van de bouwstenen van het internet, maar bleek begin december een ernstige kwetsbaarheid te bevatten. Wereldwijd gaat het om duizenden systemen. De kwetsbaarheid maakt het voor kwaadwillenden mogelijk om op relatief eenvoudige manier in de getroffen systemen binnen te dringen en ransomware of andere malware te plaatsen. Ook bij ons zit Log4J verdisconteerd in meerdere systemen. Alle systemen zijn direct uitgebreid getest en waar nodig hebben één of meerdere beveiligingsupdates plaatsgevonden. Waar dat niet direct mogelijk was, zijn systemen tijdelijk uitgezet in afwachting van meer duidelijkheid. Tot nu toe is alles rustig verlopen en zijn er geen signalen van misbruik. Dit sluit aan op het landelijke beeld. Wel zien we dat er veel gescand wordt door derden op mogelijke Log4J kwetsbaarheden. We blijven de ontwikkelingen dan ook op de voet volgen.

Paragraaf 9: Duurzaamheid

Inleiding

Duurzaamheid is niet meer weg te denken uit de samenleving. De vraag is niet meer of we aan de slag gaan, maar waar en hoe we dat gaan doen. Duurzaamheid gaat over ons doen en laten en de gevolgen daarvan voor elders en voor de toekomst. In Hellendoorn nemen we onze verantwoordelijkheid, waarbij we ons ervan bewust zijn dat we het niet alleen kunnen.

Duurzaamheid is ook een centraal thema binnen ons beleid. Omdat duurzaamheid door de hele organisatie speelt en met bijna alle beleidsvelden verweven is, wordt via het programma duurzaamheid vormgegeven aan de noodzakelijke samenhang. Vanuit die samenhang vindt sturing plaats en werken we aan het realiseren van de doelen uit het beleid. Via twee voortgangsrapportages per jaar wordt die realisering gemonitord en vastgelegd. De verantwoordelijkheid voor de concrete projecten blijft voor het grootste deel in de lijnorganisatie, waarbij het uitgangspunt is om zoveel mogelijk aan te sluiten op bestaand beleid, projecten en activiteiten.

Binnen het programma duurzaamheid zetten we in op de speerpunten energie & warmte, klimaatadaptatie, biodiversiteit, mobiliteit, circulariteit en op een integrale benadering en verankering van duurzaamheid binnen de eigen organisatie. In deze paragraaf ligt de nadruk op de speerpunten Energie & Warmte en verankering van duurzaamheid binnen de samenleving en binnen onze eigen organisatie. De overige speerpunten komen aan de orde bij verschillende programma's.

Trends en ontwikkelingen

Duurzame energie, circulaire economie, klimaatadaptatie en een veranderende landbouw zullen in een relatief korte tijd (30 jaar) onze manier van wonen, leven, werken, verplaatsen, recreëren, produceren en consumeren ingrijpend veranderen. Die veranderingen zullen niet altijd met maatschappelijk applaus worden begroet en ook niet altijd direct onverdeeld succesvol zijn. Gezien de ingrijpende lange termijn transities zijn politieke keuzes nodig die oog hebben voor zowel de korte als de lange termijn.

De Regionale Energiestrategie (RES) zal een groot beroep doen op gemeentelijk beleid. Dit vraagt om regionale samenwerking en aandacht voor de bekostiging en betaalbaarheid van de opgave voor de inwoners en ondernemers van Hellendoorn. De energietransitie is niet enkel een technisch vraagstuk; het is ook en vooral een sociaal-maatschappelijk vraagstuk.

Eind 2021 werd duidelijk dat er geen transportcapaciteit meer beschikbaar is op het net rondom Nijverdal. Enexis en TenneT voeren op dit moment een onderzoek uit naar congestiemanagement, met als doel de schaarste op het elektriciteitsnet te verminderen. De uitkomst van het onderzoek wordt, zodra bekend, gedeeld.

De verwachting is dat de effecten van klimaatverandering in de toekomst groter gaan worden en dus ook de aandacht voor klimaatadaptatie. Nieuwe bestuursakkoorden zijn daarvoor ondertekend.

De transities in energie, economie en landbouw hebben gevolgen voor natuur, milieu en het landschap. De impact is dus groot. Bovendien hangen al die transities met elkaar samen. Zo vormt de kringlooplandbouw een cruciaal onderdeel van de transitie naar een circulaire economie en maakt de transitie naar duurzame energie gebruik van dezelfde schaarse ruimte als de landbouw. Het is verstandig rekening te houden met die samenhang, en daar juist gebruik van te maken. Door klimaatadaptatie in te bedden in planvorming, ontwerp en onderhouds- en vervangingsregimes kunnen kosten zo laag mogelijk blijven.

Kaderstellende nota's

- Beleidsnota 'Duurzame Energievisie Hellendoorn' (17INT02927)
- Beleidskader 'Zon & Windenergie' (18INT01944)
- Beleidsnota 'Gemeentelijke Energiebesparing' (2019-014030)
- Beleidsnota 'Uitvoeringsprogramma Duurzame Energievisie Hellendoorn' (2019-023620)
- Beleidsnota 'Stappenplan RES Hellendoorn' (2019-031985)
- Beleidsnota 'Transitievisie warmte gemeente Hellendoorn 1.0' (2021-002383)
- Beleidsnota 'Regionale Energiestrategie Twente 1.0' (2021-013698)
- Beleidsnota 'Hellendoorns Energiewerkboek' (2021-012106)

Behaalde resultaten

In 2021 is de Transitievisie warmte gemeente Hellendoorn 1.0 (TVW) en de Regionale Energiestrategie Twente (RES Twente 1.0) door de raad vastgesteld. Beide stukken worden tweejaarlijks geactualiseerd.

In de TVW zijn de alternatieven voor aardgas per wijk in beeld gebracht en is een globaal tijdspad opgenomen voor de overstap op een alternatief voor aardgas. In 2022 vindt voor één of twee wijken in Hellendoorn een concrete uitwerking van de warmtetransitie plaats door middel van een wijkuitvoeringsplan, samen met andere betrokken partijen.

De RES Twente 1.0 betreft een strategische koers die zich richt op een haalbare en betaalbare energietransitie voor 2030. De gemeente Hellendoorn is één van de 16 partners in de RES Twente. In de gemeente Hellendoorn richten we ons op een gebiedsgerichte aanpak met de lokale energiewerkgroepen en coöperaties. Dit is vastgelegd in onze eigen opgave in 2030. In totaal komt de optelsom van de energieplannen van de werkgroepen uit op 107 GWh duurzaam opgewekte zonne-energie, met 71 GWh als ondergrens.

Met deze opbrengst van de RES 1.0 en projecten uit het 'Uitvoeringsprogramma Duurzame Energievisie Hellendoorn' geven we tevens invulling aan onze CO₂-reductie doelen uit de 'Duurzame Energievisie Hellendoorn', namelijk 20% CO₂ reductie in 2025.

De projecten in het 'Uitvoeringsprogramma Duurzame Energievisie Hellendoorn' zorgen voor een combinatie van energiebesparende maatregelen en het vervangen van fossiele brandstoffen door duurzame energie. In 2021 zijn, ondanks de beperkingen door corona, de volgende projecten uitgevoerd:

- Aanbieden van warmtescans (voor 200 woningen is een warmtescan met isolatieadvies opgeleverd)
- Advies via het Energieloket & wooncoaches
- Poen voor Groen actie (1.033 woningeigenaren -10% van de woningen in Hellendoorn- hebben gebruik gemaakt van de actie, in totaal is circa € 46.000,- aan subsidie voor energiemaatregelen uitgekeerd)
- Onderzoek naar mogelijkheden voor een warmtenet
- Realisering van de doelstelling om 15% energie te besparen binnen de gemeentelijke organisatie (via o.a. roadmap verduurzamen eigen gebouwen, aanpassingen in de openbare verlichting en uitwerken van verduurzaming mobiliteit -meer laadpalen en onderzoek naar verduurzamen werk-werk vervoer).

We betrekken de samenleving bij de invulling van onze opgave. Samen met de energiewerkgroepen, bedrijven & industrie en maatschappelijke organisaties geven we invulling aan onze opgave. We ondersteunen waar we kunnen, o.a. door de "gereedchapskist" met daarin gereedschap dat de energiewerkgroepen helpt om invulling te geven aan de ambities (bijv. omgang Leges burgerinitiatieven, inrichten van Hellendoorns Energiefonds, Brochure groot-schalige energieprojecten, Inrichten Initiatieventafel, Hellendoorns energiewerkboek (incl. landschapsrecepten zon op land) en natuurlijk de inzet van de Energieregisseur). Daarbij realiseren we ons continu dat, als we zelf de regie op de transitie willen houden, we samen de verantwoordelijkheid en de kansen moeten pakken.

Bewustwording

Bewustwording, informeren en betrekken van de samenleving bij duurzaamheid is een continu proces. In 2021 deden we dat o.a. door:

- Samenwerking met de Stichting Platform Duurzaam Hellendoorn (SPDH) bij ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid
- Ondersteuning van de SPDH bij het oprichten van het duurzaamheidscentrum
- Het gezamenlijk met SPDH organiseren van de maand van de duurzaamheid
- Ondersteuning van Fairtrade
- Ondersteuning van de energiewerkgroepen en bedrijven bij het invullen van de opgave om duurzame energie op te wekken
- Invulling geven aan het energieloket 3.0 en de inzet van wooncoaches, met als doel bewustwording, informeren en adviseren (zowel technisch als financieel) over het verduurzamen van woningen
- Het betrekken van de ambassadeurs van de duurzaamheid bij activiteiten (bijvoorbeeld de maand van de duurzaamheid)
- Deelname aan de duurzame huizenroute (delen van inspiratie en ervaringen door een duurzaam huis open te stellen voor bezoek).

Het verankeren van duurzaamheid binnen de eigen organisatie krijgt vorm via het programmaplan duurzaamheid, waarbij in iedere geval de beleidsmedewerkers vanuit de speerpunten (klimaatadaptatie, biodiversiteit, mobiliteit, circulariteit) betrokken zijn. De verdere verankering binnen de organisatie is door corona achtergebleven.

We geven inhoud aan de Global Goals door een link te leggen tussen ons beleid en de Global Goals. In de begroting en gemeenterekening zijn per programma de van toepassing zijnde symbolen van de Global Goals toegevoegd en in de tekst is de vertaling opgenomen van deze symbolen naar de Hellendoornse situatie. De Global Goals zijn tevens integraal onderdeel van B&W nota's. Hiermee maken we de relatie tussen ons beleid en de Global Goals zichtbaar.

Paragraaf 10: Trends en Ontwikkelingen

Inleiding

In deze paragraaf brengen we trends en ontwikkelingen in kaart die het afgelopen jaar een rol hebben gespeeld en die ons gemeentelijk beleid raken.

Trends en ontwikkelingen

Corona

Ook in 2021 was corona steeds aanwezig. Helder is geworden dat corona niet verdwijnt en dat we daar als samenleving mee moeten leren omgaan. De aanvankelijke verwachting was dat de coronacrisis zou leiden tot economische achteruitgang. In 2021 hebben we gezien dat dit niet het geval is.

Wel zien we op andere terreinen vraagstukken terug. Het is de vraag of de coronacrisis heeft geleid tot nieuwe vraagstukken of dat bestaande vraagstukken en problemen zijn versterkt of versneld zichtbaar zijn geworden. In een aantal van de volgende onderwerpen komt dat terug.

Demografie

De bevolking van de gemeente Hellendoorn is in het jaar 2021 met acht inwoners gegroeid.

	Man	Vrouw	Totaal
leeftijdsklasse			
0 - 9	1.748	1.715	3.463
10 - 19	2.254	2.175	4.429
20 - 29	1.966	1.802	3.768
30 - 39	2.051	1.921	3.972
40 - 49	2.141	2.039	4.180
50 - 59	2.623	2.589	5.212
60 - 69	2.568	2.469	5.037
70 - 79	1.853	1.984	3.837
80 - 89	700	1.030	1.730
90 - 99	87	223	310
100 - 109	1	1	2
Totaal	17.992	17.948	35.940

Sociaal

In Nederland is de tevredenheid over het eigen leven en de eigen gezondheid over het algemeen hoog. Hoe gelukkig we ons voelen is stabiel door de tijd heen, de coronacrisis lijkt hierop geen effect te hebben. Het aandeel mensen dat aangeeft gelukkig te zijn is wel flink lager bij mensen in het laagste inkomenskwartiel. Er is, in de coronacrisis, een duidelijke daling in het welbevinden te zien van jongeren en jongvolwassenen. Het welbevinden is ook lager bij mensen zonder werk, mensen die er financieel op achteruit zijn gegaan en mensen die zich over beide dingen zorgen maken.

Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau van oktober 2021 blijkt dat mensen zich minder zorgen maken over corona en de gezondheidszorg dan in eerdere onderzoeken. Zorgen nemen toe op het gebied van politiek en bestuur, inkomen en economie en de woningmarkt.

Inclusiviteit

Met inclusiviteit bedoelen we dat iedereen kan meedoen en iedereen dezelfde kansen heeft. Dit geldt bijvoorbeeld voor de arbeidsmarkt, maatschappelijke activiteiten, het verbonden voelen met de samenleving, kansengelijkheid in het onderwijs, maar ook digitaal vaardig zijn om te kunnen meedoen.

In Nederland hangen sociaaleconomische status en gezondheid sterk met elkaar samen. Er bestaan grote verschillen in de gezondheid van mensen met een hoge of juist lage sociaaleconomische status. Die verschillen zijn de afgelopen decennia niet of nauwelijks verkleind: wie rijker en beter opgeleid is, leeft gemiddeld langer en wordt gezonder oud. Als gemeentelijke overheid spelen we een rol in het verkleinen van die verschillen.

Duurzaam

Uit het IPCC-rapport, dat in augustus 2021 is uitgebracht, blijkt dat de klimaatverandering ongekend groot is én veroorzaakt is door menselijk handelen. Dit benadrukt de urgentie van het klimaatbeleid en het zo snel mogelijk realiseren van de hierin opgenomen doelen.

Met het vaststellen van de Regionale Energiestrategie, in 2021, is er een regionale strategische koers voor 2030, die zich richt op een haalbare en betaalbare energietransitie mét oog voor de verschillende belangen en andere maatschappelijke opgaven. In Hellendoorn richten we ons op het realiseren van de plannen om elektriciteit duurzaam op te wekken, beschikbare warmtebronnen optimaal te benutten en het besparen van energie.

In 2021 is meer duidelijk geworden dat de beschikbare netcapaciteit een uitdaging vormt voor de realisatie van toekomstige projecten.

Ruimtelijk

De woningmarkt is krap en de prijzen blijven stijgen. Er is behoefte aan meer, betaalbare, woningen. Dit merken we onder andere aan de steeds verder stijgende huizenprijzen. De komende tien jaar is er in de gemeente Hellendoorn behoefte aan duizend nieuwe woningen.

De beschikbaarheid van betaalbare woningen is een zorg die in heel Nederland wordt gedeeld. Ook uit het onderzoek van het SCP uit oktober 2021 blijkt dat dit een zorg is die door veel mensen wordt gedeeld. Mensen hekelden het tekort aan (sociale) huurwoningen, de prijsstijgingen van koopwoningen en het tekort aan betaalbare koopwoningen. Ze stelden dat vooral jongeren en mensen in lager geschoolde beroepen geen kans krijgen hun leven op te bouwen.

De raad van Hellendoorn heeft hierop geanticipeerd door een incidenteel bedrag van € 600.000,-- beschikbaar te stellen voor versnelling van woningbouw. Hierbij wordt een investering gedaan in de hele keten.

Economie

Begin 2021 was de verwachting over de economische situatie vooral onzeker. Inmiddels zien we een behoorlijke economische groei. Maar ook de inflatie is de afgelopen maanden behoorlijk toegenomen, met name door hoge energieprijzen. Ook zien we een steeds verder toenemende krapte op de arbeidsmarkt.

Politiek/bestuurlijk

Het vertrouwen in de landelijke overheid is in 2021, na een aanvankelijke stijging vlak na het uitbreken van de coronacrisis, afgenomen. Ook is het vertrouwen volgens het SCP in oktober 2021 lager dan in april 2021. De lange formatie, het wisselende coronabeleid en de afhandeling van de toeslagenaffaire worden hiervoor als oorzaak genoemd. Mensen willen eerlijkheid en openheid en een stabiele regering die problemen aanpakt en naar hen luistert. De tevredenheid met het gemeentebestuur ligt hoger dan met de Haagse en Europese politiek. Dat komt deels omdat het 'bestuur' beter wordt beoordeeld dan de politiek, maar ook in andere onderzoeken zien we dat de lokale politiek meer vertrouwen en tevredenheid geniet dan de landelijke. De tevredenheid met het gemeentebestuur en de Europese politiek daalde ook sinds de start van de coronacrisis, maar minder dan de tevredenheid met Den Haag.

Paragraaf 11: **Corona**

Inleiding

De coronapandemie heeft invloed op diverse gebieden in de samenleving en treft daardoor ook de gemeentelijke organisatie op verschillende vlakken. Hierdoor is het ook niet mogelijk de financiële effecten aan een specifiek programma of taakveld toe te rekenen.

Deze paragraaf gaat in op de maatregelen die door de gemeente Hellendoorn zijn genomen en de activiteiten en werkzaamheden die zijn uitgevoerd om de effecten voor onze inwoners, de gemeentelijke organisatie en bedrijven en organisaties in onze gemeente te beperken.

We lichten in deze paragraaf toe welke (extra) kosten er zijn gemaakt, welke gemiste opbrengsten er waren en welke vergoedingen zijn ontvangen van onder andere de Rijksoverheid.

Maatregelen, activiteiten en werkzaamheden

Organisatie

De kerngroep corona, die gestart is in maart 2020, bestaat uit medewerkers vanuit de verschillende disciplines. Binnen de kerngroep wordt structureel de berichtgeving en de landelijke ontwikkelingen vanuit het Rijk en de regionale GGD gevolgd en wordt steeds bekeken welke impact dit heeft op de lokale situatie, zowel voor de samenleving als ook voor de interne organisatie. Waar nodig wordt vanuit de kerngroep een beroep gedaan op onderliggende werkgroepen op het gebied van hygiëne en facilitair, bedrijven en financiën of overige vakteams. Al deze taken worden steeds intern uitgevoerd en leiden daarmee niet tot directe extra kosten. Logischerwijs heeft de inzet in de kerngroep en werkgroepen wel impact op de inzet van de betreffende medewerkers voor andere taken. De kerngroep corona heeft een adviserende rol en zorgt er steeds voor dat er adviezen worden opgesteld die worden besproken binnen het management en de stuurgroep corona. In de stuurgroep hebben de verantwoordelijke wethouder, burgemeester, gemeentesecretaris en voorzitter van de kerngroep corona zitting.

Het vele thuiswerken – en de verantwoordelijkheid met betrekking tot Arboregels die daarbij bij de werkgever blijft – hebben tot gevolg gehad dat er geïnvesteerd is in zowel ICT-oplossingen als meubilair voor de medewerkers die dat thuis nodig hadden. Binnen de kantooromgeving zijn extra kosten gemaakt voor ventilatie. Eind 2021 is Noodplan Noaberschap opgestart, waarin ook eigen medewerkers opgeroepen zijn zich beschikbaar te stellen voor ondersteuning van de formele zorg, wanneer de druk hier te hoog wordt. Dit noodplan is tot op heden nog niet gebruikt. In 2020 is de visie op thuiswerken vastgesteld, waarna in 2021 onderzoek is gedaan naar de wensen van de medewerkers met betrekking tot hybride werken. Hieruit is een adviesrapport voortgevloeid met betrekking tot de periode na de coronacrisis. Dit is begin 2022 vastgesteld door de directie. Uitwerkingen uit dit rapport (onder meer op het gebied van herinrichting van het pand en aanpassingen in de ICT-oplossingen) worden in 2022 opgepakt.

Samenleving en zorg

In 2021 als tweede coronajaar, heeft de gemeente zich samen met zorgaanbieders ingespannen om de continuïteit van de zorgverlening te waarborgen. Daarbij hebben we de coronarichtlijnen in acht genomen. Waar mogelijk en wenselijk werden huisbezoeken vervangen door telefonisch en online contact. Bij de meldingen voor de Wmo was de invloed van lockdowns en versoepelingen merkbaar. We hebben de fluctuaties in aantal meldingen en de dikwijls beperkte beschikbaarheid van personeel kunnen opvangen, mede vanwege een beschikbaar gestelde flexibele personele schil. Het effect van de perioden van lockdowns en versoepelingen was het duidelijkst zichtbaar bij de meldingen voor Huishoudelijke Ondersteuning. Inwoners wachtten dikwijls met melden tot na een lockdown. De uitstel van reguliere operaties door de ziekenhuizen zorgde voor een tijdelijke piek in het aantal meldingen voor Huishoudelijke Ondersteuning. In 2021 kregen we ook meldingen, die te maken hebben met langdurige covid.

Het aantal aanvragen voor individuele vervoersvoorzieningen en voor begeleiding en dagbesteding bleef in 2021 redelijk op peil. De zorgverlening door de zorgaanbieders liep in 2021 tamelijk stabiel door. Door ziekte en quarantaine hadden inwoners wel vaker te maken met uitval van huishoudelijke hulp of moesten nieuwe cliënten langer wachten voordat de hulp kon starten.

Verder zijn er vanuit het Rijk in 2021 extra rijksmiddelen beschikbaar gesteld. Dit betrof het Jeugdpakket en het Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leven. Het doel van het Jeugdpakket was perspectief bieden aan jongeren in coronatijd. Aan de hand van extra Rijksmiddelen was het mogelijk om in de gemeente Hellendoorn de dialoog met jongeren te starten, activiteiten te organiseren, het jongerenwerk te intensiveren en om extra aandacht te geven aan de mentale weerbaarheid van jongeren. Opeenvolgend aan het Jeugdpakket is het Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leven gestart. Met dit steunpakket beoogde het kabinet ervoor te zorgen dat het sociale, mentale welbevinden en de leefstijl van alle burgers werd verbeterd. Middels een integrale aanpak met diverse partners zijn er meerdere activiteiten uitgevoerd die – met inachtneming van de geldende coronamaatregelen – ontmoeting, beweging en het stimuleren van een gezonde leefstijl, mogelijk maakten.

Ondernemers

De periodieke overleggen met ondernemersverenigingen binnen onze gemeente zijn ook in 2021 gehouden en uiteraard zijn de contacten met ondernemers doorgegaan om hen zo goed mogelijk te kunnen faciliteren. Vanwege coronabeperkende maatregelen zijn fysieke afspraken zeer beperkt geweest en veelal vervangen door digitale overleggen. We hebben ondernemers geholpen met al hun reguliere verzoeken en vragen rondom coronamaatregelen. Ook informeerden we hen proactief over financiële tegemoetkomingen en boden waar nodig een luisterend oor. Veel zelfstandig ondernemers konden een beroep doen op de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (Tozo). Deze voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud en een lening voor bedrijfskapitaal en werd door de gemeente Hellendoorn, namens de Rijksoverheid, zelf uitgevoerd. In Hellendoorn zijn er 107 Tozo-aanvragen ingediend en 99 aanvragen toegekend.

Voor ondernemers in getroffen sectoren zijn, naast de landelijke compensatiemaatregelen, ook lokale regelingen getroffen om hen financieel tegemoet te komen. Zo werd de reclamebelasting voor ondernemers in het centrum van Nijverdal, net als in 2020, door de gemeente Hellendoorn niet geïnd. Hetzelfde gold voor de bijdrage van pandeigenaren die jaarlijks via de Stichting Promotie Nijverdal wordt ontvangen. Ondernemers hebben het al zwaar en daarom is besloten hen ook in 2021 van deze heffingen vrij te stellen. Ook werden marktgelden voor ondernemers in de non-foodsector niet geheel in rekening gebracht, omdat zij vanwege de beperkende maatregelen niet iedere week op de markt konden staan. Voor getroffen ondernemers die voor geen enkele landelijke steunmaatregel in aanmerking kwamen, stelden we noodfonds van € 75.000,- in. Hiervan is in 2021 € 14.000,- uitgekeerd. Tot slot werd bij het Avonturenpark een deel van de vermakelijkhedenretributie niet in rekening gebracht.

Sport

Net als in 2020 heeft corona ook in 2021 grote effecten gehad op de sport- en beweegsector. Sportaanbieders en -verenigingen moesten, net als gemeentelijke sportaccommodaties geheel of gedeeltelijk de deuren sluiten en competities en evenementen werden afgelast. De verwachting is dat de situatie ook in 2021 (financiële) effecten zal hebben voor de sport en het sport- en beweegaanbod. Hoe en in welke mate is op dit moment nog niet aan te geven. Ten aanzien van inkomstenderving bij de gemeentelijke sportaccommodaties is gebruik gemaakt van de landelijke compensatieregelingen 'Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties COVID-19' en 'Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden'. Deze subsidies over 2021 zijn nog niet vastgesteld. Beide regelingen zijn nog niet opengesteld voor aanvragen voor het 4e kwartaal 2021.

3. Economie					
Bijdrage Stichting Promotie Nijverdal in Masterplan	27	-45	0	0	-18 Helft subsidie is niet uitbetaald en de bijdrage Masterplan is niet geïnd.
Verhuur of exploitatie, bijdragen ondernemers of gebruiksvergoeding	0	-43	0	p.m.	-43 Kwijtschelden commerciële huren. Grotendeels opgevangen binnen de begroting.
Noodsteun aan bedrijven	-14	0	0	0	-14 Ondersteuning ondernemers tijdens coronacrisis.
Vermakelijkhedenretributie	0	-15	0	0	-15 Kwijtschelding retributie Avonturenpark Hellendoorn.
Heroriëntatie zelfstandigen	-11	0	11	0	0 Inkomensoverdracht in verband met corona.
Subtotaal	2	-103	11	0	-90
4. Onderwijs					
-					
Subtotaal	0	0	0	0	0
5. Sport, cultuur en recreatie					
Inkomstenderving (sport)accommodaties	0	-202	0	259	57 Lagere huuropbrengsten door kwijtschelding.
Steunmaatregelen gesubsidieerde instellingen of maatschappelijke organisaties	-109	0	443	0	334 Restant naar de VAR.
Coronatesten ZPC Het Ravijn	-10	0	0	0	-10 Opgevangen binnen de begroting.
SPUK IJZ 2e half jaar 2020	0	-174	0	174	0 Ingezet voor instandhouding zwembad Het Ravijn.
SPUK IJZ 1e half jaar 2021	0	-162	0	162	0 Ingezet voor instandhouding zwembad Het Ravijn.
SPUK Sportakkoord	-40	0	0	85	45 Specifieke uitkering voor impuls op bewegen en gezonde leefstijlinterventies.
Controle coronatoegangsbewijzen	-5	0	0	95	90 Nog geen uitgaven verricht. Volledig als nog te betalen opgenomen.
Subtotaal	-164	-538	443	775	516
6. Sociaal domein					
Flexibele schil sociaal domein algemeen	-113	0	0	0	-113 Knelpunten Sociaal Domein ten gevolge van corona. Opgevangen binnen de begroting.
Bijzondere bijstand en gemeentelijk schuldenbeleid	-52	0	18	0	-34 Ingezet voor extra beleidscapaciteit. Tekort opgevangen door overschot op dit onderwerp in 2020.
Gemeentelijk schuldenbeleid	0	0	52	0	52 Doorgeschoven naar 2022 tbv huisvestingsproblematiek statushouders
Impuls re-integratie	-18	0	100	0	82 Ingezet voor extra formatie re-integratie. Restant doorgeschoven naar 2022.
Uitvoering TONK	-17	0	438	0	421 Het restant komt na aftrek van € 56.000,- voor taakstelling personele kosten ten gunste van de algemene middelen. Hiervan is € 150.000,- apart gezet voor het oplossen van energiearmoede.
Uitvoering TOZO	-569			569	0
Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg	-51	0	51	0	0 Volledig opgenomen als nog te betalen (worst case scenario) aan de Gemeente Enschede (in het kader van Samen14).
Inhaalzorg en meerkosten Wmo 2015	-47	0	47	0	0 Volledig opgenomen als nog te betalen (worst case scenario) aan de Gemeente Enschede (in het kader van Samen14).
Perspectief jeugd en jongeren	0	0	61	0	61 Toegevoegd aan stelpost Rijksmiddelen corona.
Jongerenwerk	0	0	21	0	21 Toegevoegd aan stelpost Rijksmiddelen corona.
Mentale ondersteuning Jeugd	0	0	18	0	18 Toegevoegd aan stelpost Rijksmiddelen corona.
Activiteiten en ontmoetingen Jeugd	0	0	12	0	12 Toegevoegd aan stelpost Rijksmiddelen corona.
Bestrijding eenzaamheid ouderen	0	0	85	0	85 Toegevoegd aan stelpost Rijksmiddelen corona.
Extra begeleiding kwetsbare groepen	0	0	84	0	84 Toegevoegd aan stelpost Rijksmiddelen corona.
Steunpakket Jeugd aan zet	-70	0	10	0	-60 Opgevangen binnen de begroting.
Steunpakket Welzijn en leefstijl	-168	0	0	168	0 Opgevangen binnen de begroting.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Afvalverwerking	0	0	55	0	55 Gestort in de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing.
Subtotaal	0	0	55	0	55
Totaal financiële impact	-1.523	-856	1.578	1.512	711

* Voor een inhoudelijke toelichting op de specifieke onderdelen verwijzen we naar de verschillende programma's in deze jaarrekening.

** Hier zit een bedrag van € 32.000,- bij in met betrekking tot 2020. De compensatie werd bij de decembercirculaire van 2020 aangekondigd en bij de maart circulaire van 2021 werd bekend dat het om dit bedrag gaat.

Compensatie vanuit het gemeentefonds

Via het gemeentefonds hebben we middelen ontvangen in een aantal tranches (zie overzicht). De middelen zijn in de maart-, mei-, september- en decembercirculaire gemeentefonds 2021 opgenomen.

bedragen x € 1.000

Coronamiddelen	3e tranche	4e tranche	5e tranche	dec.circ	Totaal
Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg				51	51
Inhaalzorg en meerkosten Wmo 2015				47	47
Lokale culturele voorzieningen	252		95	80	427
Buurt- en dorpshuizen			15		15
Extra kosten verkiezingen 2021 in verband met COVID-19	49				49
Aanvullend pakket re-integratie bijstandsgerechtigden	65				65
Impuls re-integratie	35				35
Gemeentelijk schuldenbeleid	52				52
Bijzondere bijstand	18				18
TONK		110	328		438
Perspectief jeugd en jongeren		29			29
Jongerenwerk		21			21
Mentale ondersteuning Jeugd		18			18
Activiteiten en ontmoetingen Jeugd		12			12
Afvalverwerking		55			55
Bestrijding eenzaamheid ouderen		85			85
Extra begeleiding kwetsbare groepen		84			84
Jeugd aan zet		10			10
Heroriëntatie zelfstandigen		11			11
Inkomstenderving gemeenten 2020				23	23
Totaal compensatiepakket coronacrisis	471	435	439	201	1.546

In 2022 verwachten we inkomsten vanuit het gemeentefonds voor:

- Inkomstenderving van gemeenten over 2020 en 2021;
- Meerkosten van Jeugdzorg en Wmo over 2022;
- Extra kosten voor het organiseren gemeenteraadsverkiezingen.

Een aantal specifieke uitkeringen vanwege corona vallen buiten het gemeentefonds en worden verstrekt op basis van de daadwerkelijk gemaakte kosten, gedeelde inkomsten of toekomstige investeringen. We ontvingen specifieke uitkeringen voor:

- Zwembaden en ijsbanen;
- Verlenging steun aan sportverenigingen;
- Sportakkoord;
- Controle coronatoegangsbewijzen;
- Welzijn en leefstijl.

Financiële effecten

Financiële impact coronacrisis

In 2021 is uw raad tussentijds geïnformeerd over de impact van corona middels de tussentijdse rapportages, de drie circulaires en interne memo's over coronacompensatie vanuit het gemeentefonds.

Financiële impact 2021

Hieronder staan per taakveld de extra uitgaven, gemiste opbrengsten en de dekking uit bestaand budget of compensatie vanuit het rijk en de uiteindelijke financiële impact.

De werkelijke uitkomsten laten een voordeel van € 711.000,-- zien.

Het verschil wordt met name veroorzaakt door:

- Steunmaatregelen gesubsidieerde instellingen of maatschappelijke organisaties (€ 363.000,--): Vanuit het gemeentefonds hebben we hiervoor € 443.000,-- compensatie ontvangen (€ 428.000,-- voor lokale culturele voorzieningen en € 15.000,-- voor buurt- en dorpshuizen). Hierop hebben we in 2021 € 107.000,-- uitgegeven. Het restant is overgeboekt naar de VAR.
- Uitvoering TONK (€ 421.000,--): Vanuit het gemeentefonds hebben we hiervoor € 438.000,-- compensatie ontvangen. Hierop hebben we in 2021 € 17.000,-- uitgegeven. Het restant komt na aftrek van 56k voor taakstelling personele kosten ten gunste van de algemene middelen.

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Jaarrekening 2021				Financiële Korte toelichting* impact
	Meer uitgaven	Minder inkomsten	Compensatie uit Gemeentefonds	Compensatie uit overige (Rijks)middelen	
0. Bestuur en ondersteuning					
Digitalisering, thuiswerken	-118	0	0	0	-118 Dit zijn de meerkosten in de exploitatie. Deze zijn intussen structureel in de begroting opgenomen. Daarnaast is nog € 319.000,-- aan investeringen gepleegd, waarvan de kapitaallasten zich uitstrekken over de jaren 2022 en verder. Die zijn hier niet meegenomen als meerkosten.
Aanpassingen huisvesting Huis voor Cultuur en Bestuur	-43	0	0	0	-43 Aanpassingen het gebied van facilitair, werkplekinrichting en mechanische luchtbehandeling.
Personeel (inhuur)	-240	0	0	0	-240 Extra inhuur publieksbalie en informatisering. Deze kosten zijn € 15.000,-- hoger uitgevallen dan bij de begroting rekening mee is gehouden.
Reclamebelasting	0	-73	0	0	-73 Reclamebelasting is in zijn geheel niet opgegelegd.
Parkeergelden (parkeergarage)	0	-23	0	0	-23 Lagere bezetting parkeergarage.
Marktprecariobelasting	0	-15	23	0	8 Lagere bezetting van de markt en verminderingen op het marktgeld.
Leges APV/evenementen	0	-28	0	0	-28 Lagere opbrengst door wegblijven evenementen.
Verhaal kosten ondersteuning festiviteiten en evenementen	0	-21	0	0	-21 Minder kosten kunnen verhalen.
Verkiezingen	-7	0	49	0	42 Extra kosten bij de verkiezingen vanwege corona.
Energiekosten gebouwen (door ventilatie)	-40	0	0	0	-40 Opgevangen binnen de begroting.
Subtotaal	-448	-160	72	0	-536
1. Veiligheid					
-					
Subtotaal	0	0	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
-					
Subtotaal	0	0	0	0	0

Deel 5: BALANS EN TOELICHTING

Balans, programmarekening en toelichting

Balans en toelichting

Per 31 december 2021

Inleiding

De balans is een in geld uitgedrukt overzicht van de samenstelling van de financiële positie op een bepaald tijdstip. Enerzijds staan op de balans de bronnen waar het vermogen vandaan komt, de passiva. Anderzijds staan op de balans de zaken waar dit vermogen in gestopt is, de activa. Onder de passiva staan eigen vermogen (reserves) en vreemd vermogen (voorzieningen, langlopende leningen, kortlopende schulden). Activa zijn onder andere gebouwen, terreinen, debiteuren en liquide middelen.

Grondslagen voor waardering

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Activa

Voor zover niet anders vermeld zijn de activa gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. Indien in de vervaardigingsprijs is opgenomen de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend dient te worden toegelicht dat deze rente is geactiveerd. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige levensduur. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen en/of eventuele beschikkingen over reserves voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft.

De bijdrage in activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage verminderd met afschrijvingen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de (historische) verkrijgings- of de vervaardigingsprijs, onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen en eventuele investeringsbijdragen. (voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft).

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de uitgifteprijs van eerste uitgifte.

Financiële vaste activa

De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of de lagere marktwaarde. Kapitaalverstrekkingen, overige langlopende leningen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele aflossingen.

Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van leningen en vorderingen verrekend.

Afschrijvingen

De afschrijvingen geschieden in principe lineair op basis van een vast percentage van de aanschafwaarde. In enkele gevallen ook annuïtair. Bij de keuze van de afschrijvingstermijn wordt uitgegaan van de economische levensduur van de investering. Voor de belangrijkste investeringen gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

■ immateriële vaste activa	5 jaar
■ hard- en software	4 jaar
■ vervoermiddelen	5-12 jaar
■ technische installaties	15 jaar
■ wegen	25 jaar
■ riolen	15-60 jaar
■ gebouwen	40 jaar (schoolgebouwen 60 jaar)

Op investeringen wordt proportioneel afgeschreven vanaf 1-1 na het jaar waarin het project is afgerond of de investering is gedaan.

Grondexploitatie

De voorraden in de grondexploitatie worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met reeds ontvangen bedragen wegens gronduitgifte. Indien de marktwaarde lager is wordt deze gewaardeerd op marktwaarde. Voor verliesgevendende exploitaties wordt een voorziening getroffen ter hoogte van het te verwachten verlies, die in mindering wordt gebracht op de geactiveerde grondwaarde. Een en ander conform de notities van de commissie BBV.

Zoals ook genoemd in de nota grondbeleid 2018, moet volgens de nieuwe BBV-voorschriften verplicht winst worden genomen volgens de methode van "Percentage of Completion" (POC-methode). Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Tevens wordt bij de tussentijdse winstneming rekening gehouden met (projectspecifieke) risico's.

Deze winstneming zorgt voor een hogere boekwaarde op de voorraden grond in exploitatie.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden op de nominale waarde van de vorderingen in mindering gebracht.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Passiva

Voor zover niet anders vermeld zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat volgend uit de programmarekening.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd ter afdekking van:

- Verplichtingen of verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing kan worden geheven.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaal-goederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Borg en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Overig

Eigen bijdrage CAK

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende: Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid

is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente. Opvallend is dat de commissie BBV stelt dat het uitgangspunt bij de verantwoording van de opbrengsten CAK in de basis het kasstelsel is, daarmee wordt expliciet afgeweken van een stelsel van baten en lasten. Wij nemen jaarlijks de ontvangsten via het CAK op in de jaarrekening.

Dividendopbrengsten van deelnemingen

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Algemene uitkering

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling (in de septembercirculaire).

Wijzigingen in hoeveelheidsverschillen en taakmutaties die bij de decembercirculaire gepubliceerd worden door het Rijk, worden ook daadwerkelijk verrekend en ook door ons meegenomen in de gemeentefondsuitkering.

Personeelslasten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar.

Beleidsregels toepassing WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) is met ingang van 1 januari 2013 van kracht.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd, c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Resultaatbepaling

Het resultaat van de jaarrekening 2021 is onder meer tot stand gekomen na het opnemen van toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en voorzieningen in de rekening. Eén en ander is conform de besluitvorming rondom de begroting 2021, inclusief de nadien vastgestelde begrotingswijzigingen. De gevolgen van de tussentijdse toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zijn uiteengezet in de toelichting op de balans.

Resultaatbestemming

Het saldo van de exploitatierekening 2021 is gestort in de reserve 'Rekeningsaldo te bestemmen' en is afzonderlijk opgenomen op de balans onder het eigen vermogen.

Balans per 31 december 2021

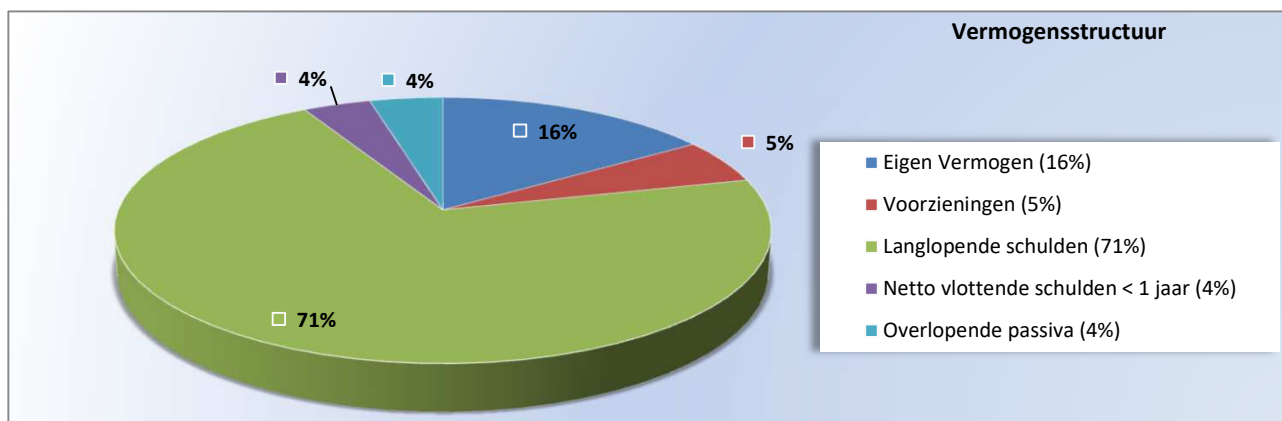
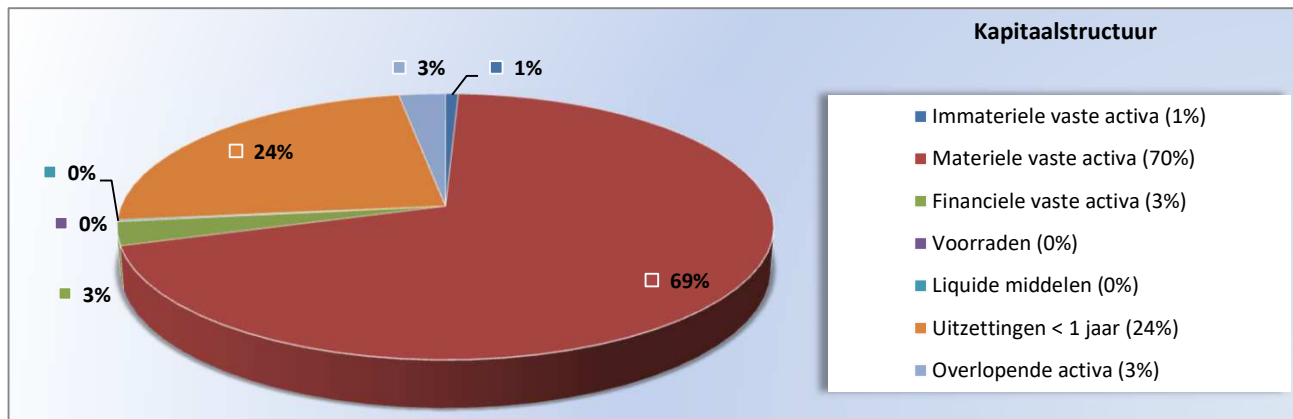
bedragen x € 1.000

Activa	31-dec-2020	31-dec-2021
Vaste Activa		
Immateriele vaste activa	1.246	1.228
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	901	857
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	345	371
Materiele vaste activa	121.878	117.921
Investerings in erfpacht	687	687
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	25.013	24.380
Investerings met een economisch nut	69.963	67.499
Investerings met een economisch nut waar een heffing tegen over staat	26.215	25.355
Financiële vaste activa	5.640	4.822
Kapitaalverstrekking aan verbonden partijen	137	137
Leningen aan verbonden partijen	71	71
Overige langlopende leningen u/g	5.327	4.519
Overige langlopende uitzettingen	106	95
Totaal vaste activa	128.765	123.972
Vlottende Activa		
Vorraden	6.557	62
Gereed product en handelsgoederen	25	25
Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie	6.532	37
Grond- en hulpstoffen bouwgronden	-	-
Vooruitbetalingen	-	-
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	26.746	40.671
Vorderingen op openbare lichamen	1.658	437
Overige vorderingen	3.814	7.819
Voorziening dubieuze debiteuren	- 760	- 1.132
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	22.034	33.546
Liquide middelen	382	296
Banksaldi	380	294
Kassaldi	2	2
Overlopende activa	4.411	4.512
Nog te ontvangen bijdrage overheidslichamen		
Overige nog te ontvangen bedragen	4.072	4.240
Overige vooruitbetaalde bedragen	338	272
Totaal vlottende activa	38.095	45.540
Totaal Activa	166.860	169.511
Recht verliescompensatie Vpb	-	-

bedragen x € 1.000

Passiva	31-dec-2020	31-dec-2021
Vaste passiva		
Eigen Vermogen	18.191	26.752
Resultaat boekjaar	2.292	4.085
Algemene reserves	13.289	19.594
Bestemmingsreserves	2.611	3.074
Voorzieningen	8.669	9.156
Voorzieningen	8.669	9.156
Langlopende schulden	126.300	119.997
Onderhandse leningen o/g	126.300	119.997
Totaal vaste passiva	153.159	155.905
Viottende Passiva		
Netto viottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.082	6.259
Opgenomen kasgeldleningen		
Overige schulden	5.082	6.259
Overlopende passiva	8.619	7.347
Ontvangen overheidsgeld met een specifiek bestedingsdoel	224	2.588
Overige vooruitontvangen bedragen	1.999	510
Overige nog te betalen bedragen	6.396	4.249
Totaal viottende passiva	13.700	13.606
Totaal Passiva	166.860	169.511
Gewaarborgde geldleningen	152.797	141.948

Balansstructuur

In bovenstaande grafieken is de balansopbouw weergegeven. De kapitaalstructuur geeft aan wat de bezittingen van de gemeente zijn. Veruit het grootste deel (70%) is materiële vaste activa. Hieronder vallen onder andere gebouwen, wegen, vervoermiddelen en machines. De voorraden zijn met name de voorraden grond in de grondexploitatie. De financiële vaste activa, voor het grootste deel bestaand uit verstrekte langlopende leningen, maken voor 3% deel uit van de bezittingen.

De vermogensstructuur geeft de bronnen aan waar het vermogen vandaan komt. Een eigen vermogen van 16% (2020: 11%) van het balanstotaal geeft aan dat 16% van de activa is gefinancierd met eigen middelen en 84% met vreemd vermogen. Als verder naar de balans wordt gekeken, blijkt dat de vlottende passiva met € 13,6 miljoen, beduidend lager zijn dan de vlottende activa van € 45,5 miljoen. Dit betekent dat ongeveer twee derde van de vlottende activa (namelijk € 31,9 miljoen) gefinancierd is met lang vermogen. Aan de ene kant is dit een nadeel omdat kasgeld goedkoper is dan langlopende leningen, aan de andere kant zijn er langlopende leningen afgesloten tegen relatief lage rentes, waardoor op lange termijn de lage rentekosten gewaarborgd blijven. Bovendien wordt met financiering middels langlopende schulden minder risico gelopen dan wanneer met kortlopend krediet wordt gefinancierd. De vlottende activa wordt voor een groot deel gevormd door voorraden van de grondexploitatie.

Toelichting op de balans

Vaste activa

bedragen x € 1.000

Vaste activa	Boek- waarde 1-1-2021	Vermeer- deringen	Vermin- deringen/ Bijdrage derden	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2021
Immateriële activa	1.246	106	- 11	- 113	-	1.228
Materiële activa	121.878	3.305	- 294	- 6.382	- 586	117.921
Financiële activa	5.640	188	- 995	- 11	-	4.822
Totaal	128.765	3.598	- 1.300	- 6.506	- 586	123.972

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn kapitaaluitgaven, waar geen bezittingen tegenover staan. In de balans van de gemeente Hellendoorn zijn onder de immateriële vaste activa uitgaven verantwoord met betrekking tot onderzoek en ontwikkeling. Activering van deze uitgaven geschiedt om deze aan meerdere jaren te kunnen toerekenen. Tevens zijn onder de immateriële activa de bijdragen aan activa in eigendom van derden opgenomen.

De ontwikkeling van de boekwaarde gedurende het verslagjaar kan als volgt worden weergegeven:

bedragen x € 1.000

Immateriële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2021	Vermeer- deringen	Vermin- deringen/ Bijdrage derden	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2021
Bijdragen aan activa en eigendom derden	901	-	-	- 44	-	857
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	345	106	- 11	- 69	-	371
Totaal	1.246	106	- 11	- 113	-	1.228

Bijdragen aan activa / eigendommen van derden

De mutaties in boekjaar 2021 betreffen € 44.000,-- aan reguliere afschrijvingen op reeds verstrekte bijdragen.

Kosten onderzoek en ontwikkeling

De mutaties in boekjaar 2021 betreffen € 69.000,-- aan reguliere afschrijvingen op kosten van onderzoek en ontwikkeling. De vermeerdering wordt veroorzaakt door verkeersregelininstallatie onderzoek 2021, door onderzoek toekomst vaste N35 en door onderzoek toekomstbestendige huisvesting Reggesteyn. De vermindering/bijdrage derden wordt veroorzaakt door onderzoek toekomst vaste N35. Dit project wordt volledig gefinancierd door de Regio en Provincie Overijssel.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa wordt onderscheiden in investeringen met een economisch nut, met een economisch nut waar een heffing tegenover staat en met een maatschappelijk nut. Alle investeringen, met een minimumbedrag van € 10.000,--, worden geactiveerd. Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde worden niet geactiveerd. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut werden tot 1 januari 2017 in principe niet geactiveerd. Vanaf 2017 is het verplicht om de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut te activeren.

bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2021	Vermeer- deringen	Vermin- deringen/ Bijdrage derden	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2021
Maatschappelijk nut						
Gronden en terreinen	1.025	-	-	-	-	1.025
Bedrijfsgebouwen	-	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	406	38	-	- 23	-	421
Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	22.569	612	- 16	- 1.186	-	21.979
Overige materiele vaste activa	1.013	1	-	- 58	-	955
Totaal Maatschappelijk nut	25.013	650	- 16	- 1.267	-	24.380
Economisch nut						
Gronden en terreinen	1.698	74	-	-	-	1.772
Bedrijfsgebouwen	52.859	265	-	- 1.602	- 586	50.936
Woonruimten	-	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	9.116	503	- 2	- 1.448	-	8.169
Vervoermiddelen	1.158	604	- 14	- 224	-	1.524
Erfpachtgronden	687	-	-	-	-	687
Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	2.927	686	- 151	- 288	-	3.173
Overige materiele vaste activa	2.157	66	- 3	- 294	-	1.927
Totaal Economisch nut	70.602	2.197	- 170	- 3.857	- 586	68.186
Economisch nut, dekking door heffing						
Bedrijfsgebouwen	741	-	-	- 8	-	733
Machines, apparaten en installaties	1.708	218	-	- 264	-	1.662
Vervoermiddelen	943	-	-	- 169	-	774
Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	22.872	240	- 108	- 817	-	22.186
Overige materiele vaste activa	-	-	-	-	-	-
Totaal Economisch nut, dekking door heffing	26.264	457	- 108	- 1.258	-	25.355
Totaal	121.878	3.305	- 294	- 6.382	- 586	117.921

Over 2021 is er aan bijdragen derden € 222.486,-- ontvangen. Dit zijn investeringsbijdragen die betrekking hebben op o.a. onderzoek toekomst vaste N35, vervanging riolering Rijssensestraat/Schansertweg en een deel SPUK.

Sinds 1 januari 2019 kunnen wij de btw die ons in rekening gebracht wordt voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Tegelijkertijd kunnen wij sinds die datum gebruikmaken van de Regeling Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK). Op grond van deze regeling ontvangen wij maximaal 17,5% van het bedrag van de activiteiten die in aanmerking komen voor de regeling. Dit kunnen zowel investeringen zijn als exploitatiekosten en ook de nadelige effecten van overheadkosten (mengpercentage) die veranderen als gevolg van de wet worden in de SPUK meegenomen. In de investeringssfeer hebben we in totaliteit € 48.688,-- als SPUK-uitkering verantwoord als bijdragen door derden. Dit is lager dan we hadden begroot. Niet onlogisch, want het afgelopen jaar hebben we vrij veel investeringen moeten doorschuiven en dat betekent natuurlijk ook dat er minder 'BTW-schade' ontstaat.

Per einde boekjaar 2021 bedraagt de boekwaarde van de materiële vaste activa met een maatschappelijk nut € 24,4 miljoen (2020: € 25,0 miljoen). De boekwaarde van materiële vaste activa met een economisch nut bedraagt € 68,2 miljoen (2020: € 70,1 miljoen). De boekwaarde van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven bedraagt € 25,4 miljoen (2020: € 26,3 miljoen).

Gronden en terreinen

Tot dit onderdeel behoren onder meer gronden bestemd voor toekomstige uitbreidingen, overname van gronden uit voormalige bestemmingsplannen, terreinen bij gemeentelijke gebouwen en dergelijke.

Bedrijfsgebouwen

Hiertoe behoren onder meer scholen, gebouwen ten behoeve van de sport, gebouwen voor de huisvesting van het gemeentelijke apparaat en dergelijke. De vermeerderingen hebben met name betrekking op nieuwbouw Vso Elimschool. De afwaardering heeft te maken met de nieuwe taxatie in verband met verkoop van een deel van de winkelunits Dunantblok.

Machines, apparaten en installaties

Dit heeft met name betrekking op machines van uiteenlopende aard, huis- en bedrijfscontainers, installaties voor drukriolering, automatiseringsapparatuur en dergelijke. De vermeerderingen hebben voornamelijk betrekking, vervanging installaties gemalen, toekomstbestendig maken van het afvalbrengpunt en investering in automatisering hardware.

Vervoermiddelen

Dit betreft met name het rijdend materieel van de gemeente. De grootste investeringen voor 2021 zijn de vervanging van een veegmachine, tractor en overname van de voertuigen voormalige groenploeg Soweco.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Hieronder vallen met name de investeringen verband houdend met reconstructie en aanleg van wegen, fietspaden en pleinen, aanleg van riolering, sportterreinen, aanleg van parken, parkeerterreinen en particuliere exploitatieplannen. Belangrijkste investeringen in 2021 zijn vervangen fietscrossbaan Lochsprinters, herinrichting Transportweg en investeringen in vervanging diverse rioleringen waaronder vervanging riolering H. Wormser/Gr. Van Prinsterstraat. De verminderingen worden met name veroorzaakt door een bijdrage van de provincie inzake verkeersveiligheid rondom vervanging riool Rijssensestr./Schansertweg en een deel dorpsstraat 19 (Hellendoorn) inzake herstraten verhardingen, aanleg rioleringen en aanleg parkeerplaatsen.

Overige materiële vaste activa

Deze activasoort omvat voornamelijk activa welke betrekking hebben op meubilair, software, inrichtingskosten. Belangrijkste investering in 2021 is de vervanging van het GPS set basisstation en vervanging van inrichting HvCB.

De grote investeringen (uitgaven > 100.000,--) in 2021 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

Belangrijkste investeringen (> € 100.000)	Oorspr. krediet	Cumulatief Besteed t/m 2020	Investeringen 2021	Restant krediet
Bedrijfsgebouwen				
Bouwkundige aanpassingen Schubertstraat VSO Elim	182	-	182	-
Vervoermiddelen				
Vervanging veegmachine Schmidt	130	-	123	7
Overname voertuigen vm groenploeg Soweco	-	-	209	- 209
Tractor groen	121	-	121	-
Machines, apparaten en installaties				
Maaiaarm/klepelaar	125	-	105	20
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken				
Vervanging fietscrosbaan Lochsprinters (2018)	233	52	148	34
Rioleringen	2.308	1.432	674	203
Kruisingen Constantijnstraat 2020	446	242	165	39
Herinrichting Transportweg 2021	110	-	161	- 51
Overige materiele vaste activa				
Automatiseringssystemen vervanging	319	-	302	17
Totaal	3.973	1.725	2.189	60

De overschrijding op het investeringsbudget herinrichting Transportweg komt ten laste van het krediet investering programma wegen. De overschrijding op het investeringsbudget overname voertuigen voormalig groenploeg Soweco is ontstaan door het eerder opheffen van het leasecontract. Hierdoor zijn de voertuigen in december 2021 overgenomen. Dit valt binnen het bestaande beleid. De overname van deze voertuigen stond gepland voor het jaar 2022. In 2022 was hiervoor een budget gereserveerd van € 225.000,--.

Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa worden voornamelijk de deelnemingen en de verstrekte geldleningen verantwoord.

bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2021	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Aflos- singen	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2021
Leningen aan deelnemingen	71	-	-	-	-	71
Overige langlopende leningen	5.412	188	-	- 1.079	-	4.520
Kapitaalverstrekking aan deelneming	80	-	-	-	-	80
Kapitaalverstrekking gemeensch. regelingen	57	-	-	-	-	57
Voorzieningen	- 85	-	84	-	-	- 1
Overige uitzettingen looptijd => 1 jaar	106	-	-	- 11	-	95
Totaal	5.640	188	84	- 1.090	-	4.822

Verstrekte geldleningen

bedragen x € 1.000

Verstrekte leningen	Oorspr. Bedrag	Rente %	Begin looptijd	Einde looptijd	Boek- waarde 1-1-2021	Opname 2021	Aflossing 2021	Boek- waarde 31-12-2021
Rentedragend								
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	-	div	div	div	4.590	-	- 843	3.747
Startersleningen	-	div	div	div	395	-	- 74	321
Bunga Tandjung	85	3,8%	2010	2025	37	-	-	37
Hippisch Centrum 't Oale Spoor	12	1,0%	2021	2031	-	12	-	12
Memory Museum	125	1,5%	2021	2036	-	125	-	125
Enexis	500	2,2%	2020	2030	71	-	-	71
Totaal Rentedragend	722				5.094	137	- 917	4.314
Renteloos								
BBZ-leningen	-	0,0%	-	-	388	51	- 162	277
waarvan dubieus	-	0,0%	-	-	- 84	-	84	- 0
Totaal Renteloos	-				304	51	- 78	276
Totaal	722				5.398	188	- 995	4.590

In 2021 is een lening verstrekt aan het Memory Vrijheidsmuseum van € 125.000,--. Daarnaast is aan 't Oale Spoor een lening van € 12.000,-- verstrekt in het kader van de Energielening Hellendoorn. De overige langlopende verstrekte geldleningen hebben vooral betrekking op hypothecaire geldleningen aan ambtenaren in vaste dienst van de gemeente. Er is in 2021 voor een bedrag van € 843.000,-- afgelost. De totaal uitstaande leningenportefeuille inzake personeelshypotheek bedraagt per einde 2021 € 3,7 miljoen. Vanaf 1 januari 2009 is het bij wet verboden hypothecaire geldleningen aan ambtenaren te verstrekken. De contracten die zijn afgesloten voor 1 januari 2009 blijven gehandhaafd. In 2007 is een regeling voor startersleningen opgezet. Eind 2021 staat voor € 321.000,-- aan startersleningen uit. In 2020 is een lening verstrekt aan Enexis voor een bedrag van € 71.000,--.

Alle aandeelhouders is gevraagd een lening te verstrekken. Het betreft een hybride converteerbare aandeelhouder-slening. Dit houdt in dat de lening op termijn omgezet kan worden in aandelen.

De leningen die worden verstrekt in het kader van de BBZ worden hier ook verantwoord.

Kapitaalverstrekking

De kapitaalverstrekking aan deelnemingen hebben betrekking op de aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Wadinko en deelnemingen die zijn ontstaan uit de verkoop van Essent NV, waaronder Enexis, en zijn gewaar-deerd tegen de nominale waarde. De kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen betreft de bijdrage in het kapitaal van de Stadsbank Oost-Nederland. De aandelen zijn ultimo 2021 in het bezit van de gemeente Hellen-doorn. Het dividend wordt verantwoord in het jaar van ontvangst.

Aandelen Twence

In 2011 zijn de aandelen in Twence B.V. (819.000 stuks) bij notariële akte overgedragen aan de Regio Twente (819 stuks tijdelijk winstdelende preferente aandelen) en aan gemeenten (818.181 gewone aandelen A). Er staan geen geldstromen of andere kosten tegenover. De verkrijgingsprijs is daarmee nihil. Het BBV schrijft ten aanzien van het activeren van deelnemingen voor dat hier de historische kostprijs of lagere marktwaarde dient te worden gehanteerd. Bij de gemeenten komen derhalve de aandelen voor nihil op de balans. Om wel een volledig beeld te krijgen van het bezit van de gemeenten dient door de gemeenten jaarlijks als toelichting op de balans melding gemaakt te worden van het aantal en soort aandelen dat men heeft. Hellendoorn bezit 46.795 gewone aandelen A.

Voorzieningen

Hierop staan de correcties wegens dubieusheid voor verstrekte leningen in het kader van de BBZ.

Overige uitzettingen looptijd => 1 jaar:

Hieronder valt de post afkoop onderhoud verkeersregelininstallaties (vri) 2016. De totale bijdrage voor 15 jaar voor het onderhoud van de vri's wordt onder deze post verantwoord.

Vlottende activa

bedragen x € 1.000

Vlottende Activa	31-dec-2020	31-dec-2021
Vorraden	6.557	62
Liquide middelen	382	296
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	26.746	40.671
Overlopende activa	4.411	4.512
Totaal	38.095	45.540

Vorraden

bedragen x € 1.000

Vorraden	31-dec-2020	31-dec-2021
Gereed product en handelsgoederen		
Voorraad grond niet in exploitatie(verspreide percelen)	33	33
Voorraad grond niet in expl verspr perc afwaarderi	- 9	- 9
Totaal Gereed product en handelsgoederen	25	25
Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie		
Vorraden in exploitatie bouwgronden	16.057	7.490
Geraamde kosten grondaankopen	- 124	- 123
Geraamde kosten planschade	- 68	- 66
Geraamde kosten bouwrijpmaken	- 5.981	- 3.549
Geraamde kosten voorbereiding en toezicht	- 931	- 665
Geraamde rentekosten	- 351	- 17
Geraamd exploitatieresultaat	1.511	147
Voorziening vorraden in exploitatie bouwgronden	- 2.131	- 1.071
Vorraden in expl bouwgronden afwaardering	- 7	- 7
Geraamde winstuitkeringen aan derden	- 1.442	- 1.968
Geraamde kostenstijging	-	- 135
Totaal Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie	6.532	37
Grond- en hulpstoffen bouwgronden		
Vorraden niet in exploitatie bouwgronden	369	369
Vorraden niet in expl bouwgronden afwaardering	- 369	- 369
Totaal Grond- en hulpstoffen bouwgronden	-	-
Totaal	6.557	62

Ontwikkeling bruto boekwaarde voorraden (vóór aftrek voorziening)	Boek- waarde 1-1-2021	Verwer- ving	Toegereken- de rente	Bouw- en woonrijp maken	Voorberei- ding en toezicht	Winst- neming en winstdeling	Opbren- gsten	Boek- waarde 31-12-2021
Gereed product en handelsgoederen								
Voorraad grond niet in exploitatie (verspreide percelen)	25	-	-	-	-	-	-	25
Totaal Gereed product en handelsgoederen	25	-	-	-	-	-	-	25
Onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie								
Bedrijventerreinen								
Haarle	711	-	12	-	5	- 243	-	485
Lochter III	7.359	-	129	700	135	1.266	9.355	234
Woningbouwgebieden								
Daarle West	- 23	-	- 0	-	16	7	82	-82
Kruidenwijk Zuid fase 1 (Heemtuin)	- 16	-	- 0	90	31	- 336	-	-231
Hellendoorn Noord fase 1	836	-	15	12	73	-	186	750
De Branderij	- 68	-	- 1	-	15	-	-	-54
Hart van Noetsele	- 24	-	- 0	-	2	23	-	0
Aan de Tuinen (Steen v. Ommerenstr)	- 112	-	- 2	24	4	86	-	0
Schoolstraat/Salomonsonstraat	-	9	-	86	52	32	173	6
Totaal onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie	8.663	9	152	912	333	835	9.796	1.108
Grond- en hulpstoffen bouwgronden								
Grond- en hulpstoffen bouwgronden	-	-	-	-	-	-	-	0
Totaal grond- en hulpstoffen bouwgronden	-	-	-	-	-	-	-	0
Totaal	8.688	9	152	912	333	835	9.796	1.133

De voorraden hebben overwegend betrekking op gronden en onderhanden werken in de sfeer van de grondexploitatie. Voor een inhoudelijke toelichting op de ontwikkelingen in de grondexploitaties verwijzen wij u naar paragraaf grondbeleid.

In de voorraad verspreide percelen (onder "gereed product en handelsgoederen") hebben zich in 2021 geen wijzigingen voorgedaan. De voorraden onderhanden werk hebben volledig betrekking op de bouwgronden die in exploitatie zijn.

De tabel "Ontwikkeling bruto boekwaarde voorraden" laat de ontwikkeling van de voorraden gedurende 2021 zien. De bouwgronden in exploitatie zijn per complex genoemd. De boekwaarden in deze tabel zijn niet gecorrigeerd voor de te verwachten verliezen. De boekwaarde per 1 januari wordt verhoogd met de kosten van verwerving, rente, bouw- en woonrijp maken en voorbereiding; verhoogd met de (tussentijdse) winstneming en verlaagd met de opbrengsten. De boekwaarde van de voorraden bestaan uit het saldo van de gerealiseerde kosten en opbrengsten, waarin ook de reeds genomen winsten en de te verwachten verliezen zijn verwerkt. De boekwaarde sluit eveneens aan met de verwachte nog te behalen opbrengsten, kosten en verliezen en winsten. In bovenstaande tabel ziet u de ontwikkelingen die zich in 2021 hebben voorgedaan. Deze worden hierna toegelicht.

- Onder 'verwerving' is een toename te zien van € 9.000,--. Dit betreft de inbreng van de nog resterende boekwaarde op de voormalige Ireneschool in de grex "Schoolstraat/Salomonsonstraat". Voor deze nieuwe grex hebben we geen aanvullende gronden hoeven te verwerven.
- Er is in 2021 € 152.000,-- rente toegerekend aan de grondexploitatie, gebaseerd op de boekwaarde per 1 januari. De rente is afwijkend van de reguliere rente-omslag voor vaste activa en is gebaseerd op de voorschriften BBV die hiervoor gelden.
- In de grondexploitaties 't Lochter III en Kruidenwijk Zuid zijn de meeste kosten voor bouw- en woonrijp maken gemaakt. Het totaal aan deze kosten bedroeg in 2021 ruimt € 0,9 miljoen.
- Met name door de grote belangstelling voor kavels op industrieterrein 't Lochter III is er een flinke ambtelijke inzet geweest die verantwoordt wordt onder 'voorbereiding en toezicht'. Er is voor een bedrag van € 333.000,-- aan ambtelijke kosten (incl. overhead) toegerekend aan de gezamenlijke grondexploitaties.
- De winstdeling en winstneming zorgen voor een verhoging van de boekwaarde. In 2021 is aan de marktpartijen van 't Lochter III een winstdeling van € 420.000,-- uitgekeerd. Daarnaast is er door de gemeente voor in totaliteit per saldo € 416.000,-- aan (tussentijdse) winsten genomen. Hierin is tevens het terugdraaien van de tussentijdse

winstnemingen op Kruidenwijk Zuid en Haarle opgenomen: Kruidenwijk Zuid is inmiddels verliesgeven en voor Haarle is – o.b.v. de POC – een andere winstberekening noodzakelijk. De grondexploitatie Aan de Tuinen en Hart van Noetsele zijn in 2021 afgesloten, waarbij de resterende winsten zijn genomen.

- De verkoop van kavels leverde in totaliteit bijna € 9,8 miljoen op. In Hellendoorn Noord zijn alle kavels geleverd die uitgeefbaar waren. Op 't Lochter III is ruim 7,2 hectare geleverd. De overige kavels van 't Lochter III met een oppervlak van 2,5 hectare zijn ultimo 2021 in optie of al verkocht (maar nog niet geleverd). Ook is het eerste kavel van de nieuwe locatie Schoolstraat/Salomonsonstraat geleverd, evenals enkele groenstroken op deze locatie.

Onderstaande tabel laat een vergelijking zien van de ontwikkeling van de voorraad bouwgrond in exploitatie over de jaren 2021 en 2020. De mutatie in de netto oppervlakte heeft alleen betrekking op 2021.

bedragen x € 1.000

Voorraad bouwgrond in exploitatie	Netto oppervlakte (in m2)	2020	2021
Balans per 1 januari	115.506	10.369	8.663
Toename			
Grondverwerving	2.072	- 554	9
Diverse voorbereidingskosten		2.988	1.665
Rentebijbeschrijving		220	152
Winstneming gemeente		309	416
Totaal toename	2.072	2.964	2.242
Afname			
Opbrengst verkopen	- 73.930	- 4.670	- 9.796
Afboeken bovenmatige boekwaarde		-	-
Afsluiten complexen en overige bijdragen		-	-
Herverkaveling	- 79		
Totaal afname	- 74.009	- 4.670	- 9.796
Balans per 31 december vóór aftrek voorziening	43.569	8.663	1.108
Voorziening			
Voorziening toekomstige verliezen		- 2.131	- 1.071
Balans per 31 december incl. voorziening	43.569	6.532	37

Voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties

Aan de meeste grondexploitaties zijn bepaalde financiële risico's verbonden. Indien tekorten worden voorzien op gronden die reeds in exploitatie zijn genomen, dan wordt hiervoor een bedrag opgenomen in de voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties. De stand van de voorziening bedraagt per ultimo 2021 € 1,07 miljoen ten opzichte van € 2,1 miljoen in 2020. Voor een detaillering van de verwachte resultaten en de getroffen voorzieningen verwijzen wij u naar de toelichting bij paragraaf grondbeleid.

De mutatie in de voorziening is voor € 650.000,-- te danken aan de lagere verwachte kosten voor het woonrijp maken van Kruidenwijk Zuid. Door het terugdraaien van tussentijdse winstnemingen op Kruidenwijk Zuid (€ 336.000,--) en Haarle kon ook de voorziening worden verlaagd (respectievelijk met € 336.000,-- en € 88.000,--). Het verwachte verlies op Hellendoorn Noord ligt iets lager dan vorig jaar werd ingeschat (€ 26.000,--). De overige kleine wijzigingen betreffen met name de indexatie van deze voorziening.

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar

bedragen x € 1.000

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31-dec-2020	31-dec-2021
Vorderingen op openbare lichamen		
Debiteuren Openbare Lichamen	1.658	437
Totaal Vorderingen op openbare lichamen	1.658	437
Overige vorderingen		
Belastingdebiteuren gecombineerde aanslag	377	337
Debiteuren algemeen	714	4.482
Debiteuren bijstandsverlening	929	1.049
Debiteuren nog te ontvangen	891	964
Verzekeringspremies	-	-
Rekening Courant SVN (Startersleningen)	902	987
Totaal Overige vorderingen	3.814	7.819
Voorziening dubieuze debiteuren		
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	- 108	- 402
Voorziening dubieuze debiteuren WWB	- 652	- 730
Totaal Voorziening dubieuze debiteuren	- 760	- 1.132
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Schatkistbankieren	22.034	33.546
Totaal Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	22.034	33.546
Totaal	26.746	40.671

Evenals voorgaand jaar is de voorziening voor dubieuze debiteuren WWB en BBZ op statische wijze bepaald. Per openstaande vordering is het risico van oninbaarheid ingeschat en op basis hiervan is de voorziening voor dubieuze debiteuren verantwoord.

De voorziening dubieuze debiteuren algemeen is bepaald over het totaal openstaand saldo. Deze voorziening wordt via 2 methodieken vastgesteld:

- 1. Statische bepaling:** Gekeken is naar debiteuren met een openstaand saldo van € 25.000,-- of hoger waarvan op dit moment de verwachting is dat (een deel van) de vordering niet verhaalbaar is en debiteuren waarvoor een dwangsom is opgelegd.
- 2. Dynamische bepaling:** Betreft het openstaand saldo per dienstjaar (minus het saldo dat meegenomen is bij de statische bepaling). Van dit openstaand saldo is een percentage meegenomen in de voorziening. De percentages zijn gebaseerd op algemeen gebruikte percentages.
 - 1999 t/m 2017: 100% dubieus
 - 2018: 75% dubieus
 - 2019: 50% dubieus
 - 2020: 25% dubieus

De voeding van de voorziening dubieuze debiteuren is als volgt: Belastingdebiteuren worden gesplitst in een deel dat ten laste komt van de afvalstoffenheffing en een deel rioolheffing. Hierbij wordt rekening gehouden met de verdeelsleutel voor bedrijven en particulieren. Daarnaast komt een deel ten laste van de algemene middelen (programma 6). De overige debiteuren komen volledig ten laste van de algemene middelen (programma 6).

In totaal is voor een bedrag van € 1.132.000,-- aan dubieuze vorderingen opgenomen.

Onder de overige kortlopende uitzettingen zijn de middelen opgenomen die uitstaan bij de schatkist. Dit zijn liquide middelen die tijdelijk worden weggezet. Ultimo 2021 staat er nog voor € 33,5 miljoen aan geldmiddelen bij de schatkist uit (2020: € 22,0 miljoen).

Schatkistbankieren

In 2014 is het schatkistbankieren verplicht geworden. In onderstaand overzicht is aangegeven wat het drempelbedrag is dat buiten de schatkist gehouden mag worden en welke bedrag de gemeente Hellendoorn gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist heeft gehouden.

bedragen x € 1.000

Schatkistbankieren		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
(1a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	38.521	34.973	25.729	30.443
(1b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(1) = (1a) / (1b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	428	384	280	331
Drempelbedrag					
(2a)	Begrotingstotaal verslagjaar	95.584	95.584	95.584	95.584
(2b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	95.584	95.584	95.584	95.584
(2c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(2) = oude berekening	Drempelbedrag tot 1 juli 2021	717	717		
(2) = nieuwe berekening	Drempelbedrag vanaf 1 juli 2021			1.912	1.912
(3a) = (2) > (1)	Ruimte onder het drempelbedrag	289	333	1.632	1.581
(3b) = (1) > (2)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Liquide middelen

bedragen x € 1.000

Liquide middelen	31-dec-2020	31-dec-2021
Banksaldi	380	294
Kassaldi	2	2
Totaal	382	296

De liquide middelen laten ultimo 2021 een stand zien van € 0,3 miljoen. (2020: € 0,4 miljoen).

Overlopende activa

bedragen x € 1.000

Overlopende activa	31-dec-2020	31-dec-2021
Nog te ontvangen bijdrage overheidslichamen	921	754
Overig nog te ontvangen bedragen	3.369	3.485
Overige vooruitbetaalde bedragen	338	272
Totaal	4.628	4.512

Overlopende activa zijn lasten die in 2021 als uitgave zijn geboekt, maar die feitelijk tot 2022 of latere jaren behoren. Daarnaast bestaat overlopende activa ook uit baten die in 2021 als bate zijn geboekt, maar die pas in 2022 of later daadwerkelijk tot een ontvangst zullen leiden.

De nog te ontvangen bijdrage overheidslichamen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

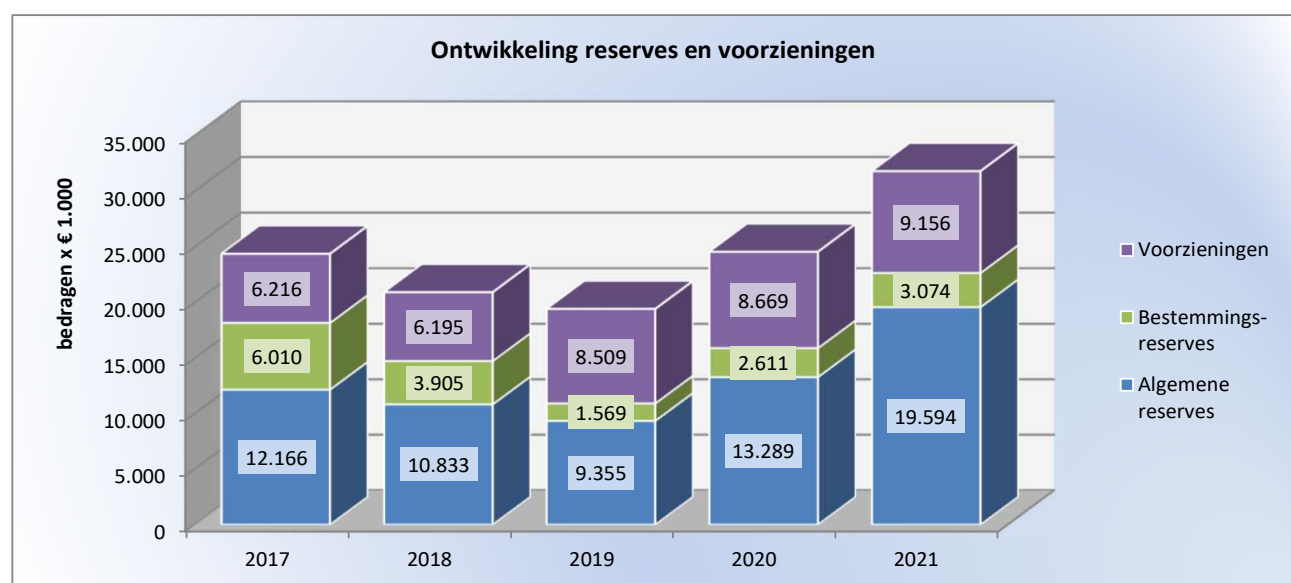
Nog te ontvangen bijdrage overheidslichamen	31-dec-2020	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	31-dec-2021
Nederlandse overheidslichamen				
Gemeenschappelijk Regeling inzake Soweco	86	-	86	-
Regio Twente bijdrage maatregelhulp en WVHS	380	-	380	-
Belastingdienst	403	57	403	57
BNG	31	-	31	0
Gemeente inzake diverse detachering	-	89	-	89
Gemeente inzake stichting Noest	-	136	-	136
UWV	-	17	-	17
Provincie inzake Programma Verkeersveiligheid	21	124	11	134
Provincie inzake Nationaal Park Sallandse Heuvelrug	-	32	-	32
Nederlandse overheidslichamen	921	455	911	465
Rijk				
Rijk inzake Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK)	-	23	-	23
Rijk inzake Gebundelde Uitkering (BUIG)	-	21	-	21
Rijk inzake Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO)	-	245	-	245
Rijk	-	289	-	289
Europese overheidslichamen	-	-	-	-
Europese overheidslichamen	-	-	-	-
Totaal	921	744	911	754

Vaste passiva

bedragen x € 1.000

Vaste passiva	31-dec-2020	31-dec-2021
Eigen Vermogen	18.191	26.752
Voorzieningen	8.669	9.156
Langlopende schulden	126.300	119.997
Totaal	153.159	155.905

Ontwikkeling gemeentelijke reserves en voorzieningen

In 2021 is de totale positie van reserves en voorzieningen toegenomen met een bedrag van circa € 7,2 miljoen, waarmee het totaal van de reserves en voorzieningen uitkomt op € 31,8 miljoen (2020: € 24,6 miljoen).

Eigen vermogen / reserves

bedragen x € 1.000

Eigen Vermogen	31-dec-2020	31-dec-2021
Resultaat boekjaar	2.292	4.085
Algemene reserves	13.289	19.594
Bestemmingsreserves	2.611	3.074
Totaal	18.191	26.752

De algemene reserves zijn reserves waaraan nog geen specifieke bestemming is gegeven. De daarin vastgelegde middelen kunnen dan ook nog vrijelijk worden ingezet. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan reeds door de Raad een concrete bestemming is gegeven. Dit betekent dat de uiteindelijke bestedingsrichting nadrukkelijk is aangegeven. Deels is dat gebeurd op basis van wet- en regelgeving of afspraken met andere overheden of maatschappelijke organisaties.

bedragen x € 1.000

Reserves	Saldo 1-1-2021	Stortin- gen	Afschrijving activa	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2021
Rekeningsaldo					
Rekeningsaldo te bestemmen	2.292	4.085	-	- 2.292	4.085
Totaal Rekeningsaldo	2.292	4.085	-	- 2.292	4.085
Algemene Reserve					
Vrij aanwendbare Reserve	5.656	6.537	-	- 2.570	9.624
Financieringsreserve	2.077	2.003	-	- 194	3.886
Bufferreserve grondexploitatie	5.556	2.106	-	- 1.577	6.085
Totaal Algemene Reserve	13.289	10.647	-	- 4.341	19.594
Bestemmingsreserves					
Reserve Salomonsonhuis / zorgpunt	164	-	-	-	164
Reserve bijzondere bijstand	193	93	-	-	286
Reserve groenrenovaties	7	1	-	-	7
Reserve 1/3-regeling accommodatiebeleid	157	-	-	- 44	112
Reserve rood-voor-rood	72	8	-	-	80
Reserve reconstructie platteland vernieuwing	156	-	-	- 20	136
Reserve wachtgelden huidige wethouders	418	45	-	-	463
Reserve duurzame energiemaatregelen	368	109	-	- 109	367
Reserve Co-financieringsfonds N35	620	58	-	-	679
Reserve invoeringkosten omgevingswet	456	323	-	-	779
Totaal Bestemmingsreserves	2.611	637	-	- 174	3.074
Totaal	18.191	15.368	-	- 6.807	26.752

De gemeente Hellendoorn kent een drietal algemene reserves, met een totaalsaldo van € 19,6 miljoen (2020: € 13,3 miljoen). In vergelijking met het afgelopen jaar is de stand van deze reserves met per saldo € 6,3 miljoen gestegen. Deze vermeerdering is hoger dan we hadden begroot (€ 3,8 miljoen). De stijging is het saldo van de stortingen (€ 10,6 miljoen) en onttrekkingen (€ 4,3 miljoen).

Stortingen (€ 10,6 miljoen)

- Storting van € 0,3 miljoen in de VAR vanwege gereserveerde kapitaallasten Reggesteyn;
- Storting van € 1,7 miljoen in de VAR met betrekking tot saldo jaarrekening 2020;
- Storting van € 0,4 miljoen in de VAR middels resultaatbestemming jaarrekening 2020 voor overheveling coronabudgetten naar 2021;
- Storting van € 1,4 miljoen in VAR middels de najaarsrapportage 2021 voor overheveling budgetten naar 2022;
- Storting van € 0,5 miljoen door afrekening beschermd wonen ten behoeve van integraal voorstel SD-MD 2022/2023;
- Storting van het saldo van de najaarsrapportage 2021 van € 1,0 miljoen in de VAR;
- Storting van € 0,6 miljoen in de VAR voor extra capaciteit om woningbouw te versnellen;
- Storting van € 0,3 miljoen in de financieringsreserve ter verbetering van de financieringspositie;
- Storting van € 1,0 miljoen in de financieringsreserve door surplus saldo in de bufferreserve;
- Storting van € 0,6 miljoen in financieringsreserve van de voorziening APPA;
- Storting van € 0,3 miljoen in de bufferreserve vanwege opheffen middelen Lochter Oost;
- Storting van € 1,8 miljoen in de bufferreserve door tussentijdse winstneming op grondexploitaties en boekwinsten op verkocht vastgoed;
- Diverse kleinere stortingen van in totaal € 0,7 miljoen.

Onttrekkingen (€ 4,3 miljoen)

- Een onttrekking van € 0,2 miljoen uit de VAR in verband met kosten Agenda voor Twente;
- Een onttrekking van € 0,1 miljoen uit de VAR in verband met kosten APPA;
- Een onttrekking van € 0,9 miljoen uit de VAR voor de aanwending van diverse doorgeschoven budgetten uit 2020 naar 2021;
- Een onttrekking van € 0,4 miljoen uit de VAR voor inzet extra personeel door corona;
- Een onttrekking van € 0,1 miljoen uit de VAR voor ICT ontwikkelingen;
- Een onttrekking van € 0,4 miljoen uit de VAR naar aanleiding van de motie OZB verhoging beperken;
- Een onttrekking van € 0,2 miljoen uit de financieringsreserve ter dekking van de aangepaste afschrijvingstermijn parkeergarage;
- Een onttrekking van € 1,0 miljoen uit de financieringsreserve ter verbetering van onze financiële positie;
- Een onttrekking van € 0,6 miljoen uit de financieringsreserve voor de afwaardering Dunantblok
- Diverse kleinere onttrekkingen van in totaal € 0,4 miljoen.

Eind 2021 kent de gemeente Hellendoorn 10 bestemmingsreserves. Het totaalsaldo van de bestemmingsreserves bedraagt € 3,1 miljoen (2020: € 2,6 miljoen). De toename van het saldo bedraagt € 0,5 miljoen en kan als volgt worden verklaard:

Stortingen (€ 0,6 miljoen)

- Een storting van € 0,1 miljoen in de reserve bijzondere bijstand vanwege afrekeningen en een positief saldo budget bijzondere bijstand;
- Een storting van € 0,1 miljoen in de reserve duurzame energiemaatregelen door gesaldeerde storting SDE en opwekking zonnepanelen;
- Een storting van € 0,1 miljoen in de reserve co-financieringsfonds N35 vanwege vrijval kapitaallasten door minder investeringskosten Noord-Zuidverbinding;
- Een storting van € 0,3 miljoen in de reserve invoeringskosten omgevingswet vanwege niet benutte budgetten door vertraging wetgeving.

Onttrekkingen (€ 0,1 miljoen)

- Een onttrekking van € 0,1 miljoen uit de reserve duurzame energiemaatregelen voor kapitaal- en onderhoudskosten.

Onderstaande tabel geeft de aard/doel van de reserves weer:

Reserve	Doel
Rekeningsaldo	
Rekeningsaldo te bestemmen	Het rekeningsaldo van het jaar wordt aan deze reserve toegevoegd/ onttrokken. Bij de behandeling van de jaarrekening geeft de raad aan hoe het saldo wordt bestemd.
Algemene Reserve	
Vrij aanwendbare Reserve	De reserve wordt gebruikt om de verschillen tussen begrote en werkelijke uitgaven op te vangen zoals de saldi op basis van begroting, rapportages en jaarrekening, alsmede voor de bekostiging van incidentele uitgaven die de post "onvoorzien" te boven gaan.
Financieringsreserve	De reserve heeft twee doelen: 1. Verbeteren financieringspositie; 2. Financieringsfunctie
Bufferreserve grondexploitatie	De reserve wordt gebruikt om de verschillen tussen begrote en werkelijke uitgaven op te vangen. De bufferreserve grondexploitatie dient als financiële buffer voor het opvangen van financiële tegenvallers van de grondexploitatie in het bijzonder.
Bestemmingsreserves	
Reserve Salomonsonhuis / zorgpunt	Deze reserve is gevormd uit de ontvangen gelden uit de liquidatie van de Stichting Salomonsonhuis. De gelden werden ter beschikking gesteld onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat de middelen moeten worden aangewend voor projecten in het kader van de Zorg.
Reserve bijzondere bijstand	Egalisatie van de schommelingen van de uitgaven voor bijzondere bijstand.
Reserve WWB	Egalisatiereserve voor de WWB, IOAW, IOAZ en BBZ.
Reserve groenrenovaties	De reserve is bedoeld voor het behoud van ingezette aanpassingen, voor extra verbeteringen of gerichte projecten in het openbaar groen en om gelden die worden ontvangen ter compensatie te kunnen reserveren zodat ze later gericht en geoormerkt kunnen worden ingezet.
Reserve 1/3-regeling accommodatiebeleid	De reserve is ingesteld om op een goede manier te kunnen inspelen op ontwikkelingen met betrekking tot wijk-, buurt- en sportaccommodaties.
Reserve rood-voor-rood	Het saldo van de kosten/ontvangsten van het gemeentelijke rood-voor-roodbeleid wordt in deze reserve gestort of aan deze reserve onttrokken.
Reserve reconstructie plattelandsvernieuwing	Beheer van (PMJP) middelen die vanuit de provincie beschikbaar zijn gesteld voor de bevordering van de reconstructie van het landelijke gebied.
Reserve wachtgeld huidige wethouders	De reserve is ingesteld om gelijkmatig een buffer op te bouwen voor toekomstige wachtgeldverplichtingen van de huidige wethouders die na de gemeenteraadsverkiezingen niet terugkeren of tussentijds aftreden, zodat wij in het verkiezingsjaar niet met hoge wachtgeldverplichtingen ineens worden geconfronteerd.
Reserve duurzame energiemaatregelen	De reserve heeft tot doel om diverse maatregelen op het gebied van gemeentelijke energiebesparing mogelijk te maken. Er is bedrag gestort ter voorfinanciering en het heeft de vorm van een zogenaamd revoluerend fonds.
Reserve Co-financieringsfonds N35	Het financieel afdekken van een aantal projecten rondom de N35 en mogelijke extra bijdragen genereren.
Reserve invoeringkosten omgevingswet	Deze reserve is ter egalisatie van de middelen voor de invoering van de omgevingswet in een bepaald jaar, waarbij aan het eind van het jaar wordt bepaald welk overschot, danwel tekort er resteert.

Voorzieningen

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 1-1-2021	Stortin- gen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2021
Voorzieningen personeel	5.759	243	- 21	- 804	5.177
Onderhoudsvoorzieningen	393	1.518	- 1.239	-	672
Voorzieningen van derden verkregen middelen	1.846	791	-	-	2.637
Overige voorzieningen	670	-	-	-	670
Totaal	8.669	2.551	- 1.259	- 804	9.156

Voorzieningen zijn over het algemeen gevormd voor verplichtingen, verliezen of te verwachten tegenvallers waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs valt in te schatten. Kenmerkend voor een voorziening is dat de hoogte afgestemd moet zijn op de omvang van de achterliggende verplichtingen of verliezen.

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 1-1-2021	Stortin- gen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2021
Voorzieningen personeel					
Voorziening APPA	1.823	31	-	- 212	1.641
Voorziening wachtgeldten oud-wethouders	6	-	- 6	- 1	-
Voorziening wachtgeldten voormalig personeel	53	-	- 15	- 38	-
Voorziening Appa ingegane pensioenen	3.877	212	-	- 553	3.536
Totaal Voorzieningen personeel	5.759	243	- 21	- 804	5.177
Onderhoudsvoorzieningen					
Voorziening onderhoud wegen	393	1.330	- 1.228	-	495
Voorziening onderhoud civiele kunstwerken	-	188	- 11	-	177
Totaal Onderhoudsvoorzieningen	393	1.518	- 1.239	-	672
Voorzieningen van derden verkregen middelen					
Voorziening ISV	15	-	-	-	15
Voorziening parkeerbeleid	27	8	-	-	35
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	306	711	-	-	1.017
Voorziening egalisatie rioolheffing	1.497	72	-	-	1.569
Totaal Voorzieningen van derden verkregen middelen	1.846	791	-	-	2.637
Overige voorzieningen					
Voorziening privatisering was- en kleedruimten	670	-	-	-	670
Totaal Overige voorzieningen	670	-	-	-	670
Totaal	8.669	2.551	- 1.259	- 804	9.156

Ultimo boekjaar 2021 zijn er in de jaarrekening van de gemeente Hellendoorn 11 voorzieningen (2020: 10). Het totaalsaldo van de voorzieningen bedraagt € 9,2 miljoen (2020: € 8,7 miljoen). Het saldo is toegenomen met € 0,5 miljoen, waarbij € 2,6 miljoen gestort is, € 1,3 miljoen is aangewend en € 0,8 miljoen is vrijgevalle.

Conform artikel 55 lid 1 van de BBV dient de aard van de voorzieningen te worden toegelicht in de jaarrekening.

Voorziening APPA

De voorziening Appa is gevormd voor de pensioenverplichtingen van (oud) wethouders van de gemeente Hellendoorn. In december 2015 hebt u besloten dat deze voorziening alleen bedoeld is voor de wethouders die nog niet met pensioen zijn. Bij de actuariële waardeberekeningen per 31 december 2021 moet, conform de circulaire van BZK van 14 december 2021, rekening worden gehouden met een rekenrente van 0,528%. Deze rente is gebaseerd op de 25-jaars rente per 30 september 2021 gepubliceerd door de DNB. Voor deze voorziening betekent dat een bijstorting van € 31.000,--. Tevens is er een bedrag van € 212.000,-- aan ingegaan pensioen vrijgevalle en ten gunste gekomen van de voorziening Appa ingegane pensioenen. De voorziening is hiermee op niveau.

Voorziening APPA ingegane pensioenen

In december 2015 heeft u besloten dat de pensioenbetalingen van reeds gepensioneerde wethouders niet meer uit de voorziening Appa bekostigd wordt, maar vanuit de lopende begroting. De pensioenen worden nog altijd betaald uit de lopende begroting. Er is wel een Voorziening Appa ingegane pensioenen ingesteld, waar een voorziening is gevormd voor de verplichting van de lopende pensioenen. Conform de circulaire van BZK van 14 december 2021 moet ook hier rekening gehouden worden met een rekenrente van 0,528%. Naar aanleiding van de actuariële waardeberekeningen per 31 december 2021 valt er € 553.000,- vrij. Dit bedrag wordt conform uw besluit ten gunste van de financieringsreserve gebracht. Tevens is er een bedrag van € 212.000,- overgeheveld uit de voorziening Appa in verband met een ingegaan pensioen. Hiermee is de voorziening op niveau.

Bij de berekening van zowel de voorziening Appa als de voorziening Appa ingegane pensioenen is rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

- Sterftetabel GBM/GBV 14-19;
- Leeftijdsterugstelling vrouw: 3 jaar of 1 jaar;
- Leeftijdsterugstelling man: 3 jaar of 5 jaar;
- Rekenrente 0,528%;
- Pensioenleeftijd 67 jaar.

Voorziening wachtgelden oud-wethouders

De voorziening wachtgelden (oud-)wethouders is gevormd voor de wachtgeldverplichtingen voor (oud-)wethouders. In augustus 2021 werd de uitkering beëindigd en kon de voorziening vrijvallen.

Voorziening wachtgelden voormalig personeel

De voorziening is in 2020 ingesteld. De voorziening is bedoeld om kosten van voormalig personeel te dekken. Halverwege 2021 is de uitkering beëindigd en kon de voorziening vrijvallen (€ 38.000,-).

Voorziening onderhoud wegen

De voorziening onderhoud wegen is in 2017 ingesteld en er wordt jaarlijks een storting gedaan in deze voorziening. De onderhoudskosten worden ten laste gebracht van deze voorziening. In 2021 is er € 1,3 miljoen gestort in de voorziening en € 1,2 miljoen aangewend vanuit deze voorziening. De hoogte van de jaarlijkse storting is bepaald vanuit de meerjarenplanning voor wegenonderhoud. Deze wordt jaarlijks geactualiseerd.

Voorziening onderhoud civiele kunstwerken

Het onderhouden van de openbare ruimte waar de civiele kunstwerken onder vallen is een kerntaak van de gemeente. De voorziening onderhoud civiele kunstwerken wordt gebruikt voor het planmatig/cyclisch onderhoud. De hoogte van de voorziening wordt bepaald middels het strategisch beheerplan civiele kunstwerken. Met het beheerplan, de middelen en de voorziening wordt invulling gegeven aan het doelmatig in stand houden van de civiele kunstwerken.

Voorziening ISV

In deze voorziening worden de ontvangen bijdragen uit het stadsvernieuwingfonds gestort. Verplichtingen uit projecten worden er uit voldaan.

Voorziening Parkeerbeleid

In deze voorziening worden de ontvangen bijdragen voor parkeergelegenheden gestort. Verplichtingen uit projecten worden er uit voldaan. Dit jaar is er € 8.000,- gestort.

Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing

De jaarlijkse kosten van afvalinzameling en -verwerking fluctueren dermate per jaar, dat geen rechtstreekse kostendekking uit de afvalstoffenheffing kan worden verwacht. De heffing die de burger dan zou moeten betalen zou geen gestage lijn volgen, maar erg fluctueren. De voorziening is gevormd uit de ontvangen afvalstoffenheffing en dient in principe ter egalisatie.

Voorziening egalisatie rioolheffing

De voorziening is gevormd uit de ontvangen rioolheffing en dient in principe ter egalisatie. De jaarlijkse kosten van het beheer en onderhoud van rioleringen fluctueren dermate per jaar, dat geen rechtstreekse kostendekking uit rioolheffingen kan worden verwacht. De rioolheffing die de burger dan zou moeten betalen zou geen gestage lijn volgen, maar erg fluctueren.

Voorziening privatisering was- en kleedruimten

Deze voorziening is ingesteld op het moment dat was- en kleedruimten zijn geprivatiseerd. Afspraak hierbij is dat verenigingen een bijdrage van de gemeente krijgen op het moment dat de kleedkamers moeten worden vervangen / zijn afgeschreven. De voorziening is op eindwaarde gewaardeerd en jaarlijks wordt de begrote index voor het boekjaar aangepast aan de werkelijke bouwindex. In de opbouw van de voorziening gaan we uit van een bouwindex van jaarlijks 5%. In 2021 was de werkelijke bouwindex 4,90% en dat betekende dat er geen aanleiding is om de voorziening bij te stellen.

Naast de bovengenoemde voorzieningen zijn er ook voorzieningen die aan de activa kant van de balans worden gepresenteerd. Het voorziene bedrag is dan in mindering gebracht op de betreffende activapost.

Het betreft de volgende 4 voorzieningen:

bedragen x € 1.000					
Geactiveerde voorzieningen	Saldo 1-1-2021	Stortin- gen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2021
Geactiveerde voorzieningen					
Voorziening toekomstige verliezen grondexploitatie	2.131	42	-	- 1.102	1.071
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	108	311	- 16	-	402
Voorziening dubieuze debiteuren WWB	652	77	-	-	730
Voorziening dubieuze debiteuren BBZ	85	-	-	- 84	1
Totaal Geactiveerde voorzieningen	2.976	431	- 16	- 1.186	2.204
Totaal	2.976	431	- 16	- 1.186	2.204

Voorziening toekomstige verliezen grondexploitatie

De voorziening toekomstige verliezen grondexploitatie is gevormd om de verwachte verliesverwachting van de grondexploitatie te kunnen dekken. Er is € 37.000,- gestort in deze voorziening: het betreft de regulier indexatie + een extra te verwachten verlies op De Branderij. Er kon echter € 1.100.000,- vrijvallen. Het terugdraaien van een tussentijdse winstneming op Kruidenwijk Zuid in de jaren vóór 2013 (€ 336.000,-) kon worden gedekt door de vrijval op de voorziening. Aanvullend kon er € 650.000,- vrijvallen op Kruidenwijk Zuid wegens lagere te verwachten kosten woonrijp maken. De voorziening voor het onderdeel bedrijventerrein Haarle van € 88.000,- kon vrijvallen omdat een vervroegde winstneming teruggedraaid is: overall is deze grex wel winstgevend. Dit bedrag is ingezet om de terugdraaiing gedeeltelijk te dekken. Daarnaast wordt het verwacht verlies op Hellendoorn Noord bijna € 26.000,-.

Voorzieningen dubieuze debiteuren

Er zijn drie voorzieningen voor dubieuze debiteuren, het betreft zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke vorderingen. Voor vorderingen op grond van de WWB en BBZ zijn aparte voorzieningen ingesteld.

Deze voorzieningen worden getroffen voor vorderingen die mogelijk geheel of gedeeltelijk niet inbaar zijn. De omvang wordt jaarlijks vastgesteld op basis van een lijst met openstaande vorderingen per 31 december 2021.

Langlopende schulden

bedragen x € 1.000		
Langlopende schulden	31-dec-2020	31-dec-2021
Onderhandse leningen o/g	126.300	119.997
Totaal	126.300	119.997

De langlopende schuld betreft leningen aangetrokken ter invulling van de eigen financieringsbehoefte. Ultimo 2021 was daarmee een bedrag gemoeid van € 120,0 miljoen (2020: € 126,3 miljoen).

De opgenomen onderhandse leningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

Opgenomen leningen	Oorspr. Bedrag	Rente %	Rente Bedrag	Begin looptijd	Einde looptijd	Looptijd (jaren)	Boek waarde 1-1-2021	Opname 2021	Aflossing 2021	Boek waarde 31-12-2021
Betreft onderhandse leningen van binnenlands banken en overige financiële instellingen										
Leningen overig										
Waterschapsbank	5.000	4,67%	173	2008	2028	20	4.000	-	- 500	3.500
Waterschapsbank	7.500	3,38%	2	2011	2021	10	750	-	- 750	-
BNG	10.000	1,80%	176	2020	2040	20	10.000	-	- 500	9.500
BNG	113.826	1,94%	2116	2020	2045	25	111.550	-	- 4.553	106.997
Totaal Leningen overig	136.326		2.467				126.300	-	- 6.303	119.997
Totaal	136.326		2.467				126.300	-	- 6.303	119.997

De langlopende schuld is afgenomen met € 6,3 miljoen.

bedragen x € 1.000

Netto langlopende schuld	31-dec-2020	31-dec-2021
Opgenomen langlopende geldleningen	126.300	119.997
Verstrekte langlopende geldleningen	- 5.398	- 4.590
Totaal	120.902	115.406

De netto schuld is afgenomen met € 5,5 miljoen.

Vlottende passiva

bedragen x € 1.000

Vlottende Passiva	31-dec-2020	31-dec-2021
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.082	6.259
Overlopende passiva	8.619	7.347
Totaal	13.700	13.606

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

bedragen x € 1.000

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31-dec-2020	31-dec-2021
Overige schulden	5.082	6.259
Totaal	5.082	6.259

De hoogte van de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar is in vergelijking met voorgaand jaar toegenomen met € 1,5 miljoen.

Overlopende passiva

bedragen x € 1.000

Overlopende passiva	31-dec-2020	31-dec-2021
Ontvangen overheidsgeld met een specifiek bestedingsdoel	224	2.588
Overige vooruitontvangen bedragen	1.999	510
Overige nog te betalen bedragen	6.396	4.249
Totaal	8.619	7.347

Overlopende passiva zijn baten die in 2021 als baten zijn geboekt, maar die feitelijk tot 2022 of latere jaren behoren. Daarnaast bestaat overlopende passiva uit lasten die in 2021 als lasten zijn geboekt, maar die pas in 2022 of later daadwerkelijk tot een betaling zullen leiden.

De ontvangen overheidsgelden met een specifiek doel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

Ontvangen overheidsgeld met een specifiek bestedingsdoel	31-dec-2020	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen bedragen of terugbetaling	31-dec-2021
Nederlandse overheidslichamen				
Provincie inzake Klimaat energieloket	20			20
Provincie inzake Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug	9		2	12
Provincie inzake Sport en Jeugdhulp	195	65	275	405
Provincie inzake asbestbodemsanering	-	582	1.302	720
Rijk inzake DPRA impulsregeling	-		282	282
Rijk inzake Suvis - diverse scholen	-	-	1.149	1.149
Nederlandse overheidslichamen	224	647	3.010	2.588
Totaal	224	647	3.010	2.588

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Per 31 december 2021 bestonden de volgende, niet in de balans van de gemeente Hellendoorn opgenomen, rechten en verplichtingen:

Financiële vordering

- Met nog te ontvangen bedragen wegens bij besluit verkochte gronden/ exploitatiebijdragen in het kader van de grondexploitatie, is eind 2021 een bedrag gemoeid van € 1,5 miljoen (ultimo 2020: € 2,1 miljoen). Dit betreft de plannen Daarle West, De Branderij en 't Lochter III.

Financiële garanties en verplichtingen:

- Ultimo 2021 wordt voor een bedrag van € 0,4 miljoen aan leningen garant gestaan voor een zorginstelling (ultimo 2020: € 0,4 miljoen). Daarnaast staan we indirect garant voor € 0,3 miljoen aan oude gemeentegaranties (2020: € 0,4 miljoen), voor € 119,7 miljoen bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (2020: € 109,3 miljoen) en voor € 163,0 miljoen bij de Nationale Hypotheek Garantie (2020: € 195,0 miljoen).

bedragen x € 1.000

Gewaarborgde leningen	Oorspr. Lening	Percentage borg	Restant geldlening 1-1-2021	Vermeerderingen	Verminderingen	Restant geldlening 31-12-2021
Zorginstellingen (1 instelling)	1.256	100%	450	-	- 37	414
Woningcorporaties (22 leningen)	*	50%	109.267	16.352	- 5.909	119.710
Gemeentegaranties (57 leningen)	*	50%	427	-	- 69	359
Nat. Hypotheek Garantie (1.234 leningen)	*	50%	195.000	-	- 32.000	163.000
Overig	-	100%	-	-	-	0
Totaal	1.256		305.144	16.352	- 38.014	283.482

Balanspost: gewaarborgde geldleningen	x	x	152.797	x	x	141.948
--	----------	----------	----------------	----------	----------	----------------

- Bij de Bank Nederlandse Gemeenten hebben we een kredietarrangement. De kredietlimiet bedraagt € 2,5 miljoen en de intra-daglimiet € 5 miljoen.

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste financiële verplichtingen opgenomen die wij op 31 december 2021 hebben:

bedragen x € 1.000

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	Startdatum	Einddatum	Einddatum (incl. optiejaren)	Totale fin. Verplichting	Restant verplichting per 31-12-2021	Verdere toelichting
Inkoop schoonmaakdiensten	01-04-2020	31-03-2023	31-03-2025	686	286	
Inkoop Groenafval - laden transporteren en verwerken	01-06-2019	31-05-2021	31-05-2023	158	158	
Inkoop beveiligingsdiensten	01-01-2019	31-10-2021	31-10-2024	226	226	
Inkoop raamovereenkomst onderhoud en installatie programmatuur	01-10-2020	30-09-2023	30-09-2024			*1)
Inkoop elektra	01-01-2021	31-12-2024	31-12-2025			*2)
Inkoop gas	01-01-2020	01-01-2021	01-01-2025	438	438	*3)
Inkoop wmo hulpmiddelen	01-01-2019	31-12-2022	31-12-2025			*4)
Inkoop raamovereenkomst samen 14 Jeugdzorg	01-01-2019	31-12-2022	31-12-2024			*5)
Inkoop maatwerkvervoer	01-01-2017	30-06-2020	30-06-2023			*6)

*1) dit zijn prijsafspraken en geen volumeafspraken

*2) dit zijn prijsafspraken en geen volumeafspraken

*3) de jaarkosten weergegeven als verplichting, het deel prijsafspraken niet; gebruik gemaakt van optiejaren t/m 2024

*4) dit zijn prijsafspraken en geen volumeafspraken

*5) dit zijn prijsafspraken en geen volumeafspraken

*6) dit zijn prijsafspraken en geen volumeafspraken, optiejaar gebruikt t/m 2022

- In 2021 is een aantal langlopende investeringsprojecten niet afgerond, waarbij het de gewoonte is om dit als restantkrediet naar het volgende boekjaar over te hevelen. Er is derhalve een “investeringsverplichting” voor deze projecten. Onderstaand is een lijst opgenomen met investeringsbedragen die bij deze jaarrekening zijn overgeheveld naar 2022.

Investeringsverplichtingen		31-dec-2021
Wegenstructuur / investeringsprogramma wegen		438
Vervanging Openbare verlichting		11
Rioleringen		50
Bouwgrondexploitaties		51
Sport		96
Diverse kleinere budgetten		13
Huishoudelijk afval/containers/afvalbakken		99
Tractiemiddelen		85
Automatisering		112
Totaal		956

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) voor ondernemersactiviteiten. Sprake is van een onderneming in het geval er een organisatie van kapitaal en arbeid (I) is en die opereert in het economisch verkeer (II) en welke een winstverwachting (III) heeft. Over 2016 hebben we, na een lange bezwaarprocedure, met de belastingdienst overeenstemming bereikt over het niet belastingplichtig zijn op het gebied van de grondexploitatie. Dit geldt in ieder geval tot en met het belastingjaar 2020, daarna moet uiteraard nog blijken of de gemeente wel of geen ondernemer is.

Voor de onderdelen reclame-activiteiten (op lantaarnpalen en rotondes) en ook de exploitatie vanabri's hebben wij met de belastingdienst afgesproken dat het bezwaar wordt aangehouden hangende een aantal proefprocessen van andere gemeenten. Mocht daar jurisprudentie uit ontstaan dan volgt zowel de belastingdienst als de gemeente dat. Over 2021 is er daarom nog geen aangifte gedaan.

Indien meer duidelijkheid is over de te volgen systematiek, informeren we u hierover en de wijze waarop we de vennootschapsbelasting gaan inbedden in begroting en jaarrekening.

Single Information Single Audit (SISA)

Ministerie van Sociale Justitie en
Inclusie

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022							
Verstrekkende	Uitvoeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenIV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: A12B/02	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04	Endverantwoording (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Twente Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 Aard controle R Indicator: B2/01	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/02	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: B2/03	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/04	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05
			€ 0	39	39	€ 0	€ 0
			Normbedrag voor a, b en d (Ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06	Normbedrag voor e (Ja/nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Endverantwoording (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08		
			Ja	Ja	Nee		
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) Keuze werkelijke kosten Aard controle D2 Indicator: B2/09	Reeks 1 Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/12	
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/14			
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/16	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal nazorgtrajecten Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/20
			€ 11.020	€ 11.020	€ 10.404	€ 10.404	€ 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/22			
			€ 0	€ 0			
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik Gemeenten	Endverantwoording (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C1/01	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03		
			Ja	1.537	1.049		
			Projectnaam/nummer per project Aard controle n.v.t. Indicator: C1/04	Besteding (jaar T) per project Aard controle R Indicator: C1/05	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C1/06	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Aard controle R Indicator: C1/07	
			1 RRE-H (Poen voor Groen)	€ 51.114	Ja		
			2 Warmtescan	€ 7.400	Ja		
			3				
			4				
			5				
			Kopie projectnaam/nummer Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09	Toelichting op afwijkingen Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C1/11	
			1 RRE-H (Poen voor Groen)	€ 86.755		Ja	
			2 Warmtescan	€ 9.900		Ja	
			3				
			4				
			5				
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten	Beschikkingnummer /naam Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C32/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/nee) Aard controle D2 Indicator: C32/04	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05
			1 SUVIS21-00743411	€ 0	€ 0	Ja	Nee
			2 SUVIS21-00904415	€ 0	€ 0	Ja	Nee
			3 SUVIS21-00890596	€ 0	€ 0	Ja	Nee
			4 SUVIS21-00890582	€ 0	€ 0	Ja	Nee
			5 SUVIS21-01046625	€ 0	€ 0	Nee	Intrekking project geaccepteerd door RVO
			6				Nee
BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten en verbijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)

			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/02	Aard controle R Indicator: C56/03	Aard controle R Indicator: C56/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06
1	RHA2021-02374980	Flexwoningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
	Kopie Projectnaam	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)			De uitvoering loopt volgens de planning (Ja/nnee)	Zelfstandige uitvoering (Ja/nnee)		
	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07	Aard controle R Indicator: C56/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/10				
1	Flexwoningen	Ja	Ja	Ja				
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
	Eindverantwoording (Ja/Nee)							
	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/11	Nee						
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag nafaire	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2)	Berekening bedrag uitvoeringskosten	Gedefide opbringsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle R Indicator: C62/02	Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04		
			26	€ 3.900	€ 4.005	Nee		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
	Gemeenten		Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
			€ 241.761	€ 0	€ 0	€ 0		
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Bedrag			
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08		
1								
2								
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhale COVID-19 gerelateerde onderwijsverträgen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 504.047		
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten L.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten L.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07	Aard controle R Indicator: D14/08		
1								
2								
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emaaat de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle R Indicator: E44B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/03	Aard controle R Indicator: E44B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
1	060173 Gemeente Oldenzaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
2	Kopie CBS(code)	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
1	060173 Gemeente Oldenzaal	BSK-2021/213658	Nee					
2								
IenW	E49B	Bodemaanering Asbest Overijssel (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emaaat de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/01	Aard controle R Indicator: E49B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/05	
		030004 Provincie Overijssel	€ 94.158	€ 94.158	Nee	Nee	Nee	
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
					Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de			

			Aard controle R Indicator: F9/01 EAW 20-00189358 26.590 Aard controle R Indicator: F9/02 26.590 Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03 Ja Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04 Onderzoek is afgerond, communicatieplan is opgesteld en De transitie visie warmte (TVW) is opgesteld en door het college en gemeenteraad vastgesteld Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05					
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Ja Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01 € 5.029.126 Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) Bbz 2004 Aard controle R Indicator: G2/07 € 22.057 Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13 € 177.709	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02 € 309.033 Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) Bbz 2004 Aard controle R Indicator: G2/08 € 1.072 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14 Ja	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03 € 805.076 Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09 € 0	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04 € 447 Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10 € 790.411	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05 € 55.402 Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11 € 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06 € 0 Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12 € 224
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G3/01 € 0 BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) Aard controle R Indicator: G3/07 € 367	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/02 € 0 BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) Aard controle R Indicator: G3/08 € 84.939	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/03 € 4.780 BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) Aard controle R Indicator: G3/09 € 0	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicator: G3/04 € 0 BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) Aard controle R Indicator: G3/10 € 0	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/05 € 0 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11 Ja	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Aard controle R Indicator: G3/06 € 0
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/11 € 1.504	Besteding (jaar T) levensonderhoud Aard controle R Indicator: G4/02 € 390 Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/08 0 Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo Aard controle D2 Indicator: G4/12 € 0	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G4/03 € 0 Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/09 0 Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/13 € 0	Baten (jaar T) levensonderhoud Aard controle R Indicator: G4/04 € 10.245 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10 Ja	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Aard controle R Indicator: G4/05 € 12.744	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Aard controle R Indicator: G4/06 € 1.498

			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	Aard controle R Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle R Indicator: G4/18
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel	Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire (toeslagen)		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03		
			€ 2.562	€ 0	26		
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie			
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02			
			€ 478.442	€ 398.097			
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07
			1 SPUK21-SPUKSPRT21297	€ 398.097	€ 92.034	€ 180.490	€ 125.573
			2				
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulative besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/03	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/04	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05
			1 1038087	€ 40.000	€ 0	€ 1.248	€ 0
			2 1038087	€ 45.142	€ 0	€ 720	€ 1.248
			3				€ 720
			4				
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08			
			1 1038087	Nee			
			2 1038087	Nee			
			3				
			4				
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03		
			€ 20.000	Ja	Nee		
VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreft jaar	Beschikkingnummer / naam	Totale besteding		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02	Aard controle R Indicator: H16/03		
			1 2020	SPUKJ221010	€ 173.661		
			2 2021	SPUKJ221R2261	€ 162.213		
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding per locatie	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betreft jaar?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04	Aard controle R Indicator: H16/05	Aard controle R Indicator: H16/06	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/07	Aard controle R Indicator: H16/08
			1 Het Ravijn Zwem-sport Zorg	€ 173.661	€ 173.661		€ 0 2020
			2 Het Ravijn Zwem-sport Zorg	€ 162.213	€ 162.213		€ 0 2021
			3				
LNV	L6	Regeling specifieke uitkering uitvoering Subsidieregeling sanering varkenshouderijen	Besteding (jaar T-1 +T-2)	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting
			Aard controle R Indicator: L6/01	Aard controle R Indicator: L6/02	Aard controle R Indicator: L6/03	Aard controle n.v.t. Indicator: L6/04	Aard controle n.v.t. Indicator: L6/05
			€ 6.000	€ 23.000	€ 29.000	Ja	

Aanvullende toelichting Lokaal sportakkoord H8

Sportformateur

De gemeente Hellendoorn heeft een sportformateur aangesteld ten behoeve van de uitvoering lokaal sportakkoord.

Uitvoering ambities sportakkoord

We geven uitvoering aan de ambities uit het Lokaal Sportakkoord. O.a. voor de regionale samenwerking (jaarlijks 10% van het uitvoeringsbudget) en de uitvoering van Fit aan 't Werk (€ 5.000,-- per jaar) zijn al uitgaven gedaan.

Living lab

Er is geen uitvoering gegeven aan een living lab, hiervoor is ook geen subsidie aangevraagd of ontvangen.

Overzicht van baten en lasten

Totaal van alle programma's en mutaties in reserves

In onderstaande tabel ziet u het overzicht van baten en lasten. De VPB bedroeg in 2021 € 0,-- en is in onderstaande tabel niet weergegeven.

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
Programma's					
Lasten					
01 Werk, Economie en Inkomen	- 15.366	- 16.931	- 16.391	539 V	- 17.748
02 Jeugd en WMO	- 23.897	- 25.741	- 25.244	498 V	- 23.602
03 Onderwijs Cultuur en sport	- 10.570	- 12.012	- 11.356	656 V	- 10.564
04 Mobiliteit en bereikbaarheid	- 9.960	- 9.856	- 9.636	220 V	- 9.493
05 Woon en leefomgeving	- 15.876	- 21.224	- 22.932	- 1.708 N	- 18.348
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	- 6.197	- 7.281	- 6.947	334 V	- 6.075
Totaal Lasten	- 81.865	- 93.045	- 92.506	539 V	- 85.829
Baten					
01 Werk, Economie en Inkomen	7.210	8.389	8.578	188 V	9.796
02 Jeugd en WMO	619	1.186	1.238	52 V	1.014
03 Onderwijs Cultuur en sport	3.353	4.764	4.197	- 567 N	3.130
04 Mobiliteit en bereikbaarheid	4.620	4.327	4.372	45 V	4.613
05 Woon en leefomgeving	11.939	18.357	22.788	4.432 V	17.390
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	803	968	1.588	620 V	1.148
Totaal Baten	28.544	37.991	42.760	4.769 V	37.092
Programma's	- 53.321	- 55.054	- 49.746	5.308 V	- 48.737
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien					
Lasten					
OZB woningen	- 354	- 424	- 438	- 14 N	- 379
OZB niet-woningen	- 38	- 1	-	1 V	-
Belastingen overig	- 64	- 63	- 48	14 V	- 49
Onvoorzien	- 45	- 25	-	25 V	-
Treasury	- 96	- 53	- 80	- 27 N	- 44
Overhead	- 11.952	- 12.537	- 11.971	567 V	- 11.055
Heffing Vpb	-	179	176	- 3 N	- 269
Totaal Lasten	- 12.549	- 12.925	- 12.361	564 V	- 11.797
Baten					
Uitkeringen Gemeentefonds	55.481	59.405	60.014	609 V	55.625
OZB woningen	6.431	6.130	6.217	87 V	6.177
OZB niet-woningen	3.518	3.615	3.561	- 54 N	3.529
Belastingen overig	284	181	174	- 6 N	178
Treasury	452	528	536	7 V	677
Overhead	46	98	166	68 V	65
Totaal Baten	66.212	69.957	70.668	711 V	66.251
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	53.662	57.032	58.307	1.275 V	54.454
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	341	1.978	8.561	6.583 V	5.717
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 1.169	- 8.942	- 11.283	- 2.341 N	- 6.890
Onttrekkingen	828	6.964	6.807	- 157 N	3.464
Mutatie reserves	- 341	- 1.978	- 4.477	- 2.499 N	- 3.426
Gerealiseerd Resultaat	- 0	0	4.085	4.085 V	2.292

Overzicht van baten en lasten per taakveld

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten per taakveld	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
LASTEN					
Saldo van baten en lasten					
01 Werk, Economie en Inkomen					
2.1 Verkeer en vervoer					
3.1 Economische ontwikkeling	- 523	- 469	- 406	63 V	- 380
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 48	- 135	- 113	22 V	- 95
3.4 Economische promotie	- 456	- 466	- 433	33 V	- 649
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 161	- 267	- 258	9 V	- 155
6.3 Inkomensregelingen	- 8.957	- 9.836	- 9.664	172 V	- 11.194
6.4 Begeleide participatie	- 4.275	- 4.784	- 4.571	213 V	- 4.348
6.5 Arbeidsparticipatie	- 946	- 974	- 946	28 V	- 927
Totaal 01 Werk, Economie en Inkomen	- 15.366	- 16.931	- 16.391	539 V	- 17.748
02 Jeugd en WMO					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 2.634	- 2.995	- 2.933	62 V	- 2.457
6.2 Wijkteams	- 1.662	- 1.858	- 1.835	23 V	- 1.867
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- 2.730	- 2.538	- 2.398	140 V	- 2.196
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	- 7.475	- 7.634	- 7.363	271 V	- 7.488
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	- 6.165	- 7.617	- 7.908	- 291 N	- 6.944
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	- 41	-	- 0	- 0 N	- 0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	- 1.690	- 1.518	- 1.248	270 V	- 1.238
7.1 Volksgezondheid	- 1.500	- 1.581	- 1.558	22 V	- 1.412
Totaal 02 Jeugd en WMO	- 23.897	- 25.741	- 25.244	498 V	- 23.602
03 Onderwijs Cultuur en sport					
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	- 10	- 10	- 12	- 2 N	- 9
4.2 Onderwijshuisvesting	- 1.189	- 2.319	- 1.521	798 V	- 1.180
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- 1.326	- 1.582	- 1.579	3 V	- 1.449
5.1 Sportbeleid en activering	- 535	- 638	- 832	- 194 N	- 705
5.2 Sportaccommodaties	- 4.372	- 4.272	- 4.182	91 V	- 4.048
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 1.625	- 1.699	- 1.734	- 35 N	- 1.602
5.4 Musea	- 6	- 11	- 10	1 V	- 12
5.5 Cultureel erfgoed	- 32	- 66	- 59	7 V	- 27
5.6 Media	- 1.474	- 1.416	- 1.430	- 14 N	- 1.532
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-	-	-	-	- 0
Totaal 03 Onderwijs Cultuur en sport	- 10.570	- 12.012	- 11.356	656 V	- 10.564
04 Mobiliteit en bereikbaarheid					
2.1 Verkeer en vervoer	- 5.866	- 6.058	- 5.896	162 V	- 5.368
2.2 Parkeren	- 737	- 712	- 672	41 V	- 721
2.5 Openbaar vervoer	- 220	- 224	- 211	13 V	- 224
7.2 Riolering	- 3.137	- 2.861	- 2.857	5 V	- 3.180
Totaal 04 Mobiliteit en bereikbaarheid	- 9.960	- 9.856	- 9.636	220 V	- 9.493
05 Woon en leefomgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	- 402	- 545	- 523	22 V	- 380
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	- 4.760	- 8.156	- 10.842	- 2.686 N	- 4.476
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 2.109	- 2.055	- 2.120	- 65 N	- 1.880
7.3 Afval	- 3.361	- 3.659	- 3.917	- 258 N	- 3.765
7.4 Milieubeheer	- 1.392	- 1.624	- 1.573	50 V	- 1.492
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 383	- 466	- 470	- 4 N	- 422
8.1 Ruimtelijke ordening	- 498	- 512	- 500	12 V	- 481
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	- 1.263	- 2.730	- 1.259	1.471 V	- 4.122
8.3 Wonen en bouwen	- 1.707	- 1.478	- 1.729	- 251 N	- 1.329
Totaal 05 Woon en leefomgeving	- 15.876	- 21.224	- 22.932	- 1.708 N	- 18.348
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening					
0.1 Bestuur	- 1.662	- 2.194	- 2.002	192 V	- 2.067
0.2 Burgerzaken	- 663	- 738	- 737	1 V	- 581
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	- 294	- 902	- 876	26 V	- 319
0.5 Treasury	- 96	- 53	- 80	- 27 N	- 44

0.61 OZB woningen	- 354	- 424	- 438	- 14 N	- 379
0.62 OZB niet-woningen	- 38	- 1	-	1 V	-
0.64 Belastingen overig	- 64	- 63	- 48	14 V	- 49
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds					
0.8 Overige baten en lasten	- 494	- 113	- 16	97 V	- 12
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	179	176	- 3 N	- 269
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	- 2.329	- 2.352	- 2.346	6 V	- 2.289
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 800	- 1.008	- 970	38 V	- 805
Totaal 06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	- 6.794	- 7.669	- 7.337	332 V	- 6.816
99 Overhead					
0.4 Overhead	- 11.952	- 12.537	- 11.971	567 V	- 11.055
Totaal 99 Overhead	- 11.952	- 12.537	- 11.971	567 V	- 11.055
Saldo van baten en lasten	- 94.414	- 105.970	- 104.867	1.103 V	- 97.625
Mutatie reserves	- 1.169	- 8.942	- 11.283	- 2.341 N	- 6.890
Resultaat	- 95.584	- 114.912	- 116.151	- 1.239 N	- 104.515

Overzicht baten en lasten per taakveld	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
B A T E N					
Saldo van baten en lasten					
01 Werk, Economie en Inkomen					
2.1 Verkeer en vervoer	45	-	-	-	-
3.1 Economische ontwikkeling	-	-	0	0 V	3
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	34	99	86	- 13 N	76
3.4 Economische promotie	563	581	675	95 V	698
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-	1	2	1 V	1
6.3 Inkomensregelingen	5.920	6.954	7.040	86 V	8.931
6.4 Begeleide participatie	624	731	722	- 10 N	34
6.5 Arbeidsparticipatie	24	24	53	29 V	55
Totaal 01 Werk, Economie en Inkomen	7.210	8.389	8.578	188 V	9.796
02 Jeugd en WMO					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	269	230	248	17 V	263
6.2 Wijkteams	-	41	40	- 1 N	7
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	100	76	91	16 V	77
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	250	285	295	10 V	256
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-					
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	533	533	0 V	408
6.82 Geëscaleerde zorg 18-					
7.1 Volksgezondheid	-	21	31	9 V	2
Totaal 02 Jeugd en WMO	619	1.186	1.238	52 V	1.014
03 Onderwijs Cultuur en sport					
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	16	16	13	- 3 N	14
4.2 Onderwijshuisvesting	26	1.099	284	- 814 N	20
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	39	277	274	- 3 N	245
5.1 Sportbeleid en activering	363	439	699	260 V	596
5.2 Sportaccommodaties	1.774	1.787	1.712	- 76 N	1.082
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	652	649	702	53 V	675
5.4 Musea	-	-	2	2 V	2
5.5 Cultureel erfgoed	8	8	20	13 V	12
5.6 Media	476	490	490	1 V	485
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Totaal 03 Onderwijs Cultuur en sport	3.353	4.764	4.197	- 567 N	3.130
04 Mobiliteit en bereikbaarheid					
2.1 Verkeer en vervoer	106	132	163	31 V	140
2.2 Parkeren	81	63	73	10 V	68
2.5 Openbaar vervoer	33	33	35	2 V	35
7.2 Riolering	4.400	4.099	4.101	2 V	4.371
Totaal 04 Mobiliteit en bereikbaarheid	4.620	4.327	4.372	45 V	4.613
05 Woon en leefomgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	-	-	1	1 V	10
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.819	8.537	11.913	3.376 V	5.479
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	57	57	52	- 5 N	77
7.3 Afval	4.557	4.824	5.030	206 V	4.709
7.4 Milieubeheer	6	217	183	- 35 N	175
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	419	419	448	30 V	452
8.1 Ruimtelijke ordening	43	91	130	39 V	93
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.241	2.702	2.042	- 660 N	4.502
8.3 Wonen en bouwen	798	1.511	2.990	1.479 V	1.893
Totaal 05 Woon en leefomgeving	11.939	18.357	22.788	4.432 V	17.390
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening					
0.1 Bestuur	-	-	554	554 V	342
0.2 Burgerzaken	366	370	432	62 V	314
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	366	378	379	1 V	473
0.5 Treasury	452	528	536	7 V	677

0.61 OZB woningen	6.431	6.130	6.217	87 V	6.177
0.62 OZB niet-woningen	3.518	3.615	3.561	- 54 N	3.529
0.64 Belastingen overig	284	181	174	- 6 N	178
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefc	55.481	59.405	60.014	609 V	55.625
0.8 Overige baten en lasten					
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	85	85	- 0 N	1
1.2 Openbare orde en veiligheid	71	135	139	3 V	18
Totaal 06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	66.968	70.827	72.090	1.263 V	67.334
99 Overhead					
0.4 Overhead	46	98	166	68 V	65
Totaal 99 Overhead	46	98	166	68 V	65
Saldo van baten en lasten	94.756	107.948	113.428	5.480 V	103.343
Mutatie reserves	828	6.964	6.807	- 157 N	3.464
Resultaat	95.584	114.912	120.235	5.323 V	106.807

Aanwending onvoorzien

bedragen x € 1.000

Aanwending onvoorzien		Rekening 2021
Stelpost		
Onvoorzien		- 45
Totaal stelpost		- 45
Aanwending		
Inzet voor opsporing zorgfraude		20
Totaal aanwending		20
Restant stelpost onvoorzien		- 25

In onderstaande tabel ziet u dat het structurele resultaat € 3,5 miljoen positief is.

bedragen x € 1.000

Structureel resultaat		Rekening 2021
Resultaat		
Saldo van baten en lasten		8.561
Mutatie reserves		- 4.477
Resultaat		4.085
Af: incidentele baten en lasten		
Incidentele baten en lasten		4.879
Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves		- 4.306
Af: incidentele baten en lasten		573
Structureel resultaat		3.512

Een specificatie van de incidentele baten en lasten vindt u op de volgende pagina's.

Incidentele baten en lasten

In onderstaande overzichten wordt weergegeven welke uitgaven en inkomsten alleen in 2021 plaatsvinden, de zogenaamde incidentele uitgaven of inkomsten.

bedragen x € 1.000

Totaal - Incidentele baten en lasten		Rekening 2021
Incidentele lasten		
01 Werk, Economie en Inkomen		- 1.394
02 Jeugd en WMO		- 441
03 Onderwijs Cultuur en sport		- 1.588
04 Mobiliteit en bereikbaarheid		- 60
05 Woon en leefomgeving		- 623
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening		- 748
99 Overhead		- 93
Totaal incidentele lasten		- 4.947
Incidentele baten		
01 Werk, Economie en Inkomen		420
02 Jeugd en WMO		648
03 Onderwijs Cultuur en sport		899
04 Mobiliteit en bereikbaarheid		73
05 Woon en leefomgeving		3.617
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening		4.169
99 Overhead		-
Totaal incidentele baten		9.826
Incidentele toevoegingen reserves		
01 Werk, Economie en Inkomen		- 93
02 Jeugd en WMO		-
03 Onderwijs Cultuur en sport		- 300
04 Mobiliteit en bereikbaarheid		- 58
05 Woon en leefomgeving		- 2.165
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening		- 8.442
99 Overhead		55
Totaal incidentele toevoegingen reserves		- 11.003
Incidentele onttrekkingen reserves		
01 Werk, Economie en Inkomen		-
02 Jeugd en WMO		44
03 Onderwijs Cultuur en sport		-
04 Mobiliteit en bereikbaarheid		-
05 Woon en leefomgeving		1.020
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening		5.633
99 Overhead		-
Totaal incidentele onttrekkingen reserves		6.697
Totaal		573

Incidentele lasten	Programma	Rekening 2021
Noodsteun bedrijven i.v.m. corona	1	- 14
Uitvoering retaildeal centrum Nijverdal	1	- 36
Crisis-Stadsarrangement 2020	1	- 30
Verdere ontwikkeling NP Sallandse Heuvelrug	1	- 44
Cofinanciering LEADER proj. recreatief toeristisch	1	- 21
TOZO (Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers)	1	- 569
TONK (Tegemoetkoming Ondersteuning Noodzakelijke Kosten)	1	- 17
Transitievergoeding WSW	1	- 26
Implementatie lokale uitvoering WSW	1	- 202
Coronacompensatie Sociale Werkvoorziening	1	- 83
Bevoorschotting Soweco GR 2021	1	- 281
Projectopdracht Toezicht en handhaving Sociaal Domein	1	- 19
Extra beleidscapaciteit i.v.m. toegenomen workload ten gevolge van corona	1	- 52
Project Sociaal Plein / Samen oplopen	2	- 27
Coronasteun maatschappelijke instanties	2	- 36
Jeugdpakket / Jeugd aan zet	2	- 70
Steunpakket welzijn en leefstijl	2	- 168
Subsidies accommodatiebeleid	2	- 44
Meerkosten corona zorgaanbieders Jeugd en WMO	2	- 99
Extra personele inzet i.v.m. coronaknelpunten en wachtlijstbeperking	2	- 113
Lagere kosten doelgroepenvervoer ten gevolge van corona	2	145
Lokaal preventieakkoord	2	- 29
Hogere energiekosten i.v.m. corona-maatregelen ventilatie en buitenbadopenstelling	3	- 40
Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen	3	- 1.141
Lasten ivm regionale projecten Loopland Overijssel	3	- 244
Cultuur aan de Basis	3	- 52
Lasten sportakkoord	3	- 40
Subsidie Noodsteun corona	3	- 71
Straatwerk	4	- 60
Bermbeheerplan ecologisch bermbeheer	5	- 9
Asbestbodemsanering	5	- 94
Duurzaamheid	5	- 53
Regeling reductie energieverbruik	5	- 52
Regeling extern advies warmteregeling	5	- 21
Frictiekosten ODT	5	- 51
Visie wonen en zorg	5	- 18
Invoering nieuwe omgevingswet	5	- 219
Uitvoeringskosten groenverkopen	5	- 23
Aankoop gronden	5	- 83
Digitale raadsvergadering en vertrouwenscommissie	6	- 26
Afwaardering winkels Dunantblok naar aanleiding van taxatie	6	- 576
Adviseurs uitvoering Wet WOZ	6	- 57
Cameratoezicht Kuperserf	6	- 26
Nog te betalen kosten leefbaarheidsonderzoek	6	- 32
Extra personele inzet i.v.m. corona	6	- 240
Overige extra lasten i.v.m. corona	6	- 41
Eenmalig voordeel op afschrijvingen (ttl) wegens doorschuiven investeringen	6	250
Hogere energielasten a.g.v. ventilatie-eisen corona en wat strenge winter c.a.	overhead	- 50
Aanpassingen huisvesting Huis voor Cultuur en Bestuur i.h.k.v. corona	overhead	- 43
Totaal incidentele lasten		- 4.947

Incidentele baten	Programma	Rekening 2021
Lagere opbrengsten markten i.v.m. corona	1	- 15
Uitvoering retaildeal centrum Nijverdal, bijdrage Provincie	1	36
Crisis-Stadsarrangement 2020, bijdrage Provincie	1	30
Verdere ontwikkeling NP Sallandse Heuvelrug, bijdragen Provincie/derden	1	34
Restitutie BTW 2017 t/m 2019 op reïntegratie	1	35
Bijdrage ESF 2017 t/m 2020 participatie-reïntegratie	1	25
Hulpfonds en Stichting BOOM, afrekening voorgaande jaren	1	75
Transitievergoeding WSW van UWV	1	26
Voorlopige afrekening Stichting Noest 2021	1	136
Vergoeding uitvoeringskosten kwijtschelding schulden en hulp gedupeerden toeslagenaffaire	1	38
Voordeel beschermd wonen - afrekening regio periode 2020	2	533
Afwikkeling kosten vervoersvoorzieningen WMO 2020	2	66
Gemeentelijk maatwerkbudget cliëntondersteuning	2	20
Lokaal preventieakkoord incl. bijdrage VNG	2	29
Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen	3	1.141
Lagere baten sportaccommodaties a.g.v. Corona	3	- 538
Ontvangen subsidie ivm regionale project Loopland Overijssel	3	244
Ontvangen subsidie Cultuur aan de Basis	3	52
Leges en degeneratievergoedingen Nutsbedrijven	4	96
Lagere opbrengst parkeergarage i.v.m. corona	4	- 23
Bermbeheerplan ecologisch bermbeheer, bijdrage Provincie	5	7
Asbestbodemsanering	5	94
Regeling reductie energieverbruik	5	58
Regeling extern advies warmteregeling	5	21
Hogere opbrengst leges begrafenisrechten	5	41
Hogere opbrengst leges herziening bestemmingsplannen	5	42
Hogere opbrengst leges bouwvergunningen	5	799
Opbrengst groenverkoop	5	138
Tennet financiële bijdrage	5	164
Opbrengst verkoop gronden/woningen/gebouwen	5	469
Vrijval restantbudget Lochter Oost	5	321
Vrijval Voorz. Toekomstige verliezen grondbedrijf en correctie oude winstnemingen	5	112
Winstnemingen grondexploitaties	5	1.079
Boekwinsten verkoop vastgoed	5	272
Terugvordering teveel betaalde vennootschapsbelasting	6	176
Nog te ontvangen bijdrage leefbaarheidsonderzoek	6	16
Vrijval voorziening Appa vanwege hogere rekenrente	6	554
Extra uitkering dividend en borgstellingsvergoeding Twence 2020	6	105
Vervallen dividend Wadinko 2021	6	32
Verlaging OZB	6	- 380
Gevolgen circulaires op integratieuitkering Sociaal Domein	6	544
Extra integratieuitkering decembercirculaire Sociale Werkbedrijven	6	88
Lagere legesinkomsten door corona	6	- 28
Bestemming rekeningresultaat Veiligheidsregio Twente (VRT) 2020	6	84
Gederfde huurinkomsten ten gevolge van corona	6	- 43
Afkoopsommen huren Dunant	6	36
Reclamebelasting	6	- 73
Coronacompensaties uit het Gemeentefonds	6	1.546
Coronacompensaties uit andere (Rijks)middelen	6	1.512
Totaal incidentele baten		9.826

bedragen x € 1.000

Incidentele toevoegingen reserves	Programma	Rekening 2021
Toevoeging reserve bijzondere bijstand	1	- 93
Vrij Aanwendbare reserve - Storting t.b.v. Reggesteyn	3	- 300
Storting reserve Co-financieringsfonds N35	4	- 58
Reserve groenrenovaties	5	- 1
Reserve rood-voor-rood	5	- 8
Reserve invoeringskosten omgevingswet	5	- 323
Winstnemingen grondexploitaties en vrijval voorziening --> bufferreserve	5	- 1.512
Storting vrijval restantkrediet Lochter Oost in bufferreserve	5	- 321
Opbrengst verkoop woning in bufferreserve	5	- 272
Bestemming rekeningsaldo 2020	6	- 2.292
Budgetoverheveling via VAR	6	- 1.426
Diverse stortingen VAR	6	- 1.012
Afrekening beschermd wonen	6	- 515
Reservering voor extra capaciteit woningbouw	6	- 600
Verbeteren financieringspositie	6	- 500
Terugbetalen saldo Agenda voor Twente	6	- 32
Reservering voor energie-armoedebeleid	6	- 150
Inzet beleidsmedewerker vervoer	6	- 90
Storting vrijval voorziening Appa in financieringsreserve	6	- 553
Toevoeging bovenmatige deel vanuit bufferreserve naar financieringsreserve	6	- 1.000
Reserve wachtgeldten huidige wethouders	Overhead	55
Totaal incidentele toevoegingen reserves		- 11.003

bedragen x € 1.000

Incidentele onttrekkingen reserves	Programma	Rekening 2021
Reserve accommodatie 1/3-regeling	2	44
Vrijval bovenmatige bufferreserve (wordt gestort in financieringsreserve)	5	1.000
Reserve reconstructie plattelandsvernieuwing	5	20
Bestemming rekeningsaldo 2020: toevoeging aan VAR	6	2.292
Corona inzet extra personeel	6	374
Coronacompensatie SW 2021 lokale uitvoering	6	83
Diverse onttrekkingen VAR	6	993
ICT ontwikkelingen	6	131
Inzet beleidsmedewerker vervoer	6	60
Bestemming rekeningresultaat 2020	6	188
Noodsteun bedrijven	6	75
Onttrekking VAR Agenda voor Twente	6	200
Onttrekking VAR Appa	6	80
OZB-verlaging 2021	6	380
Onttrekking VAR Generatiepact	6	6
Afwaardering winkels Dunant tlv bufferreserve	6	577
Financieringsreserve, vast bedrag naar exploitatie	6	40
Dekking aanpassing afschrijvingstermijn parkeergarage	6	154
Totaal incidentele onttrekkingen reserves		6.697

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De verschillen worden hieronder per programma nader toegelicht. Met de aanduiding 'I/S' wordt aangegeven of een mee- of tegenvaller incidenteel (I) dan wel structureel (S) van aard is. Structureel betekent dat de mee- of tegenvaller ook na 2021 in één of meerdere jaren terugkomen. Bij het opstellen van de bestuursrapportage 2022 en/of programmabegroting 2023 worden ze dan meegenomen.

Begrotingsrechtmatigheid programma's

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens de kadernota van de commissie Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn er echter situaties denkbaar, waarbij de overschrijding binnen het door de raad uiteengezette beleid zijn gebleven, zoals compensatie van hogere kosten door direct gerelateerde hogere opbrengsten en kostenoverschrijdingen bij openeinde regelingen. Op programma 5 is sprake van een overschrijding. De uitgaven passen echter wel binnen de kaders die u ons hebt meegegeven en binnen het bestaande beleid. Voor een nadere uiteenzetting van de verschillen verwijzen wij u naar de toelichting op de programmarekening. Wij stellen u voor deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening te autoriseren.

Programma 1 Werk, economie en inkomen

bedragen x € 1.000

01 Werk, Economie en Inkomen	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Agrarische zaken	- 102	- 71	- 70	1 V	- 19
Bijzondere bijstandsverlening	- 1.420	- 1.180	- 1.168	12 V	- 1.270
Economische aangelegenheden	- 422	- 481	- 406	75 V	- 418
Fraudebestrijding	- 54	- 74	- 70	4 V	- 48
Markten	- 46	- 53	- 44	9 V	- 38
Recreatie en Toerisme	- 409	- 426	- 402	24 V	- 611
Schulddienstverlening	- 289	- 315	- 300	15 V	- 243
Sociale werkvoorziening	- 4.275	- 4.784	- 4.571	213 V	- 4.348
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	- 7.022	- 8.094	- 7.911	183 V	- 9.441
Subsidies	- 0	- 0	-	0 V	-
Toeristenbelasting	- 48	- 39	- 31	8 V	- 38
Begeleiding en huisvesting statushouders	- 161	- 267	- 258	9 V	- 155
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	- 173	- 173	- 215	- 42 N	- 193
Participatie en reïntegratie	- 946	- 974	- 946	28 V	- 927
Totaal Lasten	- 15.366	- 16.931	- 16.391	539 V	- 17.748
Baten					
Agrarische zaken	-	-	0	0 V	-
Bijzondere bijstandsverlening	41	59	70	11 V	38
Economische aangelegenheden	45	80	67	- 13 N	57
Markten	34	19	20	0 V	22
Recreatie en Toerisme	50	68	70	2 V	248
Schulddienstverlening	-	8	45	38 V	-
Sociale werkvoorziening	624	731	722	- 10 N	34
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	5.879	6.887	6.924	37 V	8.893
Toeristenbelasting	513	513	606	93 V	450
Begeleiding en huisvesting statushouders	-	1	2	1 V	1
Participatie en reïntegratie	24	24	53	29 V	55
Totaal Baten	7.210	8.389	8.578	188 V	9.796
Saldo van baten en lasten	- 8.156	- 8.541	- 7.814	728 V	- 7.951
Mutatie reserves					
Toevoegingen	-	- 75	- 93	- 18 N	- 193
Mutatie reserves	-	- 75	- 93	- 18 N	- 193
Resultaat	- 8.156	- 8.616	- 7.907	710 V	- 8.145

Analyse verschillen (> € 15.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Verschil	I / S	Toelichting
Lasten			
Economische aangelegenheden	75 V	I	De aanvragen voor noodsteun i.v.m corona zijn achtergebleven bij de verwachtingen. Bij de bestemming van het jaarrekening resultaat wordt voorgesteld het resterende bedrag van € 61.000,-- over te hevelen naar 2022.
Recreatie en toerisme	24 V	I	Van project Kinderboerderij 2.0 is de einddatum uitgesteld naar 31-12-2022 wegens omstandigheden. Bij de bestemming van het jaarrekening resultaat wordt voorgesteld het benodigde bedrag van € 14.000,-- over te hevelen naar 2022.
Schulddienstverlening	15 V	I	Minderkosten Stadsbank, o.a. ten gevolge van positieve afrekening 2020.
Sociale werkvoorziening	213 V	I	Een bedrag van ruim € 80.000,-- heeft betrekking op lagere loonkosten WSW (2,5% van loonkostenbudget), o.a. ten gevolge van langdurige ziekte. Daarnaast komt het exploitatieresultaat van stichting Noest ten gunste van de gemeente, het voorlopige resultaat bedraagt € 135.000,--.
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	183 V	I	Lagere uitkeringslasten door enerzijds een hogere uitstroom uit de uitkering dan verwacht in verband met gunstige arbeidsmarktomstandigheden, en anderzijds een lagere instroom in verband met het beperkt realiseren van de huisvestingstaakstelling statushouders.
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	- 42 N	S	Het aantal kwijtscheldingsverzoeken ligt hoger dan in voorgaande jaren. Dat verklaart zo'n € 16.000,-- verschil. Daarnaast zijn in 2021 de tarieven voor afvalstoffenheffing voor een gemiddeld gezin gestegen met zo'n 13,5%. Bij de kwijtschelding is hier geen rekening mee gehouden. Dit betreft een nadeel van € 26.000,--.
Participatie en re-integratie	28 V	I	Lagere begeleidingskosten en loonkosten nieuw beschut, doordat de realisatie van de taakstelling niet evenredig over het jaar verdeeld is.
Overige afwijkingen	43 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.
Totaal lasten	539 V		
Baten			
Schuldhelpverlening	38 V	I	Vergoeding uitvoeringskosten kwijtschelding schulden en hulp gedupeerden kinderopvangtoeslagenaffaire.
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	37 V	I	Minder vorderingen zijn als dubieus aangemerkt waardoor een deel van de voorziening vrij kon vallen.
Toeristenbelasting	93 V	I	We zien dat, voornamelijk door corona, het aantal overnachtingen in eigen land fors is toegenomen. Het aantal overnachtingen bedroeg in 2021 543.600. In 2020 was dat nog 431.500 en voor corona in 2019 453.400. Zo'n 90.000 overnachtingen meer dan begroot wat leidt tot een meeropbrengst van € 93.000,--.
Participatie en re-integratie	29 V	I	Bijdrage ESF ter compensatie van administratieve lasten 2017 t/m 2020.
Overige afwijkingen	- 9 N	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen elk lager dan € 15.000,-- per product.
Totaal baten	188 V		
Mutatie reserves			
Storting Reserve	- 18 N	I	Conform bestaand beleid wordt de onderschrijding op het product bijzondere bijstand toegevoegd aan de reserve bijzondere bijstand om mogelijke meerkosten in de komende jaren op te kunnen vangen.
Totaal mutatie reserves	- 18 N		
Totaal afwijkingen	710 V		

Programma 2 Jeugd en Wmo

bedragen x € 1.000

02 Jeugd en WMO	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Jeugd en gezin	- 42	- 213	- 215	- 1 N	- 36
Maatschappelijk werk/slachtofferhulp	- 398	- 398	- 395	4 V	- 388
Sociaal en cultureel werk	- 1.763	- 1.996	- 1.939	58 V	- 1.684
Buurt en clubhuizen	- 297	- 273	- 271	2 V	- 239
Hygiënebegeleiding Kinderopvang	- 133	- 114	- 113	1 V	- 109
Preventie en clientondersteuning	- 343	- 357	- 351	6 V	- 332
Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	- 1.318	- 1.501	- 1.484	17 V	- 1.536
Verstreking Hulpmiddelen	- 1.689	- 1.682	- 1.555	128 V	- 1.295
Begeleiding en dagbesteding WMO (Ondersteuningsbehoefte)	- 3.819	- 3.959	- 3.803	156 V	- 4.098
Verblijf en woonvoorziening	- 6	- 11	- 7	4 V	- 3
Huishoudelijke ondersteuning	- 3.650	- 3.664	- 3.553	111 V	- 3.386
Vervoer 18+	- 1.041	- 856	- 843	12 V	- 900
Jeugdzorg - specialistische zorg	- 5.856	- 7.302	- 7.660	- 358 N	- 6.786
Inloop GGZ, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang	- 41	-	- 0	- 0 N	- 0
Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	- 1.999	- 1.833	- 1.496	337 V	- 1.395
Volksgezondheid	- 1.500	- 1.581	- 1.558	22 V	- 1.412
Totaal Lasten	- 23.897	- 25.741	- 25.244	498 V	- 23.602
Baten					
Jeugd en gezin	-	4	-	- 4 N	-
Sociaal en cultureel werk	9	7	12	5 V	8
Buurt en clubhuizen	247	211	224	13 V	242
Hygiënebegeleiding Kinderopvang	13	9	12	3 V	13
Preventie en clientondersteuning	-	34	33	- 1 N	-
Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	-	7	7	0 V	7
Verstreking Hulpmiddelen	50	51	64	13 V	52
Begeleiding en dagbesteding WMO (Ondersteuningsbehoefte)	250	818	828	10 V	664
Vervoer 18+	50	25	27	2 V	25
Volksgezondheid	-	21	31	9 V	2
Totaal Baten	619	1.186	1.238	52 V	1.014
Saldo van baten en lasten	- 23.278	- 24.555	- 24.006	549 V	- 22.588
Mutatie reserves					
Toevoegingen	-	-	-	-	- 50
Onttrekkingen	-	46	44	- 2 N	10
Mutatie reserves	-	46	44	- 2 N	- 40
Resultaat	- 23.278	- 24.509	- 23.962	547 V	- 22.628

Analyse verschillen (> € 15.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Vershil	I / S	Toelichting
Lasten			
Sociaal en cultureel werk	58 V		In de begroting 2021 was een bedrag van € 20.000,- opgenomen voor het opstellen van een actieplan inclusieve samenleving. De grondslag hiervoor is het coalitieakkoord. De planning voor het opstellen van dit plan is echter vertraagd als gevolg van ziekte en extra werkzaamheden als gevolg van Corona. Daarnaast is op het Sociaal Cultureel Werk en Vrijwilligersbeleid zo'n € 29.000,-- overgebleven door coronagerelateerde ontwikkelingen, zoals het niet doorgaan en daarom niet bijdragen aan Mirrewinter en lagere tegemoetkoming voor maatschappelijke organisaties
Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	17 V		Het voordeel is totaal € 17.000,--, maar wordt verklaard door twee onderdelen. Dat zijn de projecten zoals POH, Schoolzorgondersteuning, Sociaal Plein en aanpak van de wachtlijsten (totaal € 10.000) en daarnaast salarisgerelateerde doorbelastingen (€ 7.000,-).
Verstreking hulpmiddelen	128 V	I	Zowel bij rolstoelen, woningaanpassingen als bij vervoersmiddelen zijn minder uitgaven geweest. De verwachte stijging van aanvragen, en daarmee van uitgaven, in het 4e kwartaal is uitgebleven, onder andere ten gevolge van het opnieuw opslaan van corona.
Begeleiding en dagbesteding WMO	156 V	I	Ruim € 100.000,-- betreft individuele begeleiding, ruim € 50.000 heeft betrekking op dagbesteding. De helft van het voordeel wordt veroorzaakt door minder indicaties, de andere helft is een combinatie van lagere indicatieniveaus en een lager verzilveringspercentage dan verwacht.
Huishoudelijke ondersteuning	111 V	I	De helft van de onderschrijding van het budget wordt veroorzaakt door een lagere groei van het aantal cliënten dan verwacht, daarnaast zien we een lagere indicatiewaarde en een beperkte afwijking in het verzilveringspercentage.
Jeugdzorg specialistische zorg	- 358 N		We zien op deze post de volgende afwijkingen: Een voordeel op het PersoonsGebonden Budget (PGB) van € 18.000,--; Overboekingen vanuit 2020 en naar 2021 hebben we op 'Zorg in natura' gezet per saldo € 157.000,--. Deze posten hebben te maken met betalingen in andere boekjaren dan waar de facturen betrekking op hebben. Vooral de ondersteuningsbehoefte individueel is hoger uitgevallen (€ 84.000,-- nadeel), de ondersteuningsbehoefte groep is licht overschreden met € 17.000,--, dat geldt ook voor diagnostiek en consultatie (€ 17.000,--). Wonen en verblijf is ook € 134.000,-- hoger uitgevallen dan geraamd, dat wordt vooral veroorzaakt door hogere lasten voor Gezinshuizen. De omgekeerde toets gebruiken we vooral voor het snel kunnen schakelen bij problemen die 'out of the box' moeten worden opgelost. Daar hebben we zo'n € 29.000,-- op het budget op overgehouden.
Jeugdbescherming en jeugdreclassering	337 V		We zien op dit taakveld de volgende afwijkingen: Onderschrijdingen op Jeugdzorg Plus (€ 35.000,--), Landelijk Transitie Arrangement (€ 26.000,--) Maatregelhulp (€ 46.000,--) WVHS 24-uurszorg en crisisbedden (€ 173.000,--), Ontwikkel- en innovatiebudget (€ 35.000,--) en tot slot OZJT/Samen14 (€ 16.000,--)
Volksgesondheid	22 V		Via de Regio Twente huurden wij via maatwerkafspraken een jeugdarts in, maar die is niet langer beschikbaar. Financieel een voordeel van € 41.000,--. Daar staat tegenover dat we extra kosten hebben gemaakt voor verkeersmaatregelen bij de priklocaties en het schoolgezondheidsbeleid. Samen een nadeel van circa € 18.000,--
Overige afwijkingen	27 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.
Totaal lasten	498 V		

Baten		
Overige afwijkingen	52 V	I Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen elk lager dan € 15.000,-- per product.
Totaal baten	52 V	
Mutatie reserves		
Overige afwijkingen	- 2 N	
Totaal mutatie reserves	- 2 N	
Totaal afwijkingen		547 V

Programma 3 Cultuur, onderwijs en sport

bedragen x € 1.000

03 Onderwijs Cultuur en sport	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Vershil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Algemeen sportbeleid	- 535	- 638	- 832	- 194 N	- 705
Bibliotheek	- 1.455	- 1.397	- 1.410	- 14 N	- 1.513
Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	- 116	- 116	- 108	7 V	- 107
Kunst en Cultuur	- 1.610	- 1.684	- 1.719	- 35 N	- 1.587
Musea / expositieruimten	- 6	- 11	- 10	1 V	- 12
Onderwijshuisvesting	- 1.189	- 2.319	- 1.521	798 V	- 1.180
Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	- 455	- 448	- 447	1 V	- 427
Leerlingenvervoer	- 656	- 710	- 722	- 12 N	- 676
Peuteropvang	- 99	- 308	- 301	6 V	- 240
Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	- 1.039	- 1.060	- 1.088	- 28 N	- 883
exploitatie sportaccommodaties	- 1.384	- 1.296	- 1.186	110 V	- 1.212
Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommodatie	- 1.494	- 1.450	- 1.442	8 V	- 1.491
Onderhoud sport accommodaties	- 454	- 466	- 466	0 V	- 462
Evenementen	- 15	- 15	- 15	-	- 15
Monumentenzorg	- 7	- 21	- 22	- 0 N	- 9
Beheer monumentaal vastgoed	- 25	- 45	- 37	8 V	- 18
Lokale omroep	- 29	- 29	- 31	- 2 N	- 28
Totaal Lasten	- 10.570	- 12.012	- 11.356	656 V	- 10.564
Baten					
Algemeen sportbeleid	363	439	699	260 V	596
Bibliotheek	476	490	490	1 V	485
Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	20	20	22	1 V	21
Kunst en Cultuur	652	649	702	53 V	675
Musea / expositieruimten	-	-	2	2 V	2
Onderwijshuisvesting	26	1.099	284	- 814 N	20
Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	15	252	249	- 3 N	220
Leerlingenvervoer	4	4	3	- 1 N	3
Peuteropvang	-	0	0	- 0 N	1
Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	968	968	958	- 10 N	510
exploitatie sportaccommodaties	768	768	696	- 72 N	520
Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommodatie	27	38	40	2 V	34
Onderhoud sport accommodaties	11	14	18	4 V	18
Beheer monumentaal vastgoed	8	8	20	13 V	12
Lokale omroep	16	16	13	- 3 N	14
Totaal Baten	3.353	4.764	4.197	- 567 N	3.130
Saldo van baten en lasten	- 7.216	- 7.248	- 7.160	89 V	- 7.434
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 300	- 300	- 300	-	- 150
Mutatie reserves	- 300	- 300	- 300	-	- 150
Resultaat	- 7.516	- 7.548	- 7.460	89 V	- 7.584

Analyse verschillen (> € 15.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Verschil	I / S	Toelichting
Lasten			
Onderwijshuisvesting	798 V	I	We hebben € 800.000 subsidie aangevraagd en ontvangen voor Reggesteijn in het kader van de Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (SUVIS). We hadden verwacht dit nog in 2021 uit te geven, maar pas in december 2021 is de bouwvergunning voor de nieuwbouw van Reggesteyn aangevraagd. Er is dus nog niets op uitgegeven en de inkomsten zijn nu als vooruitontvangen op de balans geboekt.
Algemeen sportbeleid	- 194 N	I	Het nadeel op de uitgaven wordt voor € 244.000,-- verklaard door de regeling Loopland Overijssel. Dit is een regionaal project waarvoor de gemeente Hellendoorn penvoerder was, maar eind 2020 was al besloten dat we dit gaan overdragen aan de gemeente Hof van Twente. Door vertraging in de overdracht hebben we echter voor 2021 alsnog de regeling voor de Twentse gemeenten uitgevoerd en ook de bijbehorende subsidie ontvangen. Inmiddels is in begin 2022 alsnog het penvoerderschap overgedragen. Daarnaast is er nog een post van € 32.000,-- voordeel te noteren door een budget dat we reserveren voor de SPUK-regeling die we jaarlijks aanvragen voor de Btw-compensatie.
Het Ravijn-zwem sport zorg-sport technisch	- 28 N		In verband met ziekte hebben we meer personeel moeten inlenen, zo'n €39.000,-- meer dan geraamd. Voor gebouwtechnisch én sporttechnisch is de totale exploitatie in 2022 voor het Ravijn uitgekomen op een tekort van € 28.000,--. We hadden gehoopt in december een groot evenement te kunnen houden onder de naam Mirrewinter, maar dat is een jaar uitgesteld. Voor de maanden november en december ontvangen we nog een deel compensatie via de Specifieke Uitkering IJsbaden en Zwembaden, die regeling is wel aangekondigd maar nog niet opengesteld voor gemeenten. De periode voor november is wel voldoende gecompenseerd door de regeling, al blijft het natuurlijk een compensatie voor geleden schade.
Exploitatie sportaccommodaties	110 V	I	We hadden zo'n € 56.000,-- in de begroting opgenomen voor onderhoud van de sportvelden door de WSW-'ers die nu vanuit onze eigen organisatie worden ingezet en niet meer door Soweco. Deze post hebben we niet aangewend. Daarnaast hebben we € 40.000,-- minder ingeleend personeel voor de binnensportaccommodaties.
Kunst en Cultuur	- 39 N	I	We hebben in oktober en november 2021 van de provincie Overijssel middelen gekregen voor Cultuur aan de Basis (€ 52.000,--) deels betrekking hebbend op de periode 2017 - 2020 en deels op de periode 2021 - 2024. De bedragen sluizen we door aan het platform Cultuureducatie die de projecten uitvoert. Aan de inkomstzijde is dezelfde ontwikkeling te zien, daar is het een voordeel
Overige afwijkingen	9 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.
Totaal lasten	656 V		

Baten		
Onderwijshuisvesting	- 814 N	We hebben € 800.000 subsidie aangevraagd en ontvangen voor Reggesteijn in het kader van de Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (SUVIS). We hadden verwacht dit nog in 2021 uit te geven, maar pas in december 2021 is de bouwvergunning voor de nieuwbouw van Reggesteyn aangevraagd. Er is dus nog niets op uitgegeven en de inkomsten zijn nu als vooruitontvangen op de balans geboekt.
Algemeen Sportbeleid	260 V I	Het voordeel op de inkomsten wordt voor € 244.000,-- verklaard door de regeling Loopland Overijssel. Dit is een regionaal project waarvoor de gemeente Hellendoorn penvoerder was, maar eind 2020 was al besloten dat we dit gaan overdragen aan de gemeente Hof van Twente. Door vertraging in de overdracht hebben we echter voor 2021 alsnog de regeling voor de Twentse gemeenten uitgevoerd en ook de bijbehorende subsidie ontvangen. Inmiddels is in begin 2022 alsnog het penvoerderschap overgedragen. Daarnaast is nog een voordeel gerealiseerd aan de inkomstenkant van de Combinatiefuncties voor € 16.000,--. Dat heeft te maken met een bijdrage van Stichting Ieder Kind Telt voor de inzet van een combinatiefunctionaris, terwijl de gemeente daar in 2021 nog de salariskosten voor betaalde. Inmiddels zijn de afspraken voor 2022 bijgesteld en gaat de geldstroom andersom. De gemeente geeft dan alleen een subsidie aan het schoolbestuur die de salariskosten volledig op zich neemt.
Exploitatie Sportaccommodaties	- 72 N	We hebben vooral voor de binnensporten veel lagere inkomsten gekregen, vooral omdat deze accommodaties gedurende een groot deel van het jaar gesloten waren. Een compensatie voor de geleden huurderving over november en december 2021 kan in 2022 worden aangevraagd, maar dat mogen we niet meenemen in 2021.
Kunst en Cultuur	53 V I	We hebben in oktober en november 2021 van de provincie Overijssel middelen gekregen voor Cultuur aan de Basis (€ 52.000,--) deels betrekking hebbend op de periode 2017 - 2020 en deels op de periode 2021 - 2024. De bedragen sluizen we door aan het platform Cultuureducatie die de projecten uitvoert. Aan de uitgavenkant is dezelfde ontwikkeling te zien, daar is het een nadeel.
Overige afwijkingen	6 V I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.
Totaal baten	- 567 N	
Mutatie reserves		
Totaal mutatie reserves	-	
Totaal afwijkingen	89 V	

Programma 4 Mobiliteit en bereikbaarheid

bedragen x € 1.000

04 Mobiliteit en bereikbaarheid	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Vershil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Aanleg en reconstructie wegen	- 1.315	- 1.369	- 1.345	23 V	- 1.309
Bermen en sloten	- 699	- 708	- 673	35 V	- 624
Gladheidsbestrijding	- 140	- 187	- 188	- 1 N	- 111
Onderhoud verhardingen	- 1.649	- 1.715	- 1.713	2 V	- 1.508
Openbaar vervoer	- 220	- 224	- 211	13 V	- 224
Parkeren	- 737	- 712	- 672	41 V	- 721
Straatmeubilair	- 187	- 198	- 186	12 V	- 191
Straatreiniging	- 629	- 594	- 582	11 V	- 515
Verkeer	- 299	- 278	- 267	10 V	- 284
Wegbeheer algemeen	- 901	- 962	- 909	53 V	- 774
Verkeerseducatie	- 49	- 49	- 32	17 V	- 52
Ontwikkeling GRP	- 2.009	- 1.756	- 1.732	24 V	- 2.159
Aanleg, beheer en onderhoud riolering	- 1.120	- 1.098	- 1.121	- 23 N	- 1.017
Inkomsten rioolheffing	- 8	- 8	- 4	4 V	- 4
Totaal Lasten	- 9.960	- 9.856	- 9.636	220 V	- 9.493
Baten					
Onderhoud verhardingen	-	60	105	45 V	70
Openbaar vervoer	33	33	35	2 V	35
Parkeren	81	63	73	10 V	68
Straatmeubilair	-	-	0	0 V	1
Straatreiniging	1	1	1	- 0 N	2
Wegbeheer algemeen	69	35	32	- 3 N	28
Verkeerseducatie	37	37	24	- 13 N	39
Aanleg, beheer en onderhoud riolering	32	46	53	7 V	102
Inkomsten rioolheffing	4.369	4.054	4.048	- 5 N	4.269
Totaal Baten	4.620	4.327	4.372	45 V	4.613
Saldo van baten en lasten	- 5.340	- 5.529	- 5.264	265 V	- 4.880
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 129	- 129	- 129	-	- 130
Mutatie reserves	- 129	- 129	- 129	-	- 130
Resultaat	- 5.469	- 5.658	- 5.393	265 V	- 5.010

Analyse verschillen (> € 15.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Vershil	I / S	Toelichting
Lasten			
Aanleg en reconstructie wegen	23 V	I	Deze voordelige afwijking bestaat uit een aantal kleinere positieve bedragen waarvan de grootste een lagere toerekening loonkosten van € 10.000,--.
Wegbeheer algemeen	53 V	I	De voornaamste voordelige verschillen zijn lagere licentiekosten automatisering € 11.000,--, lagere kosten voor elektra openbare verlichting € 17.000,--.
		S	En lagere uitgaven voor waterschapslasten en zuiveringsheffing € 12.000,-
Bermen en sloten	35 V	I/S	Doordat maaiafval niet meer volledig wordt afgevoerd maar wordt hergebruikt als bioterra of bokashi hebben we een voordeel van € 31.000,-- op verwerking van maaiafval.
Verkeerseducatie	17 V	I	We hebben voor verkeerseducatie, oa door corona, minder uitgaven gedaan van ca. € 17.000,--. Hier staan lagere baten, provinciale subsidie, van € 12.000,-- tegenover.
Parkeren	41 V	I	We hebben een voordeel van € 23.000,-- op de beheerkosten van de parkeergarage, Dit komt o.a. door minder storingen, minder schade door aanrijdingen met kolommen en beschermbeugels, minder vandalisme en lagere schoonmaakkosten als gevolg minder gebruik garage door corona. Daarnaast hebben we een voordeel op straatparkeren van € 20.000 door lagere licentiekosten automatisering € 10.000,-- en het niet besteden van het budget voor handhaving € 10.000,--.
Ontwikkeling GRP	24 V	I	Met name lagere toerekening loonkosten van € 12.000,--.
Aanleg, beheer en onderhoud riolering	- 23 N	I	Hier is het belangrijkste nadeel de hogere elektrakosten van € 15.000,--.
Overige afwijkingen	27 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.
Totaal lasten	220 V		
Baten			
Onderhoud verhardingen	45 V	I	Hogere inkomsten uit leges en degeneratievergoedingen nutsbedrijven.
Overige afwijkingen	- 0 N	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.
Totaal baten	45 V		
Mutatie reserves			
Overige afwijkingen	-		
Totaal mutatie reserves	-		
Totaal afwijkingen	265 V		

Programma 5 Woon en leefomgeving

bedragen x € 1.000

05 Woon en leefomgeving	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Bedrijventerreinen	- 4.760	- 8.156	- 10.842	- 2.686 N	- 4.476
Bestemmingsplannen	- 487	- 482	- 475	7 V	- 472
Bouwgrondexploitatie	- 1.263	- 2.730	- 1.259	1.471 V	- 4.122
Dierplaagbestrijding	- 5	- 5	- 5	0 V	- 4
Grondzaken	- 225	- 317	- 297	19 V	- 191
Herinrichting woonomgeving	- 26	- 27	- 27	- 0 N	- 28
Huishoudelijk afval	- 3.263	- 3.513	- 3.783	- 270 N	- 3.675
Milieu algemeen	- 515	- 732	- 675	57 V	- 572
Milieubeheer bedrijven	- 849	- 863	- 875	- 12 N	- 895
Natuur en landschap	- 120	- 101	- 98	3 V	- 174
Openbaar groen	- 2.269	- 2.343	- 2.392	- 49 N	- 1.992
Structuurplannen	- 10	- 30	- 25	5 V	- 10
Uitvoering Wet geluidhinder	- 23	- 23	- 18	5 V	- 21
Vergunningen volkshuisvesting	- 1.395	- 1.047	- 1.319	- 272 N	- 1.038
Wonen	- 55	- 82	- 82	- 0 N	- 69
Woonwagens	- 6	- 6	- 4	2 V	- 3
Speelplaatsen	- 123	- 156	- 153	3 V	- 95
Inkomsten afvalstoffenheffing	- 8	- 8	- 4	4 V	- 2
Verwerking Bedrijfsafval	- 91	- 138	- 130	8 V	- 88
Begraafplaatsen	- 383	- 466	- 470	- 4 N	- 422
Totaal Lasten	- 15.876	- 21.224	- 22.932	- 1.708 N	- 18.348
Baten					
Bedrijventerreinen	4.819	8.537	11.913	3.376 V	5.479
Bestemmingsplannen	43	83	122	39 V	93
Bouwgrondexploitatie	1.241	2.702	2.042	- 660 N	4.502
Grondzaken	46	678	1.165	487 V	358
Huishoudelijk afval	904	957	1.174	216 V	1.364
Milieu algemeen	3	215	180	- 35 N	172
Milieubeheer bedrijven	-	-	0	0 V	1
Natuur en landschap	-	-	7	7 V	13
Openbaar groen	57	57	46	- 10 N	74
Structuurplannen	-	8	8	-	-
Uitvoering Wet geluidhinder	3	3	2	- 0 N	2
Vergunningen volkshuisvesting	731	811	1.804	992 V	1.514
Wonen	-	-	0	0 V	0
Woonwagens	21	21	21	- 0 N	20
Inkomsten afvalstoffenheffing	3.574	3.766	3.768	3 V	3.266
Verwerking Bedrijfsafval	79	101	88	- 13 N	79
Begraafplaatsen	419	419	448	30 V	452
Totaal Baten	11.939	18.357	22.788	4.432 V	17.390
Saldo van baten en lasten	- 3.937	- 2.867	- 144	2.723 V	- 957
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 156	- 777	- 2.274	- 1.498 N	- 2.219
Onttrekkingen	200	1.162	1.129	- 32 N	163
Mutatie reserves	44	385	- 1.145	- 1.530 N	- 2.055
Resultaat	- 3.893	- 2.482	- 1.288	1.193 V	- 3.013

Analyse verschillen (> € 15.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Verschil	I / S	Toelichting
Lasten			
Bedrijventerreinen	- 2.763 N	I	Hogere verkopen in Lochter III doorboeken naar voorraad gronden (en minder in Haarle)
Bedrijventerreinen	- 328 N	I	Terugdraaien oude winstneming Haarle
Bedrijventerreinen	405 V	I	Lagere kosten bouw-en bedrijfsrijp maken Lochter III (en Haarle)
Openbaar groen	- 49 N		Er was in 2021 minder overlast door de eikenprocessierups waardoor we op de kosten van de bestrijding een voordeel hebben van € 21.000,--. Door miscommunicatie, o.a. door langdurige ziekte, is het onderhoud en renovatie openbaar groen te voortvarend opgepakt waardoor we hiervoor € 70.000,-- teveel hebben uitgegeven.
Huishoudelijk afval	- 270 N	I	Het saldo van de uitgaven en inkomsten binnen het product huishoudelijk afval komt € 387.000,-- hoger uit (zie ook toelichting bij baten). Dit bedrag wordt extra gestort in de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing. Daarnaast zijn er allerlei kleinere voordelen met als belangrijkste restitutie afvalstoffenbelasting over 2020 van € 15.000,-- en lagere kosten inzameling grof huishoudelijk afval van € 23.000,-- als gevolg van lagere aanvoer en betere scheiding op het afvalbrengpunt.
Milieu algemeen	57 V	I	Dit is voor circa € 57.000,-- het gevolg van minder uitgaven op de asbestsaneringsopgave. Hier staat een gelijk bedrag aan lagere vergoeding door de provincie tegenover. Daarnaast hebben we meer uitgaven gedaan voor de regeling reductie energieverbruik (RRE). Nadeel € 16.000,--. Hier staat een bijdrage van € 22.000,-- van het Rijk tegenover. Bij duurzaamheid hebben we minder extern advies ingehuurd wat een voordeel geeft van € 14.000,--.
Bouwgrondexploitatie	- 336 N - 39 N 1.846 V	I I I	Terugdraaien oude winstneming Kruidenwijk Zuid Hogere doorbelasting verkoop kavels Lagere kosten bouw- en woonrijpmaken, h
Vergunningen volkshuisvesting	- 272 N	I	Omdat er twijfels zijn met betrekking tot de inbaarheid van 2 grotere aanvragen omgevingsvergunning hebben we een bedrag van € 285.000,-- gestort in de voorziening dubieuze debiteuren. De kosten voor de invoering nieuwe omgevingswet zijn € 43.000,-- lager uitgevallen. Dit voordeel is gestort in de reserve invoering nieuw omgevingswet. Daarnaast zijn de licentiekosten automatisering € 26.000,-- hoger uitgevallen.
Grondzaken	19 V	I	Dit voordeel komt met name door lagere advieskosten en lagere kosten omvorming groen in verband met groenverkopen.
Overige afwijkingen	22 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.
Totaal lasten	- 1.708 N		

Baten		
Bedrijventerreinen	2.763 V	I Hogere verkopen in Lochter III (en minder in Haarle)
Bedrijventerreinen	949 V	I Winstneming op Lochter III + nieuwe winstn Haarle
Bedrijventerreinen	90 V	I Vrijval voorziening Haarle
Bedrijventerreinen	- 405 N	I Minder kosten doorbelasten naar voorraad gronden
Huishoudelijk afval	216 V	I De nog te ontvangen bijdrage voor bronscheiding en vermarkting van PMD-afval uit 2020 (oude structuur) viel € 216.000,-- hoger uit dan verwacht. Dit is een incidentele meevaller omdat we vanaf 2021 werken met een nieuwe structuur met vaste tarieven. Verder zijn er nog allerlei kleiner voor- en nadelen.
Milieu algemeen	- 35 N	I Zie toelichting bij lasten.
Begraafplaatsen	30 V	I De inkomsten leges begrafenisrechten zijn hoger dan geraamd. Voordeel € 30.000,--.
Bestemmingsplannen	39 V	I De inkomsten uit aanvragen wijziging bestemmingsplannen vallen € 13.000,-- hoger uit. Daarnaast hebben we een bijdrage ontvangen van het Rijk i.h.k.v. de regeling sanering varkenshouders van € 25.000,--. Door het kunnen inzetten van eigen uren staan hier verder geen uitgaven tegenover.
Bouwgrondexploitatie	39 V	I Hogere grondverkopen
Bouwgrondexploitatie	135 V	I Hogere winstneming op woningbouwexploitaties
	26 V	I Vrijval uit voorziening Hellendoorn Noord
Bouwgrondexploitatie	986 V	I Vrijval voorziening Kruidenwijk ivm lagere toek.kn +terugdraaien oude winstneming
Bouwgrondexploitatie	- 1.846 N	I Minder doorbelasten van kosten aan voorraad grond
Vergunningen volkshuisvesting	992 V	I Door enkele grote aanvragen bouwvergunningen in de maanden november en december, o.a. aanvraag van een school was dit jaar nog niet verwacht, is de legesopbrengst 1 miljoen hoger dan geraamd.
Grondzaken	487 V	I De woning Prins Hendrikstraat 34 is dit najaar verkocht met een boekwinst van € 272.000,--. Dit bedrag is gestort in de bufferreserve (zie programma 6). In november is het vestigen opstalrecht ondergrondse hoogspanningsverbinding Nijverdal-Rijssen met Tennet goedgekeurd. We hebben hiervoor een bijdrage van € 163.000,-- ontvangen. De meeropbrengst verkoop openbaar groen bedraagt € 45.000,--.
Overige afwijkingen	- 34 N	I Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.
Totaal baten	4.432 V	
Mutatie reserves		
Algemene baten en lasten	- 1.501 N	I Toevoeging winsten en vrijval voorziening aan bufferreserve
Reserve duurzame energiemaatregelen	15 V	I Diverse voor- en nadelen.
Reserve invoeringskosten omgevingswet	- 43 N	I Voordeel lagere uitgaven gestort in reserve, zie ook toelichting bij lasten.
Overige afwijkingen	- 1 N	I
Totaal mutatie reserves	- 1.530 N	
Totaal afwijkingen	1.193 V	

Programma 6 Bestuur, veiligheid en dienstverlening

bedragen x € 1.000

06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Vershil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Algemene baten en lasten	- 149	20	153	133 V	- 289
Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	- 433	- 481	- 457	24 V	- 438
Burgerlijke stand	- 196	- 219	- 178	41 V	- 170
Internationale contacten	- 3	- 3	- 3	1 V	- 7
Ondersteuning veiligheidsketen	- 2.254	- 2.281	- 2.281	0 V	- 2.219
Onroerende-zaakbelastingen	- 38	- 1	-	1 V	-
Openbare orde	- 246	- 424	- 399	24 V	- 269
Overige burgerzaken	- 45	- 46	- 65	- 19 N	- 49
Rampenbestrijding	- 55	- 57	- 51	7 V	- 49
Reisdocumenten	- 149	- 159	- 191	- 32 N	- 144
Rijbewijzen	- 139	- 160	- 173	- 13 N	- 161
Uitvoering Wet WOZ	- 354	- 424	- 438	- 14 N	- 379
Verkiezingen	- 111	- 132	- 116	16 V	- 45
Treasury	- 96	- 53	- 80	- 27 N	- 44
Gemeenteraad	- 677	- 742	- 741	1 V	- 691
College van B&W	- 909	- 935	- 801	134 V	- 931
Beheer overige gebouwen en gronden	- 294	- 902	- 876	26 V	- 319
Hondenbelasting	- 49	- 48	- 41	7 V	- 42
Handhaving Openbare orde	- 576	- 600	- 578	22 V	- 549
Brandkranen	- 21	- 21	- 22	- 1 N	- 21
Totaal Lasten	- 6.794	- 7.669	- 7.337	332 V	- 6.816
Baten					
Algemene baten en lasten	96	3	- 0	- 3 N	- 0
Burgerlijke stand	90	91	52	- 39 N	52
Ondersteuning veiligheidsketen	-	84	84	- 0 N	-
Onroerende-zaakbelastingen	9.948	9.744	9.770	25 V	9.691
Openbare orde	17	115	114	- 1 N	7
Overige burgerzaken	11	12	31	20 V	20
Rampenbestrijding	-	1	1	- 0 N	1
Reisdocumenten	159	160	174	14 V	83
Rijbewijzen	106	107	174	67 V	159
Uitkering gemeentefonds	50.253	53.641	54.162	521 V	50.173
Uitvoering Wet WOZ	-	-	8	8 V	15
Verkiezingen	-	0	0	- 0 N	-
Integratie-uitkering sociaal domein	5.227	5.764	5.852	88 V	5.452
Treasury	452	528	536	7 V	677
College van B&W	-	-	554	554 V	342
Beheer overige gebouwen en gronden	366	378	379	1 V	473
Hondenbelasting	188	178	175	- 3 N	178
Handhaving Openbare orde	54	21	25	4 V	11
Totaal Baten	66.968	70.827	72.090	1.263 V	67.334
Saldo van baten en lasten	60.174	63.158	64.752	1.595 V	60.518
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 584	- 7.662	- 8.487	- 826 N	- 4.148
Onttrekkingen	628	5.756	5.633	- 123 N	3.291
Mutatie reserves	44	- 1.906	- 2.854	- 949 N	- 857
Resultaat	60.218	61.252	61.898	646 V	59.661

Analyse verschillen (> € 15.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Verschil	I / S	Toelichting
Lasten			
College van B&W	134 V	I	Conform de circulaire van BZK moet bij de actuariële waardeberekeningen per 31 december 2021 rekening worden gehouden met een rekenrente van 0,528%. Dit betekent dat er ruim € 30.000,-- bijgestort moest worden aan de voorziening voor pensioenverplichtingen van de (oud)wethouders. We hielden rekening met een storting van € 125.000,--. Door de stijging van de rekenrente levert dit een voordeel op van € 94.000,--. De kosten voor werving en selectie van onze nieuwe burgemeester zijn op twee producten begroot. Alle gemaakte kosten zijn opgevangen met incidenteel budget op het product Gemeenteraad. Doordat er ook kosten zijn begroot op het product College van B&W, levert dat hier een voordeel op (€ 28.000,--).
Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	24 V	I	Er stond op de balans nog een afrekening van oude jaren. Deze afrekening viel voor Gemeente Hellendoorn voordelig uit waardoor € 18.000,-- kon vrijvallen.
Verkiezingen	16 V		De Tweede Kamerverkiezingen in 2021 stonden in het teken van coronamaatregelen. Hiervoor ontvingen wij extra middelen van het Rijk. Daarnaast is een structureel extra budget van ronde de € 6.000,-- naar ons toegekomen voor de organisatie van de waterschapsverkiezingen, maar die zijn er niet geweest in 2021. Al met al is er een voordeel ten opzichte van de begroting ontstaan van circa € 16.000,--
Burgerlijke stand	30 V		In 2021 hebben we minder leges ontvangen voor huwelijken, Verklaringen omtrent gedrag e.d. En daar ook veel minder kosten voor gemaakt.
Reisdocumenten	- 32 N		We hebben in 2021 1005 paspoorten verstrekt en 2546 ID-kaarten, dat was meer dan we hadden verwacht. Het nadeel aan de uitgavenkant betreft de afdracht aan het Rijk. Aan de batenkant is er ruim € 14.000,-- meer binnengekomen, maar dat is niet toegelicht want lager dan € 15.000,---
Overige burgerzaken	- 19 N		Het betreft hier hogere afdrachten aan de IND ivm naturalisaties. We krijgen daar ook hogere leges voor binnen.
Beheer overige gebouwen en gronden	26 V	I	Minder onderhoud nodig door gedane verkopen gebouwen, voordeel € 13.000,-- en het zelf uitvoeren van advieswerk omdat er door corona te lange wacht/levertijden waren bij externen. Voordeel € 16.000,--.
Treasury	- 27 N	I	We hebben minder geïnvesteerd dan begroot en daardoor konden we ook minder rentelasten toerekenen aan investeringen. Dit betreft een nadeel voor de exploitatie van € 17.000,--.
Algemene baten en lasten	133 V	I	Arnold: Bij de post algemene baten en lasten worden diverse stelposten opgenomen, die per saldo gunstig uitvielen. Zo is bij de stelpost onvoorzien € 37.000,-- overgebleven, is de stelpost rijksvoornemens voor een bedrag van € 43.000,-- niet aangewend en hebben we € 25.000,-- minder hoeven te storten in de voorziening dubieuze debiteuren dan geraamd. Verder is bij de programmabegroting 2020 een taakstelling op de ambtelijke organisatie opgenomen. In 2020 was dit bedrag € 180.000 en in 2021 was dit bedrag € 360.000,--. In 2021 hebben we € 31.565,-- meer ingeboekt aan taakstelling dan de benodigde € 360.000,--.
Openbare orde	24 V	I	Dit voordeel wordt veroorzaakt doordat het werkbudget integraal veiligheidsbeleid niet volledig is gebruikt (€ 15.000,-) vanwege het later in gebruik nemen van het cameratoezicht op het Componistenplein en het Dunantplein. Het resterende deel komt door diverse kleine budgetten

Handhaving openbare orde	22 V	I	Dit verschil wordt veroorzaakt door diverse kleinere verschillen
Overige afwijkingen	- 10 N	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.
Totaal lasten	332 V		
Baten			
College van B&W	554 V	I	Conform de circulaire van BZK moet bij de actuariële waardeberekening per 31 december 2021 rekening worden gehouden met een rekenrente van 0,528%. Dit betekent dat er € 553.000,- kan vrijvallen aan pensioenverplichtingen voor de reeds gepensioneerde wethouders. Conform bestaand beleid wordt deze vrijval ten gunste van de financieringsreserve gebracht.
Burgerlijke stand	- 39 N		We hebben veel minder opbrengsten voor Burgerlijke stand. Het gaat onder andere om huwelijksleges, Verklaringen omtrent gedrag e.d. We hebben ook circa € 30.000 minder uitgaven.
Rijbewijzen	67 V		We baseren onze raming op de gegens zoals we die periodiek aangereikt krijgen door het RDW. Voor 2021 zijn er 3984 rijbewijzen verstrekt, dat is meer dan geraamd. En daarnaast is er voor bijna € 13.000,- aan spoedleges en vermissingskosten binnengehaald. We hebben wel extra afdrachten aan het Rijk voor bijna € 15.000,-.
Overige burgerzaken	20 V		Het betreft hier hogere ontvangen leges m.b.t. naturalisatieverzoeken. Het is echter geen voordeel, we moeten een afdracht doen aan de IND die ongeveer even hoog is.
Onroerende-zaakbelastingen	25 V	I	De onroerende-zaakbelastingen zijn € 25.000,- hoger dan geraamd. Op een geraamd opbrengst van € 9,7 miljoen een zeer kleine afwijking van 0,03%.
Uitkering gemeentefonds	521 V	I	Hogere uitkering gemeentefonds door decembercirculaire en afrekening oude jaren.
Integratie-uitkering sociaal domein	88 V	I	In de decembercirculaire is door het Rijk € 88.000,- extra beschikbaar gesteld voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven.
Overige afwijkingen	27 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.
Totaal baten	1.263 V		
Mutatie reserves			
Algemene baten en lasten	- 272 N	I	Storting boekwinst verkoop woning Prins Hendrikstraat 34 in bufferreserve. (zie ook programma 5)
Algemene baten en lasten	- 553 N	I	Storting vrijval voorziening Appa in financieringsreserve
Algemene baten en lasten	- 105 N	I	Na herberekeningen Generatiepact wordt er € 105.000,- minder onttrokken uit de VAR dan oorspronkelijk geraamd.
Algemene baten en lasten	- 18 N	I	vooralsnog minder boekverlies Dunantwinkels uit bufferreserve
Overige afwijkingen	- 1 N	I	afronding
Totaal mutatie reserves	- 949 N		
Totaal afwijkingen	646 V		

Programma Overhead

bedragen x € 1.000

99 Overhead	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Personeel	- 6.125	- 7.625	- 7.389	236 V	- 5.548
Personeel en organisatie	- 416	- 572	- 600	- 27 N	- 414
Organisatieaangelegenheden	- 41	- 123	- 10	113 V	- 9
Financien en belastingen	- 2.430	- 824	- 746	78 V	- 2.368
Huisvesting	- 952	- 988	- 978	10 V	- 968
Automatisering	- 1.478	- 1.853	- 1.795	58 V	- 1.450
Communicatie	- 72	- 72	- 35	37 V	- 29
Juridische zaken	- 36	- 36	- 20	16 V	- 21
Facilitaire zaken	- 594	- 601	- 604	- 4 N	- 531
Overige ondersteuning	192	155	206	50 V	283
Totaal Lasten	- 11.952	- 12.537	- 11.971	567 V	- 11.055
Baten					
Personeel	7	57	70	13 V	7
Personeel en organisatie	-	-	38	38 V	5
Organisatieaangelegenheden	-	-	4	4 V	-
Financien en belastingen	2	2	1	- 1 N	2
Huisvesting	0	3	3	1 V	3
Automatisering	-	-	1	1 V	-
Communicatie	27	27	26	- 1 N	25
Facilitaire zaken	10	10	23	13 V	22
Overige ondersteuning	-	-	-	-	-
Totaal Baten	46	98	166	68 V	65
Saldo van baten en lasten	- 11.905	- 12.439	- 11.804	635 V	- 10.990
Resultaat	- 11.905	- 12.439	- 11.804	635 V	- 10.990

Analyse verschillen (> € 15.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Vershil	I / S	Toelichting
Lasten			
Personeel	233 V	I	Door verschuivingen binnen de loonsom van de diverse programma's ontstaat er een voordeel van € 84.000,-- binnen de overhead. Door openstaande vacatures is er een voordelig saldo van € 52.000,--. Bij de najaarsrapportage hebben we, in verband met het hoge ziekteverzuimpercentage, de knelpuntenpot opgehoogd met € 100.000,--. Aan het einde van het jaar bleek dat we de noodzakelijke inhuur konden financieren uit de vacaturegelden binnen de reguliere loonsom. Hierin zat meer ruimte omdat niet alle vacatures in 2021 direct vervuld konden worden. Verder was er € 10.000,-- begroot voor gratificaties. In 2021 is de structuur van de gemeentelijke organisatie gewijzigd. Vanaf 1 april zijn de managers gestart in hun nieuwe rol. De periode was in 2021 nog te kort om gratificaties toe te kennen.
Personeel en organisatie	- 27 N	I	In verband met rechtspositionele aangelegenheden is er voor € 16.000,-- meer uitgegeven aan externe adviseurs. Daarnaast zijn er meer attenties verstrekt aan het personeel in coronatijd voor een bedrag van € 10.000,--.
Organisatieaangelegenheden	113 V	I	€ 102.000,-- lagere uitgaven zijn veroorzaakt doordat door de inzet van "beter organiseren" efficiënter gewerkt kon worden, binnen bestaande applicaties, met minder externe inhuur. De dekking kon daardoor gevonden worden binnen de reguliere middelen.
Financien en belastingen	81 V	I	We hebben € 32.000,-- bespaard op een incidenteel budget dat beschikbaar was voor verbetering van processen. Dat project is door eigen medewerkers gedaan. Daarnaast is er een teruggave geweest van de Belastingdienst over een BTW kwestie uit voorgaande jaren. Dat leverde een voordeel op van € 50.000,--.
Automatisering	58 V	I	Dit voordeel komt doordat geplande zaken later zijn gestart, waardoor de maandlasten ook pas later zijn gestart. Voor 2022 is dit niet aan de orde.
Communicatie	37 V	I	De lagere uitgaven zijn hoofdzakelijk veroorzaakt doordat er in het coronajaar 2021 veel minder promotionele activiteiten en evenementen plaatsvonden. Voor 2022 wordt herstel verwacht.
Juridische zaken	16 V	I	We hebben minder adviseurs ingehuurd (€ 5.300,--) en minder kosten gemaakt voor presentiegelden van bezwarencommissies (€ 10.600,--).
Facilitaire zaken	15 V	I	De coronacrisis heeft ertoe geleid dat meer personeel is ingehuurd op facilitair (€ 19.000,-- nadeel). Als gevolg van fysieke afwezigheid vanwege corona zijn de catering uitgaven lager dan voorzien (€ 22.000,-- voordeel). Afgelopen jaren is sprake van aflopende kosten voor drukwerk. Dit heeft te maken met verdere digitalisering en is het afgelopen jaar versterkt door corona. Dit zorgt voor € 16.000,-- voordeel in 2021.
Overige ondersteuning	50 V	I	Dit voordeel betreft voor € 40.000,-- een overschot op informatieveiligheid. Dat komt doordat € 15.000,-- is opgevangen binnen de reguliere budgetten op het product Automatisering. Voor € 25.000,-- geldt dat de implementatie van siem/soc is vertraagd. Dit wordt afgerond in 2022 en vanaf dat moment gaan we SAAS kosten betalen. In 2021 hebben we daardoor een voordeel.
Overige afwijkingen	- 9 N	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.
Totaal lasten	567 V		

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), is in 2013 in werking getreden. Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. Op grond van de WNT worden de inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak genormeerd en openbaar gemaakt. Jaarlijks worden de bezoldigingsnormen aangepast bij ministeriële regeling (geïndexeerd).

Op grond van de WNT mag het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke sector behoudens overgangsrecht maximaal 100% van het ministersalaris zijn. Voor 2021 bedraagt het Algemene bezoldigingsmaximum € 209.000,--

Uit hoofde van de WNT zijn de WNT, het Uitvoeringsbesluit WNT, Uitvoeringsregeling WNT en de Beleidsregels WNT 2021 als uitgangspunt gehanteerd.

Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

Bezoldigingsgegevens				
Functiegegevens		R. Willemsen		K. Zomer
Functie(s)		Gemeentesecretaris/Algemeen directeur		Griffier
Duur dienstverband		1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)		1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking		ja	ja	ja
Bezoldiging (bedragen x € 1,--)		2020	2021	2020
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding		106.909	108.344	84.423
Beloningen betaalbaar op termijn		19.230	20.375	14.714
Totale bezoldiging		126.139	128.719	99.137
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		201.000	209.000	201.000
Motivering indien overschrijding		nvt	nvt	nvt

Baten			
Personeel en organisatie	38 V	I	Doordat de overeenkomst met een voormalig personeelslid beëindigd is vervalt de wachtgeldvergoeding en valt deze vrij uit de wachtgeldvoorziening.
Overige afwijkingen	30 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.
Totaal baten	68 V		
Mutatie reserves			
Totaal mutatie reserves	-		
Totaal afwijkingen	635 V		

Deel 6: CONTROLVERKLARING

Controleverklaring

T: +31 (0)74 276 42 00
E: hengelo@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
Postbus 275, 7550 AG Hengelo
Mosweg 42, 7556 PG Hengelo
Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van de gemeente Hellendoorn

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeente Hellendoorn te Nijverdal gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. het overzicht van baten en lasten over 2021; 2. de balans per 31 december 2021; 3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving; 4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; 5. bijlage 2 met het overzicht baten en lasten; 6. bijlage 3 met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld; en 7. bijlage 5 reserves en voorzieningen.	Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op pagina 139 tot en met pagina 203 en pagina 213 tot en met 218 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeente Hellendoorn op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2021 d.d. 11 januari 2022.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 13 december 2016 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021.

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171186.
BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam "BDO" optreden.
BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO netwerk en van elk van de BDO Member Firms.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Hellendoorn zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 1.048.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 104.800 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2021 d.d. 11 januari 2022.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 26 maart 2007, de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's
 - ▷ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - ▷ dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Hengelo , 21 juni 2022

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

M. Zoetman-Kiers RA

Deel 7: BIJLAGEN

Bijlage 1: Kerngegevens

Sociale structuur	31-12-2020	31-12-2021
Aantal inwoners (in aantallen)		
• 0 - 18 jaar	7.106	7.009
• 18 - 65 jaar	20.703	20.662
• 65 jaar en ouder	8.122	8.269
Totaal aantal inwoners	35.931	35.940
Aantal inwoners (procentueel)		
• 0 - 20 jaar	20%	20%
• 20 - 65 jaar	58%	57%
• 65 jaar en ouder	23%	23%
Totaal aantal inwoners	100%	100%
Uitkeringen		
• Aantal uitkeringsgerechtigden jonger dan AOW-leeftijd	438	441
• Aantal uitkeringsgerechtigden ingevolge de IOAZ/IOAW	52	38
• Aantal medewerkers wet sociale werkvoorzieningen	139	132
Bedrijfsvestigingen		
• Bedrijfsvestigingen	3.318	3.396

Fysieke structuur	31-12-2020	31-12-2021
Oppervlakte gemeente (in hectare)		
• Binnenwater	108	108
• Land	13.791	13.791
Totaal oppervlakte gemeente	13.899	13.899
Aantal wooneenheden		
• Woningen (BAG)	14.889	14.971
Totaal aantal wooneenheden	14.889	14.971
Lengte wegen en rioleringen (in kilometers)		
• Wegen	552	565
• Rioleringen	444	451
Oppervlakte groen (in m2)		
• Stedelijk groen	1.392.858	1.472.153
• Landschappelijk groen	638.984	773.948

bedragen x € 1.000

Financiële structuur	31-12-2020	31-12-2021
Exploitatie		
• Uitgaven	- 97.625	- 104.867
• Inkomsten	103.343	113.428
• Opbrengst belastingen		
- Onroerende zaakbelastingen	9.691	9.770
- Afvalstoffenheffing	3.264	3.765
- Rioolrechten	4.265	4.044
• Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	50.173	54.162
• Uitkering deelfonds sociaal domein	5.452	5.852
Balans		
• Eigen vermogen	18.191	26.752
• Voorzieningen	8.669	9.156
• Langlopende geldleningen o/g	126.300	119.997

bedragen x € 1

Financiële structuur (bedrag per inwoner)	31-12-2020	31-12-2021
Exploitatie		
• Uitgaven	- 2.717	- 2.918
• Inkomsten	2.876	3.156
• Opbrengst belastingen		
- Onroerende zaakbelastingen	270	272
- Afvalstoffenheffing	91	105
- Rioolrechten	119	113
• Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	1.396	1.507
• Uitkering deelfonds sociaal domein	152	163
Balans		
• Eigen vermogen	506	744
• Voorzieningen	241	255
• Langlopende geldleningen	3.515	3.339

Bijlage 2: Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
L A S T E N					
Saldo van baten en lasten					
01 Werk, Economie en Inkomen					
31000 Economische aangelegenheden	- 422	- 481	- 406	75 V	- 418
31010 Subsidies	- 0	- 0	-	0 V	-
33000 Markten	- 46	- 53	- 44	9 V	- 38
33010 Agrarische zaken	- 102	- 71	- 70	1 V	- 19
34000 Recreatie en Toerisme	- 409	- 426	- 402	24 V	- 611
34010 Toeristenbelasting	- 48	- 39	- 31	8 V	- 38
61050 Begeleiding en huisvesting statushouders	- 161	- 267	- 258	9 V	- 155
63000 Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	- 7.022	- 8.094	- 7.911	183 V	- 9.441
63010 Bijzondere bijstandsverlening	- 1.420	- 1.180	- 1.168	12 V	- 1.270
63020 Schuldhulpverlening	- 289	- 315	- 300	15 V	- 243
63030 Fraudebestrijding	- 54	- 74	- 70	4 V	- 48
63040 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	- 173	- 173	- 215	- 42 N	- 193
64000 Sociale werkvoorziening	- 4.275	- 4.784	- 4.571	213 V	- 4.348
65000 Participatie en reïntegratie	- 946	- 974	- 946	28 V	- 927
Totaal 01 Werk, Economie en Inkomen	- 15.366	- 16.931	- 16.391	539 V	- 17.748
02 Jeugd en WMO					
61000 Sociaal en cultureel werk	- 1.763	- 1.996	- 1.939	58 V	- 1.684
61010 Buurt en clubhuizen	- 297	- 273	- 271	2 V	- 239
61020 Maatschappelijk werk/slachtofferhulp	- 398	- 398	- 395	4 V	- 388
61030 Jeugd en gezin	- 42	- 213	- 215	- 1 N	- 36
61040 Hygiënebegeleiding Kinderopvang	- 133	- 114	- 113	1 V	- 109
62000 Preventie en clientondersteuning	- 343	- 357	- 351	6 V	- 332
62010 Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	- 1.318	- 1.501	- 1.484	17 V	- 1.536
66000 Verstreking Hulpmiddelen	- 1.689	- 1.682	- 1.555	128 V	- 1.295
67100 Begeleiding en dagbesteding WMO (Ondersteuningsb	- 3.819	- 3.959	- 3.803	156 V	- 4.098
67110 Verblijf en woonvoorziening	- 6	- 11	- 7	4 V	- 3
67120 Huishoudelijke ondersteuning	- 3.650	- 3.664	- 3.553	111 V	- 3.386
67130 Vervoer 18+	- 1.041	- 856	- 843	12 V	- 900
67200 Jeugdzorg - specialistische zorg	- 5.856	- 7.302	- 7.660	- 358 N	- 6.786
68100 Inloop GGZ, maatschappelijke opvang en vrouwenopv	- 41	-	- 0	- 0 N	- 0
68200 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	- 1.999	- 1.833	- 1.496	337 V	- 1.395
71000 Volksgezondheid	- 1.500	- 1.581	- 1.558	22 V	- 1.412
Totaal 02 Jeugd en WMO	- 23.897	- 25.741	- 25.244	498 V	- 23.602
03 Onderwijs Cultuur en sport					
42000 Onderwijshuisvesting	- 1.189	- 2.319	- 1.521	798 V	- 1.180
43000 Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	- 455	- 448	- 447	1 V	- 427
43010 Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	- 116	- 116	- 108	7 V	- 107
43020 Leerlingenvervoer	- 656	- 710	- 722	- 12 N	- 676
43030 Peuteropvang	- 99	- 308	- 301	6 V	- 240
51000 Algemeen sportbeleid	- 535	- 638	- 832	- 194 N	- 705
51010 Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	- 1.039	- 1.060	- 1.088	- 28 N	- 883
52000 exploitatie sportaccommodaties	- 1.384	- 1.296	- 1.186	110 V	- 1.212
52010 Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommod	- 1.494	- 1.450	- 1.442	8 V	- 1.491
52020 Onderhoud sport accommodaties	- 454	- 466	- 466	0 V	- 462
53000 Kunst en Cultuur	- 1.610	- 1.684	- 1.719	- 35 N	- 1.587
53020 Evenementen	- 15	- 15	- 15	-	- 15
54000 Musea / expositieruimten	- 6	- 11	- 10	1 V	- 12
55000 Monumentenzorg	- 7	- 21	- 22	- 0 N	- 9
55010 Beheer monumentaal vastgoed	- 25	- 45	- 37	8 V	- 18
56000 Bibliotheek	- 1.455	- 1.397	- 1.410	- 14 N	- 1.513
56010 Lokale omroep	- 29	- 29	- 31	- 2 N	- 28
Totaal 03 Onderwijs Cultuur en sport	- 10.570	- 12.012	- 11.356	656 V	- 10.564
04 Mobiliteit en bereikbaarheid					
21000 Aanleg en reconstructie wegen	- 1.315	- 1.369	- 1.345	23 V	- 1.309
21010 Wegbeheer algemeen	- 901	- 962	- 909	53 V	- 774
21020 Onderhoud verhardingen	- 1.649	- 1.715	- 1.713	2 V	- 1.508
21030 Bermen en sloten	- 699	- 708	- 673	35 V	- 624
21040 Straatreiniging	- 629	- 594	- 582	11 V	- 515
21050 Gladheidsbestrijding	- 140	- 187	- 188	- 1 N	- 111
21060 Straatmeubilair	- 187	- 198	- 186	12 V	- 191
21070 Verkeer	- 299	- 278	- 267	10 V	- 284
21080 Verkeerseducatie	- 49	- 49	- 32	17 V	- 52
22000 Parkeren	- 737	- 712	- 672	41 V	- 721
25000 Openbaar vervoer	- 220	- 224	- 211	13 V	- 224
72000 Ontwikkeling GRP	- 2.009	- 1.756	- 1.732	24 V	- 2.159
72010 Aanleg, beheer en onderhoud riolering	- 1.120	- 1.098	- 1.121	- 23 N	- 1.017
72030 Inkomsten rioolheffing	- 8	- 8	- 4	4 V	- 4
Totaal 04 Mobiliteit en bereikbaarheid	- 9.960	- 9.856	- 9.636	220 V	- 9.493

Overzicht baten en lasten	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Vershil	Rekening 2020
B A T E N					
Saldo van baten en lasten					
01 Werk, Economie en Inkomen					
31000 Economische aangelegenheden	45	80	67	- 13 N	57
31010 Subsidies					
33000 Markten	34	19	20	0 V	22
33010 Agrarische zaken	-	-	0	0 V	-
34000 Recreatie en Toerisme	50	68	70	2 V	248
34010 Toeristenbelasting	513	513	606	93 V	450
61050 Begeleiding en huisvesting statushouders	-	1	2	1 V	1
63000 Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	5.879	6.887	6.924	37 V	8.893
63010 Bijzondere bijstandsverlening	41	59	70	11 V	38
63020 Schuldhulpverlening	-	8	45	38 V	-
63030 Fraudebestrijding					
63040 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen					
64000 Sociale werkvoorziening	624	731	722	- 10 N	34
65000 Participatie en reïntegratie	24	24	53	29 V	55
Totaal 01 Werk, Economie en Inkomen	7.210	8.389	8.578	188 V	9.796
02 Jeugd en WMO					
61000 Sociaal en cultureel werk	9	7	12	5 V	8
61010 Buurt en clubhuizen	247	211	224	13 V	242
61020 Maatschappelijk werk/slachtofferhulp					
61030 Jeugd en gezin	-	4	-	- 4 N	-
61040 Hygiënebegeleiding Kinderopvang	13	9	12	3 V	13
62000 Preventie en clientondersteuning	-	34	33	- 1 N	-
62010 Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	-	7	7	0 V	7
66000 Verstrekking Hulpmiddelen	50	51	64	13 V	52
67100 Begeleiding en dagbesteding WMO (Ondersteuningsb	250	818	828	10 V	664
67110 Verblijf en woonvoorziening					
67120 Huishoudelijke ondersteuning					
67130 Vervoer 18+	50	25	27	2 V	25
67200 Jeugdzorg - specialistische zorg					
68100 Inloop GGZ, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang					
68200 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering					
71000 Volksgezondheid	-	21	31	9 V	2
Totaal 02 Jeugd en WMO	619	1.186	1.238	52 V	1.014
03 Onderwijs Cultuur en sport					
42000 Onderwijshuisvesting	26	1.099	284	- 814 N	20
43000 Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	15	252	249	- 3 N	220
43010 Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	20	20	22	1 V	21
43020 Leerlingenvervoer	4	4	3	- 1 N	3
43030 Peuteropvang	-	0	0	- 0 N	1
51000 Algemeen sportbeleid	363	439	699	260 V	596
51010 Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	968	968	958	- 10 N	510
52000 exploitatie sportaccommodaties	768	768	696	- 72 N	520
52010 Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommod	27	38	40	2 V	34
52020 Onderhoud sport accommodaties	11	14	18	4 V	18
53000 Kunst en Cultuur	652	649	702	53 V	675
53020 Evenementen					
54000 Musea / expositieruimten	-	-	2	2 V	2
55000 Monumentenzorg					
55010 Beheer monumentaal vastgoed	8	8	20	13 V	12
56000 Bibliotheek	476	490	490	1 V	485
56010 Lokale omroep	16	16	13	- 3 N	14
Totaal 03 Onderwijs Cultuur en sport	3.353	4.764	4.197	- 567 N	3.130
04 Mobiliteit en bereikbaarheid					
21000 Aanleg en reconstructie wegen					
21010 Wegbeheer algemeen	69	35	32	- 3 N	28
21020 Onderhoud verhardingen	-	60	105	45 V	70
21030 Bermen en sloten					
21040 Straatreiniging	1	1	1	- 0 N	2
21050 Gladheidsbestrijding					
21060 Straatmeubilair	-	-	0	0 V	1
21070 Verkeer					
21080 Verkeerseducatie	37	37	24	- 13 N	39
22000 Parkeren	81	63	73	10 V	68
25000 Openbaar vervoer	33	33	35	2 V	35
72000 Ontwikkeling GRP					
72010 Aanleg, beheer en onderhoud riolering	32	46	53	7 V	102
72030 Inkomsten rioolheffing	4.369	4.054	4.048	- 5 N	4.269
Totaal 04 Mobiliteit en bereikbaarheid	4.620	4.327	4.372	45 V	4.613

Overzicht baten en lasten	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
LASTEN					
05 Woon en leefomgeving					
32000 Bedrijventerreinen	- 4.760	- 8.156	- 10.842	- 2.686 N	- 4.476
57000 Openbaar groen	- 2.269	- 2.343	- 2.392	- 49 N	- 1.992
57010 Natuur en landschap	- 120	- 101	- 98	3 V	- 174
57020 Speelplaatsen	- 123	- 156	- 153	3 V	- 95
73000 Huishoudelijk afval	- 3.263	- 3.513	- 3.783	- 270 N	- 3.675
73010 Inkomsten afvalstoffenheffing	- 8	- 8	- 4	4 V	- 2
73020 Verwerking Bedrijfsafval	- 91	- 138	- 130	8 V	- 88
74000 Milieu algemeen	- 515	- 732	- 675	57 V	- 572
74010 Milieubeheer bedrijven	- 849	- 863	- 875	- 12 N	- 895
74020 Uitvoering Wet geluidhinder	- 23	- 23	- 18	5 V	- 21
74030 Dierplaagbestrijding	- 5	- 5	- 5	0 V	- 4
75000 Begraafplaatsen	- 383	- 466	- 470	- 4 N	- 422
81000 Structuurplannen	- 10	- 30	- 25	5 V	- 10
81010 Bestemmingsplannen	- 487	- 482	- 475	7 V	- 472
82000 Bouwgrondexploitatie	- 1.263	- 2.730	- 1.259	1.471 V	- 4.122
83000 Wonen	- 55	- 82	- 82	- 0 N	- 69
83010 Herinrichting woonomgeving	- 26	- 27	- 27	- 0 N	- 28
83020 Vergunningen volkshuisvesting	- 1.395	- 1.047	- 1.319	- 272 N	- 1.038
83030 Grondzaken	- 225	- 317	- 297	19 V	- 191
83050 Woonwagens	- 6	- 6	- 4	2 V	- 3
Totaal 05 Woon en leefomgeving	- 15.876	- 21.224	- 22.932	- 1.708 N	- 18.348
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening					
10100 Gemeenteraad	- 677	- 742	- 741	1 V	- 691
10110 College van B&W	- 909	- 935	- 801	134 V	- 931
10120 Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	- 433	- 481	- 457	24 V	- 438
10130 Internationale contacten	- 3	- 3	- 3	1 V	- 7
10200 Verkiezingen	- 111	- 132	- 116	16 V	- 45
10210 Burgerlijke stand	- 196	- 219	- 178	41 V	- 170
10220 Rijbewijzen	- 139	- 160	- 173	- 13 N	- 161
10230 Reisdocumenten	- 149	- 159	- 191	- 32 N	- 144
10240 Overige burgerzaken	- 45	- 46	- 65	- 19 N	- 49
10300 Beheer overige gebouwen en gronden	- 294	- 902	- 876	26 V	- 319
10500 Treasury	- 96	- 53	- 80	- 27 N	- 44
10610 Onroerende-zaakbelastingen					
10611 Uitvoering Wet WOZ	- 354	- 424	- 438	- 14 N	- 379
10620 Onroerende-zaakbelastingen	- 38	- 1	-	1 V	-
10640 Hondenbelasting	- 49	- 48	- 41	7 V	- 42
10700 Uitkering gemeentefonds					
10710 Integratie-uitkering sociaal domein					
10800 Algemene baten en lasten	- 149	20	153	133 V	- 289
10810 Openbare orde	- 246	- 424	- 399	24 V	- 269
10820 Handhaving Openbare orde	- 576	- 600	- 578	22 V	- 549
10830 Ondersteuning veiligheidsketen	- 2.254	- 2.281	- 2.281	0 V	- 2.219
10840 Rampenbestrijding	- 55	- 57	- 51	7 V	- 49
10850 Brandkranen	- 21	- 21	- 22	- 1 N	- 21
Totaal 06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	- 6.794	- 7.669	- 7.337	332 V	- 6.816
99 Overhead					
10400 Personeel	- 6.125	- 7.625	- 7.389	236 V	- 5.548
10410 Personeel en organisatie	- 416	- 572	- 600	- 27 N	- 414
10420 Organisatieaangelegenheden	- 41	- 123	- 10	113 V	- 9
10430 Financien en belastingen	- 2.430	- 824	- 746	78 V	- 2.368
10440 Huisvesting	- 952	- 988	- 978	10 V	- 968
10450 Automatisering	- 1.478	- 1.853	- 1.795	58 V	- 1.450
10460 Communicatie	- 72	- 72	- 35	37 V	- 29
10470 Juridische zaken	- 36	- 36	- 20	16 V	- 21
10480 Facilitaire zaken	- 594	- 601	- 604	- 4 N	- 531
10490 Overige ondersteuning	192	155	206	50 V	283
Totaal 99 Overhead	- 11.952	- 12.537	- 11.971	567 V	- 11.055
Saldo van baten en lasten	- 94.414	- 105.970	- 104.867	1.103 V	- 97.625
Mutatie reserves	- 1.169	- 8.942	- 11.283	- 2.341 N	- 6.890
Resultaat	- 95.584	- 114.912	- 116.151	- 1.239 N	- 104.515

Overzicht baten en lasten	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Vershil	Rekening 2020
B A T E N					
05 Woon en leefomgeving					
32000 Bedrijventerreinen	4.819	8.537	11.913	3.376 V	5.479
57000 Openbaar groen	57	57	46	- 10 N	74
57010 Natuur en landschap	-	-	7	7 V	13
57020 Speelplaatsen					
73000 Huishoudelijk afval	904	957	1.174	216 V	1.364
73010 Inkomsten afvalstoffenheffing	3.574	3.766	3.768	3 V	3.266
73020 Verwerking Bedrijfsafval	79	101	88	- 13 N	79
74000 Milieu algemeen	3	215	180	- 35 N	172
74010 Milieubeheer bedrijven	-	-	0	0 V	1
74020 Uitvoering Wet geluidhinder	3	3	2	- 0 N	2
74030 Dierplaagbestrijding					
75000 Begraafplaatsen	419	419	448	30 V	452
81000 Structuurplannen	-	8	8	-	-
81010 Bestemmingsplannen	43	83	122	39 V	93
82000 Bouwgrondexploitatie	1.241	2.702	2.042	- 660 N	4.502
83000 Wonen	-	-	0	0 V	0
83010 Herinrichting woonomgeving					
83020 Vergunningen volkshuisvesting	731	811	1.804	992 V	1.514
83030 Grondzaken	46	678	1.165	487 V	358
83050 Woonwagens	21	21	21	- 0 N	20
Totaal 05 Woon en leefomgeving	11.939	18.357	22.788	4.432 V	17.390
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening					
10100 Gemeenteraad					
10110 College van B&W	-	-	554	554 V	342
10120 Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen					
10130 Internationale contacten					
10200 Verkiezingen	-	0	0	- 0 N	-
10210 Burgerlijke stand	90	91	52	- 39 N	52
10220 Rijbewijzen	106	107	174	67 V	159
10230 Reisdocumenten	159	160	174	14 V	83
10240 Overige burgerzaken	11	12	31	20 V	20
10300 Beheer overige gebouwen en gronden	366	378	379	1 V	473
10500 Treasury	452	528	536	7 V	677
10610 Onroerende-zaakbelastingen	6.431	6.130	6.209	79 V	6.162
10611 Uitvoering Wet WOZ	-	-	8	8 V	15
10620 Onroerende-zaakbelastingen	3.518	3.615	3.561	- 54 N	3.529
10640 Hondenbelasting	188	178	175	- 3 N	178
10700 Uitkering gemeentefonds	50.253	53.641	54.162	521 V	50.173
10710 Integratie-uitkering sociaal domein	5.227	5.764	5.852	88 V	5.452
10800 Algemene baten en lasten	96	3	- 0	- 3 N	- 0
10810 Openbare orde	17	115	114	- 1 N	7
10820 Handhaving Openbare orde	54	21	25	4 V	11
10830 Ondersteuning veiligheidsketen	-	84	84	- 0 N	-
10840 Rampenbestrijding	-	1	1	- 0 N	1
10850 Brandkranen					
Totaal 06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	66.968	70.827	72.090	1.263 V	67.334
99 Overhead					
10400 Personeel	7	57	70	13 V	7
10410 Personeel en organisatie	-	-	38	38 V	5
10420 Organisatieaangelegenheden	-	-	4	4 V	-
10430 Financien en belastingen	2	2	1	- 1 N	2
10440 Huisvesting	0	3	3	1 V	3
10450 Automatisering	-	-	1	1 V	-
10460 Communicatie	27	27	26	- 1 N	25
10470 Juridische zaken					
10480 Facilitaire zaken	10	10	23	13 V	22
10490 Overige ondersteuning	-	-	-	-	-
Totaal 99 Overhead	46	98	166	68 V	65
Saldo van baten en lasten	94.756	107.948	113.428	5.480 V	103.343
Mutatie reserves	828	6.964	6.807	- 157 N	3.464
Resultaat	95.584	114.912	120.235	5.323 V	106.807

Bijlage 3: Realisatie taakvelden per programma

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2021	Verschil	Rekening 2020
Saldo van baten en lasten					
01 Werk, Economie en Inkomen					
2.1 Verkeer en vervoer	45	-	-	-	-
3.1 Economische ontwikkeling	- 523	- 469	- 406	63 V	- 377
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 14	- 36	- 27	9 V	- 19
3.4 Economische promotie	106	115	242	127 V	49
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 161	- 266	- 256	10 V	- 155
6.3 Inkomensregelingen	- 3.037	- 2.882	- 2.624	258 V	- 2.263
6.4 Begeleide participatie	- 3.650	- 4.053	- 3.849	204 V	- 4.314
6.5 Arbeidsparticipatie	- 922	- 950	- 893	57 V	- 872
Totaal 01 Werk, Economie en Inkomen	- 8.156	- 8.541	- 7.814	728 V	- 7.951
02 Jeugd en WMO					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 2.365	- 2.765	- 2.685	79 V	- 2.193
6.2 Wijkteams	- 1.662	- 1.817	- 1.795	22 V	- 1.860
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- 2.630	- 2.462	- 2.307	155 V	- 2.118
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	- 7.225	- 7.349	- 7.068	281 V	- 7.232
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	- 6.165	- 7.617	- 7.908	- 291 N	- 6.944
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	- 41	533	533	0 V	408
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	- 1.690	- 1.518	- 1.248	270 V	- 1.238
7.1 Volksgezondheid	- 1.500	- 1.559	- 1.528	32 V	- 1.411
Totaal 02 Jeugd en WMO	- 23.278	- 24.555	- 24.006	549 V	- 22.588
03 Onderwijs Cultuur en sport					
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	5	5	1	- 4 N	5
4.2 Onderwijshuisvesting	- 1.163	- 1.220	- 1.236	- 16 N	- 1.159
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- 1.287	- 1.305	- 1.305	1 V	- 1.204
5.1 Sportbeleid en activering	- 172	- 199	- 132	66 V	- 109
5.2 Sportaccommodaties	- 2.598	- 2.485	- 2.470	15 V	- 2.967
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 973	- 1.050	- 1.032	18 V	- 927
5.4 Musea	- 6	- 11	- 8	3 V	- 11
5.5 Cultureel erfgoed	- 24	- 58	- 38	20 V	- 16
5.6 Media	- 998	- 926	- 939	- 14 N	- 1.047
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-	-	-	-	- 0
Totaal 03 Onderwijs Cultuur en sport	- 7.216	- 7.248	- 7.160	89 V	- 7.434
04 Mobiliteit en bereikbaarheid					
2.1 Verkeer en vervoer	- 5.760	- 5.926	- 5.733	192 V	- 5.228
2.2 Parkeren	- 656	- 650	- 599	51 V	- 654
2.5 Openbaar vervoer	- 187	- 191	- 176	15 V	- 189
7.2 Riolering	1.264	1.238	1.244	7 V	1.191
Totaal 04 Mobiliteit en bereikbaarheid	- 5.340	- 5.529	- 5.264	265 V	- 4.880
05 Woon en leefomgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	- 402	- 545	- 522	24 V	- 370
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	58	381	1.071	690 V	1.003
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 2.053	- 1.998	- 2.068	- 70 N	- 1.803
7.3 Afval	1.196	1.165	1.113	- 52 N	944
7.4 Milieubeheer	- 1.387	- 1.406	- 1.391	16 V	- 1.317
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	36	- 47	- 21	26 V	29
8.1 Ruimtelijke ordening	- 455	- 421	- 371	51 V	- 388
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	- 22	- 29	783	812 V	380
8.3 Wonen en bouwen	- 908	33	1.261	1.229 V	564
Totaal 05 Woon en leefomgeving	- 3.937	- 2.867	- 144	2.723 V	- 957
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening					
0.1 Bestuur	- 1.662	- 2.194	- 1.448	746 V	- 1.725
0.2 Burgerzaken	- 297	- 369	- 305	63 V	- 267
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	71	- 525	- 497	27 V	153
0.5 Treasury	357	476	456	- 20 N	633
0.61 OZB woningen	6.076	5.705	5.779	73 V	5.799

0.62 OZB niet-woningen	3.480	3.613	3.561	- 53 N	3.529
0.64 Belastingen overig	220	118	126	8 V	129
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefc	55.481	59.405	60.014	609 V	55.625
0.8 Overige baten en lasten	- 494	- 113	- 16	97 V	- 12
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	179	176	- 3 N	- 269
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	- 2.329	- 2.267	- 2.262	5 V	- 2.288
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 729	- 872	- 831	41 V	- 787
Totaal 06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	60.174	63.158	64.752	1.595 V	60.518
99 Overhead					
0.4 Overhead	- 11.905	- 12.439	- 11.804	635 V	- 10.990
Totaal 99 Overhead	- 11.905	- 12.439	- 11.804	635 V	- 10.990
Saldo van baten en lasten	341	1.978	8.561	6.583 V	5.717
Mutatie reserves	- 341	- 1.978	- 4.477	- 2.499 N	- 3.426
Resultaat	- 0	-	4.085	4.085 V	2.292

Bijlage 4: Beleidsindicatoren

Beleidsindicator	Eenheid	Periode		Hellen- doorn	Neder- land
0. Bestuur en ondersteuning					
0.01 Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2021		8,1	nmb
0.02 Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2021		7,8	nmb
0.03 Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2021		865,7	nmb
0.04 Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2021		9,3	nmb
0.05 Overhead	% van totale lasten	2021		11,4	nmb
1. Veiligheid					
1.01 Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2020		11	11
1.02 Winkeldiefstal	aantal per 1.000 inwoners	2021		0,4	1,8
1.03 Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2020		1,7	4,6
1.04 Diefstal uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2021		0,4	0,4
1.05 Vernieling en beschadiging	aantal per 1.000 inwoners	2109		2,6	4,1
2. Economie					
2.01 Functiemenging	%	2020		49,9	53,2
2.02 Vestigingen	per 1.000 inw, 15-64 jr	2019		112,6	135,2
3. Onderwijs					
3.01 Absoluut verzuim	per 1.000 inw, 5-18 jr	2020		0	2,7
3.02 Relatief verzuim	per 1.000 inw, 5-18 jr	2019		2	26
3.03 Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%, 12-23 jr	2020		1,1	1,7
4. Sport, cultuur en recreatie					
4.01 Niet-sporters	%	2020		48,7	49,3
5. Sociaal domein					
5.01 Banen	per 1.000 inw, 15-64 jr	2020		554	679,3
5.02 Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw	2021		167	349
5.03 Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw, 15-65 jr	2020		112,9	202
5.04 Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	2021		670	649
5.05 Netto arbeidsparticipatie	%	2020		70,6	68,4
5.06 Kinderen in uitkeringsgezin	%	2020		3	6
5.07 Werkloze jongeren	%, 16-22 jr	2020		1	2
5.08 Jongeren met jeugdhulp	%, tot 18 jr	2021		9	10,5
5.09 Jongeren met jeugdbescherming	%, tot 18 jr	2021		0,9	1,1
5.10 Jongeren met delict voor rechter	%, 12-21 jr	2019		1	1
5.11 Jongeren met jeugdreclassering	%, 12-22 jr	2020		0,2	0,4
6. Volksgezondheid en milieu					
6.01 Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2019		118	161
6.02 Hernieuwbare elektriciteit	%	2019		6,3	20
7. Vhrosv					
7.01 WOZ-waarde woningen	dzd euro	2021		283	290
7.02 Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2020		4,9	8,9
7.03 Demografische druk	%	2021		81,6	70,1
7.04 Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2021		876	733
7.05 Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2021		938	810

Bijlage 5: Reserves en voorzieningen

bedragen x € 1.000

Reserves	Saldo 1-1-2021	Stortin- gen	Afschrijving activa	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2021
Rekeningsaldo					
Rekeningsaldo te bestemmen	2.292	4.085	-	- 2.292	4.085
Totaal Rekeningsaldo	2.292	4.085	-	- 2.292	4.085
Algemene Reserve					
Vrij aanwendbare Reserve	5.656	6.537	-	- 2.570	9.624
Financieringsreserve	2.077	2.003	-	- 194	3.886
Bufferreserve grondexploitatie	5.556	2.106	-	- 1.577	6.085
Totaal Algemene Reserve	13.289	10.647	-	- 4.341	19.594
Bestemmingsreserves					
Reserve Salomonsonhuis / zorgpunt	164	-	-	-	164
Reserve bijzondere bijstand	193	93	-	-	286
Reserve groenrenovaties	7	1	-	-	7
Reserve 1/3-regeling accommodatiebeleid	157	-	-	- 44	112
Reserve rood-voor-rood	72	8	-	-	80
Reserve reconstructie platteland vernieuwing	156	-	-	- 20	136
Reserve wachtgeld en huidige wethouders	418	45	-	-	463
Reserve duurzame energiemaatregelen	368	109	-	- 109	367
Reserve Co-financieringsfonds N35	620	58	-	-	679
Reserve invoeringkosten omgevingswet	456	323	-	-	779
Totaal Bestemmingsreserves	2.611	637	-	- 174	3.074
Totaal	18.191	15.368	-	- 6.807	26.752

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 1-1-2021	Stortin- gen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2021
Voorzieningen personeel					
Voorziening APPA	1.823	31	-	- 212	1.641
Voorziening wachtgeld en oud-wethouders	6	-	- 6	- 1	-
Voorziening wachtgeld en voormalig personeel	53	-	- 15	- 38	-
Voorziening Appa ingegane pensioenen	3.877	212	-	- 553	3.536
Totaal Voorzieningen personeel	5.759	243	- 21	- 804	5.177
Onderhoudsvoorzieningen					
Voorziening onderhoud wegen	393	1.330	- 1.228	-	495
Voorziening onderhoud civiele kunstwerken	-	188	- 11	-	177
Totaal Onderhoudsvoorzieningen	393	1.518	- 1.239	-	672
Voorzieningen van derden verkregen middelen					
Voorziening ISV	15	-	-	-	15
Voorziening parkeerbeleid	27	8	-	-	35
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	306	711	-	-	1.017
Voorziening egalisatie rioolheffing	1.497	72	-	-	1.569
Totaal Voorzieningen van derden verkregen middelen	1.846	791	-	-	2.637
Overige voorzieningen					
Voorziening privatisering was- en kledruimten	670	-	-	-	670
Totaal Overige voorzieningen	670	-	-	-	670
Totaal	8.669	2.551	- 1.259	- 804	9.156

bedragen x € 1.000

Geactiveerde voorzieningen	Saldo 1-1-2021	Stortin- gen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2021
Geactiveerde voorzieningen					
Voorziening toekomstige verliezen grondexploitatie	2.131	42	-	- 1.102	1.071
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	108	311	- 16	-	402
Voorziening dubieuze debiteuren WWB	652	77	-	-	730
Voorziening dubieuze debiteuren BBZ	85	-	-	- 84	1
Totaal Geactiveerde voorzieningen	2.976	431	- 16	- 1.186	2.204
Totaal	2.976	431	- 16	- 1.186	2.204

Bijlage 6: De 17 Global Goals

1. Geen armoede

Global Goal 1 gaat over het halveren van het aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft, het zorgen voor gelijke toegang tot basisvoorzieningen en gelijke economische rechten en het vergroten van weerbaarheid van mensen in kwetsbare situaties.

2. Geen honger

Global Goal 2 draait om toegang voor iedereen tot veilig, voedzaam en voldoende voedsel en een einde aan ondervoeding.

3. Goede gezondheid en welzijn

Bij Global Goal 3 draait het om het zorgen voor toegang tot goede basis gezondheidszorg, het terugdringen van sterfte en ziekte als gevolg van verontreiniging, het beperken van het aantal verkeersdoden en gewonden en het zorgen voor toegang tot seksuele en reproductieve zorg.

4. Kwaliteitsonderwijs

Global Goal 4 is gericht op goed basis-, voortgezet en hoger onderwijs voor iedereen, toegang tot kinderdagverblijven en een toename van jongeren en volwassenen met relevante technische en beroepsvaardigheden. En ervoor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden opdoen voor duurzame ontwikkeling, mensenrechten, culturele diversiteit, wereldburgerschap en zorgen voor kind- en handicapvriendelijke onderwijsfaciliteiten.

5. Gendergelijkheid

Global goal 5 richt zich op het stoppen van alle vormen van discriminatie, het tegengaan van alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes, en het bereiken van volledige en effectieve participatie op alle niveaus van besluitvorming.

6. Schoon water en sanitair

Global Goal 6 gaat over veilig en betaalbaar drinkwater, vermindering van verontreiniging, verhogen efficiency waterverbruik, integraal waterbeheer, beschermen en herstellen ecosystemen, bewonersparticipatie.

7. Betaalbare en duurzame energie

Global Goal 7 richt zich op het vergroten van het aandeel hernieuwbare energie en het verhogen van energie-efficiëntie.

8. Eerlijk werk en economische groei

Global Goal 8 richt zich op economische productiviteit, ondernemerschap, creativiteit en innovatie ondersteunen, vooral voor MKB; productieve tewerkstelling; duurzaam toerisme.

9. Industrie, innovatie en infrastructuur

Global Goal 9 gaat over toegang tot ICT en internet.

10. Ongelijkheid verminderen

Global Goal 10 gaat over sociale, economische en politieke insluiting van iedereen; gelijke kansen scheppen, ordelijke, veilige en verantwoorde migratie en mobiliteit van mensen mogelijk maken.

11. Duurzame steden en gemeenschappen

Global Goal 11 gaat over verschillende onderwerpen: huisvesting voor iedereen, verkeersveiligheid en openbaar vervoer, integrale plannen voor duurzame verstedelijking, cultureel en natuurlijk erfgoed, rampenparaatheid, milieueffect steden, groene en openbare ruimtes, relatie stad en omgeving.

12. Verantwoorde consumptie en productie

Global Goal 12 richt zich op duurzaam beheer en efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen, duurzame praktijken bij overheidsopdrachten. En daarnaast op het tegengaan van voedselafval en -verspilling, beperken van afvalproductie via preventie en hergebruik, verantwoord beheer van afvalstoffen en terugdringen van verontreiniging.

13. Klimaatactie

Global Goal 13 gaat over het verhogen van de weerbaarheid en aanpassing aan klimaatrisico's, het verbeteren van menselijke en institutionele vaardigheden voor klimaatadaptatie en mitigatie, ook in ontwikkelingslanden.

14. Leven in het water

Global Goal 14 houdt zich bezig met het tegengaan van verontreiniging veroorzaakt op land, duurzaam beheer kust-ecosystemen, duurzaam gebruik van maritieme hulpbronnen, en het tegengaan van overbevissing.

15. Leven op het land

Global Goal 15 gaat om het versterken van duurzaam gebruik van bossen, droge gebieden, biodiversiteit en het integreren van waarden van ecosystemen en biodiversiteit in nationale en lokale planning.

16. Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

Global Goal 16 richt zich op het verminderen van alle vormen van geweld, aanpak corruptie, zorgen voor effectieve, verantwoordelijke en transparante instellingen en voor responsieve, participatieve en representatieve besluitvorming, toegang tot informatie en bescherming van vrijheden.

17. Partne schappen om doelstellingen te bereiken

Global Goal 17 richt zich op effectieve publieke, publiek-private en maatschappelijke samenwerkingsverbanden en op mondiale samenwerkingsverbanden voor duurzame ontwikkeling.

Hellendoorn4GlobalGoals

